

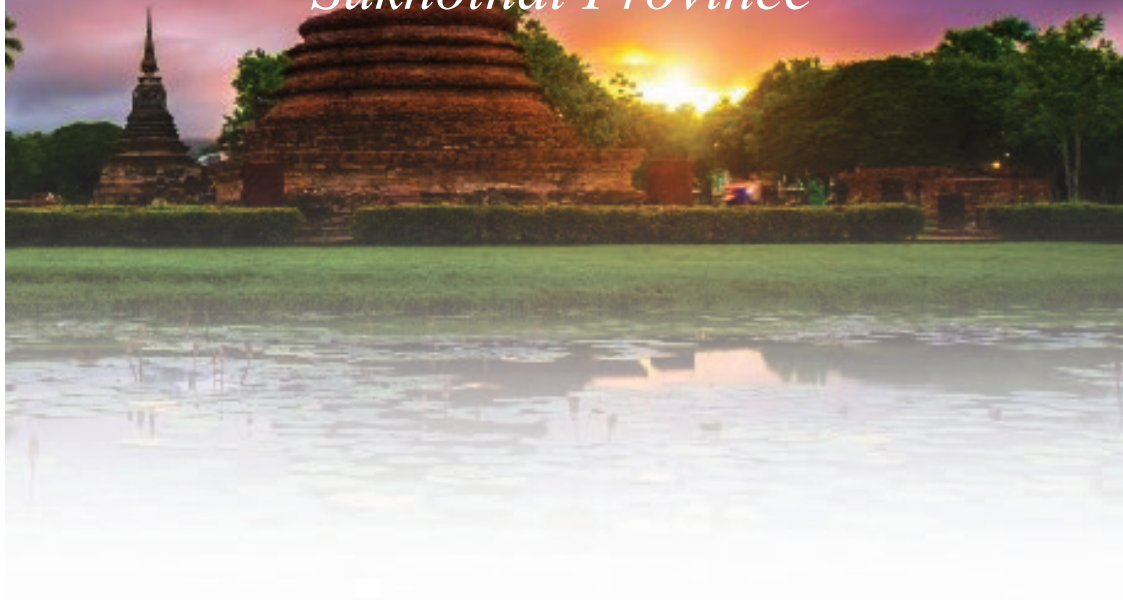

ประวัติศาสตร์ท้องถิ่น

บ้านสวน

จังหวัดสุโขทัย

*Local History of Bansuan
Sukhothai Province*

เรียบเรียงโดย

ดิเรก ต้วงลอย/Direk Duangloi
พระปลัดระพิน พุทธิสารโรร ผศ.ดร./ต้วงลอย
Phra Raphin Duangloi/Buddhisaro

ประวัติศาสตร์ท้องถิ่น

บ้านสวน

จังหวัดสุโขทัย

*Local History of Bansuan
Sukhothai Province*

ISBN : 978-616-568-180-3

เรียบเรียงโดย

ดร.ดิเรก ดั่งวงลอย/Direk Duangloi

พระปลัดระพีพัน พุทธิสารโร ผศ.ดร. /ดั่งวงลอย, Phra Raphin Duangloi/Buddhisaro

พิมพ์เมื่อ ๒๑ มีนาคม ๒๕๖๓ จำนวน ๕๐๐ เล่ม

ข้อมูลทางบรรณานุกรมของหอสมุดแห่งชาติ

National Library of Thailand Cataloging in Publication Data

ดิเรก ดั่งวงลอย.

ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นบ้านสวน จังหวัดสุโขทัย = Local history of bansuan Sukhothai province.--

พระนครศรีอยุธยา : โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, 2563.

256 หน้า.

1. สุโขทัย -- ประวัติศาสตร์. 2. สุโขทัย -- ภาษาล้าน. 3. สุโขทัย -- ความเป็นอยู่และประเพณี. I.

พระปลัดระพีพัน พุทธิสารโร, ผู้แต่งร่วม. II. ชื่อเรื่อง.

959.365

ISBN 978-616-568-180-3

บรรณาธิการ :

พระปลัดระพีพัน พุทธิสารโร ผศ.ดร./ดั่งวงลอย, Phra Raphin Duangloi/Buddhisaro

ออกแบบปก-จัดรูปเล่ม

ดร.ประสิทธิ์ พุทธิศาสน์ศรีธา | ๐๘๖ ๑๕๕ ๖๒๗๙

www.drprasit.net | Email : porprasit@gmail.com

ผู้รับผิดชอบการจัดพิมพ์

พระปลัดระพีพัน พุทธิสารโร ผศ.ดร./ดั่งวงลอย, Phra Raphin Duangloi/Buddhisaro

๗๙ หมู่ ๑ ตำบลลำไทร อำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ๑๓๑๗๐

พิมพ์ที่ โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

79 หมู่ 1 ตำบลลำไทร อำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา 13170

ประวัติศาสตร์ท้องถิ่น

บ้านสวน

จังหวัดสุโขทัย

*Local History of Bansuan
Sukhothai Province*

เรียบเรียงโดย

ดร.ดิเรก ดั่งวงลอย/Direk Duangloi

พระปลัดระพิน พุทธิสารโร ผศ.ดร. /ดั่งวงลอย, Phra Raphin Duangloi/Buddhisaro

จัดพิมพ์เนื่องในงานทำบุญเจงอัฐิรวมญาติ

“ดั่งวงลอย-อาจใหญ่”และเครือญาติ

พระครูสุพัฒน์พิธาน (ทองดี มหาวิโร/อาจใหญ่)

พ่อใบ-แม่พลอย ดั่งวงลอย (อาจใหญ่)

๒๑-๒๒ มีนาคม ๒๕๖๓

ณ วัดคลองตะเคียน ต.บ้านสวน อ.เมือง จ.สุโขทัย

จัดพิมพ์โดย

กองทุนพระครูสุพัฒน์พิธาน (ทองดี มหาวิโร/อาจใหญ่)

จัดพิมพ์เนื่องในงานทำบุญแจกอัฐิรวมญาติ

“ด้วงลอย-อาจใหญ่” และเครือญาติ

พระครูสุพัฒนพิธาน (ทองดี มหาวิโร/อาจใหญ่)

ทวดแถม-ทวดกล่อม เอี่ยมทองอินทร์

ทวดคอย อาจใหญ่ – ทวดจาง อาจใหญ่

ทวดสิน- ทวดเย็น ด้วงลอย

ทวดอ๊ด ทวดไผ่ (พ่อแม่ย่าตอม ด้วงลอย)

พ่อแก่จวง-แม่ใหญ่ไพร่ อาจใหญ่

ปู่จำลอง-ย่าตอม ด้วงลอย

ยายแจง ฟองภู่ (สกุลเดิม อาจใหญ่)

ยายแฉล้ม คชกุล (สกุลเดิม อาจใหญ่)

ยายจอน อาจใหญ่ – ยายส้มจิ้น อาจใหญ่

พ่อใบ ด้วงลอย-แม่พลอย ด้วงลอย (อาจใหญ่)

พ่อใบ-แม่ทองคำ หงส์ผัวย (สกุลเดิม ฟองภู่)

นางแก้ว ฟองภู่ – นางเพ็ญจิตร กระจายศรี (กลีน ฟองภู่)

นายสมบัติ ด้วงลอย (พ.ศ.๒๕๑๑-๒๕๓๗)

[อา-น้องพ่อ] นายใบ-นางสุม (ด้วงลอย) วรรณช นางสาวอุบล วรรณช

[อา-น้องพ่อ] นายเล็ก (เม็ด) ด้วงลอย - นางหนิว ด้วงลอย

[ลุง-พี่แม่] นายฉลอม มวงศรี –นายชะลอ ม่วงศรี

[น้า-น้องแม่] นางจต-นายพล อาจใหญ่

[น้า-น้องแม่] นายบังอร - นางสาวปิยวรรณ (เงาะ) จ้อยแก้ว

นางบุญยัง ด้วงลอย-นายริน โตอ่อง

[น้อง-หลานแม่] เด็กหญิงจตุพร (ส้ม) เกิดซ้ำ

เด็กหญิงจันทิมา (เดือน) เกิดซ้ำ

คำนำ

สืบเนื่องจากแม่พลอย ด้วงลอย ได้เสียชีวิตลงเมื่อวันที่ ๒๗ พฤศจิกายน ๒๕๖๑ และได้มาปนกิจศพเมื่อวันที่ ๒ ธันวาคม ๒๕๖๑ พร้อมได้จัดทำบุญตามคติโบราณ ๗ วัน และ ครบรอบ ๑๐๐ วัน เมื่อ ๑๖-๑๗ มีนาคม ๒๕๖๒ และทำบุญครบรอบ ๑ ปี เมื่อวันที่ ๒๗ พฤศจิกายน ๒๕๖๒ อันเป็นการแสดงออกซึ่งความเคารพตัญญูต่อแม่พลอย ด้วงลอย (พ.ศ.๒๔๘๓-๒๕๖๑) ผู้วายชนม์ ทั้งเป็นไปตามประเพณีของชาวไทยพุทธ นอกจากนี้ประเพณีของชาวบ้านสวนเมื่อบรรพชนเสียชีวิตจะต้องมีการทำแจ้งอัฐิรวมญาติ ๑ ครั้ง ที่เรียกว่า “แจ้ง” อัฐิธาตุ มีการจัดสมโภชน์ เติมฉลอง มีลิเก นิมนต์พระสวดอภิธรรม แสดงธรรม สวดแจ้ง บังสุกุล และนำอัฐิ หรือกระดูกไว้ในเจดีย์เพื่อเป็นการบูชา หรือการเคารพบูชาตามคติ ซึ่งได้ปรึกษาในกลุ่มพี่น้องว่า เจดีย์อัฐิธาตุสวยงาม แต่ประโยชน์ใช้สอยจำกัด จึงได้ปรารถนาจัดสร้างศาลาทำน้ำเพื่อเป็นวิหารทานอุทิศถวายไว้ในพระพุทธศาสนา มูลค่ารวมตามงบประมาณที่ตั้งไว้ ๓๐๐,๐๐๐ บาท (สามแสนบาท) จัดงานวันที่ ๒๑-๒๒ มีนาคม ๒๕๖๓ พร้อมกันนั้นก็ได้ปรารถนาจัดงาน ทำบุญ พร้อมทั้งจัดพิมพ์หนังสือเป็นที่ระลึก เพื่อเป็นอนุสรณ์ และพาแม่เข้าห้องสมุด จัดมอบเข้าห้องสมุดต่าง ๆ ทั้งเพื่อเป็นหลักฐานในการศึกษา สืบค้น และการศึกษาท้องถิ่นชุมชนบ้านสวน สุโขทัย

โดยหนังสือจะให้ข้อมูลเกี่ยวกับประวัติศาสตร์ชุมชนท้องถิ่น บ้านสวน โดยใช้วิธีการสืบค้นจากเอกสารที่หาได้ และนำมาเรียบเรียงเล่าเรื่องเกี่ยวกับประวัติศาสตร์ท้องถิ่นชุมชน นับตั้งแต่การตั้งชุมชน หรือข้อมูลอันทำให้น่าเชื่อว่ามี การตั้งชุมชน การให้ข้อมูลเกี่ยวกับการเข้ามาของวงดนตรีป๊กลอง หรือมังคละ อันเชื่อมโยงกับศรีลังกา เชื่อมโยงกับวงดนตรีกาหลอของนครศรีธรรมราช หรือวงต๊อบแก๊ง ในแบบเพชรบูรณ์ โดยมีหลักฐานประวัติเชื่อมโยงจากอดีตสมัยสุขุขทัยและคงอยู่ที่บ้านสวนสุขุขทัย และในอีกหลายพื้นที่ในจังหวัดใกล้เคียงด้วย เกจิคณาจารย์ชาวบ้านสวน ภาษาล้านสุขุขทัย-บ้านสวน เป็นต้น

หนังสือดังกล่าวจึงคาดหวังที่จะเป็นประโยชน์ต่อการศึกษา และเผยแพร่ข้อมูลประวัติเกี่ยวกับท้องถิ่นชุมชนบ้านสวน เพื่อการศึกษาที่เชิงลึก กว้างขึ้น และเป็นประโยชน์ เป็นองค์ความรู้ สร้างองค์ความรู้ พัฒนาต่อไป อุทิศเป็นบิดา-มาตานุสรณ์ ในการทำบุญแจกรวมญาติในครั้งนี้ด้วย

ดร.ดิเรก ด้วงลอย/Direk Duangloi
พระปลัดระพิน พุทธิสารโ ผศ.ดร. /ด้วงลอย, Phra
Raphin Duangloi/Buddhisaro

ผู้เรียบเรียง
๒๑ มีนาคม ๒๕๖๓

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
■ คำนำ	๕
■ บ้านสวนกับการตั้งถิ่นฐานและชุมชนในประวัติศาสตร์	๙
■ ปีกลอง มังคละ ดนตรีสี่พระพุทศาสนา จากศรีลังกามาที่บ้านสวน	๓๐
■ หลวงพ่อฤทธิ์ เกจิชาวบ้านสวน ศิษย์สมเด็จพระพุฒจารย์ (โต) พรหมรังษี วัดระฆังโฆสิตาราม กรุงเทพฯ	๕๖
■ เกจิคนาจารย์ชาวบ้านสวน	๖๙
■ (สำรวจ) วัดเก่า วัดร้างที่บ้านสวน	๑๐๑
■ ภาษาถิ่นสุโขทัย ภาษาบ้านสวน ไปบ้านสวนกัน “เม้า”	๑๑๕
ภาคผนวก	
ประวัติแม่พลอย ดั่งลอย	๑๖๐
กำหนดการงานศพแม่พลอย ดั่งลอย	
รายนามเจ้าภาพปัจจัย หรีด ผ้าบังสุกุล	
แจงดั่งลอย “ดั่งลอย-อาจใหญ่”	
รูปภาพงานบำเพ็ญกุศล	

บ้านสวนกับการเติบโตในฐานะ และชุมชนในประวัติศาสตร์

บทเริ่ม

กาญจณี คำบุญรัตน์^๑ ได้เขียนเกี่ยวกับสุโขทัยไว้ใน ศิลปะวัฒนธรรมว่า “...วิถีชีวิตคนสุโขทัยตั้งแต่สมัยพ่อขุนรามคำแหงเป็นพระมหากษัตริย์ จะเห็นได้จากหลักศิลาจารึกว่าเป็นชีวิตที่เรียบง่าย มีอิสระ เสรีในการดำรงชีวิต เช่น ใครใคร่ค้าช้าง ค้าค้ำม้า ค้า พ่อเมืองบ่เอาจังกอบ ถึงวันโกน วันพระ ก็ทำบุญ ทำทาน ฟังเทศน์ ฟังธรรม บ้านเมืองถึงอยู่ร่มเย็นเป็นสุขมาเป็นเวลาร้อยๆ ปี

แม้กระทั่งเมื่อ ๖๐-๗๐ ปีก่อน ในชีวิตที่ได้เห็นวิถีชีวิตของคนสุโขทัยก็ยังเรียบง่าย มีอิสระเสรี ข้าวปลาอาหารอุดมสมบูรณ์ ในน้ำยังมีปลา ในนายังมีข้าว แม้บ้านเมืองจะเข้าสู่ความเจริญในทุกๆ ด้าน มีเครื่องจักรกลอำนวยความสะดวกนานาประการ แต่วิถีชีวิตของชาวบ้านที่เป็นคนสุโขทัยแท้ๆ มาตั้งแต่ปู่ ย่า ตา ยาย ก็ยังมีวิถีชีวิตที่เรียบง่าย มีทรัพย์ในดิน สินในน้ำให้ตัดดวงตามความพอใจ นั่นคือวิถีชีวิตของชาวชนบทในสุโขทัย เมื่อสมัย ๖๐-๗๐ ปีที่ผ่านมา

^๑กาญจณี คำบุญรัตน์. ถิ่นชีวิตชาวบ้านเมื่อกาลก่อนของสุโขทัย จากศิลาจารึกถึงสำเนียงภาษาที่ผิดธรรมดา. ศิลปะวัฒนธรรม. ฉบับกุมภาพันธ์ ๒๕๕๓.

ชาวชนบททุกที่ทุกตำบลทุกหนแห่งจะมีชีวิตที่เรียบง่าย ถิ่นที่อยู่อาศัยในแต่ละชุมชนจะมีบ้านที่ทำด้วยไม้หลังเล็กหลังใหญ่ ตามฐานะ บ้านจะปลูกอยู่ในที่ดินที่มีบริเวณบ้าน บริเวณบ้านเหล่านี้ทุกบ้านจะปลูกพืชผักต่างๆ ชนิดที่กินได้ ไม้ยืนต้นบ้าง ไม้ล้มลุกบ้าง และจะปลูกที่ริมรั้วบ้าง ในบริเวณบ้านบ้าง

การครองชีพแทบจะไม่ต้องซื้อหาอะไรให้สิ้นเปลือง เพราะหาได้จากทรัพยากรในดิน ลินในน้ำ ทรัพยากรในดิน คือการปลูกพืชผักกินชนิดที่กินได้ ลินในน้ำของชาวสุโขทัยคือปลา สุโขทัยเป็นเมืองที่มีปลานานาชนิดอยู่ในน้ำ มีปัญญาก็ตักตวงเอามากินกันสดๆ เหลือกินก็มาทำเป็นแห้งเก็บไว้กิน เช่น ทำปลาแห้ง ปลาเกลือ ปลาร่ำ ปลาเจ้า และน้ำปลา คนสุโขทัยตั้งแต่สมัยปู่ ย่า ตา ยาย จนถึงในสมัยปัจจุบัน ถ้าไม่วิ่งตามสมัยจนเกินไป ดำรงตนให้เป็นคนมีชีวิตที่พอเพียง คนสุโขทัยจะไม่อดอยาก แร้นแค้นแน่นอน

จากในศิลาจารึก จะเห็นได้ว่าคนสุโขทัยเป็นคนใจบุญสุนทานเมื่อถึงวันพระ ๘ ค่ำ ๑๕ ค่ำ เดือนเต็ม เดือนดับ คนสุโขทัยจะนำอาหารไปทำบุญที่วัด ฟังเทศน์ ฟังธรรม ไม่ได้ขาด วิธีของคนสุโขทัยในข้อนี้สืบเนื่องกันมาตั้งแต่ครั้งกระโน้น จนถึงปัจจุบัน การเตรียมข้าวปลาอาหารที่จะไปทำบุญในสมัยโบราณที่ได้เห็นเมื่อ ๗๐ ปีก่อนนั้นถือเป็นเรื่องสำคัญ...”

เมื่อเฉพาะไปที่ข้อมูลเกี่ยวกับท้องถิ่นบ้านสวน อาจไม่พบหลักฐานนัก แต่ก็มีหลักฐานทางด้านโบราณคดีประวัติศาสตร์ที่อยู่

ในท้องถิ่น อาทิ เช่น วัดร้างอันเกี่ยวเนื่องกับประวัติศาสตร์สุโขทัย ภาษาที่มีเอกลักษณ์เป็นของตัวเอง เมื่อสอบถามคนไปสองสามชั่วอายุคน ถามว่าเป็นใครมาจากไหน ทุกคนจะตอบว่าอยู่ที่นี้และเกิดที่นี่ รวมทั้งดนตรีพื้นบ้านที่เรียกว่า ปี่กลอง หรือดนตรีม้งคละ ที่มีประวัติความเป็นมาอย่างยาวนาน นับแต่ครั้งพ่อขุนรามคำแหง (พ.ศ. ๑๘๒๒-ถึงประมาณ พ.ศ.๑๘๔๑) แห่งกรุงสุโขทัย ก็ยังอยู่และตกทอดอยู่ที่บ้านสวนมาจนกระทั่งปัจจุบัน

ตำบลบ้านสวน อำเภอเมืองสุโขทัย จังหวัดสุโขทัย เป็นชุมชนขนาดใหญ่ที่มีประวัติความเป็นมานับแต่ครั้งกรุงสุโขทัยเป็นราชธานี สืบความจากหลักฐานการตั้งถิ่นฐานโดยมีวัดเป็นศูนย์กลางในอดีต พร้อมกับหลักฐานวัดร้างที่ขึ้นทะเบียนโดยกรมศิลปากรที่มีประวัติเนื่องต่อกับชุมชนในอดีตล่วงมาจนถึงปัจจุบัน ตำบลบ้านสวนเป็นศูนย์การการเพราะปลูกข้าว"คุณภาพ" ที่สำคัญอีกแห่งหนึ่งของจังหวัดสุโขทัย อันเนื่องเป็นที่ลุ่มที่เหมาะสมแก่การทำเกษตร

ข้อมูลของกาญจณี คำบุญรัตน์^๒ ให้ข้อมูลต่อว่า “...**บ้านสวน** เป็นตำบลใหญ่แห่งหนึ่งในสุโขทัย อยู่ในเขตอำเภอเมือง อยู่ทางทิศใต้ของตัวจังหวัด ห่างจากตัวจังหวัดเพียง ๗ กิโลเมตร ด้านหน้าของตำบลจะมีถนนจรดวิถีถ่อง (เมื่อก่อนเรียกถนนสาย

^๒ กาญจณี คำบุญรัตน์. ถิ่นชีวิตชาวบ้านเมื่อกาลก่อนของสุโขทัย จากศิลาจารึกถึงสำเนียงภาษาที่ผิตรรรรมา. ศิลปวัฒนธรรม ฉบับกุมภาพันธ์ ๒๕๕๓

เก่า) ผ่าน ซึ่งถนนนั้นจะเริ่มจากจังหวัดสุโขทัยไปจังหวัดพิษณุโลก เป็นถนนสายหลักที่ผ่านตำบลบ้านสวนด้านหน้า เมื่อสมัย ๖๐-๗๐ ปีก่อน ยังไม่มียานพาหนะใดที่จะไปถึงบ้านสวน ชาวบ้านที่จะเดินทางเข้าตัวจังหวัด ระยะทาง ๗ กิโลเมตร ต้องใช้วิธี “เดินเท้า” เท่านั้น

บ้านสวนเป็นตำบลที่มีพืชพันธุ์ธัญญาหารอุดมสมบูรณ์ เป็นแหล่งอาหารที่มีทั้งนาข้าว สวนผลไม้ ตลอดจนปลาในห้วย หนอง คลอง บึง ข้าวสารของ ตำบลบ้านสวนเป็นข้าวที่มีคุณภาพ หุงขึ้นหม้อและอ่อนนุ่มไม่แข็งกระด้าง คนในเมืองชอบกินข้าวสารของบ้านสวน (ปัจจุบันก็ยังมีคุณภาพอยู่) และคนบ้านสวนในสมัยนั้นก็ จะนำมาขายถึงในตัวเมือง โดยนำข้าวใส่กระบุงหาบโดยเดินเท้าจากบ้านสวนถึงในตลาดทุกๆ วัน ชาวบ้านสวนจะหาบข้าวมาขายในเมืองอยู่เสมอ..”

การเดินทางจากบ้านสวนถึงในเมือง

ข้อมูลของกาญจณี คำบุญรัตน์^๓ ให้ข้อมูลว่า “...การเดินทางหาบข้าวสารจากบ้านสวนถึงในเมือง เป็นภาพที่คนโบราณ

^๓ กาญจณี คำบุญรัตน์. วิธีชีวิตชาวบ้านเมื่อกาลก่อนของสุโขทัย จากศิลาจารึกถึงสำเนียงภาษาที่ผิดธรรมดา. ศิลปวัฒนธรรม ฉบับกุมภาพันธ์ ๒๕๕๓

เมื่อ ๖๐-๗๐ ปีที่ผ่านมายังระลึกถึงและมองเห็นภาพนั้นสวยงามติดตา คิดใจ ยากที่จะลืมเลือน และหาดูไม่ได้แล้วในปัจจุบัน

เริ่มต้นเข้ามิดรุ้งอรุณแห่งวันใหม่ ชาวบ้านที่จะนำข้าวสารมาขายจะออกเดินทางตั้งแต่พระอาทิตย์ยังไม่ขึ้น นอกจากจะมีข้าวสารอยู่ในกระบุงที่หาบมา แล้ว ยังมีผลผลิตต่างๆ วางอยู่บนข้าวสารอีกมากมาย เท่าที่จะหาได้ เช่น มีไข่เป็ด ปลาอย่าง ผลไม้ต่างๆ เช่น พุทรา มะขวิด ฯลฯ ทุกคนที่นำข้าวสารมาขาย จะออกเดินทางพร้อมๆ กัน หาบข้าวสารเดินตามกันเป็นทิวแถวในระยะทาง ๗ กิโลเมตร เข้าสู่ตัวจังหวัด

ท่ามกลางแสงอรุณ แห่งดวงอาทิตย์ ในตอนเช้ามีดี ผู้คนที่มาคอยซื้อข้าวสารก่อนถึงตลาด จะมองเห็นภาพตะคุ่มๆ ของผู้คนที่หาบข้าวสารมาขายเดินเหยาะๆ เนิบๆ แต่ค่อนข้างเร็วตามจังหวะฝีเท้า ก้าวเดินตามกันมาเป็นทิวแถวเป็นหมู่ๆ พอพระอาทิตย์ฉายแสงอรุณทึบชัดเจน ภาพนั้นจะค่อยๆ ชัดขึ้นๆ มองเห็นภาพเด่นชัดภาพที่มีคนแต่งตัวแบบชานาใส่อบกั้นความร้อน หาบข้าวสารใส่กระบุงนำหลัง เดินเหยาะๆ เนิบๆ ค่อนข้างเร็ว ตามกันมาเป็นทิวแถวท่ามกลางแสงอรุณทึบ จะเป็นภาพที่มีความสวยงาม คิ่มีค่าประทับใจติดตา คิดใจ ตั้งแต่บัดนั้นจนบัดนี้เป็นภาพที่งดงามตามธรรมชาติ ซึ่งหาไม่ได้แล้วในปัจจุบัน ถ้าสามารถอนุรักษ์ภาพที่สวยงามของคนเดินเท้าหาบกระบุงข้าวสารท่ามกลางแสงอรุณทึบของชาวบ้านสวนไว้ได้จนบัดนี้...

...เมื่อถึงหมู่บ้านที่คอยซื้อก่อนถึงตลาด ชาวบ้านจะปลงหอบ
นั่งลงตรงนั้น (ริมถนน) ถอดงอบที่ใส่อยู่บนหัวเอาลงมาพักกระพือ
ลมไล่ความร้อน แล้วเจรจาค้าขายกับคนซื้อด้วยหน้าตายิ้มแย้ม
แจ่มใส สินค้าหลักคือข้าวสาร เมื่อตกลงราคากันได้คนขายก็จะหอบ
ไปส่งถึงบ้าน ซึ่งอยู่ในละแวกไม่ไกลจากถนน ก็เป็นอันขายสินค้าได้
หมดในเวลานั้น ไม่ต้องเดินไปนั่งขายที่ตลาด ข้าวที่ขายจะมี
ประมาณ ๒-๓ ถังต่อ ๑ หอบ พร้อมสินค้าเล็กๆ น้อยๆ ที่นำมา ก็
เป็นอันหมดภาระค้าขายในวันนั้น แล้วจึงเดินไปซื้อของใช้ของกินใน
ตลาด คอยเดินกลับบ้านพร้อมๆ คนอื่น

ถ้ายังขายริมทางไม่ได้ เขาก็จะหอบไปขายยังที่ขายข้าวบ้าน
สวนในตลาด คนที่เคยซื้อกันในตลาดก็จะมาตกลงราคาขายกันที่
ตลาด เมื่อทุกคนขายข้าว ได้หมดแล้ว ซื้อของกินของใช้ได้แล้วก็จะ
พากันเดินกลับบ้านสวนด้วยระยะทาง ๗ กิโลเมตร เป็นอันว่าหมด
ภาระในวันนั้น รุ่งขึ้นก็ดำเนินชีวิตโดยการหอบข้าวเดินมาขายใน
เมืองเหมือนทุกๆ วัน ซึ่งสภาพการเดินหอบของมาขายในเมืองไม่มีให้
คนปัจจุบันได้เห็นภาพอันสวยงามประทับใจอย่างนั้นอีกแล้ว...”

วัดร้างหลักฐานในพัฒนาการของชุมชนบ้านสวน

ในความเป็นบ้านสวนยังมีหลักฐานทางโบราณคดี
ประวัติศาสตร์ คือวัดร้างที่ปรากฏเป็นหลักฐาน ยืนยันความเก่าแก่
ของชุมชนโดยยังมีซากวัดร้างโบราณสถานและถูกขึ้นทะเบียนโดย

กรมศิลปากรหลายแห่ง และถูกบันทึกไว้เป็นหลักฐานว่าครั้งกรุง
สุโขทัย หรืออย่างใกล้ก็สมัยสุโขทัยตอนปลาย เช่น วัดไก่แจ้ (บริเวณ
วัดคลองตะเคียน) วัดจันทร์ (บริเวณโรงเรียนวัดจันทร์) วัดป่าไร่
หรือแต่เดิมเป็นวัดร้าง เดิมมีชื่อว่า “วัดป่าละเมาะ” (อัมพวา) ที่
ปรากฏหลักฐานในทะเบียนโบราณสถาน ของกรมศิลปากร จังหวัด
สุโขทัย ที่สำรวจเมื่อวันที่ ๘ มีนาคม พ.ศ. ๒๔๗๘ และประกาศใน
ราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ ๕๒ ตอนที่ ๗๔^๔ ถูกจัดขึ้นทะเบียนเป็น
โบราณสถาน เป็นต้น ดังนั้นหลักฐานของวัดจะเป็นเครื่องยืนยันถึง
อายุชุมชนและการตั้งชุมชนของคนในบริเวณบ้านสวนโดยมีวัดเป็น
ศูนย์กลางในการทำกิจกรรมทางศาสนาในอดีต

กรมศิลปากรได้ทำการสำรวจ และประกาศขึ้นทะเบียนวัด
ร้างทั่วไปประเทศ^๕ ตามพระราชบัญญัติว่าด้วยโบราณสถาน
ศิลปวัตถุ โบราณวัตถุและการพิพิธภัณฑน์แห่งชาติ พุทธศักราช
๒๔๗๗ ที่ประกาศใช้เมื่อ ๗ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๔๗๘^๖ ในเขต

^๔ สำรวจเมื่อวันที่ ๘ มีนาคม พ.ศ. ๒๔๗๘ และประกาศในราช
กิจจานุเบกษา เล่มที่ ๕๒ ตอนที่ ๗๔

^๕ ประกาศกรมศิลปากร กำหนดโบราณสถานสำหรับชาติ ประกาศ
๘ มีนาคม ๒๔๗๘ ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๕๒ หน้า ๑๖๘๙-๑๗๑๗.

^๖ พระราชบัญญัติว่าด้วยโบราณสถาน ศิลปวัตถุ โบราณวัตถุและ
การพิพิธภัณฑน์แห่งชาติ พุทธศักราช ๒๔๗๗ ประกาศใน ราชกิจจานุเบกษา
เล่ม ๕๒ วันที่ ๑๒ พฤษภาคม ๒๔๗๘ หน้า ๓๙๔.

จังหวัดสุโขทัยจำนวน ๑๒๐ วัด โดยมีวัดที่ปรากฏเป็นหลักฐานของ
ชุมชนบ้านสวนดังนี้

- ลำดับที่ ๑๐๖ วัดถ้ำมคง อำเภอเมืองสุโขทัยธานี ตำบลบ้าน
สวน

- ลำดับที่ ๑๐๗ วัดโบสถ์ไผ่ขอม อำเภอเมืองสุโขทัยธานี ตำบล
บ้านสวน

- ลำดับที่ ๑๐๘ วัดเหมืองขี้เหล็ก อำเภอเมืองสุโขทัยธานี ตำบล
บ้านสวน

- ลำดับที่ ๑๐๙ วัดตาดาว อำเภอเมืองสุโขทัยธานี ตำบลบ้าน
สวน

- ลำดับที่ ๑๑๐ วัดป่าละเมาะ อำเภอเมืองสุโขทัยธานี ตำบล
บ้านสวน

- ลำดับที่ ๑๑๑ วัดพิมอง อำเภอเมืองสุโขทัยธานี ตำบลบ้านสวน

- ลำดับที่ ๑๑๒ วัดระวาศน์ อำเภอเมืองสุโขทัยธานี ตำบลบ้าน
สวน

- ลำดับที่ ๑๑๓ วัดดงม่วง อำเภอเมืองสุโขทัยธานี ตำบลบ้าน
สวน

- ลำดับที่ ๑๑๔ วัดอ้ายแดง อำเภอเมืองสุโขทัยธานี ตำบลบ้าน
สวน

- ลำดับที่ ๑๑๕ วัดดงตีป्ली อำเภอเมืองสุโขทัยธานี ตำบลบ้าน
สวน

- ลำดับที่ ๑๑๖ วัดห้วย อำเภอมืองสุโขทัยธานี ตำบลบ้านสวน
- ลำดับที่ ๑๑๗ วัดคู อำเภอมืองสุโขทัยธานี ตำบลบ้านสวน
- ลำดับที่ ๑๑๘ วัดนุ่น อำเภอมืองสุโขทัยธานี ตำบลบ้านสวน
- ลำดับที่ ๑๑๙ วัดกำแพงงาม อำเภอมืองสุโขทัยธานี ตำบลบ้านสวน
- ลำดับที่ ๑๒๐ วัดจันทร์ อำเภอมืองสุโขทัยธานี ตำบลบ้านสวน^๗ (มีหลักฐานว่าตรงบริเวณโรงเรียนวัดจันทร์จะมีฐานเจดีย์ ที่มีการขุดค้นและพบซาก ปรากฏให้เห็น ซึ่งในปัจจุบันเป็นที่ตั้งบริเวณโรงเรียนวัดจันทร์ และมีชื่อวัดจันทร์เป็นหลักฐานปรากฏอยู่ในปัจจุบัน)

ต่อมาสำนักงานพระพุทธศาสนาได้มีการสำรวจทวนซ้ำ และขึ้นทะเบียนเป็นวัดร้างไว้เป็นศาสนสมบัติกลาง ดังมีหลักฐานปรากฏ ซึ่งนัยหนึ่งเป็นการยืนยันอายุของวัดร้างเหล่านั้น เทียบเคียงกับการตั้งชุมชนบ้านสวนในอดีต ซึ่งในการสำรวจของสำนักพุทธมีข้อมูลที่น่าเสนอไว้ คือ

- วัดคลองโบสถ์ ตั้งอยู่หมู่ ๔ ตาลเตี้ย ปรากฏหลักฐานที่ดินอันเป็นศาสนสมบัติกลาง แบบ สค.๑ เลขที่ ๑๗๖ จำนวน ๕ ไร่

^๗ ประกาศกรมศิลปากร กำหนดโบราณสถานสำหรับชาติ ประกาศ ๘ มีนาคม ๒๔๗๘ ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๕๒ หน้า ๑๗๐๙-๑๗๑๐

- วัดนครยศ ตั้งอยู่ที่หมู่ ๑ ต. ตาลเตี้ย โฉนดเลขที่ ๑๔๙๕๕ จำนวน ๓-๒-๓๒ ไร่
- วัดครุ ตั้งอยู่ที่หมู่ ๕ แบบ สค.๑ เลขที่ ๘ มีเนื้อที่จำนวน ๒ ไร่
- วัดคลองไก่อเตี้ย หมู่ ๙ (ใกล้วัดคลองตะเคียนในปัจจุบัน) พบ เศษฐานซากเจดีย์ เศษอิฐจำนวนมาก มีหลักฐานสิทธิ์ในที่ดิน เป็น แบบ สค.๑ เลขที่ ๕๐ มีพื้นที่จำนวน ๑-๑-๒๘ ไร่ เป็น เหตุให้วัดคลองตะเคียน เคยถูกเรียกว่าวัดไก่อเตี้ย ด้วยอาศัย หลักฐานของวัดร้างในอดีตมาเป็นชื่อเรียก
- วัดดงดีปลี ตั้งอยู่ที่ หมู่ ๕ ต.บ้านสวน มีเอกสารสิทธิ์เป็น น.ส.๓ เลขที่ ๑๐ มีพื้นที่ จำนวน ๔ ไร่ โดยมีการจัดตั้งเป็น สำนักสงฆ์วัดดงดีปลี มีพระสงฆ์เข้าอยู่จำพรรษา
- วัดตะควา หรือวัดตาดาว ตั้งอยู่ที่หมู่ ๑๑ ต. บ้านสวน เมือง สุโขทัย เลขที่เอกสารสิทธิ์ในที่ดิน แบบ สค.๑ เลขที่ ๒๔๒ มี พื้นที่จำนวน ๔-๐-๖๐ ไร่ [ไม่พบหลักฐานที่ดิน]
- วัดน้ำนอง ตั้งอยู่ที่หมู่ ๓ ต. บ้านสวน เมือง สุโขทัย โฉนด เลขที่ ๑๔๙๕๗ มีพื้นที่ จำนวน ๔-๐-๔๓ ไร่ เป็นพื้นที่ตั้งของ เทศบาลตำบลบ้านสวน โดย เทศบาลบ้านสวนทำสัญญาเช่า เป็นเวลา ๒๐ ปี
- วัดห้วย หมู่ ๕ ต. บ้านสวน เมือง สุโขทัย มีเอกสารสิทธิ์ที่ดิน แบบ น.ส.๓ เลขที่ ๑๑ มีจำนวน ๒-๐-๐๐ ไร่

วันที่ ๘ มีนาคม ๒๕๖๗ ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๕๒ หน้า ๓๗๐๘

- ๓๐๐. วัดตะพังกา อำเภอสุโขทัยธานี ตำบลเมืองเก่า
- ๓๐๑. วัดตะพังกาขุด อำเภอสุโขทัยธานี ตำบลเมืองเก่า
- ๓๐๒. วัดอ้อมตอก อำเภอสุโขทัยธานี ตำบลเมืองเก่า
- ๓๐๓. วัดนครชุม อำเภอสุโขทัยธานี ตำบลเมืองเก่า
- ๓๐๔. วัดโบสถ์ อำเภอสุโขทัยธานี ตำบลบ้านกล้วย
- ๓๐๕. วัดราชจุฬพต อำเภอสุโขทัยธานี ตำบลบ้านกล้วย
- ๓๐๖. วัดถ้ำมก อำเภอสุโขทัยธานี ตำบลบ้านสวน
- ๓๐๗. วัดโบสถ์ไม้หอม อำเภอสุโขทัยธานี ตำบลบ้านสวน
- ๓๐๘. วัดเหมืองขเหล็ก อำเภอสุโขทัยธานี ตำบลบ้านสวน
- ๓๐๙. วัดตากวด อำเภอสุโขทัยธานี ตำบลบ้านสวน
- ๓๑๐. วัดป่าตะเภา อำเภอสุโขทัยธานี ตำบลบ้านสวน
- ๓๑๑. วัดพิมอง อำเภอสุโขทัยธานี ตำบลบ้านสวน
- ๓๑๒. วัดระวาขัน อำเภอสุโขทัยธานี ตำบลบ้านสวน
- ๓๑๓. วัดดงม่วง อำเภอสุโขทัยธานี ตำบลบ้านสวน
- ๓๑๔. วัดอ้ายแดง อำเภอสุโขทัยธานี ตำบลบ้านสวน
- ๓๑๕. วัดคงคัมวี อำเภอสุโขทัยธานี ตำบลบ้านสวน
- ๓๑๖. วัดห้วย อำเภอสุโขทัยธานี ตำบลบ้านสวน
- ๓๑๗. วัดคู อำเภอสุโขทัยธานี ตำบลบ้านสวน
- ๓๑๘. วัดนุ่น อำเภอสุโขทัยธานี ตำบลบ้านสวน

นอกจากนี้ยังมีการขึ้นทะเบียนวัดร้างที่สำรวจพบในภายหลัง ตามประกาศของกรมศิลปากร เรื่องขึ้นทะเบียนโบราณสถานและ กำหนดที่ดินโบราณสถาน ที่ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๑๔ ตอนพิเศษ ๘๗ ง หน้า ๒-๓ ลงวันที่ ๒๙ กันยายน ๒๕๔๐ มี วัดหรือใช้เป็นที่ตั้งวัดในภายหลัง เช่น

- โบราณสถานวัดคุ ตำบลบ้านสวน อำเภอเมือง จังหวัด สุโขทัย พื้นที่โบราณสถานประมาณ ๓ ไร่ ๑ งาน ๔๗ ตาราง วา^๘ (ปัจจุบันได้มีความพยายามยกให้เป็นสำนักสงฆ์มี พระภิกษุอยู่จำพรรษา)
- โบราณสถานวัดดงดีป्ली ตำบลบ้านสวน อำเภอเมือง จังหวัด สุโขทัย พื้นที่โบราณสถานประมาณ ๓ ไร่ ๒๙ ตารางวา^๙

^๘ราชกิจจานุเบกษา, ประกาศกรมศิลปากร เรื่อง ขึ้นทะเบียน โบราณสถานและกำหนดเขตที่ดินโบราณสถาน (วัดเมืองปอน (ร้าง) และวัดต่อ แพ จังหวัดแม่ฮ่องสอนวัดธาตุโขง (ร้าง) วัดธาตุเขียว (ร้าง) วัดร้อยช้อ (ร้าง) จังหวัดเชียงรายวัดเชียงแสน วัดหมื่นพริก (ร้าง) จังหวัดเชียงใหม่ วัดหนองห้า จังหวัดพะเยา วัดใหญ่ชัยมงคล วัดยมราช จังหวัดพิษณุโลก วัดคุ วัดดงดีป्ली วัด โบสถ์ จังหวัดสุโขทัย วัดพระเจดีย์ทอง จังหวัดกำแพงเพชร เจดีย์ยุทธหัตถี วัด พระบรมธาตุ จังตาง วัดห้วยเขน จังหวัดพิจิตร วัดใหญ่ท่าเสา จังหวัดอุตรดิตถ์), เล่ม ๑๑๔, พิเศษ ๘๗ ง, ๒๙ กันยายน พ.ศ. ๒๕๔๐, หน้า ๒

^๙ราชกิจจานุเบกษา, ประกาศกรมศิลปากร เรื่อง ขึ้นทะเบียน โบราณสถานและกำหนดเขตที่ดินโบราณสถาน เล่ม ๑๑๔, พิเศษ ๘๗ ง, ๒๙ กันยายน พ.ศ. ๒๕๔๐, หน้า ๒.

(ปัจจุบันได้มีความพยายามยกให้เป็นสำนักสงฆ์มีพระภิกษุ
อยู่จำพรรษา)

ฉะนั้นหลักฐานทางหน่วยงานราชการทั้งในส่วนสำนักงาน
พระพุทธศาสนา ที่ขึ้นทะเบียนวัดร้างไว้ รวมทั้งการขึ้นทะเบียนของ
กรมศิลปากรให้วัดร้างเหล่านั้นเป็นโบราณสถานด้วยเงื่อนไขของ
อายุการตั้งวัด และหลักฐานเป็นโบราณสถาน ที่เชื่อมโยงและ
เชื่อมต่อกับความเจริญรุ่งเรืองในสมัยสุโขทัย และควรค่าต่อการ
อนุรักษ์ไว้ รวมทั้งยังเป็นการยืนยันถึงความรุ่งเรืองในด้านศาสนา
พัฒนาการของชุมชน การตั้งชุมชน ที่กระจายตัวไปทั่ว ในสมัย
สุโขทัยเป็นราชธานี รวมทั้งเขตบ้านสวนก็เป็นส่วนหนึ่งของความ
เป็นเมืองในขณะนั้นด้วย ดังนั้นหลักฐานวัดร้างเหล่านี้จึงยืนยันได้ว่า
บ้านสวนสุโขทัยมีพัฒนาการของการตั้งถิ่นฐานชุมชนมาแต่อดีต
ร่วมกับประวัติศาสตร์สุโขทัยเป็นราชธานีด้วยเช่นกัน

พัฒนาการของชุมชนเนื่องต่อกับอดีต

คำว่า **บ้านสวน** มีหลักฐานว่า หมายถึงชื่อของหมู่บ้าน
ปรากฏในเอกสารจดหมายเหตุเป็นครั้งแรกในสมุดไทยดำชื่อ
จดหมายเหตุรัชกาลที่ ๑ จุลศักราช ๑๑๔๗ ชื่อสำเนาบัญชีเรื่อง
บัญชีจ่ายข้าวฉางหลวงให้แก่โรงสีส่งกองทัพครั้งรบพม่า ปีมะเส็ง
สัปดาห์ศก ปีมะเมียอัฐศก เลขที่ ๑ พ.ศ. ๒๓๒๘ มีเนื้อความว่า มี
ชุมชนในความปกครองของเมืองสุโขทัยส่งข้าวสารให้กองทัพไทย

เพื่อเตรียมสู้รบกับกองทัพพม่าจำนวน ๓ หมู่บ้าน ๆ ละ ๒ หนาน
คือ บ้านธานี บ้านกล้วย บ้านสวน ในปีมะเส็งสัปดาห์กับปีมะเมีย
อัฐศกตรงกับ พ.ศ. ๒๓๒๘ และ พ.ศ. ๒๓๒๙ แสดงว่า เมื่อ
พระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลก (๒๐ มีนาคม พ.ศ.
๒๒๗๙-๗ กันยายน พ.ศ. ๒๓๕๒) ทรงก่อตั้งพระราชวงศ์จักรีและ
ยกฐานะบางกอกให้เป็นกรุงรัตนโกสินทร์ได้ ๔ -๕ ปีก็มีชื่อ บ้าน
สวน แล้วแสดงว่า บ้านสวนมีความเก่าแก่มายาวนานเกือบ ๒๓๐ ปี
ต้นฉบับเอกสารจดหมายเหตุเป็นเอกสารตัวเขียนในสมุดไทยรักษา
ไว้ ณ งานบริการภาษาโบราณ หอสมุดแห่งชาติกรุงเทพมหานคร^{๑๐}

คำว่า **บ้านสวน** น่าจะมีที่มาจากคำว่า ข้าวนาสวนหรือนาดำ
ดังหลักฐานต่อไปนี้

๑. พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. ๒๕๒๕ ให้ข้อมูล
คำว่า **นาสวน** เป็นคำนามเรียกข้าวเปลือกที่มีเมล็ดแข็งเป็นมันว่า
ข้าวนาสวน

๒. พระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลก (๒๐
มีนาคม พ.ศ. ๒๒๗๙-๗ กันยายน พ.ศ. ๒๓๕๒) ทรงออกกฎหมาย
เมื่อ พ.ศ. ๒๓๓๕ ห้ามมิให้ผู้ใดกักตุนข้าว “อย่าให้ขายข้าวแก่กันขึ้น
เอาราคามาก แลให้ราษฎรซื้อขายกันข้าวนาทุ่งคงเกวียนละสอง

^{๑๐} สมชาย เตือนเพ็ญ , จากแคว้นสุโขทัยถึงจังหวัดสวรรคโลก,
วารสาร มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ม.นเรศวร ปีที่ ๒, ฉบับที่ ๒ (ก.ค.-
ก.ย. ๒๕๓๗), หน้า ๒๘-๓๗.

ตำลึง ข้าวนาสวนคงเกี่ยวละลิบบาท จะเอาตัวเป็นโทษถึงตาย
ส่วนผู้รู้เห็นเป็นใจชักนำซื้อขายได้ส่วนแบ่งนั้นจะเอาตัวเป็นโทษ
เขียนคนละสามยก ตระเวนบกสามวัน ตระเวนเรือสามวัน ส่งตัวไป
เป็นตะพุ่นหญ้าช้าง”

มีข้อมูลถูกบันทึกไว้ว่า บ้านสวนเป็นตำบลที่มีพืชพันธุ์
ธัญญาหารสมบูรณ์ เป็นแหล่งอาหารที่มีทั้งนาข้าว ส่วนผลไม้
ตลอดจนปลาในห้วย หนอง คลอง บึง ข้าวสารของตำบลบ้านสวน
เป็นข้าวที่มีคุณภาพ หุงขึ้นหม้อและอ่อนนุ่มไม่แข็งกระด้าง คนใน
เมืองชอบกินข้าวสารบ้านสวน (ปัจจุบันก็ยังมีคุณภาพอยู่) และคน
บ้านสวนในสมัยนั้น ก็จะนำมาขายถึงในตัวเมือง โดยนำข้าวใส่
กระบุงหาบโดยเดินเท้าจากบ้านสวนถึงในตลาด ทุก ๆ วันชาวบ้าน
สวนจะหาบข้าวมาขายในเมืองอยู่เสมอ^{๑๑}

ดนตรี “ปี่กลอง” กับการเชื่อมโยงในประวัติศาสตร์ภาพใหญ่

นอกจากนี้บ้านสวนยังเป็นยังคงรักษาอนุรักษ์ดนตรีพื้นบ้าน
"มั่งคละ" นับแต่ครั้งกรุงสุโขทัย มาจนกระทั่งปัจจุบัน^{๑๒} หมายถึง
มี สืบสานโดยวิถีประเพณีท้องถิ่นดนตรีชนิดนี้ไว้อย่างต่อเนื่อง โดย

^{๑๑}กาญจณี คำบุญรัตน์.วิถีชีวิตของชาวบ้าน เมื่อกาลก่อนของ
สุโขทัย. ศิลปวัฒนธรรม ปีที่ ๓๑ ฉบับที่ ๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๓ หน้า ๖๘-๗๑.

^{๑๒} ไมเคิล ไรท์ . ฝรั่งคลั่งสยาม. กรุงเทพฯ ฯ : มติชน.๒๕๔๑.
(ศิลปวัฒนธรรมฉบับพิเศษ) หน้า ๑๗๒-๑๗๕ และ หน้า ๑๘๐-๑๘๓.

ปรากฏหลักฐานถึงความเป็นมาในศิลาจารึกหลักที่ ๑ บันทึกไว้ว่า
"ท้าวห้าวราน คำบง คำกลอง ด้วยเสียงพาทย์เสียงพิณ เลื่อนขับ"
มีผู้ให้คำอธิบายและตีความว่า คำบง คำกลอง เป็นคำโบราณที่มีใช้
ตั้งแต่สมัยกรุงสุโขทัยแปลว่า การประโคม ดังนั้นคำว่า คำบง คำ
กลอง จึงหมายถึงการตีกลองหรือประโคมกลองที่ซึ่งด้วยหนัง ซึ่ง
หมายถึงกลองม้งคละ และยังคงปรากฏมีที่บ้านสวนที่ชาวบ้านสวน
จะเรียกว่า **"ปี่กลอง"** และบางพื้นที่ของจังหวัดพิษณุโลก อุดรดิตถ์
พิจิตร ตามที่ไมเคิล ไรท์ เคยมาเก็บข้อมูลและบันทึกไว้ (สำหรับ
กลองปี่กลอง มีลักษณะใกล้เคียงและคำเรียกที่ต่างกัน เช่น วงดนตรี
กาหลอ ในนครศรีธรรมราช และภาคใต้ และวงตึบแก่ง ในจังหวัด
เพชรบูรณ์ ซึ่งมีเป็นเครื่องดนตรีมาจากพัฒนาการเดียวกันในทาง
ประวัติศาสตร์) ดังนั้นสิ่งที่ต้องการนำเสนอจึงต้องการสะท้อนว่า
ดนตรีมีมานาน และยืนยันการมีอยู่ของชุมชนที่เชื่อมต่อกับ
พัฒนาการทางประวัติศาสตร์ในอดีตด้วยเช่นกัน

ภาษาสะท้อนถึงความเป็นเอกลักษณ์ของชุมชน

เกี่ยวกับภาษาถิ่นสุโขทัย ที่ กาญจนี คำบุญรัตน์^{๑๓} ได้เสนอ เป็นข้อมูลไว้ว่า ถ้าใครพูดกันโดยใช้สรรพนามว่า “กู...มึง” ทุกคนจะพูดกันว่าใช้ภาษาพ่อขุนพูดกัน คำว่า “ภาษาพ่อขุน” นั้นหมายถึงสรรพนามที่พ่อขุน รามคำแหงจารึกไว้ในหลักศิลาจารึกที่ค้นพบ จะมีคำแทนตัวของพ่อขุนรามคำแหงว่า “กู” เพียงเท่านั้น ไม่มีคำว่ามึง และนอกจากนั้นยังมีภาษา โบราณสมัยพ่อขุนที่ปรากฏในหลักศิลาจารึก เช่น “โอยทาน” “หนียะย่าย พ่ายจะแจ” “พ่อเมืองบ่เอาจังกอบ” ฯลฯ

ภาษาที่ใช้ในหลักศิลาจารึกนั้น ปัจจุบันไม่เคยเอามาใช้ในชีวิตประจำวัน คงเป็นภาษาที่ใช้จารึกในศิลาจารึกเท่านั้น

สุโขทัยมีสำเนียงและภาษาเฉพาะตัว สำเนียงนั้นจะคล้ายๆ กันในหมู่จังหวัดที่ใกล้เคียง เช่น พิษณุโลก กำแพงเพชร อุตรดิตถ์ (ยกเว้นตาก) แต่ภาษา สุโขทัยจะมีคำและสำนวนไม่เหมือนที่อื่นๆ ซึ่งเรียกว่า “ภาษาถิ่นสุโขทัย” โดยเฉพาะ และคนที่พูดจะต้องเป็นคนพื้นบ้านที่มีย่า ตา ยาย เป็นชาวสุโขทัย ดั้งเดิมแท้ๆ ได้ยินได้ฟังมาตั้งแต่เกิด และใช้พูดกันในหมู่ญาติพี่น้องและคนที่คุ้นเคยกันเท่านั้น ถ้าเป็นคนในเมืองก็จะพูดด้วยภาษาไทยธรรมดาโดยทั่วไป

^{๑๓} กาญจนี คำบุญรัตน์. ถิ่นชีวิตชาวบ้านเมื่อกาลก่อนของสุโขทัย จากศิลาจารึกถึงสำเนียงภาษาที่ผิดธรรมดา. ศิลปวัฒนธรรม ฉบับกุมภาพันธ์ ๒๕๕๓

เอกลักษณ์ของชาวสุโขทัยอยู่ที่ “สำเนียง” และการใช้คำเฉพาะ ถ้าไม่ใช่สำเนียงชาวพื้นบ้านของคนสุโขทัยเอง ถ้าไม่ได้พูดภาษาพื้นบ้านเป็นประจำ เช่น เด็กๆ ที่เกิดในตัวเมือง ไม่เคยได้ยินได้ฟังอาจจะไม่เข้าใจความหมาย แต่ขึ้นชื่อว่าเป็นเด็กสุโขทัยที่เกิดและเติบโตในพื้นที่บ้านสุโขทัย ย่อมเข้าใจภาษา และพูดได้ทุกคน เว้นแต่จะพูดหรือไม่พูด เท่านั้น

พูดถึงสำเนียงภาษาสุโขทัยจะเปลี่ยนเสียงในคำพูดแต่ละคำให้ผิดไปจากเสียงธรรมดาทั่วไป จะกลายเป็นสำเนียงที่มีเสียงสูง เสียงต่ำในคำนั้นๆ เช่น คำว่า “พ่อ แม่” ถ้าเป็นคนพื้นเมืองจริงๆ จะกลายเป็น “พ่อ แม่” ถ้าจะพูดให้มีหลักเกณฑ์ ก็จะมีพยางค์ได้ว่าแต่ละคำจะเปลี่ยนเสียงวรรณยุกต์เกือบทั้งหมด ยกเว้นคำที่มีเสียงกลาง ยังเป็นเสียงเอก จะเปลี่ยนเป็นเสียงจัตวาหมด เช่น หมัด – หมัด, เสื่อ-เสื่อ, หมู-หมู, ไก่-ไก่ เช่น น้ำแห้งหมดแล้ว เป็นน้ำแห้งหมัด แล้ว

ยังมีเรื่องล้อเลียนเกี่ยวกับว่าที่แม่ยายพูดกับว่าที่ลูกเขยที่เป็นนายหมู่ตำรวจที่จะมากินข้าวที่บ้าน แกจึงร้องเรียกลูกสาวให้จัดแจงปูเสื่อ นำกับข้าว และแกงหมูที่ทำไว้รับรอง และนำของหวานมาให้กินหลังกินข้าวเสร็จแล้วว่า “อีหนูๆ (อีหนู อีหนู) หมูมาแล้ว (หมูมาแล้ว) เอาเสื่อ (เสื่อ) มาปูแล้วยกกับ (กับ) ข้าวมาอย่า (อย่า) ลืมตัก (ตัก) แกงหมู (หมู) มาเลี้ยงหมู (หมู) แล้วตัก (ตัก) ไข่หวาน (ไข่หวาน) มาด้วยเนื้อ”

ตัวอย่างที่ยกมาให้ดูนี้เป็นเรื่อง ของการเปลี่ยนสำเนียง
ธรรมดาให้เป็นสำเนียงชาวพื้นบ้านของคนสุโขทัย (แม้แต่คำว่า
สุโขทัย ยังเปลี่ยนเป็น “ซุก โขทัย”) คำที่เปลี่ยนเสียงให้ผิดไปจาก
เดิมก็คือ เสียงเอกเป็นเสียงจัตวา เช่น หมู – หมู, เท่ากัน – เถากัน,
ไข-ไข, ห่าน – หาน, เป็ด – เป็ด เสียงจัตวา เป็น เสียง เอก เช่น
หมา – หม่า, ฉั่น – ฉั่น, ประเดี้ยว-ประเดี้ยว, มะเขือ-มะเขือ, ข้าว-
ขาว

เสียงกลาง ไม่เปลี่ยน เสียง แต่จะเป็นสำเนียงสุโขทัยที่
แตกต่างจากเสียงกลางธรรมดา เช่น กินน้ำ กินปลา

นอกจากสำเนียงแล้ว คำเฉพาะตัวที่บ่งบอกว่าต้องเป็นชาว
สุโขทัยแน่นอนมีมากมายในการพูด คนไม่เคยฟังจะไม่รู้ความหมาย
เช่น ใหญ่โต -อย่างท่าว เช่น ภูเขาสูงนี้้อย่างท่าว, ไสรถ -ยัวร์ถ เช่น
เขายัวร์ถขึ้นไปขายของ, ทะเลาะกัน -รบกัน เช่น ได้ของเล่นไปคน
ละอย่างแล้วอย่ารบกันอีกนะ, อยู่ตรงนั้น นะเห็นไหม -โดนะ/โจ้นะ,
ถึงน้ำ -ครุ/ กระแปง เช่น เอาครุไปตักน้ำ, เจอกัน – จังกัน เช่น
เดี๋ยวก็ไปจังกันที่ตลาด, ตักเอามากมาย-ตักเยอะๆ เช่น ปลา
มากมายตักเยอะๆ ไม่ขาดสาย, ยืนยันว่าแน่นอน -ลงท้าย “เอ็ง”
เช่น ไปเอ็ง, มีเอ็ง, กินเอ็ง, ล้อรถ -โอ้งรถ เช่น รถคว่ำ โอ้งรถวิ่ง
นำหน้าไปไกล, กระจอบ -กระบัก เช่น เอากระบักมาตายหญ้า

จากที่ยกมาของ กาญจนี คำบุญรัตน์^{๑๔} สะท้อนถึงภาษาถิ่น
สุโขทัย แต่สามารถเชื่อมมายัง ภาษาถิ่นสุโขทัย บ้านสวน หรือบ้าน
สวน ซึ่งนับเป็นอีกชุมชนหนึ่งที่ใช้ภาษาท้องถิ่นสุโขทัยและยังคงเป็น
เอกลักษณ์เนื่องมาจากกระทั่งปัจจุบันแม้จะมีพัฒนาการและ
เปลี่ยนแปลงไปบ้างก็ตาม ดังมีผู้ให้ข้อมูลว่าภาษาถิ่นสุโขทัย เป็น
ภาษาดั้งเดิมของชาวสุโขทัย และมีพัฒนาการมาอย่างต่อเนื่องตาม
หลักฐานที่ปรากฏ

เอกสารอ้างอิง

กาญจนี คำบุญรัตน์.วิถีชีวิตของชาวบ้าน เมื่อกาลก่อนของ สุโขทัย.

ศิลปวัฒนธรรม ปีที่ ๓๑ ฉบับที่ ๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๓.

นุชนาฏ ดีเจริญ,รายงานการวิจัยเรื่องรำมังคละในจังหวัดพิษณุโลก

สุโขทัย และอุตรดิตถ์ = Mangkala dance in the
provinces of Phitsanulok, พิษณุโลก : คณะ

มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร.

๒๕๔๒.

พระราชบัญญัติว่าด้วยโบราณสถาน ศิลปวัตถุ โบราณวัตถุและการ

พิพิธภัณฑท์แห่งชาติ พุทธศักราช ๒๔๗๗ ประกาศใน ราช

^{๑๔} กาญจนี คำบุญรัตน์. ถิ่นชีวิตชาวบ้านเมื่อกาลก่อนของสุโขทัย
จากศิลาจารึกถึงสำเนียงภาษาที่ผิตรรรมา.ศิลปวัฒนธรรม ฉบับกุมภาพันธ์
๒๕๕๓.

กิจจานุเบกษา เล่ม ๕๒ วันที่ ๑๒ พฤษภาคม ๒๔๗๘ หน้า
๓๙๔ ประกาศกรมศิลปากร กำหนดโบราณสถานสำหรับ
ชาติ ๘ มีนาคม ๒๔๗๘ ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๕๒
หน้า ๑๗๐๙-๑๗๑๐.

ไมเคิล ไรท์ . ฝรั่งเศสล้งสยาม. กรุงเทพฯ ฯ : มติชน.๒๕๕๑.

ราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ ๕๒ ตอนที่ ๗๔ ประกาศกรมศิลปากร
กำหนดโบราณสถานสำหรับชาติ ประกาศ ๘ มีนาคม
๒๔๗๘ ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๕๒ หน้า ๑๖๘๙-๑๗๑๗.

ราชกิจจานุเบกษา, ประกาศกรมศิลปากร เล่ม ๑๑๔, พิเศษ ๘๗ ง,
๒๙ กันยายน พ.ศ. ๒๕๔๐, หน้า ๒.

ราชกิจจานุเบกษา, ประกาศกรมศิลปากร เรื่อง ขึ้นทะเบียนโบราณ
สถานและกำหนดเขตที่ดินโบราณสถาน เล่ม ๑๑๔,
พิเศษ ๘๗ ง, ๒๙ กันยายน พ.ศ. ๒๕๔๐, หน้า ๒.

สมชาย เตือนเพ็ญ , จากแคว้นสุโขทัยถึงจังหวัดสวรรคโลก, ใน
วารสาร มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ม.นเรศวร ปีที่ ๒,
ฉบับที่ ๒ (ก.ค.-ก.ย. ๒๕๓๗).

ปีกลอบ มังคละ ดนตรีสีบุษราคัมพระพุทธรูป จากตรีลับกามาขีบ้านสวน

บทเริ่ม

วงมังคละ หรือ ปีกลอบ, ปีกลอบมังคละ เป็นดนตรีชั้นสูงสำหรับพระพุทธรูปของอาณาจักรสุโขทัยโบราณ โดยปรากฏหลักฐานในศิลาจารึกหลักที่ ๑ และศิลาจารึกวัดช้างล้อมสันนิษฐานว่าดนตรีมังคละนั้นรับธรรมเนียม "มงคลเกรี" มาจากศรีลังกา^{๑๕} ก่อนที่จะกลายมาเป็นดนตรีพื้นบ้าน ในชุมชนกลุ่มคนที่ใช้สำเนียงอาณาจักรสุโขทัยโบราณ ปัจจุบันพบการเล่นอยู่ในเขตภาคเหนือตอนล่าง จังหวัดสุโขทัย พิษณุโลก และอุตรดิตถ์ รวมทั้ง

^{๑๕}ไมเคิล ไรท์ให้ทัศนะไว้ว่า ดนตรีชนิดนี้ภาษาสิงหลเรียกว่า “มคูล เพร” ตรงกับบาลี “มังคละเกรี” และไทย “กลองมังคละ” เป็นดนตรีที่ใช้ตีเพื่อประกอบต่อการแสดงความเคารพบูชาที่วัดพระธาตุเขี้ยวแก้ว เมืองแคนดี้ในปัจจุบัน. ไมเคิล ไรท์. ฝรั่งเศสถึงสยาม. กรุงเทพฯ ฯ : มติชน. ๒๕๔๑. (ศิลปวัฒนธรรมฉบับพิเศษ) หน้า ๑๗๒-๑๗๕ และ หน้า ๑๘๐-๑๘๓.

พบร่องรอยการละเล่นม้งคละในจังหวัดนครสวรรค์ และจังหวัด เพชรบูรณ์ (วงศ์บุบแก่ง) รวมทั้งวงกาหลอ

วงม้งคละ มีความสัมพันธ์กับกลุ่มคนที่ใช้สำเนียงอาณาจักร สุโขทัยโบราณ^{๑๖} โดย สมเด็จพระเจ้าฟ้ากรมพระยานริศรานุวัดติวงศ์ (พ.ศ.๒๔๐๖-๒๔๘๐) บันทึกไว้ในคราวตรวจการที่หัวเมืองพิษณุโลก เมื่อ พ.ศ. ๒๔๔๔ ได้ยินดนตรีดังกล่าวบริเวณวัดสะกีดน้ำมันจึงได้ เรียกมาแสดงให้ดู ได้ให้ทัศนะต่อดนตรี "ม้งคละ" ว่า "เครื่องม้งคละนี้เป็นเครื่องเบญจตุรียงค์แท้"

ปัจจัยสำคัญที่ทำให้ดนตรีปี่กลองม้งคละเสื่อมความนิยมในสมัยหลัง เนื่องจากการเข้ามามีบทบาทของดนตรีกลองยาว แตรวง และดนตรีสมัยใหม่ ตามลำดับ ทำให้ปัจจุบัน วงม้งคละ ได้รับขึ้นทะเบียนให้เป็น มรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมของชาติ สาขา ศิลปะการแสดง เพื่อส่งเสริมอนุรักษ์และสืบทอดให้เป็นการละเล่น

^{๑๖} เทวประภาส มากคล้าย. "ม้งคละเกรี วิธีทำเหนื่อที่สาบสูญ สืบค้นรากเหง้าคนลุ่มน้ำน่านภาษาถิ่นสุโขทัยตอนบน ในจังหวัดอุตรดิตถ์" ใน สุจิตต์ประทีป ใจวุ่นครูดนตรีไทย ประจำปี ๒๕๕๘. คณะมนุษยศาสตร์ : มหาวิทยาลัยนเรศวร. ๒๕๕๘. หน้า ๔๖-๔๘.

พื้นบ้านดั้งเดิมอันเป็นเอกลักษณ์ ๓ จังหวัด ของทั้งจังหวัด
สุโขทัย^{๑๗} จังหวัดพิษณุโลก^{๑๘} และอุตรดิตถ์^{๑๙} ได้ต่อไป

ดนตรีมั่งคละกับพระพุทธศาสนา

ในรัชสมัยพญาลิไท (ครองราชย์ พ.ศ. ๑๘๙๗ - พ.ศ. ๑๙๑๙)
ได้นำพระพุทธศาสนานิกายลังกาวงศ์จากลังกาเข้ามา โดยเฉพาะ
องค์พระมหาสวามีสังฆราชและพระผู้ใหญ่อีกหลายรูปก็มีการไปมา
หาสู่กันระหว่างสุโขทัยกับลังกา การที่พระมหาสวามีสังฆราชเสด็จ
มา จารึกระบุว่ามาเป็นขบวนเสด็จ ซึ่งสมัยโบราณจะต้องมีกอง
ทหารเกียรติยศและจะต้องมีปี่มกลองตามฐานันดร^{๒๐}

^{๑๗} ไมเคิล ไรท์ ได้มาเก็บข้อมูลวงดนตรีมั่งคละที่ตำบลบ้านสวนและ
เขียนเป็นหนังสือ ไมเคิล ไรท์. **ฝรั่งคลั่งสยาม**. กรุงเทพฯ ฯ : มติชน.๒๕๔๑.
(ศิลปวัฒนธรรมฉบับพิเศษ) หน้า ๑๗๒-๑๗๕ และ หน้า ๑๘๐-๑๘๑.

^{๑๘} แก้วกร เมืองแก้ว. มั่งคละ : กรณีศึกษาวงดนตรีพื้นบ้านของนาย
พรต คชนิล, ปริญญาพนธ์ (ศป.ม. (มานุษยวิทยาควิทยา)). มหาวิทยาลัยศรี
นครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, ๒๕๔๔.

^{๑๙} เทวประภาส มากคล้าย. "มั่งคละเกร็ด วิถีท่าเหนือที่สาบสูญ
สืบค้นรากเหง้าคนลุ่มน้ำน่านภาษาถิ่นสุโขทัยตอนบน ในจังหวัด
อุตรดิตถ์" ใน สูจิบัตรพิธีไหว้ครูดนตรีไทย ประจำปี ๒๕๕๘. คณะ
มนุษยศาสตร์ : มหาวิทยาลัยนเรศวร. ๒๕๕๘. หน้า ๔๖-๔๘.

^{๒๐} ไมเคิล ไรท์เขียนเป็นหนังสือ ใน ไมเคิล ไรท์. **ฝรั่งคลั่งสยาม**.
กรุงเทพฯ ฯ : มติชน.๒๕๔๑. (ศิลปวัฒนธรรมฉบับพิเศษ) หน้า ๑๗๒-๑๗๕
และ หน้า ๑๘๐-๑๘๓.

จากหลักฐานดังกล่าว มีผู้สันนิษฐานว่าพระมหาสวามี
สังฆราชน่าจะเสด็จมาพร้อมกับกองเกียรตยศทหารลังกา ประโคม
มาตลอดทาง หรือแม้กระทั่งสมเด็จพระมหาเถรศรีศรัทธาราชจุฬ
ามุนีศรีรัตนลงกาที่ปมหาสามี (หลัก ๑ กับหลัก ๑๑) ไปทำบุญใน
เกาะลังกา ขากลับมาสยามอาจจะได้รับพระราชทานจากพระเจ้า
ลังกาให้มีกองเกียรตยศและดนตรีประดับพระคุณ

ดังนั้นหากนิยามตามทัศนะดังกล่าว มังคละจึงเป็นดนตรี
ชั้นสูงสำหรับพระพุทธศาสนาของอาณาจักรสุโขทัย และ
พระมหากษัตริย์สุโขทัย มีพระราชนิยมในการพระราชทานอุทิศ
เครื่องประโคมมังคละเกร็ดถวายแต่ปูชนียสถานสำคัญต่าง ๆ ในพระ
ราชอาณาจักร เช่นเดียวกับธรรมเนียมลังกา ทำให้มังคละเกร็ดได้
เผยแพร่สู่ประชาชนทั่วไปในอาณาจักรสุโขทัย จนกลายเป็นดนตรี
พื้นบ้านของอาณาจักรสุโขทัยในระยะต่อมา

ดนตรีปี่กลองมังคละ กลายเป็นส่วนหนึ่งในวิถีชีวิตของชาว
อาณาจักรสุโขทัยมาแต่อดีต ด้วยเหตุนี้สำเนียงการพูดดั้งเดิมแบบ
สุโขทัย (ภาษาถิ่นสุโขทัย) และการละเล่นดนตรีมังคละ จึงเป็นส่วน
หนึ่งในการชีวิตความเป็นชุมชนดั้งเดิมที่สืบทอดมาตั้งแต่อาณาจักร
สุโขทัยในเขตภาคเหนือตอนล่างในปัจจุบัน

หลักฐานในศิลาจารึกและจดหมายเหตุ

มังคละ เป็นกลองชนิดหนึ่ง ซึ่งด้วยหนัง มีรูปกลมรี ใช้ตีด้วยไม้ คำว่า “มังคละ” หมายถึง มงคล หรืองานที่เจริญก้าวหน้า มังคละจึงเป็นดนตรีที่เป็นมงคล การเล่นมังคละมีมาช้านาน ตั้งแต่สมัยโบราณกาลครั้งกรุงสุโขทัย มีหลักฐานในหลักศิลาจารึกหลักที่ ๑ ที่ว่า

“ ...เมื่อกรานกฐิน มีพนมเบญจ มีพนมหมาก มีพนมดอกไม้ มีหมอนนั่งหมอนนอน มีบริพารกฐิน โดยท่านแล้ปี แล้ญบล้าน ไปสุดญติกฐินถึงอรัญญิกพูน เมื่อจักเข้ามาเวียงวังท่าหัวลาน **ดิ่งคักลอง** ด้วยเสียงพาดเสียงพิน เลื่อนขับ ใครจักมักเล่นเล่น ใครจักมักหัวหัว ใครจักมักเลื่อนเลื่อน...”

คำว่า "ดิ่งคักลอง" เป็นคำโบราณที่มีใช้ตั้งแต่สมัยสุโขทัย แปลว่า เป็นการประโคม หรือตีกลองที่ซึ่งด้วยหนัง ซึ่งมีผู้สันนิษฐานว่าเป็นกลองมังคละเถรี นอกจากนี้ ยังปรากฏธรรมเนียมการถวายข้าพระไว้ประโคมมังคละเถรีสมโภชพระบรมธาตุ เจกเช่นเดียวกับธรรมเนียมลังกา ในจารึกวัดช้างล้อม เมืองเก่าสุโขทัย พ.ศ. ๑๙๒๗ ความว่า

จารึกวัดช้างล้อม
เป็นหลักฐานจารึกของ
อาณาจักรสุโขทัยโบราณที่
กล่าวถึงการถวายข้าพระ

โยมสงฆ์เพื่อประโคม
มิ่งคละบูชาพระบรมธาตุ

“ ...พาทย์คู่หนึ่ง ให้ข้าสองเรือนตีบำเรอแก่พระเจ้า ช้อง
สองอัน กลองสามอัน แตร... แต่งให้ไว้แก่พระเจ้า
(พระพุทธรูป)... ”

จากความในศิลาจารึกดังกล่าว ระบุถึงอุปกรณ์ในวงมิ่งคละ คือช้อง ๒ และกลอง ๓ สันนิษฐานว่าเป็นช้องคู่ในวงมิ่งคละ และกลองดังกล่าว คือกลองยืน กลองหลอน และกลองมิ่งคละในวงมิ่งคละเถรี ตามธรรมเนียมกษัตริย์ลังกาแต่โบราณ ดนตรีมิ่งคละจึงเป็นดนตรีชั้นสูงสำหรับ พระพุทธศาสนาของอาณาจักรสุโขทัย ก่อนที่จะกลายเป็นดนตรีพื้นบ้าน ในชุมชนกลุ่มคนที่ใช้สำเนียงอาณาจักรสุโขทัยโบราณ ปัจจุบันพบการละเล่นอยู่ในเขตจังหวัดสุโขทัย พิษณุโลก และอุตรดิตถ์ รวมทั้งพบร่องรอยการละเล่นมิ่งคละในจังหวัดนครสวรรค์ และจังหวัดเพชรบูรณ์ ซึ่งดนตรีมิ่งคละ มีความสัมพันธ์กับกลุ่มคนที่ใช้สำเนียงอาณาจักรสุโขทัยโบราณ

เมื่อครั้งสมเด็จพระเจ้าฟ้ากรมพระยานริศรานุวัดติวงศ์ เสด็จประพาสหัวเมืองฝ่ายเหนือเมื่อปี พ.ศ. ๒๔๔๔ พระองค์ท่านบันทึกถึงกลองมิ่งคละขณะที่ผ่านเมืองพิษณุโลกว่า

“ ...ลืมเล่าถึงม้งคละไป...เครื่องม้งคละนี้ เป็นเครื่อง
เบญจดุริยางค์แท้ มีกลองเล็กรูปเหมือนเถิดเทิงแต่
สั้นซึ่งหนังหน้าเดียว มีไม้ตียาวๆ ตรงกับ "อาตต" ใบ
หนึ่ง...เสียงเพลงนั้นเหมือนกลองมลายู...”

พระนิพนธ์ของสมเด็จพระเจ้านิพนธ์วชิราวุฒิวังศ์ ที่ว่า
ดนตรีม้งคละนี้คือ “เบญจดุริยางค์แท้” ประกอบด้วย วาตต วิตต
อาตต วิตต สิริส และ ฆนั ครบบริบูรณ์ ซึ่งหมายความว่า ดนตรี
ม้งคละนี้ คือ ดนตรี Classic ตามที่กำหนดไว้ในวรรณกรรมบาลี
สันสกฤตโบราณ ซึ่งการเล่นม้งคละ เป็นการเล่นที่สะท้อนให้
เห็นถึงอัตลักษณ์และวิถีชีวิตของท้องถิ่นในอาณาจักรสุโขทัยมาแต่
โบราณ

(ภาพ สมเด็จพระเจ้าฟ้ากรมพระยานริศรานุ
วัดติวงศ์ ทรงยกย่องว่าดนตรีม้งคละคือ
“เบญจดุริยางค์แท้”)

เครื่องดนตรีในวง

๑. กลองม้งคละ เป็นกลองหนังหน้าเดียวขนาดเล็ก ทำจากไม้ขนุน หน้ากลองมีเส้นผ่าศูนย์กลางประมาณ ๕ นิ้ว หุ้มด้วยหนัง กลองยาวประมาณ ๑๐ นิ้ว
๒. ปี มีลักษณะคล้ายปี่ชวา ๑ เล้า

๓. กลองสองหน้า ๒ ขนาด ขนาดใหญ่ เรียกว่า กลองยืน
ขนาดเล็กเรียกว่า กลองหลอน ตีจังหวะ ซัดล้อกัน

๔. ฆ้องโหม่ง

๕. เครื่องประกอบจังหวะ ได้แก่ ฆ้อง ๓ ใบ แขว่น อยู่บน
คานหาม ฉิ่ง และฉาบใหญ่ ๒

ตัวอย่างโน้ตเพลงดนตรีม้งคละ

- เพลงไม้หนึ่ง /---ปะะ /- เเท่ง -ปะะ/
- เพลงไม้สี่ /---ปะะ/---เท่ง/---เท่ง/ ---ปะะ/---เท่ง/--
-เท่ง/ ---ปะะ/

ขั้นตอนการบรรเลง

๑. ไหว้ครู
๒. บรรเลงเพลงไม้สี่ (นักดนตรีม้งคละถือว่าเป็นเพลงครู)
๓. บรรเลงเพลงตามความถนัดไปเรื่อย ๆ
๔. จบการบรรเลงด้วยเพลงไม้สี่ เพื่อเป็นสิริมงคล

วิธีการบรรเลง

- แต่ละเพลงมี ลักษณะเฉพาะ ดังนี้
๑. เริ่มบรรเลงขึ้นต้นด้วยการตีรั้ว กลองม้งคละ
 ๒. ปี่ เป่าทำนองรั้วโหนดเสียงไปกับกลองม้งคละ
 ๓. กลองยืนตีนำขึ้นเพลงเป็นไม้ กลองเพื่อบอกให้นักดนตรี
ในวงตีตามในเพลงนั้นๆ
 ๔. เครื่องดนตรีอื่นๆ จึงตีตามพร้อมกันทั้งวง

๕. ลงจบด้วยการตีรวกลองมั่งคละ พร้อมทั้งปีเป่ารววเพื่อเป็น
สัญญาณในการลง จบเพลงในจังหวะสุดท้ายอย่างพร้อม
เพรียงกัน

เพลงที่ใช้บรรเลง

เพลงที่ใช้บรรเลง มีชื่อดังนี้ ไม้หนึ่ง, ไม้สอง, ไม้สาม, ไม้สี่,
บัวลบ, ไทรอ้อย, ตกปลักเล็ก, ตกปลักใหญ่, ถอยหลังลงคลอง, พญา
โศก, ลมพัดชายเขา, ย่ำค่ำ, จุงนางเข้าห้อง, กบเช่นเขี้ยว, แม่หม้าย
กระทบบ้าง, สาวน้อยปะแป้ง, อีกาจับหลัก, เวียนเทียน, พระฉันท
ภักตอาหาร, และเพลงนางหงส์ ที่ใช้สำหรับแห่ศพ

ส่วนข้อมูลที่รวบรวมโดยสำนักงานวัฒนธรรมจังหวัด
พิษณุโลก- ให้ข้อมูลเพลงที่นอกเหนือจากที่กล่าวมา อาทิ เพลงไม้
สามกลับ เพลงไม้สามถอยหลัง เพลงไม้สี่ เพลงกระทิงเดินดง เพลง
กระทิงนอนปลัก เพลงกระทิงกินโป่ง เพลงแก้งตกปลัก เพลงข้ามรับ
- ข้ามส่ง

เพลงข้าวต้มบูด เพลงคางคกเข็ดเขี้ยว เพลงคลื่นกระทบบ้าง
เพลงคุดทะราดเหี้ยมดกรวด เพลงตกปลัก (อีแก้งตกปลัก) เพลงตก
ตลิ่ง เพลงตุ๊กแกตีนปุก เพลงถอยหลังลงคลอง (ถอยหลังเข้าคลอง)
เพลงนมนยานกระทบบ้าง เพลงนารีชื่นชม เพลงบัวโรย เพลงบัวลอย

เพลงใบไม้ร่วง (ใบไม้ร่วง) เพลงปลักใหญ่ เพลงพญาเดิน
เพลงแพะชนกัน เพลงแม่หม้ายนมนยาน เพลงรักซ้อน เพลงรักแท้

เพลงรักเร่ (สาวน้อยประแป้ง เพลงรำ) เพลงรักลา เพลงลมพัดชาย
เขา เพลงเวียนเทียน เพลงเวียนโบสถ์ เพลงสาธิตาลิมตง เพลงไม้
สาม เพลงสาวน้อยประแป้ง เพลงหิ้งห้อยชมสวน

วงมัจฉะที่บ้านสวน

ในหนังสือ “ฝรั่งคลั่งสยาม” โดย ไมเคิล ไรท์ ชาวอังกฤษผู้
ที่ใช้ชีวิตในประเทศไทยหลายสิบปี ได้เคยเดินทางมายังบ้านสวน
และได้เขียนถึงกลองมัจฉะที่บ้านสวน ไว้ในหนังสือ หน้า ๑๗๒ ที่
ให้ข้อมูลว่า

“...หลังจากไหว้พระพุทธรูปราช ขึ้นไปดูเจดีย์บน
ยอดเขาสมอแครงพบหม่อมอุปาสิกา กำลังสวดมนต์แว่ว
โสรณสวดตามได้สบายเพราะเคยฟังแม่สวดเหมือนกัน
เข้าไปพบแม่ ๆ นุ่งขาวถือศีลแต่ไม่โกนผม ว่ากันว่าแรกจะ
ขึ้นมาอยู่แปดวัน แต่แล้วเห็นสงบทางโลกจึงอยู่ต่อเป็น
๑๕ วันแล้ว

คุยกับแม่ ๆ เป็นระยะเวลาไม่นานจึงลาโดยขอส่วน
กุศล ก็ว่า “สาธุๆ” กัน

ข้ากลับสุขโขทัยผมเกิดนึกขึ้นมาได้ว่าสนใจดนตรี
กลองมัจฉะ จึงถามคนขับรถ

คนขับรถว่า “นี่แหละทางเข้าบ้านสวน” เจ้าของ
วังกลองมังคละวงสุดท้ายของสุโยทัยซึ่งอาจารย์นิคมอุ้มชู
มาช้านาน

เล่นเข้าไปถึงบ้านสวนพบบ้านหัวหน้าวง ว่ากันว่า
วันนี้จัดไม่ทันเพราะบางคนไปนาบางคนเข้าตลาด จึงนัด
กันว่าพรุ่งนี้จะนำเหล้ามาให้กินกัน แล้วจะตีกลองมังคละ
เป็นการฉลองปีใหม่

ในหนังสือฝรั่งครั้งสยาม ที่ถูกเขียนไว้ในหน้า หน้า ๑๗๒-
๑๗๕ ตั้งชื่อหัวชื่อว่า ไผ่ตงที่บ้านสวน ได้เขียนต่อไปอีกว่า

“..วันรุ่งขึ้นเพลี้ยและอยากสงวนแรงกายเอาไว้ จึงเพียงเดิน
ชมโบราณสถานในเมืองเพียงเล็กน้อย

ตกเย็นรถของโครงการมารับ จึงไปซื้อแม่โขงห้าขวดที่ร้าน
คุณตี(ธีรทัศน์ สัตยวาจาหวาน ร้านอยู่หน้าพิพิธภัณฑสถาน
ทำอาหารให้พวกโบราณคดีร่อยอย่างบอกใคร) แล้วเล่นไปสู่บ้าน
สวนถึงประมาณทุ่มเศษ

เจ้าของวง ลุงบุญมา ทองมา (อายุ ๗๐ กว่าแล้ว) และ
ภรรยา ตอนรับอย่างดี เอาเสื่อมาปู เอน้ำมาให้กิน เขียนหมากนั้น
มิได้ขยับเพราะรู้ว่าคนสมัยใหม่ไม่รู้จักเคี้ยว แต่เมื่อผมและ ดร.
โหรณขอสักคำ คุณป้าท่านทำทำดีใจและประกอบสองคำอย่าง
พิถีพิถันแล้วมอบให้เป็นพิธีกรรมอย่างสวยงามไม่แพ้ชาววัง

ขอให้คุณป้าอยู่นานอยู่นานเถิด เสียหมากเสียพลูเมื่อไหร่
เสียดายเมื่อนั้น ผมว่า

ลูกวงม้งคละค้อยทยอยมา

ลุงม่วย เกษดิษฐ์ ที่ตีกลองหล่น อายุสูงมากแล้ว แต่ยังมี
อารมณ์ขัน ยิ้มไม่ขาด

น้ำบุญรอด คงน้อย เป่าปี่เหมือนของง่าย อายุกลางคน
ดูขริม แต่อมยิ้มเหมือนกัน

น้ำผึ้ง โตนตดง กับน้ำบาง ศรีสุวรรณ ตีฆ้องคู่กัน เป็น
คนร่าเริงนักทั้งคู่

พี่สุวัฒน์ สุวรรณโรจน์ นักตีกลองม้งคละอายุยังหนุ่ม
แน่น มีอารมณ์ขันอย่างถูกใจผมบอกไม่ถูก แค่มองหน้ากัน
เป็นอันว่าหัวเราะ

มีคนแบบนี้ไว้ไม่ต้องกลัวเสียดนตรีกลองม้งคละเป็นแน่
มาพร้อมหน้ากันแล้วเบิกเหล่าทำพิธีไหว้ครู
คุณโก๋ ไกด์ของโครงการเป็นฐานะบันทึกละเสียง
ยกแรกเล่นสามเพลง ต่อจากนั้นโก๋ให้เล่นเครื่องดนตรีโตน
และแนะนำเครื่องดนตรีแต่ละเครื่อง เพื่อประกอบเทปที่มีคุณค่า
สมบูรณ์ทางวิชาการ

ผมเสียดายที่ไม่สามารถให้ท่านผู้อ่านได้ยินเสียงในบทความ
นี้ได้

ที่ผมประทับใจดนตรีกลองม้งคละ เพราะเครื่องประกอบวง
และลีลาของเพลง

มีบางท่านอ้างว่า ดนตรีชนิดนี้น่าจะเป็นของใหม่ที่ชาวบ้าน
คิดขึ้นมาเอง แต่เมื่อหลายสิบปีมานี้กรมพระนริศ ฯ เสด็จขึ้นไป
ตรวจราชการทางสุโขทัย ทรงฟังวงม้งคละและทรงประพันธ์ว่า นี้
แหละคือ “ปัญจดุริยางค์” สมบูรณ์แบบ ซึ่งหมายถึงดนตรีคลาสสิก
ของอารยธรรมอินโด-พุทธ เป็นของใช้ในวัง ในวัด และในกองทัพ

การที่ดนตรีชนิดนี้รอดมาได้ที่สุโขทัย (เหลือเพียงหนึ่งวง)
และที่พิษณุโลก (เหลือเพียงหนึ่งวงเช่นกัน) ผมนับถือว่าเป็นเรื่อง
อัศจรรย์ยิ่ง ควรแก่การถนอมรักษาและการเผยแพร่

ผมขอร้องเพียงอย่างเดียวคือ อย่าให้มีการประยุกต์หรือ
การ Improve ให้มัน Civilizaed เพื่อให้ถูกหูชาวกรุงเทพ ฯ
สมัยใหม่ก็แล้วกัน ชาวบ้านท่านอุตส่าห์รักษาไว้จนรอด ชาวเมือง
เราอย่าได้ทำลายมันเลย ตรงกันข้าม ควรนับถือชาวบ้านเหล่านี้ว่า
เป็น Living National Treasures หรือบุคคลผู้เป็นสมบัติทางศิลป์
ของชาติ

อนึ่ง บางท่านอาจจะฟังว่าดนตรีกลองม้งคละนี้ “ไม่
ไพเราะ” ขาดความอ่อนหวาน

แต่ท่านควรทราบว่าดนตรีแบบนี้คือดนตรีทหาร ใช้นำทัพ
ใช้นำเสด็จ จึงมีทำนองลีลาดู ก้าวร้าว องอาจ พุดง่าย ๆ เป็นดนตรี

ปลุกใจ ดังนั้น หากไม่ถูกใจท่านก็อย่าไปถือสา และอย่าไป
ประดิดขี้ผึ้งทำร้ายอ่อนหวานสวยงามเลย ลีลาเดิมมันคืออยู่แล้ว

ต่อจากนั้นเล่นมั่งคละกันอีกหลายยก

ระหว่างยกจะชดเหล้ากัน กลองมั่งคละยิ่งรัวไวรัวดัง จน
ผมอดคลิกเงินออกมา “ช่วยบำรุงพิธีบูชาครู” ทั้งนี้ ไม่ใช่เพื่ออวด
ตัว แต่เพราะเห็นว่าบำรุงศิลปวัฒนธรรมด้วยวาจาหอมมันก็ดีไป
อย่าง

แต่ถ้าพูดว่าบำรุงแล้วไม่จ่าย ศิลปินจะเอากินเอากำลังใจที่
ไหน ?

ลงท้ายอย่างไรผมจำไม่ค่อยได้ (น่าละอาย) จำได้แต่ว่ามี
การกอดคอหัวเราะงอหาย ไม่ทราบว่าจะด้วยแรงเหล้าหรือด้วยแรงครู

จะให้สรุปอย่างไรดี ? ที่จริงควรถามชาวบ้าน อาจจะได้คำ
รอบที่ถูกต้องกว่า

แต่ถ้าจะให้ถามผม ก็ตอบว่า คึ้นนี้พิเศษนัก ก่อให้เกิด
ไมตรีจิตระหว่างชาวบ้านกับชาวเมือง และระหว่างชาวยามกับชาว
ต่างประเทศ และครุมาแรงจนเราทุกคนเข้ากันได้เป็นอันหนึ่งอัน
เดียวกัน มีแต่ความรัก ไม่มีรังเกียจต่อกันเลย

มั่งคละที่มีอยู่ก่อน (หน้า ๑๘๐-๑๘๑)

บัดนี้เห็นเขวากันว่าวงดนตรีมั่งคละเหลือเพียงสองวง คือ
วงหนึ่งที่บ้านสวน จ.สุโขทัย และอีกวงหนึ่งที่ จ.พิษณุโลก จวน ๆ
จะไม่เหลือเสียแล้ว นับว่าหูดหวิดจริง ๆ

แต่ก็มีอาจารย์บางท่านให้ความสนใจอนุเคราะห์อย่างดีจึงรอดมาได้ ทั้ง ๆ ที่ไม่ค่อยจะแน่ใจกันนักว่าดนตรีคืออะไร

บางท่านว่าน่าจะเป็นของมอญ แต่ความจริงแล้วเรารู้จักดนตรีมอญดี และมอญไม่มีอะไรคล้ายกันเลย

บางท่านเสมอว่าอาจจะที่บ้านคิดขึ้นมาเอง

ในข้อนี้ผมอยากเสนอตอบโต้โดยอ้างพระนิพนธ์ของสมเด็จพระนารายณ์รัตนาวุฒิวังศ์ (พ.ศ. ๒๔๔๔) ที่ว่าดนตรีมังคละนี้คือ “เบญจดุริยางค์แท้” ประกอบด้วย วาตต วิตต อาทต วิตต สุริส และขนิ ครบบริบูรณ์ ซึ่งหมายความว่า ดนตรีมังคละนี้ คือ ดนตรี Classic ตามที่กำหนดไว้ในวรรณกรรมบาลีสันสกฤติโบราณ

ใครไม่เห็นด้วยอย่ามาเถียงผม เพราะเรื่องนี้ไม่ใช่ข้อเสนอของผม หากเป็นของสมเด็จพระเจ้า ท่าน

หากว่ายอมรับข้อสังเกตของสมเด็จพระเจ้า ๆ แล้ว ก็ยากที่จะเชื่อว่า ดนตรีมังคละเป็นของเขาคือเป็นของใหม่ที่บ้านบ้านคิดขึ้นมาเอง แต่น่าจะเป็นของหลวงที่เข้ามาแต่เข้ามิดก่อนสมัยอยุธยาเป็นแน่ แล้วกลับกลายเป็นของพื้นเมืองที่สุโขทัย มีคนสืบทอดมาจนถึงทุกวันนี้ ถ้าเป็นความจริงดังว่า ก็น่าอัศจรรย์และน่าเคารพหนักหนา

เราไม่มีหลักฐานผูกมัดว่าดนตรีมังคละเข้ามาเมื่อไรและเข้ามาจากไหน แต่หลักฐานจารึกแสดงว่า ในรัชสมัยพญาลิไทได้นำพระศาสนาจากลังกาเข้ามา โดยเฉพาะองค์พระมหาสวามีสังฆราชและพระผู้ใหญ่ผู้อื่นหลายรูปก็มีการไปมาหาสู่กันระหว่างสุโขทัยกับลังกา

การที่พระมหาสามีสังฆราชเสด็จมา ผมไม่สามารถเชื่อว่าท่านมาเจียบ ๆ ตรงกันข้าม จารีกระบูว่ามาเป็นขบวนเสด็จ ซึ่งสมัยโบราณจะต้องมีกองทหารเกียรติยศและจะต้องมีปี่มิกลองตามฐานันดร

ในเรื่องนี้ประเพณีสยามกับประเพณีลังกาตรงกันไม่มีผิด จึงพอเชื่อว่าพระมหาสามีสังฆราชน่าจะเสด็จมาพร้อมกับกองเกียรติยศทหารลังกา ประโคมมาตั้งสนั่นหวั่นไหวตลอดทาง

หรือแม้กระทั่งพระมหาสามีศรีศรัทธา ๆ (หลัก ๑ กับหลัก ๑๑) ไปทำบุญเอาหลวงหลายในเกาะลังกา ก็ خاکกลับมาสยาม อาจจะได้รับพระราชทานพระเจ้าลังกาให้มีกองเกียรติยศและดนตรีประดับพระคุณ

การที่ผมเสนอว่าดนตรีม้งคละเข้ามาจากลังกาในสมัยพญาลิไทก็เป็นเรื่องอาจจะ ที่จริงมันอาจจะเข้ามาก่อนหน้านั้นเสียอีก ใครจะไปรู้ เช่นมันอาจจะเข้ามาผ่านนครศรีธรรมราชในรัชสมัยพ่อขุนรามคำแหง

แต่ในสมัยพญาลิไทเห็นมีความเป็นไปได้สูงสุด และยังมีหลักฐานอีกกองหนึ่งสนับสนุน

นั่นคือดนตรีม้งคละในลังกา

กลองม้งคละในลังกา (หน้า ๑๘๒-๑๘๓)

หากท่านผู้อ่านไปนมัสการพระเขี้ยวแก้วตอนรุ่งอรุณ หรือ เวลาเพล หรือตอนดวงอาทิตย์จะตกดิน ท่านจะได้ยินเสียงปี่ดังอื้อ แอ่

ถ้ารักจะว่าองอาจ ถ้าเกลียดจะว่าน่ารำคาญ

ที่ให้จังหวะปีนั้นคือกลองแขกตัวผู้ตัวเมียคู่หนึ่งโต้ตอบกัน และมีกลองเล็กเสียงดังมาก รัวโก๊กรัก ๆ โกร๊กรัก ๆ ขาดแต่ฆ้อง ของ เขามีแต่ฉิ่งกับฉาบเป็น “ขนิ”

ดนตรีชนิดนี้ภาษาสิงหลเรียกว่า “มกุล เพเร” ตรงกับบาลี “มังคละภรี” และไทย “กลองมังคละ”.....

ดนตรีชนิดนี้มีประวัติความเป็นมาช้านาน เดิมทีเดียวเป็น ของทหาร คล้ายกลองสะบัดชัยของเรา เป็นการประโคมดังและ รวดเร็วเพื่อให้กำลังใจแก่กองทัพฝ่ายเรา และข่มขู่ศัตรูให้ สะพริงกลัว ในขณะที่เดียวกันเอามใช้ในวังเพราะทหารเป็นฝ่ายถวาย อารักขา เข้าเฝ้าจะมีการประโคมมังคละถวายบังคม ในขบวนเสด็จ ทหารจะนำหน้าโดยเป่าปี่ตีกลองและร่ายรำเป็นการสำแดงถึงพระ เดชานุภาพที่ร่ายรำนั้นจะไม่ทำอ่อนหวานสวยงาม แต่จะทำแบบดุ ร้าย ชูคอชูเข่า ทำเป็นราอาวุธต่าง ๆ ทำท่าผลัดกันศัตรูตลอดจน ตีลังกาก็มี

ต่อมาภายหลังพระมหากษัตริย์ผู้ศรัทธาในพระศาสนาทรง เห็นดนตรีมังคละและการรำมังคละเป็นของสูง จึงมีศรัทธาถวายวัด

จึงกลายเป็นเครื่องประดับพระบารมีพระเชี้ยวแก้วและพระ
เจดีย์สถานที่สำคัญ ๆ จนทุกวันนี้

นอกจากจะใช้ดนตรีมังคละในการประดับพระบารมีพระ
บรมสารีริกธาตุแล้ว ชาวบ้านยังใช้ดนตรีมังคละในพิธีมังคละในพิธี
มงคลทุกอย่าง เช่นจะเผด็จพระไปสวดพระปริตต์ที่บ้านคหบดีก็
จะจ้างวงมังคละนำแห่พระจากวัดตามคันทนาไปถึงบ้าน เมื่อให้ติ
สธนะและปัญญาศีลแล้ว ให้ประโคมมังคละเป็นการขับไล่เสนียด
จัญไร และเชิญเทวดามาร่วมบุญร่วมกุศลด้วย เป็นต้น

ดนตรีชนิดนี้จึงได้ชื่อว่า “มังคละ”

พูดง่าย ๆ คือ พอได้ยินเสียงดนตรีมังคละ ผีปีศาจและสิ่ง
เลวร้ายจะหนีกระเจิง ในขณะที่เทวดาและความดีงามจะเข้ามาสิง
สถิต เจริญขวัญเจริญพรแก่ชาวบ้านทั้งปวง

ที่ผม (ไม่เคิล ไรท์) เสนอว่ากลองมังคละอาจจะเข้ามาจาก
เกาะลังกานั้นอาจจะไม่เป็นที่สบใจท่านผู้อ่าน แต่โปรดอย่าเพิ่ง
รังเกียจเลย ไหน ๆ เป็นที่ยอมรับกันทั่วหน้าแล้วว่าพระศาสนาที่นับ
ถือกันทุกวันนี้ก็เข้ามาจากลังกา ไม่มีใครเถียง ไม่มีใครรังเกียจ
และถ้าหากว่าเราสามารถพิสูจน์ได้ว่าดนตรีมังคละของเราเข้ามา
จากลังกาจริงดังว่า ก็เท่ากับเป็นการพิสูจน์ได้ว่าดนตรีมังคละของ
เราเข้ามาจากลังกาจริงดังว่า ก็เท่ากับเป็นการพิสูจน์ได้ว่าดนตรี
มังคละของเราเก่าแก่ถึงสมัยกรุงสุโขทัยเป็นราชธานี และเป็นดนตรี
หลวงจนกลายเป็นของถิ่นที่นั่นและรักษาไว้จนทุกวันนี้ ซึ่งเป็นการ

เสริมความสำคัญแก่วงมัจฉะที่เหลืออยู่ และยังทำให้เราสามารถ
รื้อฟื้นและใช้ดนตรีนี้ในงานฉลองโดยเชื่ออย่างสนิทใจว่านี่แหละ
ไม่ใช่ของใหม่หรือ
ของไม่มีสกุล หาก
เป็นดนตรีของพ่อ
ขุน ๆ โดยแท้ แต่
อย่างไรก็ดี จะต้อง
มีการศึกษาอีกมาก
ต่อไป...”

จ ำ ก
หนังสือของ ไม
เคิล ไรท์ . ฝรั่งเศส
สยาม. กรุงเทพฯ ฯ
: มติชน. ๒๕๔๑.
(ศิลปวัฒนธรรม
ฉบับพิเศษ) หน้า

๑๓๒-๑๓๕ และ หน้า ๑๘๐-๑๘๓ ซึ่งได้บันทึกเรื่องเล่าส่วนหนึ่ง
ของ “มัจฉะ” หรือ “ปีกลอง” ไว้ ดังที่ผู้เขียนได้นำข้อบันทึก
เหล่านั้นมานำเสนอไว้ที่นี่ ประหนึ่งคัดลอกมาเก็บไว้ ในส่วนของ
ความเป็นบ้านสวนสะท้อนให้เห็นว่าครั้งหนึ่งในช่วงเวลาหนึ่งมีคน
บันทึกไว้เกี่ยวกับ “ปีกลอง” ที่บ้านสวนแม้เวลาเปลี่ยน คนที่ดู

กล่าวถึงจะเป็นคนอื่น ๆ และถูกกล่าวถึงในมิติที่เปลี่ยนไป ล้มหายตายจากไปแล้วก็ตาม

สำหรับวงดนตรีมั่งคละอาจมีในหลายพื้นที่ในเขตจังหวัด สุโขทัย พิษณุโลก อุตรดิตถ์^{๒๑} แต่ในการบันทึกนี้ จะบันทึกไว้สำหรับบ้านสวน นัยหนึ่งเพื่อการเรียนรู้ท้องถิ่นบ้านสวน อีกนัยหนึ่งเพื่อเป็นการส่งเสริมบุคคลในบ้านสวน เพื่อให้เป็นแนวทางในการอนุรักษ์ เป็นแนวทางในการส่งเสริมให้เกิดการเชื่อมต่อยึดโยงกับคนในชุมชน ประหนึ่งต้องการบอกว่า ของดีที่บ้านสวน ก็ได้

^{๒๑} พระมหาเทพประสาท มากคล้าย. แนวทางการเสริมสร้างสมานฉันท์โดยใช้กลไกอัตลักษณ์วัฒนธรรมปืกลองมั่งคละ : ศึกษาเฉพาะกรณีชุมชนภาษาถิ่นสุโขทัย ลุ่มน้ำน่านตอนบน ในจังหวัดอุตรดิตถ์. Veridian E-Journal, Silpakorn University (Humanities, Social Sciences and arts) Vol ๘ No ๓ (๒๐๑๕): ฉบับภาษาไทย มนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์ และศิลปะ (กันยายน - ธันวาคม ๒๕๕๘) บทความ : มนุษยศาสตร์สังคมศาสตร์

ภาพ มังคละในงานศพ แม่พลอย ต่วงลอย ๒ ธันวาคม ๒๕๖๑

ภาพ มังคละในงานศพ แม่พลอย ต่วงลอย ๒ ธันวาคม ๒๕๖๑

ในตำบลบ้านสวนปัจจุบันมีคณะที่ยังดำเนินการฝึกหัด และ สืบต่อมาจนกระทั่งปัจจุบัน คือคณะของ (๑) นาย สุวัจน์ สุวรรณโรจน์ (หัวหน้าคณะ) ทำหน้าที่ตี กลองหลอน (๒) นาย ผิน โตนดง ช้องหน้า (๓) นาย ฉอ้อน จันทร์ดอนตอง เป่าปี่ (๔) นาย พัน ศรี

สุวรรณ กลองเย็น (๕) นายบุญเลิศ คงเนียม ฆ้องหลัง (๖) นายสมิง ทองมา กลองโกร๊ก แต่คนส่วนใหญ่ไม่ค่อย รู้จัก ก็เลยเรียกกันว่า กลองมิ่งคละ.)

(ข้อมูล สุมิตรา จ้อยแก้ว ๑๕ มีนาคม ๒๕๖๓)
ด้วยสภาพที่เปลี่ยนไป ดนตรีที่เคยเป็นส่วนหนึ่งของชุมชนและมีพัฒนาการต่อเนื่องนับแต่อดีต นับวันก็หาผู้สืบทอดค่อนข้างยาก แต่ข้อดีในปัจจุบันสถานศึกษาหลายแห่งได้จัดให้มีการเรียนการสอน เป็นความรู้และสืบทอดดนตรีที่มีประวัติพัฒนาการ และกลายเป็น ดนตรีพื้นถิ่นในปัจจุบัน เป็นต้น

เอกสารอ้างอิง

จารุวรรณ บุญวงษ์. (๒๕๕๘). วงมิ่งคละงานอวมงคล คณะราชธานี

สุโขทัย จังหวัดสุโขทัย = The case study of Mangala music for misfortune festivity, The Ratchathani Sukhothai band, Sukhothai province. การศึกษา ค้นคว้าด้วยตนเอง ศศ.ม.(วิทยาการดนตรีและ นาฏศิลป์)--มหาวิทยาลัยนเรศวร, ๒๕๕๘.

ทรงเกียรติ จันทร์หอม. (๒๕๕๕). วงดนตรีมิ่งคละ : กรณีศึกษาคณะ

ศ. ราชพลักษ์ จังหวัดสุโขทัย. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหา บัณฑิต. คณะมนุษยศาสตร์ : มหาวิทยาลัยนเรศวร.

ระชะฉิน อินพาเพียร. (๒๕๕๕). รำมิ่งคละในอำเภอพรหมพิราม

จังหวัดพิษณุโลก. พิษณุโลก : คณะมนุษยศาสตร์

มหาวิทยาลัยนเรศวร.

สธน โรจนตระกูล. (๒๕๕๓). รายงานการวิจัยเรื่องการสังเคราะห์
ทำนองเพลงจากวงดนตรีม้งคละเป็นทำนองหลัก = An
Synthetic Melody form Mangkhala Ensemble to
Main Melody. รายงานการวิจัยนี้ได้รับทุนสนับสนุนจาก
มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม.

สุรารักษ์ วยนิมพลี. (๒๕๕๗). การสื่อสารเพื่อการผลิตซ้ำสื่อพื้นบ้าน
ม้งคละจังหวัดพิษณุโลก = A reproduction
communication of mangkhala traditional media
in phitsanulok. วิทยานิพนธ์ (นศ.ม. (การจัดการการ
สื่อสาร) มหาวิทยาลัยนเรศวร.

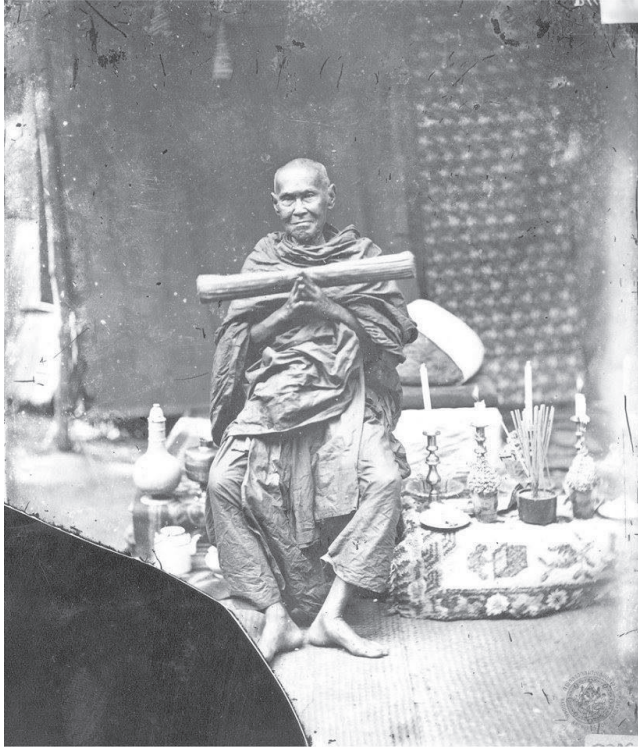

เกษิชาวบ้านสวน ศิษย์สมเด็จพะพุฒาจารย์ (โต) พรหมรังษี วัดระฆังโฆมิถาราม กรอบเขต

เริ่ม

หลวงพ่อดุทธิ เทโว อดีตเจ้าอาวาสวัดดุทธิ ซึ่งตั้งอยู่ที่หมู่ที่ ๔ ตำบลบ้านสวน อำเภอเมืองสุโขทัย จังหวัดสุโขทัย เป็นวัดในสังกัดคณะสงฆ์มหานิกาย เริ่มก่อสร้างเมื่อประมาณ พ.ศ. ๒๔๓๘ และได้รับพระราชทานวิสุงคามสีมา เมื่อวันที่ ๒ มกราคม พ.ศ. ๒๔๗๔ วัดดุทธิมีเกจิคณาจารย์ที่เลื่องชื่อ คือ หลวงพ่อสมดุทธิ เทโว อดีตเจ้าอาวาสวัดดุทธิ และเป็นศิษย์สายตรงของสมเด็จพะพุฒาจารย์(โต) แห่งวัดระฆังโฆมิถาราม กิตติคุณของท่านเป็นที่เลื่องลือและได้รับการยอมรับในจังหวัดสุโขทัย และใกล้เคียง นอกจากนี้หลวงพ่อดุทธิ เทโว ยังเป็นอาจารย์ของหลวงพ่อดุทธิ อมโร (พระราชพุฒาจารย์, ๑๙ มกราคม ๒๔๕๑-๒๑ เมษายน ๒๕๔๑) พระเกจิดัง แห่งวัดคูหาสุวรรณ และอดีตเจ้าคณะจังหวัดสุโขทัย (พ.ศ.๒๕๒๙-๒๕๔๑) รวมไปถึงมีข้อมูลประวัติว่า หลวงพ่อชวง (๑๘ มิถุนายน พ.ศ.๒๔๔๒-๑๘ กรกฎาคม ๒๕๑๐ สิริอายุ ๖๙ ปี พรรษา ๔๕) วัดชีปะขาว เคยมาเรียนพุทธมนต์กับหลวงพ่อดุทธิ ที่จังหวัดสุโขทัย ตามคำแนะนำของพ่อแป้น วัดเสารังใหม่ จ.พระนครศรีอยุธยา ก็แนะนำให้ไปศึกษาต่อกับ หลวงพ่อดุทธิ วัดบ้านสวน จ.สุโขทัย สหธรรมิกของหลวงพ่อแป้นที่

สนิทสนมกันมาก ท่านเป็นพระเถระที่เก่งกล้าทางด้านไสยเวท เป็นอย่างสูง เป็นศิษย์สายตรงของท่านเจ้าประคุณสมเด็จพระ พุฒาจารย์ (โต พรหมรังสี) วัดระฆัง ธนบุรี

มีบันทึกที่เป็นคำบอกเล่าของหลวงพ่ห้อม อมโร (พระราช พุฒาจารย์) อดีตเจ้าอาวาสวัดคูหาสวรรค์ ท่านเล่าว่า แต่เดิม วัฑฐ์ ชื่อว่าวัดศิริ ตามที่ชื่อผู้สร้างวัดนี้ขึ้นมาซึ่งเป็นอดีตตาทวดของ หลวงพ่ห้อม ที่ชื่อว่า ดี คำว่า วัดน้อย นี้มาจากวัดนี้เป็นวัดเล็กๆ อยู่ข้างคลองน้ำ ซึ่งฝั่งตรงข้ามทางทิศใต้ มีวัดชื่อวัดคู้ยงใหญ่ หรือ

ที่ชาวบ้าน ตำบลบ้านสวน เรียกว่า วัดใหญ่ ซึ่งมีอาณาบริเวณกว้างขวางใหญ่โตกว่ามาก ชาวบ้านสวนจึงเรียก วัดศิริ นี้ว่า วัดน้อย

วัดบ้านสวน เป็นคำเรียกอีกอย่างหนึ่งของ "วัดฤทธิ" โดยปรากฏเป็นหลัก ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๒๔ หน้า ๑๓๕๒-๑๓๕๓ วันที่ ๑๕ มีนาคม ร.ศ. ๑๒๖ (พ.ศ. ๒๔๕๐) ตรงกับปีรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๕ ที่ให้รายละเอียดถึงการเข้าไปจัดการศึกษาจังหวัดเมืองตามนโยบายการจัดการศึกษาของชาติ ในยุคการปฏิรูปของพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว วัดบ้านสวน ปรากฏในเอกสารราชกิจจานุเบกษาว่า

"ด้วยได้รับบอกรณพิกศณโลกที่ ๑๑/๖๘๗๐ ลงวันที่ ๒๐ กุมภาพันธ์ศกนี้ว่า พลวงวรสาร พิจิตร ผู้พิพากษาศาลเมืองสุโขทัย พร้อมด้วย เจ้าอธิการวัดบ้านสวน ได้จัดตั้งโรงเรียน สอนหนังสือ ไทย ชั้นมูลศึกษาขึ้นที่วัดบ้านสวน โรง ๑ อาศรัยศาลาของวัดนั้น เปนที่เล่าเรียน และได้เปิดสอนนักเรียน เมื่อวันที่ ๑๕ สิงหาคม ร.ศ. ๑๒๖ มีนักเรียน ๒๙ คน ได้จัดให้ พระโถ่ นักเรียนโรงเรียนสุโขทัย วิทยาคม ซึ่ง สอบไล่ได้ประโยคหนึ่งเปนครูสอน ส่วนเงิน สำหรับ บำรุงโรงเรียนนี้ หลวงวรสารพิจิตร ได้บอกบุญเรียรายแก่ข้าราชการ และราษฎร ได้เงินรวม ๓๑๒ บาท ๑๖ อัฐ สำหรับจ่ายใน จำนวน ศก ๑๒๖ ส่วนในศก ต่อ ๆ ไป จะได้คิด จัดการเรียรายบำรุงต่อไป กับของมอบโรง เรียนนี้ให้อยู่ในความตรวจตราของข้า หลวงธรรมการ ขุนประพันธ์เนติวุฒิ ข้าหลวง ธรรมการ ได้รับโรงเรียนนี้ไว้ใน ความตรวจ ตราแนะนำเหมือนอย่างโรงเรียนทั้งหลายแล้ว ผู้บริจาค ทรัพย์ทั้งหลายซึ่งได้บริจาคทรัพย์บำรุง โรงเรียนนี้ มีความยินดีขอ พระราชทาน ถวายพระราชกุศลมีรายนามและจำนวนแจ้ง ต่อไปนี้.

หลวงจ่ามง กรมการพิเศษ เงิน ๔๐ บาท

หลวงวรสารพิจิตร ผู้พิพากษา "๓๒"

หลวงวนารักษ์ พนักงานป่าไม้ "๒๐"

หลวงอำนวยเนติพจน์ ผู้พิพากษา "๕"

ขุนศรีบุรณัฐ ผู้พิพากษา "๑๒"

ขุนประพันธ์เนติวุฒิ ข้าหลวงธรรมการ เงิน ๑๐ บาท

นายคำ ผู้ใหญ่บ้าน เงิน ๘ บาท ๕๕ อัฐ

นายพิน "๘" ๓๔ อัฐ

นายคง "๕"

นายโต๊ะ ครูโรงเรียน "๕"

จิ้น กิม ลี "๘๐"

นายบุญธรรม "๔๐"

จิ้นสอน "๕"

ผู้ที่บริจาคทรัพย์ต่ำกว่า ๔ บาท รวม ๒๔ คน เงิน ๔๐ บาท
๕๕ อัฐ

รวมทั้งสิ้น เป็นเงิน ๓๑๒ บาท ๑๖ อัฐ กระทรวงธรรมการ
ได้นำกราบบังคมทูล พระกรุณาทราบฝ่าละอองธุลีพระบาท
ทรงอนุโมทนาในส่วนกุศลนี้ด้วยแล้ว. กระทรวงธรรมการ
วันที่ ๑๑ มีนาคม ร.ศ.๑๒๖

(ลงนาม) เจ้าพระยาวิชิตวงษ์วุฒิไกร เสนาบดี "

(ภาพ หลวงพ่อห้อม อมโร ผู้เล่าเกี่ยวกับข้อมูลของวัดน้อยในอดีตไว้)

แจ้งความกระทรวงธรรมการ

ตั้งมรรคนายกวัดราษฎร์

ด้วยมีพระอรรถจากหนาทิมรรคนายิกา วัด
ธาตุจอกีตคาราม ทรง พระกรุณา โปรดเกล้าฯ
พระ ราชทาน พระบรมราชานุญาต แล้ว และ
โปรดเกล้าฯ ให้กระทรวงธรรมการออกประทอน
ตรา เสนาธรรมจักร ตั้ง ให้ นายแมน เป็น
มรรคนายก วัดธาตุจอกีตคาราม ต่อ ไป ประทอน
ตั้งตั้งวันที่ ๓๑ กุมภาพันธ์ ค.ศ. ๑๒๖๖ มรรคนายก
นี้ มีอำนาจและ หน้าที่ ตาม ข้อบังคับ เรื่องเงิน
กัลปนา สงฆ์ ค.ศ. ๑๒๖๑ นั้น ทุกประการ

วันที่ ๑ มีนาคม วันวันโกศลทศศก ๑๒๖๖

แผนก ศึกษา มณฑล

ด้วยได้รับมอบหมายพิณโลก ที่ ๓๓/๖๑๗๐

ลง วันที่ ๒๐ กุมภาพันธ์ ค.ศ. นี้ ว่า หลวง วรสาร
พิชิตร์ ผู้พิพากษาศาลเมือง สุโขทัยพร้อมด้วย
เจ้าอธิการ วัดบ้านสวน ได้จัดตั้ง โรงเรียน
สอน หนังสือไทย ชั้น มุตศึกษาขึ้น ที่ วัดบ้าน สวน
โรง ๓ อาศัยศาลาของ วัด นั้น เป็น ที่ เตาเรียน
และได้ เปิดสอนนักเรียน เมื่อวันที่ ๑๕ สิงหาคม
ร.ศ. ๑๒๖๖ แล้ว มีนักเรียน ๒๗ คนได้จัดให้
พระโตนัก เสนโรงเรียน สุโขทัย วิทยาาคม ซึ่ง
สอนได้มีประโยชน์ตั้งแต่เปิดสอน ส่วนเงิน

สำหรับบำรุงโรงเรียนนี้ หลวง วรสาร พิชิตร์
ได้บอกบุญเรียรายแก่ข้าราช การ และราษฎร
ได้เงินรวม ๓๑๒ บาท ๑๐ อัฐ สำหรับใช้จ่ายใน
จำนวนศก ๑๒๖๖ ส่วนใน ศกต่อๆ ไป จะได้คิด
จัดการ เรียกรายบำรุงต่อไปอีก กับ ขอ มอบโรงเรียน
นี้ให้ อยู่ใน ความ ควบคุม ควบคุม นำของ ข้า
หลวง ธรรมการ ขุนประพันธ์ เนติคุณิ ข้าหลวง
ธรรมการ ได้รับโรงเรียนนี้ไว้ใน ความ ควบคุม
ควบคุม นำเหมือนอย่าง โรงเรียน ทั้ง หลาย แล้ว
ผู้บริจาคทรัพย์ ทั้ง หลาย ซึ่งได้บริจาค ทรัพย์บำรุง
โรงเรียน นี้ มีความยินดีขอ พระราชทาน
ถวาย พระราชกุศ มี รายนาม และจำนวน เงิน ดังนี้
ต่อไปนี้.

หลวงจ่านง กรมการพิเศษ	เงิน ๕๐ บาท
หลวงวรสารพิชิตร์ ผู้พิพากษา	๖๒ ๖๖
หลวง จนารักษ์ พนักงานบำไม่	๖๐ ๖๖
หลวงชำนาญเนติพจน์ ผู้พิพากษา	๕ ๖๖
ขุนศรีบุรุษ ผู้พิพากษา	๖๑ ๖๖
ขุนประพันธ์ เนติคุณิข้าหลวงธรรมการ	เงิน ๓๐ บาท
นายคำ ผู้ใหญ่บ้าน	เงิน ๗ บาท ๕๕ อัฐ
นายพิน	๗ ๖๖ ๓๔ อัฐ
นายคง	๕ ๖๖
นายโต๊ะ ครูโรงเรียน	๕ ๖๖
จัน กิม ถี	๖๑ ๖๖

นายบุญธรรม ๖๕ ๖๖

เงิน สอน ๖๕ ๖๖

ผู้ที่บริจาคทรัพย์ค่ากว่า ๔ บาท รวม ๒๔ คน

เงิน ๔๐ บาท ๕๕ อัฐ

รวมทั้งสิ้นเป็นเงิน ๓๑๒ บาท ๑๖ อัฐ

กระทรวงธรรมการได้นำความกราบบังคมทูล
พระกรุณาทราบฝ่าละอองธุลีพระบาท ทรงอนุโม
ทนาในสิ่งอันกุศลนี้ด้วยแล้ว

กระทรวงธรรมการ

วันที่ ๑๑ มีนาคม ร.ศ. ๓๒๖

(ลงนาม) เจ้าพระยาวิเศษวงษ์ อุดมไกร
เสนาบดี

แจ้งความกระทรวงนครบาล

ด้วย ทวง พระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้พระยา
สมุทร บวร มุขำกัน ผู้ว่าราชการเมืองสมุทรปราการ
หยุดพักราชการ และ ทวง พระกรุณาโปรดเกล้าฯ
ให้ พระพิพิศ พตภักดิ์ ปลัด บานูชี่ กระทรวง
นคร บาด เป็นผู้รั้งราชการ เมือง สมุทรปราการ
ต่อไป

คำดำ ว่ากร นคร บาด

แจ้ง ความ มา ณวันที่ ๑๖ กุมภาพันธ์ รัตน

โกสินทร ศก ๓๒๖

(ลงนาม) สุขุมพินิจ

เสนาบดีกระทรวง นครบาล

แจ้งความกรมยมนาธิการ

ด้วย หลวง นฤนารถ เสนุ ปลัด เมือง พิไชย ทำ
หนังสือ ทูลเกล้าฯ ถวาย นายพลเอก สัมเด็จ
พระ บรมโอรสาธิราช มกุฎราชกุมาร จเร ทิพบก
เมื่อ เสด็จ ประทับ ที่ เมือง ชูครดิฐ ว่า ที่ดินของ
หลวง นฤนารถ เสนุ ติดต่อกับบริเวณ โรงทหราบ
ที่ ๘ เมือง ชูครดิฐ ตาม ที่ กรม ทหาร ยัง
ต้อง การ ที่ ออก กว้าง ๕ วายาว ๘๖ วา นั้น
หลวง นฤนารถ เสนุ มีความ ยินดี ขอ พระ ราชทาน
ถวาย ที่ ดิน ตาม ที่ ก่อตั้ง นี้ สำหรับ ราชการ กรม
ทหาร สืบไป

กรม ยมนาธิการ ได้นำ ความ กราบ บังคม
ทูล พระ กรุณา ทราบ ฝ่า ละออง ธุลี พระ บาท โปรด
เกล้าฯ ให้ รับ ใ้ สำหรับ ราชการ คือ ไป แล้ว

คำดำ ยมนาธิการ

วันที่ ๘ มีนาคม รัตนโกสินทร ศก ๑๒๖

สีหราชเตโช

แทน ผู้บัญชาการ กรม ยมนาธิการ

แจ้งความหอพระสมุดวชิรญาณ

กรมการ หอพระ สมุดวชิรญาณ ได้รับ
หนังสือต่าง ๆ ซึ่งมี ผู้ศรัทธา ให้ แก่ หอพระ สมุด
รับมาไว้ สำหรับ พระนคร ทั้ง

จากหลักฐานที่ปรากฏวัดฤทธิ หรือ วัดบ้านสวน ในนิยามที่ปรากฏในราชกิจจานุเบกษา อาจไม่ใช่ชื่อ "วัดบ้านสวน" แต่อาจเป็นวัดฤทธิในเวลานั้น แต่เมื่อมีการรายงาน จึงบันทึกเป็น "วัด" ตั้งอยู่ "บ้านสวน" จึงเป็นการใช้คำเรียกรวม ๆ รายงานทางราชการเหนือขึ้นไปว่า "วัด(ที่) บ้านสวน" ไปก็เป็นได้ ในช่วงเวลานั้น ตรงกับ ร.ศ.๑๒๖ หรือ พ.ศ. ๒๔๕๐ ตรงกับปลายสมัยรัชกาลที่ ๕ "เจ้าอธิการวัดบ้านสวน" จึงน่าจะหมายถึงหลวงพ่อสัมฤทธิ์ เทโว เนื่องด้วยเป็นบุคคลร่วมสมัยกับช่วงเวลานั้น เช่น หลวงพ่อแป้น อดุลโม (พ.ศ. ๒๔๐๒-๒๔๙๑/อายุ ๘๙ ปี) วัดเสาชิงช้า ต.บางปะหัน ต.เสาชิง จ.พระนครศรีอยุธยา ผู้เป็นสหายนคร ที่มีข้อมูลว่า มีอายุอ่อนกว่าหลวงพ่อสัมฤทธิ์ ๑๕ ปี ถ้าข้อมูลให้ไว้แบบนี้ก็จะแปลว่า หลวงพ่อสัมฤทธิ์เกิด พ.ศ. ๒๓๘๗ ซึ่งล่วงมาปรากฏในหนังสือราชกิจจานุเบกษา ใน ร.ศ.๑๒๖ หรือ พ.ศ. ๒๔๕๐ หลวงพ่อสัมฤทธิ์ก็จะมีอายุประมาณ ๖๓ ปี หลวงพ่อสัมฤทธิ์ ก็จะเป็นพระเถระที่เป็นผู้นำชุมชนบ้านสวนอยู่ ร่วมกับหลวงพ่อเจ๊ก แห่งวัดหัวฝาย และหลวงพ่อบ๊วย แห่งวัดคู้ยงใหญ่ ผู้เคยไปศึกษาที่วัดระฆังโฆสิตาราม กับสมเด็จพระพุฒาจารย์ (โต พรหมรังสี/พ.ศ. ๒๓๓๑-๒๔๑๕ อายุ ๘๔ ปี) เป็นเวลาถึง ๖ พรรษา นอกจากนี้ยังมีข้อมูลว่า พระยาวิเชียรปราการ อดีตเจ้าเมืองสุโขทัย ที่ดำรงตำแหน่งระหว่าง พ.ศ. ๒๔๖๑-๒๔๖๙ เคยนั่งเรือลัดเลาะแม่น้ำมาพบและนมัสการหลวงพ่อสัมฤทธิ์ ที่วัดฤทธินี้ ดังนั้นเมื่อจัดลำดับความสำคัญของช่วงเวลา และตัว

บุคคลอาจพิเคราะห์ได้ว่า "เจ้าอธิการวัดบ้านสวน" แห่ง "วัดบ้านสวน" คือหลวงพ่อกุญแจ และวัดกุญแจ เพื่อตั้งโรงเรียนขึ้นให้เป็นศูนย์กลางทางการศึกษาในช่วงเวลานั้นพัฒนาเป็นโรงเรียนวัดกุญแจในปัจจุบัน

การศึกษาหาความรู้กับคณาจารย์ ในอดีตใช้วิธีการฝากตัวเป็นศิษย์ในสำนัก หรือการเดินทางไปอยู่รับใช้อุปัชฌาย์ เพื่อเรียนวิชา ในสมัยนั้น (เจ้าประคุณสมเด็จพระพุฒาจารย์โต พรหมรังสี) อดีตเจ้าอาวาสวัดระฆังโฆสิตาราม มีชื่อเสียงโด่งดังมาก (หลวงพ่อกุญแจ เทวะ) พร้อมด้วย (หลวงพ่อกุญแจ วัดหัวฝาย), (หลวงพ่อกุญแจ วัดคู้ยางใหญ่) ที่ตำบล บ้านสวน ได้ตกลงเดินทางเพื่อไปเรียนวิชากับเจ้าประคุณสมเด็จพระพุฒาจารย์โต ที่วัดระฆังโฆสิตาราม ธนบุรี ถึง ๖ พรรษา เมื่อสำเร็จวิชาที่ร่ำเรียนมาแล้ว จึงกราบลาพระอาจารย์ของท่าน และได้จุดดงกลับ จังหวัดสุโขทัย ดังนั้นความเชื่อมโยงและการเรียนรู้ในครั้งอดีต ทำให้เห็นข้อมูลประวัติเกี่ยวกับความเป็นเกจิบ้านสวน และความเป็นคณาจารย์ที่เชื่อมโยงกับความเป็นเมืองในอดีตได้ด้วย การเรียนสมัยเก่าไม่ได้มีการเปิดการเรียนการสอน ไม่ได้มีการเปิดหลักสูตรอย่างสมัยปัจจุบัน ใช้วิธีการเข้าหาครูเพลง ครูดนตรี ครูวิชาอาคม ซึ่งเป็นเรื่องเฉพาะและความสนใจ ไปเรียนแต่เดิม จึงเป็นการเรียนเพื่อใช้และเป็นไปตามความสนใจของคนนั้น ๆ อย่างแท้จริง ดังนั้นความเป็นคณาจารย์จึงเชื่อมด้วย

รูปแบบการจัดการเรียนการสอน การจัดการศึกษาในแบบเดิมด้วย
เช่นกัน

เอกสารอ้างอิง

[ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๒๔ หน้า ๑๓๕๒-๑๓๕๓ วันที่ ๑๕ มีนาคม ร.ศ.
๑๒๖ http://www.ratchakitcha.soc.go.th/DATA/PDF/2450/050/1325_1.PDF]

เกจิटनाจารย์ชาวบ้านสวน

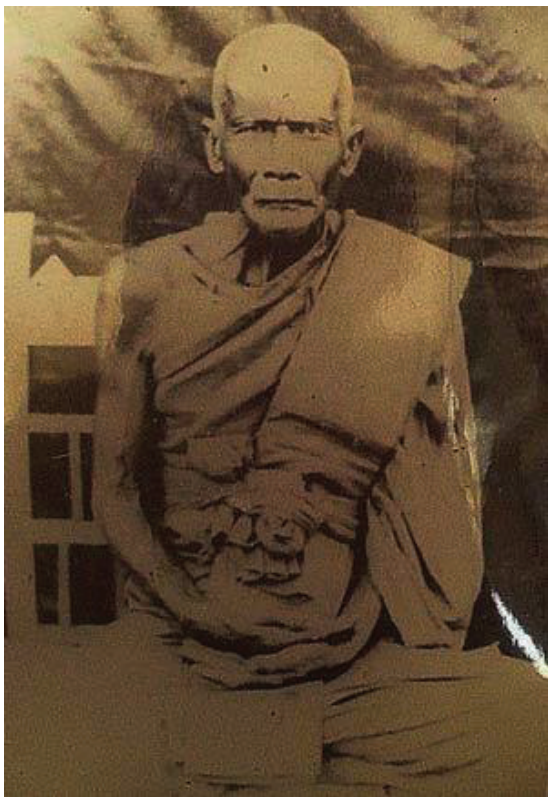
เกจิटनाจารย์ เป็นพระสงฆ์ หรือนักบวชในพระพุทธศาสนา ที่เป็นผู้ที่ถูกเคารพนับถือโดยชุมชน หรือสมาชิกในชุมชน จนกระทั่งกลายเป็นความเคารพ แล้วแสดงออกต่อความผ่านความเชื่อ ศรัทธา หรือการบูชาสิ่งๆหนึ่งด้วยความเคารพ เช่น วัตถุมงคล หรืออื่น ๆ ที่เนื่องด้วยความเคารพนั้นในเขตบ้านสวนก็มีเกจิหลายท่านที่ถูกกล่าวขาน และเป็นส่วนหนึ่งของชุมชน เช่น หลวงพ่อฤทธิ (วัดฤทธิ) หลวงพ่อเจ๊ก (วัดหัวฝาย) หลวงพ่อแป๊ะ (วัดคู้งยางใหญ่) หลวงพ่อหอม (วัดคูหาสุวรรณ) ที่ล้วนเป็นชาวบ้านสวน หรือเกจิटनाจารย์ในชั้นหลังอีกหลายท่าน ซึ่งจะได้นำมาเล่าแบ่งปันให้เป็นเกร็ดความรู้เกี่ยวกับการศึกษาท้องถิ่นบ้านสวน จ.สุโขทัย

ถ้าบ้านสวนต้องรู้จักหลวงพ่อฤทธิ เกจิटनाจารย์ ที่ถูกตั้งตามชื่อวัด “วัดฤทธิ” หลวงพ่อหอม พี่นเพชาวบ้านสวน แต่ไปบวชเป็นพระในเมือง หรือตัวจังหวัดสุโขทัย จนกระทั่งเป็นเจ้าของคณะจังหวัดสุโขทัย แต่ก็ยังเป็นศิษย์ของหลวงพ่อฤทธิอีกชั้นหนึ่ง หรือเกจิटनाจารย์อื่น ๆ ที่ยังเป็นที่ยังรู้จัก และเป็นที่ยึดใจของชาวบ้านสวน ตั้งแต่อดีตจนกระทั่งปัจจุบัน ในฐานะที่เป็นพระสงฆ์ต้นแบบ เป็นพระเกจิटनाจารย์ที่เป็นที่พึ่ง เป็นหลักชัยให้กับชุมชน

๑. หลวงพ่อฤทธิ์ อดีตเจ้าอาวาสวัดฤทธิ์ศิริราษฎร์เจริญธรรม หรือวัดบ้านสวน คนส่วนใหญ่เติบโตและคุ้นชินกับความเป็ หลวงพ่อฤทธิ์มาตลอดระยะเวลาาน ด้วยเป็นเกจิที่เลื่องชื่อในเขต บ้านสวน เกี่ยวกับประวัติการสร้างศาลาที่ไม่ต้องใช้ตะปู แต่ใช้ล้ ม ในแบบโบราณ คำบอกเล่าใน เรื่องการย่น ระยะเวลา ทาง หรือฤทธิ์ภินิหาร ที่ปรากฏ เกี่ยวกับท่าน

หลวง
พ่อฤทธิ์ วัดบ้าน
สวน พระเถรา
จารย์จังหวัด
สุโขทัย (หลวง
พ่อฤทธิ์ เทวะ)
อดีตเจ้าอาวาส
วัด ฤ ท ธิ์ ศิ ริ

ราษฎร์เจริญธรรม (วัดบ้านสวน) ประวัติของหลวงพ่อฤทธิ์ ไม่มีถูก บันทึกมากนัก จึงทำให้รู้ประวัติของท่านน้อยมาก ทราบแต่เพียง

จากคนเฒ่าคนแก่ และ ศิษย์ของ (หลวงพ่อชวง และหลวงพ่อห้อม) เท่านั้น (หลวงพ่อฤทธิ เทวะ) ท่านเป็นคนที่ตำบลบ้านสวน ท่านเกิดช่วงประมาณ ปีพ.ศ.๒๓๘๕ บ้านเกิดท่านอยู่แถวๆหมู่บ้านคลองตะเคียน เมื่อโตขึ้นมา ก็มาอยู่ที่บ้าน นายพลอย-นางตาล สุวรรณโรจน์ (โยมลุง-ป้า) ซึ่งบ้านติดกับ วัดฤทธิศิริราษฎร์เจริญธรรม ตามประวัติแล้ว เมื่อท่านได้บวชเป็นพระแล้ว ซึ่งก็ไม่ทราบว่าคุณเป็นพระอุปถัมภ์ หรือพระอนุเสาวนาจารย์ ของท่าน

ในสมัยนั้น (เจ้าประคุณสมเด็จพระพุฒาจารย์โต พรหมรังสี) อดีตเจ้าอาวาสวัดระฆังโฆสิตาราม มีชื่อเสียงโด่งดังมาก (หลวงพ่อฤทธิ เทวะ) พร้อมด้วย (หลวงพ่อเจ๊ก วัดหัวฝาย), (หลวงพ่อบ๊วย วัดคู้ยงใหญ่) ที่ตำบล บ้านสวน ได้ตกลงเดินทางเพื่อไปเรียนวิชา กับเจ้าประคุณสมเด็จพระ พุฒาจารย์โต ที่วัดระฆังฯ การเดินทางไปครั้งนี้ท่านจำเรียนอยู่กับ (สมเด็จพระพุฒาจารย์โต) ถึง ๖ พรรษา เมื่อสำเร็จวิชาที่จำเรียนมาแล้ว จึงกราบลาพระอาจารย์ของท่าน และได้จุดงค์กลับ จังหวัดสุโขทัย ส่วนหลวงพ่อฤทธิ เทวะ ขอแยกเดินจุดงค์ไปกราบนมัสการ พระพุทธบาท ที่จังหวัดสระบุรี

ณ ที่แห่งนี้ ขณะที่ไปปักกรดอยู่ ณ ป่าใกล้กับพระพุทธบาท ปรากฏว่าในตอนเช้าขณะ (หลวงพ่อฤทธิ) กำลังจะออกไปบิณฑบาต ได้มีเสือโคร่งตัวใหญ่ มานอนอยู่บริเวณหน้ากรดของ หลวงพ่อฤทธิ ท่านไม่ได้ตกใจกลัวเลย ท่านบอกกับเสือดวงนั้นว่า ฝ่ากรดไว้ให้ดี อย่าไปไหน จนกระทั่งท่านไปบิณฑบาตกับมาแล้ว ปรากฏว่าเสือ

โคร่งตัวนั้นก็ยังคนนอนอยู่กับที่ ท่านจึงบอกว่าไปได้แล้ว เดียวคนอื่น
เขาเห็นเขาจะทำร้ายเอา เสือโคร่งตัวใหญ่จึงเดินหลีกหนีไป ท่านอยู่
ที่นี่และกราบรอยพระพุทธรูปบาท บรรดาพระสงฆ์ทั้งหลายผู้ชื่นชอบ
การจุดธูป ส่วนมากจะไปที่นี่กันมากมายเพื่อกราบรอยพระพุทธรูปบาท
ที่จังหวัดสระบุรี (หลวงพ่อบาน วัดบางนมโค ก็มักพาลูกศิษย์คือ
หลวงพ่อกาฬิสิงดำ หลวงพ่อกาฬิสิงขาว หลวงพ่อกาฬิสิงเล็ก หรือ
แม้แต่หลวงพ่อบอง วัดหน้าต่างนอก ก็มาที่นี่)

สมัยนั้นเส้นทางเดินนี้เป็นป่ารกชัฏ มีทั้งสิ่งสสารสัตว์ดุร้าย
มากมาย หลังจากกราบไหว้พระพุทธรูปบาทเป็นที่เรียบร้อยแล้วท่านก็
ได้เดินทางไปกราบ (หลวงปู่แสง วัดมณีชลขันธ์) ลพบุรี ผู้เป็นพระ
อาจารย์ (สมเด็จพระพุฒาจารย์โต พรหมรังสี) ระหว่างทางเดินจุดธูป
กลับเส้นทางลพบุรีเพื่อกลับมายังสุโขทัย ในป่าของเมืองลพบุรี
(หลวงพ่อกุठी) ท่านได้มาพักปกรดหน้าภูเขแห่งหนึ่งและอยู่ที่
บริเวณหน้าถ้ำ ท่านสังเกตเห็นว่าจะมีคนนำห่อข้าวอะไรสักอย่าง
หนึ่งมาแขวนไว้ที่ต้นไม้ที่ ปากถ้ำ แล้วสักพักหนึ่งท่านก็เห็นมีคน
ลักษณะคล้ายซีเปลือยผม หนวดเครายาว ไม่มีเสื้อผ้าอาภรณ์ปกปิด
เดินลงมาเอาห่อข้าวขึ้นไป ท่านสังเกตอยู่ ๒-๓ วัน ในวันที่ ๓ ท่าน
ตัดสินใจเดินขึ้นไปบนถ้ำนั้น และเมื่อไปถึงท่านก็กราบไปที่ชายคน
นั้น ท่านนำผ้าอาบน้ำฝนและจีวร เข้าไปถวายให้ท่านบอกว่าท่านนี้
เป็น (พระอรหันต์) แล้วขออนุญาตปลงผม ปลงหนวดท่าน และเมื่อ
ครองผ้าเสร็จเรียบร้อยแล้ว หลวงพ่อกุठी ก็ได้กราบขอเรียนวิชา กับ

พระอรหันต์พระองค์นี้ พระอรหันต์องค์นี้อยู่ในถ้ำจนสงบ-จิ๋วร ขาด
เปียกไปหมด ไม่รู้ว่าอายุก็ร้อยปี ท่านไปบิณฑบาตนำอาหารมา
ถวาย หาน้ำมาถวายและท่านก็ได้เรียนวิชา จากพระอรหันต์ท่านนี้
จนจบหมดทุกอย่าง ท่านจึงกราบลาพระอาจารย์เพื่อเดินทาง
กลับมาที่ วัดฤทธิ ต.บ้านสวน จังหวัดสุโขทัย หลังจากกลับมาอยู่ที่
วัดชื่อเสียงของท่านก็ขจรขจายโด่งดัง

เมื่อกลับมาอยู่ที่วัดฤทธิฯ ท่านก็เริ่มทำการสร้างบูรณะวัด
ท่านตัดไม้ถ่างหญ้าเองมีชาวบ้านมาช่วยท่านสร้างกุฏิสงฆ์ จนแล้ว
เสร็จ หลังจากนั้นท่านก็ดำริที่จะสร้างศาลาการเปรียญ สมัยก่อนมี
ไม้จำนวนมาก ต้นใหญ่ๆมากมายตั้งแต่บ้านครุ หนองไผ่เตียบ และ
ดงตีปลี ล้วนแต่เป็นปารกชัด แถวบริเวณบ้านเหมืองใหญ่ซึ่งข้างซุก
ชุมมาก ถ้าไม่ตีปีบก็ต้องจุดปะทัดดินปืนไล่ช้าง ไม่อย่างนั้น ช้างจะ
เข้าไปทำลายบ้านเรือน สมัยก่อนมีระฆังฆ้องฆานอฆานฆานมากมาย
เมื่อคนเดินมามันก็วิ่งลงบึงหนองคิง ระหว่างก่อสร้างศาลาการ
เปรียญท่าน (พระครูเพื่อน อุดโม) อดีตเจ้าอาวาสวัดฤทธิฯ องค์หนึ่ง
ท่านเล่าให้ฟังว่าท่านเป็นเด็กมาวิ่งเล่นเห็นเขาทำศาลาการเปรียญ
กันก็ปรากฏว่ามีฝูงอีแร้งมาบินวนอยู่เหนือบริเวณวัดฤทธิฯ ชาวบ้าน
ที่มาทำศาลาการเปรียญก็ดูกันส่งเสียงอื้ออึง หลวงพ่อฤทธิจึงบอกว่า
”พวกมันอยากดูมันใกล้ๆมัย เดียวจะเรียกมันให้ลงมา” มีบางคน
ก็บอกว่าอยากดูครับ แล้วท่านก็ยื่นแขนหน้ามองท้องฟ้าแล้วเอา
มือกวักไปที่ฝูงนกอีแร้ง ด้วยอิทธิปาฏิหาริย์หรืออย่างไรไม่ทราบ นก

อีแรงผู้งนี้ค่อยๆบินลงมา ที่หลวงพ่อดุทธิยีนอยู่ทั้งผู้งส่งกลิ่นเหม็นสาบ เต็มไปหมด แล้วหลวงพ่อดุทธิยก็บอกกับนกที่เป็นจำผู้งว่าให้รอที่นั่นนะแล้วท่านก็ขึ้นไปทีกุฎิท่าน ท่านลงมาพร้อมกับเศษจิวรท่าน และมัดตะกรุดไว้ที่ขาของอีแรงที่เป็นจำผู้ง หลังจากนั้นจึงให้มันบินจากไปทั้งผู้ง "พระครูเผื่อน" ท่านเล่าว่าหลังจากนั้น ไม่มีใครยิงนกอีแรงผู้งนี้ออกเลย สักคนเดียว ปีนด้านหมด เพราะคนทั่วไปเมื่อเห็นอีแรงผู้งบินก็จะยิงเล่น มีคนไปพบอีกที ปรากฏว่านกอีแรงผู้งจำผู้งนี้ไปแก่ตาย ที่หนองยายจิ้น ห่างจากวัดดุทธิยไปสัก ๖-๗ กิโลเมตร คนที่ไปพบก็ได้ตะกรุดดอกนั้นไป

วัดดุทธิยฯ สมัยก่อน เต็มไปด้วยผู้คนทีไครพรักศรัทธา ในตัวหลวงพ่อดุทธิย มาหาท่านจำนวนมาก ท่าน้ำบริเวณหน้าวัด คลาค่ำไปด้วยเรือ ทีมาจอดบริเวณวัด มีเรือมอญขายสินค้าขนาดใหญ่จอดอยู่ มีคนจีนเริ่มมาปักหลัก ทำมาหากิน แยกประจำผู้งหนึ่ง ซึ่งเมื่อว่างเว้นงานราชการ ท่านก็จะมาหา หลวงพ่อดุทธิยเป็นประจำ คือ ท่านเจ้าเมืองสุโขทัยสมัยนั้นคือ (พระยาวิเชียรปราการ) อดีตผู้ว่าราชการจังหวัดสุโขทัย ท่านมักชอบมาทางเรือเพราะสะดวก โดยนำเรือขึ้นไปทางบางคลอง แล้วเลี้ยวเข้าคลองตันซ้อก็จะผ่านไปทางตาลเตี้ย และถึงทีวัดดุทธิยพอดิ ฦ ทีแห่งนี้ หลวงพ่อดุทธิยมีอีกสถานที่หนึ่งคือเครื่องสูบทอง ท่านชอบเล่นแร่แปรธาตุ จนสามารถทำเป็นทองได้ (หลวงพ่อบ้าน วัดเสาชงใหม่) ท่านก็มาเรียนวิธีทำพระเนื้อชิน กับหลวงพ่อดุทธิย ท่านเป็นพระสพรธรรมมิกกับหลวงพ่อดุทธิย

ฤทธิ์รักใคร่ชอบพอกันมาก ท่านมาที่วัดบ่อยมาก หลวงพ่อแป้น วัดเสาชิงช้าใหม่ ก็ส่งให้ (หลวงพ่อชวง วัดชีปะขาว) มาเรียนวิชาคาถาเพิ่มเติมที่นี้จาก (หลวงพ่อฤทธิ์) ขณะนั้น หลวงพ่อชวง บวชได้เพียง ๗ พรรษา และ (หลวงพ่อหอม) ก็ได้ร่ำเรียนวิชานี้ด้วยเช่นกัน

หลวงพ่อฤทธิ์ ท่านสามารถย่นระยะทางได้ มีวันหนึ่งท่านบอกกับพระภิกษุโยมว่า ท่านจะไปบางกอกแล้วท่านก็ไป พอถึงตอนเย็นท่านก็กลับมาพร้อมด้วยข้าวของพระรุ้งพระรัง ครั้นเมื่อฉันท์เช้าก็ปรากฏว่ามีกับข้าวดีๆ มีผลไม้แปลกๆ ที่แถวบ้านสวนไม่มี ท่านว่าท่านไปบิณฑบาตที่บางกอก แล้วท่านก็สอน (หลวงพ่อชวง) กับ (หลวงพ่อหอม) ว่าถ้าสามารถทำสมาธิจิตให้เป็นหนึ่งได้จะทำอะไรก็ได้ทั้งนั้น

หลวงพ่อฤทธิ์ ใช้กระสุนคุด ปราบคนเมา ป้าแป้นโยมผู้ศรัทธาหลวงพ่อฤทธิ์ เป็นอย่างมาก ท่านเล่าให้ฟังว่าสมัยท่านเป็นเด็กมาวิ่งเล่นที่วัดงานประจำปีของวัดน้อย ขณะที่ผู้คนกำลังสนุกสนานก็มีผู้ชายคนหนึ่งชื่อนายมี เมาเหล้าเดินเข้ามาในวัดส่งเสียงดัง โวยวาย หลวงพ่อฤทธิ์ จึงให้คนไปบอกว่าย่าดัง แต่นายมีก็ไม่เชื่อกลับส่งเสียงดังมากขึ้น หลวงพ่อฤทธิ์จึงใช้กระสุนยิง ซึ่งปรากฏว่าไม่ว่านายมีจะไปหลบที่ไหนก็ได้ยินเสียงดังโอยๆ กระสุนไม่โดนใครเลยทั้งที่คนเต็มวัดถูกเฉพาะนายมีคนเดียวเท่านั้น จนนายมีนี้ต้องร้องบอก หลวงพ่อครับ ผมยอมแล้วครับ หลวงพ่อฤทธิ์ จึงหยุดยิง

มีครั้งหนึ่งระหว่างที่ หลวงพ่อฤทธิอยู่กับหลวงพ่อชวง
พร้อมญาติโยม ที่ริมคลองข้างวัดบริเวณวังสำโรงใกล้ต้นมะขาม วังนี้
ได้ขึ้นชื่อว่าวังน้ำวนสมัยก่อน น้ำจะไหลมาหมุนวนที่นี้มากล้นมาก
จู่ๆหลวงพ่อฤทธิก็บอกว่า ข้ามีพระจะให้ใครกล้าบ้าง แล้วท่านก็โยน
ไปที่บริเวณที่วังสำโรงน้ำไหลวนอยู่ น่าอัศจรรย์ใจมาก พระลอยอยู่
เหนือน้ำไม่จมไป กับสายน้ำแต่ยังลอยอยู่ซึ่งบริเวณนั้นเป็นวังสำโรง
(หลวงพ่อฤทธิ) ท่านก็บอกว่าใครอยากได้ก็ให้ไปเอา แต่ตรงนั้นเป็น
วังสำโรงผู้คนต่าง กลัวไม่มีใครกล้าเข้าใกล้เนื่องจากเป็นวังน้ำวน
หมุน แต่ก็ปรากฏว่า มีผู้ชายคนหนึ่งกล้ามาก เขาบอกหลวงพ่อว่า
เขาจะไปเอา แล้วเขาก็เดินลงไปทีในน้ำ แต่สิ่งน่าอัศจรรย์ใจก็คือเขา
เดินบนผิวน้ำได้อย่างสบายโดยที่เท้าไม่เปียก น้ำเลย แล้วก็หยิบเอา
พระนั้นใส่กระเป่าแล้วก็กลับมากราบที่เท้าหลวงพ่อฤทธิ หลวงพ่อ
ฤทธิก็บอกคนอื่นๆว่า ” ฎบอกแล้วว่าใครกล้าก็ไปเอาแต่พวกมึงไม่
กล้าเอง”

หลวงพ่อฤทธิ มีความชำนาญในการสร้างเครื่องรางของ
ขลังประเภทเนื้อชิน วัดของท่านถือเป็นสรรพวิชาทางด้านไสยเวท
นอกจากนี้ท่านยังชำนาญทางตำรับ ยาสมุนไพร ยากันหรือยา
เปรี๊ยะ ของท่าน สามารถใช้รักษาคนถูกสุนัขบ้ากัด งูกัด หรือใช้
รักษาโรคปวดท้องจากสาเหตุต่างๆ ได้ชะงัดนัก และที่สุดยอดมาก
คือ ท่านยังสำเร็จวิชาเล่นแร่แปรธาตุ สามารถแปลงโลหะธรรมดา

ให้เป็นทองคำได้ ซึ่งท่านจะทำเป็นครั้งคราว เพื่อหาปัจจัยมาบูรณะ
และสร้างศาสนสถานภายในวัดบ้านสวน ให้เจริญมาเช่นปัจจุบัน

เกจิคนาจารย์บ้านสวนนอกจากหลวงพ่อฤทธิ์ยังมี

หลวงพ่ोजैก หรือพระครูสังฆรักษ์เจ๊ก อดีตเจ้าอาวาสวัด
หัวฝาย ที่มีประวัติว่าเคยมาศึกษาที่กรุงเทพฯ กับสมเด็จพระพุฒา
จารย์โต ซึ่งก็เป็นเถรอาจารย์ที่มีผู้เคารพนับถือกระทั่งปัจจุบัน

หลวงพ่อแป๊ะ อดีตเจ้าอาวาสวัดคู้ง่างใหญ่ อันเป็นคู่สวด
หลวงพ่อห้อม อมโร (พระราชพฤตมาจารย์ วัดคูหาสวรรค์) มีประวัติ
ในความเป็นเถรอาจารย์ที่เคยเดินทางไปยังกรุงเทพฯ ร่วมสมัยกับ
หลวงพ่อฤทธิ์ (วัดฤทธิ์) หลวงพ่ोजैก (วัดหัวฝาย) เคยไปศึกษากับ
สมเด็จพระพุฒาจารย์โต แห่งวัดระฆัง และรอนแรมเดินทางรุดงค์
กลับมายังถิ่นบ้านสวน สุโขทัย

เกจิในชั้นต่อมาที่เป็นชาวบ้านสวน ที่นับเป็นศิษย์ก็มีหลวง
พ่อห้อม อมโร (วัดคูหาสุวรรณ จ.สุโขทัย) ซึ่งเป็นพระเถรอาจารย์ที่
ได้รับความเคารพนับถือ

หลวงพ่อห้อม อมโร วัดคูหาสุวรรณ ต.ธานี อ.เมือง จ.
สุโขทัย สมณศักดิ์ชั้นสูงสุดคือ พระราชพุทธมาจารย์ หรือ พระสุว
โรทัย เดิมชื่อ ห้อม เป็นบุตรนายเรือง นางมาลัย ครุฑนาค ปู่ชื่อนาย
ครุฑ ย่าชื่อนางปลิง ตาชื่อนายดิ่ง ยายชื่อนางปราง อยู่ในหมู่บ้าน
เดียวกัน คือบ้านคลองตะเคียน หมู่ที่ ๑๒ ปัจจุบันเป็นหมู่ที่ ๓ ตำบล
บ้านสวน อำเภอเมือง จังหวัดสุโขทัย ปู่เป็นผู้ใหญ่บ้าน พ่อ-แม่ อยู่
บ้านปู้ย่าจึงคลอดที่บ้านปู้ คลอดวันอังคาร แรม ๑๓ ค่ำ เดือนยี่ ปี
วอก วันที่ ๑๙ มกราคม ๒๔๕๑ เวลาประมาณ ๕ โมงเย็น เวลา
คลอดมีคนมาเยี่ยมกันมาก ปู่จึงถือนิมิตนี้ ตั้งชื่อให้ว่า ห้อม เมื่อ
คลอดแล้วคงอยู่ที่บ้านปู้ ย่า ต่อมาพ่อถูกเกณฑ์ให้ไปเป็นทหารเข้า
ประจำการที่พิษณุโลก เมื่อถึงกำหนดปลดประจำการ ภูกระดุมไป
ในราชาภิเษกรัชกาลที่ ๖ ขึ้นครองราชย์ เมื่อกลับมาถึงกอง
ประจำการแล้วอยู่คอยรับใบกองหนุน เวลาเที่ยงคืนลงห้อง
(ห้องเสี้ย) อย่างแรง เข้าใจว่าเป็นอหิวาตกโรค พอสว่างก็ขาดใจตาย
เขาเอาศพไปฝังไว้ที่ป่าช้าวัดยาง พิษณุโลก ตายเดือนเมษายน พ.ศ.
๒๔๕๔ เดือน ๔

นายเต่า ครูหนาคพีชายคนโต (ของพ่อ) ได้ไปขุดศพขึ้นมา
เผาเก็บอัฐิธาตุมาให้ อัฐิธาตุนี้ได้เอาใส่ไว้หลุมนิมิต (หลุมลูกนิมิต)
หลุมกลางรวมทั้งปู่ย่าด้วยในวันผูกพัทธสีมาวัดฤทธิ์ พ.ศ. ๒๔๗๖
นายรอด คงเนียม (พ่อของท่านพระสุธรรมธีรคุณ (เจ้าคุณดำรง
พทุธญาโณ) อดีตเจ้าอาวาสวัดไทยชุมพล) เป็นลูกพี่ลูกน้องกันไป
เป็นทหารอยู่ด้วยกัน แต่เป็นทหารหลัง ๑ ปี เล่าว่า ได้เอาใจใส่
พยายามรักษาอย่างเต็มที่ เวลาตายก็นอนตายในตักของแกเอง
หลังจากพ่อตายแล้ว ตายายก็รับเอามาเลี้ยงส่วนแม่ก็มีสามีต่อไป
พ.ศ. ๒๔๕๕ ถึง พ.ศ. ๒๔๗๗ เป็นคุณทหารต คือเป็นแผลตามใบหน้า
ตามิ้วแขนขาแทบทั้งตัว ต้องรักษาอยู่ ๓ ปี จึงหายได้ พ.ศ. ๒๔๕๘
เดือน ๗ ฝนตกน้ำขังในคลองแค่น้อย ซึ่งห่างจากบ้านตา ประมาณ
๕ เส้น ได้ไปลงเล่นน้ำ ไปคนเดียว เดินลงไปถึงหลุมที่ขุดไว้จึงตกลง
ไปมิดหัวต้องกินน้ำเสียหลายกลืน นายแจ้ ตีร้อง สักว่าเป็นอา เอา
ควายไปลงน้ำเห็นเข้า จึงได้เอาขึ้นมาได้ พ.ศ. ๒๔๕๙ นายจ่าง พุ่ม
มัน ซึ่งเป็นน้ำออกจากทหารมาบวชจำพรรษาอยู่วัดศิริราฎร์เจริญ
ธรรม(ฤทธิ์)เข้าไปอยู่วัดด้วย หลวงน้ำให้เรียนหนังสือ เดิมหัดเขียน
ก.ข.๔ น้อย ซึ่งมี ๓๕ ตัว อักษรมีมีตัวอักษรดังต่อไปนี้ ก.ข.ค.ฅ.ง.
จ.ฉ.ช.ฌ.ญ. ด.ต.ถ.ท.ธ.ฒ.พ.บ.ป.ผ.ฝ.ภ.ม.ย.ล.ร.ว.ส.ห.พ.อ.ฮฯ ใช้
ไม้กระดานยาวประมาณ ๒ ศอกกว้างประมาณ ๑๕ นิ้ว เอาดินหม้อ
มาผสมข้าวสุกทา เอาดินเหนียวมาปั้นเป็นดินสอเขียนหนังสือลงใน
กระดาน พ.ศ. ๒๔๖๑ ไปเข้าโรงเรียนประชาบาล วัดคู้้งยางใหญ่

ตำบลบ้านสวน อำเภอเมือง จังหวัดสุโขทัย เรียนอยู่ ๒ ปีอ่านหนังสือแบบเรียนเร็วเล่ม ๑ ได้เพียงครึ่งเล่ม พอจบกลับได้ที่เรียนได้น้อยนั้น เพราะปีหนึ่งได้เรียนเพียง ๓ เดือน คือเข้าเรียน ๓ เดือน นอกนั้นต้องออกไปเลี้ยงควายอยู่ทุ่งนา

พ.ศ.๒๔๖๕ ไปอยู่เลี้ยงควายให้นายชุ่ม นางพลับ ปันสำริสักเป็นยายซึ่งเป็นพี่ของยาย บ้านวังฆ้อง ตำบลเกาะตาเลี้ยง อำเภอศรีสำโรง จังหวัดสุโขทัย เดือนอ้ายหนาวจัด ๓ โมงเช้าจึงเห็นดวงอาทิตย์ เล่นป็นก้านร่ม เอาก้านร่มที่เป็นเหล็ก มาตัดทำเป็นปืนใช้ยิงนกเล็กๆ ขอดินปืนจากตาชุ่มใส่ขวดเล็กไว้ใช้ เอามาใช้เวลาเข้ามิด ข้างขวดเย็นเป็นน้ำ จึงเอาขวดที่ใส่ดินปืนมาอังไฟ (ลนไฟ) ไฟแลบเข้าขวดดินปืนในขวดจึงระเบิดแตกกระเด็นใส่ตาข้างซ้ายถึงกับหายใจต้องรักษาตาอยู่เดือนจึงหาย ไปเลี้ยงควายเขาให้ข้าว ๔๐ ถัง หนักให้แม่เอาลื้อ(เกวียน)มาลาก แม่ไม่ไปลากตามกำหนด เขารื้อคริวเข้า ข้าวกองอยู่ในลานนาบึง รุ่งวันไปดูขโมยลักขนเอาไปหมด ในปีนั้นไม่ได้ค่าแรง

พ.ศ.๒๔๖๗ นายจ่อง พุ่มอ้อม ไปทำไม้ที่บึงหญ้า ตำบลสามพวง อำเภอศรีมาศ ในสมัยนั้นยังเป็นอำเภอเมือง จังหวัดสุโขทัย มาขอให้ไปขับลื้อ (เกวียน) ลากไม้จากบึงหญ้ามาลงที่โตนดทิ้งไม้ที่หน้าวัดวาลุการาม ไปอยู่แต่เดือน ๓ ถึงเดือน ๖ รวม ๔ เดือน ไม่ได้ค่าแรงเลย พ.ศ.๒๔๖๙ ไปอยู่เลี้ยงควายให้นายพลอย นางตาล สุวรรณโรจน์ ได้ข้าว ๑ เกวียน พ.ศ.๒๔๗๑ เดือน ๑๐ เป็นไข้หนัก

ถึงกับลืมนิ้ว ได้หมอล้วน อยู่ทอง รักษา เป็นหมอลโบราณ เมื่อหาย
แล้วผมร่วง มีพี่น้องร่วมท้องเดียวกัน ๔ คน แต่ต่างบิดากัน ๑.นาย
ห้อม บุญมี ๒.นางจันทร์ ขำแจ่ม ๓.นางถ้วน อยู่ทอง ๔.นายถนอม
บุญมี

ชีวิตในเพศบรรพชิต เข้าบวชที่พัทธสีมาวัดคู้ยงใหญ่
ตำบลบ้านสวน อำเภอเมืองจังหวัดสุโขทัย มีพระครูวินัยสาร (ทิม
ยสทินโน, พ.ศ. ๒๔๒๔-๒๕๑๔, อายุ ๘๙ ปี พรรษา ๖๙) อดีตเจ้า
อาวาสวัดราชธานี เป็นพระอุปัชฌาย์ เจ้าคณะอำเภอเมืองสุโขทัย
ต่อมาท่านได้เลื่อนขึ้นเป็นรองเจ้าคณะจังหวัดสุโขทัย นามสมณะ
ศักดิ์ว่าพระครูวินิจฉัยพุทธบัญญัติและต่อมาได้เลื่อนขึ้นเป็นเจ้าคณะ
จังหวัดสุโขทัย (พ.ศ. ๒๕๐๘-๒๕๑๓) มีสมณะศักดิ์ว่าพระราชประ
สิทธิคุณเป็นพระอุปัชฌาย์ พระครูสังฆรักเจ๊ก เจ้าอาวาสวัดหัวฝาย
เป็นพระกรรมวาจาจารย์ และพระอธิการแป๊ะ เจ้าอาวาสวัดคู้ยง
ใหญ่เป็นพระอนุสาวนาจารย์ เข้าอุปสมบทในวันพฤหัสบดี แรม ๔
ค่ำ เดือน ๕ ปีมะโรง วันที่ ๑๙ มีนาคม ๒๔๗๑ มีผู้เข้าร่วมอุปสมบท
ด้วยกันทั้งสิ้น ๒๗ คน เข้าโบสถ์เวลาเช้ามีด เข้าสวดมนต์ติคู่ที่ ๑ มี
พร้อมกัน ๓ คน ๑.นายแล เรืองโต ๒.นายห้อม บุญมี ๓.นายยาก
เกตุเอี่ยม สำเร็จญัตติ เวลา ๙.๐๐ น. ได้นามฉายา อมโร ประเพณี
การบวชที่ ต.บ้านสวน ในสมัยนั้น ยังต้องไปแต่งตัวเป็นนาคที่วัด
ก่อนบวช วันแรม ๓ ค่ำ ตอนบ่ายจึงไปโกนหัวอาบน้ำแต่งตัวรับศีล
เป็นนาคที่วัดคู้ยงใหญ่ แล้วขึ้นคานหาม แห่ไปพักที่ร่มโพธิ์พุงนา

บ้านคลองแคใหญ่ เต็มรำกันพอสมควรแล้วขึ้นคานหาม แห่เข้าบ้าน
ตอนเย็นทำขวัญนาค ได้นายแว่ว เป็นหมอทำขวัญ กลางคืนมีเพลง
บวชแล้วมีเพลงฉลองอีก ๑ คืน ในงานนี้ได้รับการช่วยเหลือเป็น
อย่างมาก คือ ๑.นายพลอย-นางตาล สุวรรณโรจน์ ช่วยผ้าไตร ๑
ไตร ๒.นายไม้-นางพวง นักเพลงที่มีชื่อเสียงในสมัยนั้น อยู่บ้านแสง
ดาว พิษณุโลก มีศักดิ์เป็นน้ำ มาเล่นเพลงช่วย ๒ คืน ๓.นายทอง
นายเที่ยง บ้านเกาะไม้แดง อ.ศรีสำโรง เอากลองยาวมาแห่ให้ ๔.
นายหนาบ บ้านวัดบอน เอาพิณพาทย์มาตีให้ ๕.พวกญาติไปหาปลา
ในบึงมากันหลายหาบและที่บ้านก็เลี้ยงหมูไว้ด้วย ๖.บางพวกก็ทำ
เหล้า-น้ำชา(สาโท) มาช่วยหลายโอง ในงานบวชครั้งนี้จึงไม่ได้กั๊ยม
เงินใครมาใช้เลย เมื่อบวชแล้วจึงมาอยู่จำพรรษาที่วัดพุทธีศรีราชบุรี
เจริญธรรม โดยมีหลวงพ่อฤทธิ เทวะ เป็นเจ้าอาวาส มีพระอาจารย์
โป่ง เป็นรองเจ้าอาวาส ศึกษาด้านวิปัสสนากรรมฐาน พระเดช
พระคุณหลวงพ่อห้อม ได้สนใจใฝ่ศึกษามาตั้งแต่เป็นวัยเด็กโดยมีตา
ของท่านเป็นผู้มีวิชาอาคมเป็นที่อัศจรรย์ ท่านเล่าว่ามีอยู่ครั้งหนึ่งมี
ไก่ตัวผู้ซึ่งเป็นไก่ที่ตีเก่งและมันไปติดตัวเมียไม่ยอมกลับบ้าน ท่านจึง
จะ ออกไปตามหาแต่ตาของท่านบอกว่าไม่ต้องไปหรอกประเดี๋ยวจะ
เรียกมันกลับมาเอง ตอนนีให้ไปหาข้าวให้ตากินก่อน ท่านจึงไป
จัดหาข้าวให้ตากิน ต่อมาเวลาพลบค่ำตาท่านก็เรียกท่านมาหาบอก
ว่าไก่มาแล้ว และท่านก็เห็นตาท่านอุ้มไก่อยู่ในมุ้งแล้วก็ส่งให้หลวง
พ่อ ซึ่งหลวงพ่อเล่าว่ามันน่าอัศจรรย์ใจมากเพราะตาของท่านไม่

สามารถเดินไปไหนได้ ดวงตาท่านมองไม่เห็น (ตาบอด) แต่สามารถใช้วิชาเรียกไก่มาได้ และทุกๆวันจะเห็นคนมาขอสีผึ้ง ขอแป้งเสก จากตาท่านจำนวนมาก ทำให้หลวงพ่อสอนใจที่จะศึกษาวิชาด้านนี้ ต่อมาระหว่างไปเลี้ยงควายได้พบกับลุงอีกคนหนึ่งชื่อว่าลุงช่วยเป็นคนบ้านสวน หลวงพ่อเล่าว่า ระหว่างเลี้ยงควายด้วยกันลุงก็จะใช้ให้ไปย้ายควายกินหญ้าบ้าง ให้เอาควายไปกินน้ำบ้าง โดยลุงช่วยบอกว่าจะสอนวิชาให้ แล้ววันหนึ่งลุงช่วยก็เรียกท่านมาแล้วบอกว่าให้ลองเอามีดแทงที่แขนซิ ก็ปรากฏว่าไม่เข้า ทำให้ท่านตื่นเต้นมาก และลุงช่วยก็สอนให้แก่ท่านลุงช่วยบอกว่าเป็นวิชาของหลวงพ่อเงิน วัดบางคลาน จังหวัดพิจิตร ซึ่งลุงช่วยเป็นลูกศิษย์ของหลวงพ่อเงิน วัดบางคลาน ซึ่งหลวงพ่อก่อนนั้นมีชื่อเสียงโด่งดังมาก ซึ่งต่อมา พระเดชพระคุณหลวงพ่อดำได้นำวิชานี้มาเป็นคาถาในการปลุกเสกวัตถุมงคลเพื่อให้มีผลในทางคงกระพัน ซึ่งท่านเล่าว่าก่อนที่จะนำไปปลุกเสกเหรียญหรือวัตถุมงคล ทำอย่างไรจึงจะรู้ว่าคาถายังใช้ได้ดีอยู่ หลวงพ่อจึงลองปลุกเสกตะกรุดและนำตะกรุดดังกล่าวไปใส่ในปลาช่อนซึ่งตายแล้วและเห็นว่าแม่ครัวกำลังจะทำอาหารถวายพระใน วัดคูหาสวรรค์นั่นเอง โดยท่านใช้กุศโลบายว่า ให้แม่ครัวนั้นไปเอาของให้หน่อยและท่านก็เอาตะกรุดซึ่งลงอักขระยันต์ดังกล่าวใส่ปากปลาช่อนนั้น ต่อมาแม่ครัวก็กลับมาเพื่อทำปลาแต่ก็ปรากฏว่าไม่ว่าจะไขมีดฟันไปที่ปลาช่อนตัวนั้นไปกี่ครั้งก็ไม่เข้า เมื่อเห็นดังนั้นท่านจึงบอกแม่ครัวให้ไปเอาของอีกครั้งหนึ่งและเอาตะกรุด

ดอกนั้นออกเสียและก็ใช้ พระคาถานั้นมาปลุกเสกวัตถุมงคลของ
ท่านเพื่อให้เกิดผลในทาง คงกระพัน นับแต่นั้นมา (หลวงพ่อบ๊วย
อมโร ขณะบวชได้ ๒ พรรษา)

ในวัยเด็ก วยหนู่มของหลวงพ่อบ๊วยจึงได้ศึกษาวิชาอาคมมาบ้าง
แล้ว ท่านเคยเล่าให้ฟังว่าครั้งหนึ่งท่านเป็นเด็กหนู่มได้เดินทางไป
เที่ยวถึงวัดบ้านชาน อำเภอสรีสำโรง จังหวัดสุโขทัย ไปกับเพื่อน ๒-
๓ คน เมื่อขณะกำลังจะเดินทางกลับก็มีวัยรุ่นนุ่งแฉวบ้านชาน หลาย
คนทำท่าจะมาหาเรื่อง ท่านบอกว่าท่านไม่ได้รู้สึกกลัวเลย เฉยๆ
ท่านบอกให้เพื่อน ท่านเดินอ้อมไปก่อนส่วนตัวท่านสูบบุหรี่อย่าง
เต็มที่ทั้งบริเวณคาถา แล้วก็เดินผ่านไปกลางวัยรุ่นกลุ่มนั้นแล้วพ่น
บุหรี่ไป ปรากฏว่าวัยรุ่นกลุ่มนั้นก็ตีกันเองจำละหวั่น ส่วนท่านก็กลับ
บ้านโดยปลอดภัย ท่านเรียกว่าวิชา (อาพัดบุหรี) ซึ่งเหตุการณ์อย่าง
นี้ก็เกิดหลายครั้งแต่ท่านก็ปลอดภัยทุกครั้ง เมื่อท่านถึงเวลา
อุปสมบทท่านไปอยู่วัดฤทธิ์หรือวัดน้อย เนื่องจากมีความเคารพรัก
และศรัทธาในตัวหลวงพ่อบุทธิเป็นอย่างมากเฉกเช่นเดียวกับ
ชาวบ้านทั้งตำบลบ้านสวน และต้องการเรียนรู่วิปัสสนากรรมฐาน
และคาถา-อาคมกับหลวงพ่อบุทธิ เทวะ ซึ่งท่านเจ้าอาวาสวัดฤทธิ์ฯ
นี้

หลวงพ่อบุทธินั้นเดิมท่านเป็นคนบ้านคลองตะเคียน ต.บ้าน
สวนนี้เอง ต่อมาท่านได้อุปสมบทและเมื่อครั้งกิตติคุณชื่อเสียงของ
เจ้าประคุณสมเด็จพระพุฒาจารย์โต พรหมรังษี แห่งวัดระฆังโฆสิตาราม

โด่งดังมาก ท่านจึงได้ชักชวนเพื่อนสหายธรรมิกของท่านคือหลวงพ่อดีงก์ วัดหัวฝาย และหลวงพ่อดีงเจ้าอาวาสวัดคิ่งยางใหญ่ เดินทางไปเรียนศึกษาวิปัสสนากรรมฐานกับเจ้าประคุณสมเด็จพระพุฒาจารย์โต พรหมรังสี เจ้าอาวาสวัดระฆัง ที่บางกอก (สมัยนั้นเรียกกรุงเทพฯ บางกอก) เมื่อเรียนอยู่ที่นั่น ๖ พรรษา สำเร็จจึงเดินทางกลับบ้าน และเป็นเจ้าอาวาสวัดฤทธิศิริราษฎร์เจริญธรรม และมีชื่อเสียงโด่งดังมากในสมัยนั้น (หลวงพ่อดีงก์ เทวะ) หลังจากพระเดชพระคุณหลวงพ่อดีงได้มาพำนัก ณ วัดฤทธิศิริราษฎร์เจริญธรรมแล้ว ท่านก็เริ่มศึกษาวิปัสสนากรรมฐานกับหลวงพ่อดีงซึ่งเป็นอาจารย์ทันที ท่านต้องท่องหนังสือหรือต่อหนังสือจากพระรุ่นพี่ซึ่งหลวงพ่อดีง มีความรู้ น้อยมากท่านเล่าว่าการต่อหนังสือก็โดยการให้พระรุ่นพี่ท่องให้ฟังแล้วท่านก็หัดท่องตามซึ่งเรียกกันว่าต่อหนังสือ ท่านท่องจนได้ ในพรรษานี้ท่านเริ่มทำสมาธิอย่างจริงจังๆ และท่านก็ได้เล่าให้ฟังว่า ตอนทำสมาธิใหม่ๆ เมื่อจิตเกิดความสงบขึ้นในจิตใจก็ปรากฏว่าในนิมิตของท่านมีงูตัวใหญ่มากมาฉกกัดท่าน แต่ท่านก็ไม่ได้รู้สึกกลัว ท่านบอกว่าคงเป็นเทวดามาแกล้งทดลองใจ ท่านทำสมาธิได้ดีทีเดียว นอกจากนี้ในวัดฤทธิศิริราษฎร์ก็มีแขกของหลวงพ่อดีง เทวะ รวมทั้งชาวบ้านมาหาอย่างมากมายในแต่ละวัน แม้แต่ผู้ว่าราชการจังหวัดสุโขทัย ในสมัยนั้นคือพระยาวิเชียรปราการ ก็นำเรือมาทางแม่น้ำยมและเลี้ยวเข้าทางบางคลองเข้ามาเทียบท่าที่วัดฤทธิศิริราษฎร์เพื่อกราบนมัสการหลวงพ่อดีง รวมทั้งนำอาหาร

มาถวายอย่างมากมาย หลวงพ่อเล่าว่าการเดินทางสมัยนั้นทางเรือ เป็นทางที่สะดวกที่สุดเพราะว่าทางบกต้องเดิน หรือใช้เกวียนซึ่งต้อง ใช้เวลา ท่านอยู่ที่วัดฤทธิอย่างมีความสุข และนอกจากชาวบ้าน แยกหรือแล้ว ก็ยังมีพระเถระต่างๆ มาเยี่ยมเยียนหลวงพ่อกฤทธิ จำนวนมากไม่ว่าทั้งใกล้และไกล เท่าที่ท่านจำได้ก็มีหลวงพ่อแป้น วัดเสารงใหม่ พระเกจิอาจารย์ชื่อดังของจังหวัดอยุธยา ก็เป็นพระ สหธรรมมิกกับหลวงพ่อกฤทธิ เทวะด้วย ซึ่งหลวงพ่อแป้นมาที่วัดฤทธิ นี้บ่อยมาก หลวงพ่อห้อมเล่าว่าท่านเดินทางมาศึกษาวิชาทำพระ เนื้อชินจากหลวงพ่อกฤทธิ ซึ่งวัดฤทธิหรือวัดน้อยในสมัยนั้นยังเป็น ศูนย์รวมสรรพวิชา ไม่ว่าจะยาสมุนไพโร หรือยากลับหรือยาเปรี๊ยะ ซึ่งต่อมาพระเดชพระคุณหลวงพ่ห้อมก็มาใช้รักษาคนถูกหมาบ้ากัด หรือถูกงูกัด หรือแก้อาการปวดท้อง พระเดชพระคุณหลวงพ่ห้อม อยู่ที่วัดฤทธินี้ได้ ๑ พรรษา

หลวงพ่อกฤทธิได้เรียกท่านมาหาแล้วบอกให้ท่านไปเรียน ศึกษาต่อที่ในจังหวัดสุโขทัยเพื่อให้ความรู้มากขึ้น ซึ่งท่านก็ได้มา อยู่ที่วัดราชธานี แต่เนื่องจากในสมัยนั้นมีพระอยู่จำนวนมาก จึงต้อง ไปนอนในวิหารวัดราชธานีซึ่งปรากฏว่าในวิหารเย็นมากและ กลางคืนก็หนาว ซึ่งอยู่ที่วัดราชธานีได้ไม่กี่วันหลวงพ่อดับ (**พระครู สุขวโรทัย (ประดับ อินทโชโต)** ,พ.ศ. ๒๔๓๙-๒๔๗๗) เจ้าอาวาสวัด คูหาสุวรรณก็ได้เดินทางมาที่วัดราชธานี เพื่อชวนหลวงพ่ห้อมให้ ไปอยู่ด้วยกันที่วัดคูหาสุวรรณ ซึ่งหลวงพ่อดับก็เป็นคนบ้านสวน

เหมือนกัน เมื่อหลวงพ่อดับบอกว่าถึงที่วัดคูหาสวรรค์ มันจะคับ
แคบแต่ก็อยากให้ไปอยู่ด้วยกัน ด้วยความเมตตาของหลวงพ่อดับ
ท่านจึงขำฝึงมาอยู่วัดคูหาสวรรค์ นับแต่นั้นมา คือวันที่ ๑
เมษายน ๒๔๗๓

พ.ศ.๒๔๗๔ ท่านเข้าเรียนนักธรรมสอบได้นักธรรมชั้นตรี
พ.ศ.๒๔๗๖ สอบได้นักธรรมชั้นโท พ.ศ.๒๔๗๗ สอบได้นักธรรมชั้น
เอก ในสำนักเรียนวัดราชธานี พ.ศ.๒๔๘๗ สมัครเข้าสอบ
มัธยมศึกษาปีที่ ๖ ที่โรงเรียนสุโขทัยวิทยาคมสอบได้มัธยมศึกษาปีที่
๖ หลวงพ่อดับเป็นพระเถรอาจารย์ที่มีผู้นับถือจำนวนมาก จัดสร้าง
วัดถุมงคลหลายจำนวนมาก รวมทั้งเคยดำรงตำแหน่งเจ้าคณะ
จังหวัดสุโขทัยระหว่าง พ.ศ.๒๕๒๙-๒๕๔๑ มีลูกศิษย์ลูกหาจำนวน
มาก

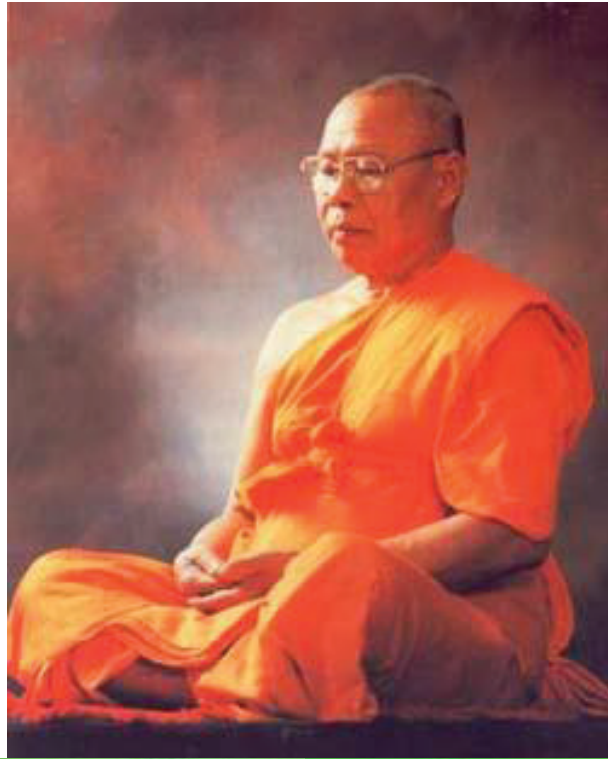
โดยลูกศิษย์ของท่านที่เป็นเถรจารย์ในชั้นหลังต่อมา เช่น
หลวงพ่อดองดี มหาวิโร อดีตเจ้าอาวาสวัดคลองตะเคียน ระหว่าง
พ.ศ.๒๕๒๙-๒๕๔๑ ที่ได้วิชาในการทำยากลับ หรือยารักษาพิษสุนัข
บ้า ซึ่งเป็นตำรับยาโบราณที่เคย มีในอดีต การทำมวลสาร พระผง
พุทธคุณ การงานตระกรุด เป็นต้น

(ภาพ หลวงพ่อห้อย อมโร วัดคูหาสวรรค์ และวัดอุมงคลที่จัดสร้าง)

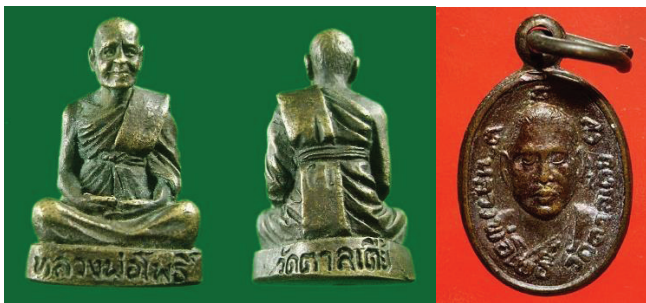
หลวงพ่อกีว โกวิท (พระครูวิมลกิจโกศล) อดีตเจ้าอาวาสวัดคู้ยงใหญ่ อดีตเจ้าคณะอำเภอเมืองสุโขทัย เป็นพระเถรอาจารย์ชาวบ้านสวนอีก ๑ ท่าน อาจไม่ได้มีวัดอุมงคลจัดสร้างจำนวนมาก และภาพลักษณ์ของท่านก็เป็นพระนักปกครอง เผยแผ่บริหารเสียมากกว่าความเป็นเกจิอาจารย์ โดยท่านเองยังเป็นที่นับถือสักการะและกล่าวขานของชาวบ้านสวนและวัดคู้ยงใหญ่ กระทั่งปัจจุบัน

หลวงพ่อโพธิ์ ภาทโก วัดตาลเตี้ยจะมีเกจิหลวงพ่อกิ่งท่าน
 หนึ่งที่เป็นที่รู้จักกันในนามหลวงพ่อโพธิ์ เป็นพระที่เป็นที่พึ่งของ
 ชุมชนอีกท่านหนึ่ง ในเรื่องของการรตน้ำมันต์ ไล่ผี ทำคุณไสย์ แม้
 สมัยหลังอาจจะไม่เป็นที่รู้จัก แต่ก็มีวัดถุมงคลของท่านให้ได้จดจำ
 สมัยเด็ก ๆ ผู้เขียนจะคุ้นชินกับเรื่องเล่าเกี่ยวกับการทำน้ำมันต์ไล่ผี
 ไล่คุณไสย์ หรือวัดถุมงคลที่ท่านจัดสร้าง ด้วยบุคลิกรูปร่างใหญ่
 เสียงดัง จึงง่ายต่อการเป็นที่จดจำของชาวบ้านในช่วงเวลานั้นด้วย
 ท่านจัดสร้างวัดถุมงคลร่วมสมัยกับท่านไว้หลายชนิดด้วยเช่นกัน

(ภาพ วัดถุมงคลหลวงพ่อโพธิ์ ภาทโก วัดตาลเตี้ย ที่จัดสร้าง)

หลวงพ่อทองดี หรืออาจารย์ทองดี มหาวีโร (พ.ศ.
 ๒๔๙๕-๒๕๔๑) อดีตเจ้าอาวาสวัดคลองตะเคียน (พ.ศ.๒๕๒๙-
 ๒๕๔๑) ที่เป็นศิษย์ที่มีหลวงพ่ห้อม อมโร เป็นพระอุปัชฌาย์ และ
 มีส่วนร่วมในการสร้างวัดถุมงคล สายหลวงพ่ห้อมจำนวนหลายรุ่น
 และมีความใกล้ชิดกับหลวงพ่ห้อมในฐานะเป็นศิษย์ เป็นคนบ้าน

สวน และเป็นพระภิกษุที่หลวงพ่อบุญรอดคัดเลือกให้มาเป็นเจ้าอาวาส
 วัดที่หลวงพ่อบุญรอดได้เริ่มสร้าง คือวัดคลองตะเคียน วัดป่าสัก วัดสักวัน
 (สักกะวัน) วัดไถ่แจ้ หรืออีกหลาย ๆ วัดก่อนที่จะมาเป็นวัดคลอง
 ตะเคียนในปัจจุบัน โดยหลวงพ่อบุญรอด มหาวีโร ได้จัดสร้างวัดถุ
 มงคลในนามหลวงพ่อบุญรอด ที่เป็นเครื่องมือในการจัดสร้างคือหลวง
 พ่อบุญรอดวัดคลองตะเคียน หลวงพ่อบุญรอด วัด สมเด็จ ๗ บึง โดยเป็น
 พระผง ที่นำมวลสารจากบึงในประเทศไทย อาทิ บึงบ้านสวน
 บึงบรเพชร บึงแก่นนคร เป็นต้น นำมาสร้างโดยให้หลวงพ่อบุญรอด
 และคณาจารย์อธิฐานจิต จึงเป็นพระที่รุ่นเดียวกัน และนำมาเป็นที่
 สักการบูชา

(ภาพหลวงพ่อบุญรอด อมโร/หลวงพ่อบุญรอด มหาวีโร)

หลวงพ่อบุญรอด อมโร ที่ดำริสร้างวัดคลองตะเคียน ที่เป็น
 บ้านเกิด แล้วส่งพระปลัดทองดี มหาวีโร (พระครูสุพัฒน์พิธาน) ใน
 ฐานะศิษย์และคนบ้านคลองตะเคียน มาอยู่เป็นเจ้าอาวาสวัดรูปแรก
 นับตั้งแต่การจัดตั้งวัดถูกต้องตามกฎหมาย เมื่อ พ.ศ.๒๕๒๙

ภาพ : สมเด็จ ๗ บิ่ง รุ่นฉลองสมณศักดิ์ เป็นพระผงเนื้อพุทธคุณจากคณาจารย์ ที่พระครูสุพัฒนพิธาน (ทองดี มหาวีโร) ได้จัดสร้างมอบเป็นที่ระลึกแก่ญาติธรรมในโอกาสฉลองสมณศักดิ์ที่พระครูสัญญาบัตร ใน พ.ศ.๒๕๓๙ โดยมีคณาจารย์อาทิ หลวงพ่อห่อม อมโร เป็นผู้อธิฐานจิต

ภาพ : เหรียญปั๊มหลวงพ่อห่อม จัดสร้างโดยหลวงพ่อทองดี อดีตเจ้าอาวาสวัดคลองตะเคียน ใน พ.ศ.๒๕๓๘ เพื่อจัดมอบในงานผูกพัทธสีมาตถลูกนิมิตร์ วัดคลองตะเคียน จ.สุโขทัย

ยกเกจิณณาจารย์มาแล้ว เพื่อต้องการบอกว่า พระเถรอาจารย์เหล่านี้เป็นจุดเชื่อมระหว่างพระพุทธศาสนากับชุมชน รวมทั้ง

เป็นบุคคลที่เป็นตำนานของชุมชนตั้งแต่อดีต จนกระทั่งปัจจุบัน ตัว
ตายแต่ชื่ออัย เป็นที่เล่าขานสืบต่อจนกระทั่งปัจจุบัน หนึ่งยกย่อง
ความดีในฐานะที่เป็นพระภิกษุในพระพุทธศาสนา ยกย่องเกียรติคุณ
ของท่าน ในฐานะเป็นเกจิณาจารย์ ที่ศึกษาพุทธาคม และนำมา
เป็นช่วยเหลือลูกศิษย์ลูกหา ญาติโยมตามหลักสังคหวัตถุ คือ
สงเคราะห์ด้วยวัตถุ ที่เรียกว่าวัตถุมงคล ให้เป็นที่พึ่งยึดเหนี่ยวทาง
จิตใจ เพื่อให้เป็นหลักชัยในการเข้าถึง และศึกษาพระพุทธศาสนาใน
เชิงกว้างมากยิ่งขึ้น

ภาพ เหรียญปั๊มจำนวน ๑๙๙๙ เหรียญ แบบเนื้อทองเหลืองและทองแดง ๑๑๑ ปีหลวงพ่อห้อม
อมโร หรือพระราชพฤณาจารย์ อดีตเจ้าอาวาสวัดคูหาสวรรค์ จ.สุโขทัย และ ๖๗ ปี พระครู
สุพัฒนพิธาน (ทองดี อาจใหญ่/มหาวิโร) อดีตเจ้าอาวาสวัดคลองตะเคียน จ.สุโขทัย

ภาพ พระผงมวลสาร ๑๙๙๙ ชนิด จัดทำจำนวน ๙๙๙๙ องค์ เนื่องในโอกาส ๑๑๑ ปี หลวงพ่อท่อม พระราชาพญาจารย์ และ ๖๗ ปี พระครูสุพัฒนพิธาน (ทองดี อาจใหญ่/ มหาวีโร)

พระผงได้รับมวลสารจากเถรอาจารย์ในหลาย ๆ วัด รวม มวลสารไม่น้อยกว่า ๑๙๙๙ ชนิด อันประกอบด้วย

๑. มวลสารสมเด็จ ๗ บึง หลวงพ่อทองดี มหาวีโร วัดคลอง ตะเคียน จ.สุโขทัย
๒. มวลสารพระผงสมเด็จ หลวงพ่อท่อม อมโร วัดคูหา สุวรรณ จ.สุโขทัย
๓. มวลสารผงพุทธคุณพระพุทธรูป ๒ หน้า รุ่นไตรมาส วัดสุทัศน์เทพวราราม พ.ศ. ๒๕๓๙
๔. พระผงสมเด็จพระพุฒาจารย์ (โต พรหมรังสี) วัด ระฆังโฆษิตาราม กทม.

๕. ผงพุทธคุณวัดป่าญาณวิสุทธาวาส อ.กบินทร์บุรี จ.

ปราจีนบุรี

๖. ผงว่านมหาโชค มหาลาภ ๑๐๘ วัดศรีสังวร จ.สุโขทัย

๗. มวลสารพระผงสมเด็จพระเกษไชโย อนุสรณ์ ๒๐๐ ปีสมเด็จพระพุทธอาจารย์โต พรหมรังษี วัดไชโยวรวิหาร (เกษไชโย) จ.อ่างทอง

๘. มวลสารผงพุทธคุณหลวงปู่พัก ฌมมทตโต วัดบึงทองกลาง กทม.

๙. มวลสารผงพุทธคุณสมเด็จพระพุทธญาณนาวา วัดยานาวา กทม.

๑๐. มวลสารผงพุทธคุณ มวลสารผงทอง หลวงพ่อปาน วัดบางนมโค จ.พระนครศรีอยุธยา

๑๑. ผงพุทธคุณ ๑๐๘ วัดท่าฬ่อ จ.พิจิตร โดยพระครูพิจิตวรเวท

๑๒. มวลสารศรีบงว่าน ๑๐๘ ผงดอกพิกุล ผงเหล็กน้ำพี้ ดินอุดปู วัดคูบางหลวงอนุกิจวิธูร จ.ปทุมธานี

๑๓. พระสมเด็จเหล็กน้ำพี้ วัดคิ่งตะเภา จ.อุตรดิตถ์

๑๔. ผงมวลสารหมื่นชนิด พระครูภาวนาอินทคุณ (เฉลียว) วัดหนองบัวหึง จ.ราชบุรี

๑๕. ผงมวลสารวัดพระสิงห์ราชวรวิหาร จ.เชียงใหม่

๑๖. มวลสารหลวงพ่อแดง นนทิโย วัดอินทาราม จ.สมุทรสงคราม

๑๗.มวลสารพงพุทธคุณสัตล้าฝักชี หลวงพ่อสูง กทม.

๑๘.มวลสารพงพุทธคุณ วัดนคสวรรค จ.นครสวรรค

๑๙.พงพุทธคุณ วัดสัมพันธวงค์ กทม เป็นต้น

ในชั้นครบรอบ ๑๐๐ วันแม่ผู้เขียนคือแม่พลอย ด้วงลอย (พ.ศ.๒๕๔๓-๒๕๖๒) ใช้โอกาสชาตกาล หลวงพ่อหอม อมโร อายุ ครบ ๑๑๑ ปี (พ.ศ.๒๕๕๑-๒๕๖๒) และหลวงพ่อกองดี มหาวีโร (พระครูสุพัฒน์พิธาน) ครบรอบ ๖๗ ปี (พ.ศ.๒๕๔๕-๒๕๖๒) อัน หมายถึง ถ้าท่านทั้งสอง ยังมีอายุ อยู่จะมีอายุ เท่าตัวเลขที่ยก มา จึงอาศัยเหตุดังกล่าว จัดทำวัตถุมงคล เพื่อเป็นที่ระลึก โดยมีเถราจารย์ จัดมอบมวลสาร และอธิษฐานจิตให้จำนวนมาก ดังที่กล่าวมา จากนั้นจึงกราบนิมนต์พระเถรอาจารย์อีกหลายท่านได้อธิษฐานจิตให้ เพื่อเป็นการรักษาวิถีมณฑราตามแบบเถราภิเษก

โดยเมื่อ ๑๖ มีนาคม ๒๕๖๒ หลวงพ่อจง จิตตมโล (พระ สุขวโรทัย) วัดบ้านด่าน จ.สุโขทัย เถราภิเษกอธิษฐานจิต พระ

สมเด็จพระมหาเถรราชพรหมบัณฑิต อธิการบดี (พระราชพรหมญาณ/พ.ศ.๒๕๕๑-๒๕๕๑/วัดคูหาสวรรค์)
ครบรอบ ๖๗ ปี พระอาจารย์ทองดี มหาวิโร (พระครูสุพัฒน์พิธาน/
พ.ศ.๒๕๕๕-๒๕๕๑/วัดคลองตะเคียน) และครบรอบมรณภาพ ๒๑
ปี (๒๕๕๑)

หลวงพ่อราม เถรภิเชก อธิษฐานจิต พระผงสมเด็จพระมหา
เถรราชพรหมบัณฑิต และเหรียญปั๊มหลวงพ่อทองดี ๑๑ ปี หลวงพ่อดำ อม
โร หลวงพ่อดี มหาวิโร ๖๗ ปี วัดคลองตะเคียน จ.สุโขทัย เมื่อ ๑๖
มีนาคม ๒๕๖๒

พิธีเถรภิเษก เมื่อวันที่ ๑๗ มีนาคม ๒๕๖๒ พิธีเถรภิเษก
 วัดอุดมคงคาลงพ้อห้อม อมโร ๑๑๑ ปี หลวงพ่อดองดี มหาวีโร
 ๖๗ ปี โดยพระครูประภาตธรรมานันท์ (หลวงพ่อดา วัดบ้านนา)
 เจริญพุทธมนต์มงคลเถรภิเษก พระครูโสภิตกิจจานุกูล (รองเจ้า
 อาวาสวัดคูหาสวรรค์) พระครูสุพัฒน์เขมคุณ (เจ้าอาวาสวัดหัวฝาย)
 พระครูสมุห์สิริวงศ์ ติกขวีโร (เจ้าอาวาสวัดคลองตะเคียน) พระครู
 สมุห์สำรวย ปุญญาโกโม (เจ้าอาวาสวัดฤทธิ) พระครูสมุห์จักรรินทร์
 จัตตมโล (เจ้าอาวาสวัดคู้ยางใหญ่) พระครูใบฎีกาสิริชัย (เจ้าอาวาส
 วัดบึงนาราง) พระอาจารย์เสน่ห์ (เถรจารย์วัดบ้านนา) พระสมุห์
 บรรยงค์ (เจ้าอาวาสวัดอมราวาส คลองด่าน) พระมหาอรชุน (วัด
 ราชาณี) ฯลฯ

ตั้งนั้นความเป็นเถรจารย์ที่ยกมา นัยหนึ่งต้องการอธิบาย
 ถึงวัดกับชุมชน พระสงฆ์กับชุมชนบ้านสวน ที่เป็นส่วนผสมรวมกัน

และสืบเนื่องด้วยวิถีทางความเชื่อ และศาสนา โดยมีวัดเป็น ศูนย์กลางทางความเชื่อ อันมีผลต่อการสืบต่อ รักษาและปฏิบัติตาม หลักศาสนาด้วย และมีสิ่งที่น่าสนใจสนับสนุนความเชื่อเป็นจุดเชื่อม ไม่ว่าจะเป็นหลวงพ่อฤทธิ์ (วัดฤทธิ์) หลวงพ่อแป๊ะ (วัดคู้ยงใหญ่) หลวงพ่อเจ๊ก (วัดหัวฝาย) ที่มีประวัติว่าสืบสายศิษย์เรียนพุทธมนต์ และเป็นศิษย์ในสำนักสมเด็จพระพุฒาจารย์โต แห่งวัดระฆังโฆสิตา ราม กทม. หรือในชั้นต่อมาอย่างหลวงพ่อบ๊อง อมโร ที่มีหลักฐาน ว่าเป็นศิษย์หลวงพ่อฤทธิ์ ร่วมกับหลวงพ่อชวง แห่งวัดชีปะขาว จ. สิงห์บุรี หลวงพ่อเกี้ยว โกวิท (วัดคู้ยงใหญ่) หลวงพ่อโพธิ์ ภาท โท (วัดตาลเตี้ย) สืบลงมาจนถึงหลวงพ่อทองดี มหาวิโร (วัดคลอง ตะเคียน) ทั้งหมดสะท้อนเอกลักษณ์ไทย เอกลักษณ์ท้องถิ่นในเรื่อง ความเชื่อที่เกี่ยวกับศาสนาวัดและชุมชน จึงนำมาบันทึกไว้เป็น ข้อมูลชุมชนเพื่อการศึกษากันไป

(สำรวจ) วัดเก่า วัดร้างที่บ้านสวน

ตามข้อมูลที่ปรากฏพระราชบัญญัติว่าด้วยโบราณสถาน ศิลปวัตถุ โบราณวัตถุและการพิพิธภัณฑ์แห่งชาติ พุทธศักราช ๒๔๗๗ ที่ประกาศใช้เมื่อ ๗ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๔๗๘ และมีการขึ้นทะเบียนวัดที่จัดเป็นโบราณสถานไว้ทั่วประเทศจำนวนมาก รวมทั้งวัดร้างที่ยังปรากฏซาก ฐานอิฐ ฐานเจดีย์ และหลักฐานทางเอกสารอยู่ ได้ถึงบันทึกเป็นหลักฐานและขึ้นทะเบียนไว้ด้วย โดยวัดร้างที่บ้านสวน เป็นวัดเก่าแก่ มีประวัติพอสมควรเกี่ยวกับวัด ถามว่าทำไมวัดจึงมาอยู่ที่ บ้านสวน หากดูจากหลักฐานทางโบราณคดี และการขึ้นทะเบียนเกี่ยวกับวัด จะพบว่าวัดมีประวัติการก่อสร้างในช่วงสมัยสุโขทัย ตอนปลาย วัดจึงยังเป็นหลักฐานอยู่คู่กับชุมชนบ้านสวนมาแต่แต่ต้น วิธีการคือสืบค้นคือใช้เอกสารเก่าราชการ คือข้อมูลที่ปรากฏในราชกิจจานุเบกษา ขึ้นทะเบียนประวัติวัดไว้ จากนั้นก็ไปสำรวจสภาพในปัจจุบันที่พบเห็น เพื่อเก็บไว้เป็นหลักฐานกับท้องถิ่นชุมชน ซึ่งมีประวัติและพัฒนาการร่วมกับชุมชนมาแต่อดีต โดยลักษณะทางกายภาพที่ปรากฏอยู่ในปัจจุบันมีความแปรเปลี่ยนไปโดยอาจมีหลักฐานและขึ้นทะเบียนไว้ แต่ด้วยเหตุผลปัจจุบัน สังคมเปลี่ยนไปวัดบางแห่งเหลือเฉพาะฐานและซากอิฐ ๆ เก่าไว้พอให้สืบค้นกันได้ บางแห่งถูกตัดแปลงทางกายภาพไปเป็นไร่ เป็นนา

เป็นถนน และถูกใช้พื้นที่ เช่น วัดจันทร์ พื้นที่หลักฐานถูกนำไป
 จัดสร้างโรงเรียน แต่ก็มีหลักฐานเป็นชื่อวัด หรือวัดวัดน้ำนอง ตั้งอยู่
 ที่หมู่ ๓ ต. บ้านสวน เมือง สุโขทัย โฉนดเลขที่ ๑๔๙๕๗ มีพื้นที่
 จำนวน ๔-๐-๔๓ ไร่ ได้ถูกนำไปเป็นพื้นที่เช่า โดยเป็นพื้นที่ตั้งของ
 เทศบาลตำบลบ้านสวน หรือบางแห่งถูกยกเป็นวัดทับในที่ดินเดิมแต่
 หลักฐานทางโบราณคดีประวัติศาสตร์หายไปด้วยเช่น วัดป่าละเมาะ
 (วัดป่าเรไร) หรือถูกแปรเปลี่ยนไปด้วยเหตุผลของช่วงเวลาและ
 สถานการณ์ เช่น วัดดงตีปี่ วัดคุ เป็นต้น ซึ่งเพื่อประโยชน์สำหรับ
 การรักษาและศึกษาเป็นสำคัญ จึงได้ทำการสำรวจวัดในเขตบาง
 สวนที่พอมือข้อมูลและหลักฐานยังพอสืบค้นได้ ดังนี้

๑. วัดเหมืองขี้เหล็ก (ติดโรงเรียนวัดคู้ยางใหญ่) ที่ตั้งอยู่

ตรงบริเวณใกล้โรงเรียนวัดคู้ยางใหญ่ สภาพปัจจุบันเป็นซาก
 โบราณสถานตามที่ยื่นทะเปียน เป็นรูปทรงฐานของวัด ตั้งอยู่เป็น
 เกาะในอยู่ที่ดินเอกชน สภาพเป็นพื่นนา ห่างจากโรงเรียนวัดคู้ยาง
 ใหญ่ (บ้านสวน) เล็กน้อย สันนิษฐานว่าเป็นวัดในช่วง ปลายกรุง
 สุโขทัย ประมาณ พ.ศ.๑๘๐๐ + ปัจจุบันเหลือสภาพฐานอิฐ คาดว่า
 น่าจะเป็นฐานของเจดีย์ และที่ดินเป็นสัดส่วนเหมือนโคก ซึ่งเป็นวัด
 ร้างที่ถูกยื่นทะเปียน กรมศิลปากรได้ทำการสำรวจ และประกาศขึ้น
 ทะเปียนวัดร้างทั่วไปประเทศ ตามพระราชบัญญัติว่าด้วย
 โบราณสถาน ศิลปวัตถุ โบราณวัตถุและการพิพิธภัณฑแห่งชาติ
 พุทธศักราช ๒๔๗๗ ที่ประกาศใช้เมื่อ ๗ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๔๗๘

(ภาพ สภาพในปัจจุบัน อยู่ในป่ารกทึบ เป็นเกาะอยู่ในนาข้าว หรือที่ดินของ
เอกชน,ภาพวัดร้าง : ๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒ : ดิเรก ด้วงลอย)

(ภาพ สภาพในปัจจุบัน อยู่ในป่ารกทึบ เป็นเกาะอยู่ในนาข้าว หรือที่ดินของเอกชน ไม่ห่างจากโรงเรียนวัดคังยางใหญ่,ภาพวัดร้าง : ดิเรก ด้วงลอย เมื่อ ๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒)

๒. "วัดตาดาว-วัดตะดาว" วัดตาผ้าขาว (ตรงข้ามป่าช้าจีนบ้านสวน) สถานที่ตั้ง พิกัดตรงบริเวณตรงข้ามป่าช้าจีนบ้านสวน สภาพปัจจุบันเป็นซากโบราณสถาน ที่ถูกตัดแปลง ให้เป็นวัด เคยมีพระภิกษุอยู่จำพรรษาอยู่ช่วงหนึ่ง สภาพอิฐเก่าถูกตัดแปลงใหม่ และเปลี่ยนชื่อตามภาษาเรียกว่า "วัดตาผ้าขาว" ในช่วงที่มีพระภิกษุมายอยู่จำพรรษา ตั้งอยู่ตรงข้ามป่าช้าจีนบ้านสวน (สุสานจีนสุโขทัย-Sukhothai Chinese Cemetery) ห่างจากวัดป่าเรไร (Wat Pa Re Rai) ประมาณ ๕๐๐ เมตร แต่เดิมตรงบริเวณดังกล่าวเป็นป่าช้าเผาศพไทย (ตรงข้ามที่ฝังศพจีน) แต่เดิมจะมีกองฟอนหรือฐานสำหรับที่เผาศพอยู่ด้วย วัดมีหลักฐานก่อสร้างในช่วง ปลายกรุงสุโขทัย ประมาณ พ.ศ.๑๘๐๐ + เป็นวัดร้างที่ขึ้นทะเบียน กรมศิลปากรได้ทำการสำรวจ และประกาศขึ้นทะเบียนวัดร้างทั่ว

ประเทศ ตามพระราชบัญญัติว่าด้วยโบราณสถาน ศิลปวัตถุ
โบราณวัตถุและการพิพิธภัณฑ์แห่งชาติ พุทธศักราช ๒๔๗๗ ที่
ประกาศใช้เมื่อ ๗ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๔๗๘

(ภาพถ่ายวัดดาว โดย ดิเรก ต้วงลอย เมื่อ ๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒)

ภาพ ที่ตั้งของวัดร้าง ที่สำรวจพบ และยังปรากฏหลักฐานในปัจจุบัน อยู่ใน
 พิกัด ป่าช้าจีน วัดป่าเรไร (วัดร้าง) วัดตาดาว โดย ดิเรก ด้วงลอย เมื่อ ๕
 กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒)

(วัดร้าง) วัดตาดาว โดย ดิเรก ด้วงลอย เมื่อ ๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒)

๓. **วัดคุ** มีการขึ้นทะเบียนวัดร้างที่สำรวจพบในภายหลัง ตามประกาศของกรมศิลปากร เรื่องขึ้นทะเบียนโบราณสถานและ กำหนดที่ดินโบราณสถาน ที่ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๑๔ ตอนพิเศษ ๘๗ ง หน้า ๒-๓ ลงวันที่ ๒๙ กันยายน ๒๕๔๐ โดยมีข้อมูลว่า โบราณสถานวัดคุ ตำบลบ้านสวน อำเภอเมือง จังหวัดสุโขทัย พื้นที่โบราณสถานประมาณ ๓ ไร่ ๑ งาน ๔๗ ตารางวา (ปัจจุบันได้มีความพยายามยกให้เป็นสำนักสงฆ์มีพระภิกษุอยู่จำ พรรษา)

(ภาพ วัดคุ โดยสุมิตรา จ้อยแก้ว เมื่อ ๑๐ มีนาคม ๒๕๖๓)

๔. วัดดงตีป्ली ตำบลบ้านสวน อำเภอเมือง จังหวัดสุโขทัย
พื้นที่โบราณสถานประมาณ ๓ ไร่ ๒๙ ตารางวา^{๒๒} (ปัจจุบันได้ยกให้
เป็นสำนักสงฆ์มีพระภิกษุอยู่จำพรรษา) วัดดงตีป्ली ในปัจจุบัน ถูก
ตั้งขึ้นมาบนฐานของวัดร้างที่มีอยู่เดิม

^{๒๒} ราชกิจจานุเบกษา, ประกาศกรมศิลปากร เรื่อง ขึ้นทะเบียน
โบราณสถานและกำหนดเขตที่ดินโบราณสถาน เล่ม ๑๑๔, พิเศษ ๘๗ ง, ๒๙
กันยายน พ.ศ. ๒๕๔๐, หน้า ๒.

(ภาพ วัดดงดีปาลี โดย สุมิตรา จ้อยแก้ว เมื่อ ๑๐ มีนาคม ๒๕๖๓)

๕. วัดคลองไก่อเตี้ย หมู่ ๙ (ใกล้วัดคลองตะเคียนในปัจจุบัน)

พบเศษฐานซากเจดีย์ เศษอิฐจำนวนมาก มีหลักฐานสิทธิ์ในที่ดิน
เป็น แบบ สค.๑ เลขที่ ๕๐ มีพื้นที่จำนวน ๑-๑-๒๘ ไร่ เป็นเหตุให้

วัดคลองตะเคียน เคยถูกเรียกว่าวัดไก่อเตี้ย ด้วยอาศัยหลักฐานของ
วัดร้างในอดีตมาเป็นชื่อเรียก

(ภาพถ่ายดาวเทียม วัดคลองแก้งไก่อ้วัดคลองตะเคียนปัจจุบัน)

ตั้งอยู่บริเวณเอื้องๆ กับวัดคลองตะเคียน ที่ในปัจจุบัน
ลักษณะทางกายภาพของวัดที่ถูกขึ้นทะเบียน หลงเหลือเพียงที่ดิน
และเศษอิฐ เพราะที่ดินดังกล่าวถูกขุดหน้าดิน ไปใช้ ทำให้สภาพ
ทางกายภาพเหลือเพียงเศษอิฐ ที่แตกชำรุด และเป็นสระน้ำ มีต้นไม้
ปรกคลุมอยู่มองเห็นได้จากระยะใกล้ กับวัดคลองตะเคียนตาม
สภาพที่ตั้งในปัจจุบัน แต่ถูกขึ้นทะเบียน เป็นโบราณสถานแต่ไม่ได้
ปรับปรุงและบูรณะให้เป็นส่วนสำคัญของชุมชน แต่เดิมการสร้าง
วัดคลองตะเคียน ก็ฐานคติในเรื่องของวัดมาจากซากวัดร้างเดิม

และจากการสอบถามมีผู้เฒ่าผู้แก่ให้ข้อมูล ว่าแต่เดิมเคยมีเจดีย์ และทิวทัศน์จะมีแสงวาว ๆ เข้าเขายังเจดีย์ ซึ่งเป็นคำบอกเล่าของผู้สูงวัย ๘๐ ปี ให้ข้อมูลและเล่าให้ฟังไว้

(ภาพ วัดคลองไก่อี้อยู่ โดย สุमितรา จ้อยแก้ว เมื่อ ๑๐ มีนาคม ๒๕๖๓)

๖. วัดดงม่วง เป็นอีก ๑ วัดร้างที่ขึ้นทะเบียนเป็นโบราณสถาน ในราชกิจจานุเบกษา ให้ข้อมูลว่า ลำดับที่ ๑๑๓ วัดดงม่วง อำเภอเมืองสุโขทัยธานี ตำบลบ้านสวน ซึ่งด้วยยังมีสภาพเป็นวัดร้างที่มีฐานอิฐ ฐานเจดีย์ปรากฏให้เห็นอยู่จนกระทั่งปัจจุบัน ปัจจุบันอยู่ในที่นาของชาวบ้าน มีเพียงหลักฐานเป็นซากวัดเก่า ที่บ่งบอกถึงความเป็นมาในอดีต และป้ายที่ทางกรมศิลปากร ขึ้น

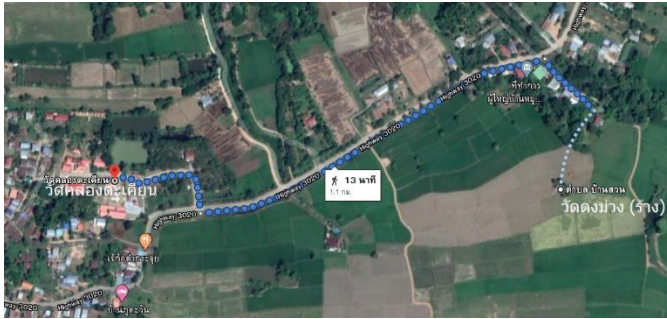

ทะเลียนเป็นวัดร้างและโบราณสถานไว้อยู่ ตั้งอยู่ไม่ไกลจากวัด
คลองตะเคียนประมาณ ๑ กิโลเมตร โดยประมาณ

(ภาพวัดดวงม่วง โดย สุมิตรา จ้อยแก้ว เมื่อ ๑๐ มีนาคม ๒๕๖๓)

(ภาพถ่ายดาวเทียม วัดดงม่วง ที่ปัจจุบันเป็นโคกวัดร้าง อยู่ในที่เอกชน)

๗. **วัดจันทร์** เป็นวัดร้างที่เดิมเคยเป็นเจดีย์และมีฐานของเจดีย์ เมื่อดินถูกใช้ที่ดินเป็นที่ตั้งโรงเรียน / หน่วยงานราชการ ผู้เขียนเคยไปสำรวจพื้นที่ของโรงเรียนวัดจันทร์ พบเห็นมีเศษอิฐแดง ที่ถูกบดทับ แตก จากการขุดคลองชลประทาน และการทำถนน ที่ถูกนำมาเป็นส่วนหนึ่งของข้อมูลของชุมชน ปัจจุบันวัดไม่ปรากฏหลักฐานทางกายภาพ แต่ยังคงหลงเหลือเป็นชื่อของวัด (ร้าง) ปรากฏอยู่ในชื่อโรงเรียนวัดจันทร์ สถานศึกษาในชุมชนดังกล่าวด้วย

(ภาพโรงเรียนวัดจันทร์ อันเคยเป็นที่ตั้งของวัดร้าง วัดจันทร์
ภาพโดย สุมิตรา จ้อยแก้ว เมื่อ ๑๐ มีนาคม ๒๕๖๓)

วัดร้าง ที่เคยมีและถูกขึ้นทะเบียนตามหลักฐานในเอกสาร แต่ทั้งหมดที่ยกมาเป็นการสืบค้นตามหลักฐานที่มี เพื่อยืนยันสิ่งที่เคยมีที่บ้านสวน และสะท้อนให้เห็นว่าเป็นความสำคัญและความจำเป็นต่อการช่วยกันบันทึกไว้เพื่อเป็นการจดจำและช่วยจำทำให้เกิดประวัติศาสตร์เชื่อมโยงท้องถิ่นกับสิ่งที่มีอยู่ในท้องถิ่นบ้านสวน ดังกรณีหลักฐานทางโบราณคดีประวัติศาสตร์วัดร้าง

ภาษาถิ่นสุโขทัย ภาษาบ้านสวน ไปบ้านสวนกัน “เหົา”

บทนำ

ภาษาเป็นวัฒนธรรมที่สำคัญที่สุดของมนุษยชาติ เป็นเอกลักษณ์ และเครื่องผูกพันระหว่างมนุษย์ต่อมนุษย์ ภาษาจึงเป็นศูนย์กลางของทุก ๆ คนในโลก ทุกเผ่าพันธุ์ ทุกภาษา นอกจากนี้ภาษายังมีลักษณะของแต่ละถิ่นที่อาศัย โดยเฉพาะภาษาถิ่น ที่มีรูปลักษณะหลากหลาย เป็นเอกลักษณ์เฉพาะถิ่น หรือสื่อสารเฉพาะท้องถิ่นนั้น ๆ จากบทความของพระมหาเทวประภาส วชิรญาณเมธี ,ดร รองเจ้าอาวาสวัดคู้งตะเภา และพระธรรมทูตสายต่างประเทศ เคยไปอยู่จำพรรษา ณ ประเทศอังกฤษ เพื่อเก็บเกี่ยวประสบการณ์ และกลับมาทำงานชุมชน ได้จัดทำข้อมูลเรียบเรียงเกี่ยวกับภาษาถิ่นสุโขทัย ซึ่งเป็นพื้นถิ่นบ้านคู้งตะเภา ในจังหวัดอุดรดิตรดิถ์ ที่ใช้ภาษาถิ่นสุโขทัยเป็นภาษาในวิถีชีวิต ได้สะท้อนข้อมูลไว้ว่า **"บ้านคู้งตะเภา เป็นหมู่บ้านหนึ่งในจังหวัดอุดรดิตรดิถ์ ซึ่งมีภาษาถิ่นเป็นเอกลักษณ์ของตนเอง ที่ใช้สื่อสารระหว่างกันเป็นเวลานานนับเนื่องมาตั้งแต่สมัยอาณาจักรสุโขทัยเจริญรุ่งเรือง"** พร้อมได้เขียนบอกเล่าต่อไปว่า **"เป็นมรดกอันล้ำค่า ที่บรรพบุรุษของชาวบ้านคู้งตะเภาได้สั่งสมไว้ให้ แสดงให้เห็นถึงรากเหง้าแห่งวัฒนธรรมอันสูงส่งในอดีต ที่ชาวบ้านคู้งตะเภายุคปัจจุบันควรภาคภูมิใจ ในความโดดเด่น**

เด่นและเป็นหนึ่งเดียว ในฐานะ “เอกลักษณ์ภาษาถิ่น” อัตลักษณ์แห่งความเป็น “คนคู้งตะเภา”

ดังนั้นในฐานะคนสำเนียงเดียวกัน บ้านสวนถิ่นสุโขทัย จึงนำข้อมูลของหลวงพืมหาเทวประภาส มาเทียบเคียงกับภาษาถิ่นสุโขทัย เพื่อบันทึกย้อนเวลาไว้ให้เป็นส่วนหนึ่ง ทั้งเป็นหลักฐานทางประวัติศาสตร์ ผ่านภาษาที่อยู่ในคน เพราะเชื่อว่าโดยลักษณะทางภาษา จะมีความแตกต่างกันทั้งสำเนียง และการออกเสียง และคำเรียกในบางประการ จึงนำเอกสารข้อมูลนั้น มาเทียบเคียงกลับภาษาถิ่นสุโขทัยบ้านสวน ซึ่งคาดว่าว่ามีพื้นที่เนื่องด้วยจังหวัดสุโขทัย และพื้นที่ถิ่นอีกหลายแห่ง อาทิในจังหวัดสุโขทัย ส่วนใหญ่เป็นพื้นที่ที่ยังใช้ภาษาถิ่นสุโขทัยอยู่ แม้คำศัพท์บางคำ จะแตกต่างกันแต่ในภาพรวมสำเนียงและการออกเสียงจะคล้าย ๆ กัน ซึ่งในแต่ละพื้นที่ถิ่นจะมีคำเรียกและคำศัพท์ที่แตกต่างกันไปบ้าง เป็นเอกลักษณ์และลักษณะเฉพาะของแต่ละพื้นที่ถิ่น แตกต่างกันไป

ภาษาถิ่นบ้านคู้งตะเภา เป็นภาษาใช้สื่อสารระหว่างท้องถิ่นนานมาแล้ว ตั้งแต่ยุคดั้งเดิม ที่บรรพชนคนสุโขทัยโบราณได้เข้ามาตั้งรกรากในพื้นที่บ้านคู้งตะเภาเมื่อหลายร้อยปีมาแล้ว กลุ่มชนที่ใช้ภาษาพูดนั้น นับเป็นภาษาไทยถิ่นกลาง (นักภาษาศาสตร์ได้จำแนกภาษาไทยออกเป็น ๔ กลุ่ม คือ ภาษาไทยถิ่นเหนือ ภาษาไทยถิ่นกลาง ภาษาไทยถิ่นอีสาน และภาษาไทยถิ่นใต้) แต่เป็นภาษาไทยถิ่นกลางที่มีเสียงและความหมายผิดเพี้ยนไปบ้าง

เล็กน้อย เรียกกันว่า “เหน่อ” ศัพท์ทางภาษาศาสตร์เรียกว่า “ภาษาชนบท” นั่นเอง

สำเนียงในภาษาถิ่นสุโขทัย ซึ่งเป็นสำเนียงที่ไม่ตรงกับสำเนียงพูดของชาวภาคกลางมาแต่โบราณ^{๒๓} โดยมีผู้สำรวจพบว่า ภาษาถิ่นสุโขทัยยังใช้กันอย่างแพร่หลายอาทิ ในจังหวัดสุโขทัย พิษณุโลก อุตรดิตถ์ กำแพงเพชร ซึ่งพบในบางพื้นที่ อาทิ ในจังหวัดอุตรดิตถ์ บ้านคิ่งตะเกาดั้งเดิม และคนบ้านทุ่งยั้ง, ท่าเสา, บ้านพระฝาง ยังคงใช้สำเนียงพูดแบบสุโขทัยอยู่ ซึ่งเป็นชุมชนหนึ่งในไม่กี่แห่งในจังหวัดอุตรดิตถ์ที่ยังใช้สำเนียงแบบสุโขทัยโบราณ ในจังหวัดกำแพงเพชร และพิษณุโลก ส่วนในจังหวัดสุโขทัย ยังพบได้เกือบทุกอำเภอ ยกเว้นในบางพื้นที่ของศรีสัชชนาลัย อำเภอทุ่งเสลี่ยมในบางพื้นที่ พิเศษ เจียจันทร์พงษ์ นักวิชาการด้านประวัติศาสตร์ และผู้เชี่ยวชาญพิเศษ ประจํากรมศิลปากร สันนิษฐานว่าสำเนียงการพูดของคนคิ่งตะเกานั้น เป็นสำเนียงดั้งเดิมของคนไทยที่ตั้งถิ่นฐานมาตั้งแต่อาณาจักรสุโขทัย โดยกล่าวว่าคนบ้านคิ่งตะเกานั้น^{๒๔}

^{๒๓} เคียง ชำนิ, "สำเนียงพูดคนสุโขทัย," ศิลปวัฒนธรรม, ๒๒,๑ (พฤศจิกายน ๒๕๔๓) : ๙๒-๙๔.

^{๒๔} พิเศษ เจียจันทร์พงษ์, วัฒนธรรม พัฒนาการทางประวัติศาสตร์ เอกลักษณ์และภูมิปัญญา จังหวัดอุตรดิตถ์, (กรุงเทพฯ : กระทรวงมหาดไทย กระทรวงศึกษาธิการ กรมศิลปากร, ๒๕๔๓). หน้า ๑๐๔.

"มีสำเนียงพูดเหนือ... แบบเดียวกับ
สำเนียง ชาวบ้านฝาง บ้านท่าอิฐ บ้านทุ่งยั้ง ..
บ้านท่าเสา.. และหมู่บ้านในเขตอำเภอพิชัย ที่
อยู่ในเขตจังหวัดเดียวกัน และเหมือนกับ
สำเนียงพื้นบ้านของชาวสุโขทัย พิษณุโลก
พิจิตร อันเป็นกลุ่มหัวเมืองเหนือในสมัยอยุธยา หรือบ้านเมืองที่
เคยอยู่ในเขตแคว้นของสุโขทัยแต่เดิม"

จากสำเนียงภาษาถิ่นของของชาวบ้านคังตะเกานี่เอง ทำให้สันนิษฐานได้ว่าบริบทด้านชาติพันธุ์ พื้นเพของคนคังตะเกานี่นั้น เป็น "คนไทยเหนือ" ตามคำปากของคนในสมัยอยุธยา คือเป็นกลุ่ม คนชาติพันธุ์ไทยเดิม ที่อยู่แถบเมืองพิษณุโลก, พิจิตร และสุโขทัย ซึ่งก็คือกลุ่มคนที่ตั้งถิ่นฐานอยู่ปลายดินแดนหัวเมืองทางเหนือของ อาณาจักรอยุธยา อันเป็นรอยต่อระหว่างวัฒนธรรมภาคกลางและ วัฒนธรรมล้านนา โดยคนคังตะเกาตั้งเดิมนั้นจะมีสำเนียงการพูด ภาษาถิ่นสุโขทัย คล้ายคนสุโขทัยเดิม และเมืองฝางสว่างคบุรี ใน

เรื่องนี้ สมชาย เตือนเพ็ญ นักวัฒนธรรมผู้เชี่ยวชาญภาษาถิ่น
สุโขทัย ได้กล่าวว่า^{๒๕}

"...สำเนียงสุโขทัยเก่า
หลงเหลืออยู่ในพื้นที่... นอกเขตจังหวัด
สุโขทัย เช่น... บริเวณตำบลรอบ ๆ วัดพระ
มหาธาตุพระฝาง เมืองสวรรคบุรี (คือ
ตำบลผาจุก, ตำบลคิ่งตะเภา-ผู้เรียบเรียง) คือ
ข้าพระโยมสงฆ์ที่พระมหากษัตริย์สุโขทัย ถวายขาดไว้ในพุทธ
ศาสนา คือไม่ต้องไปราชการทัพ ทำให้สำเนียงสุโขทัยหลงเหลือ
อยู่ในพื้นที่นอกจังหวัดสุโขทัยด้วย..."

การถวายข้าพระโยมสงฆ์ในสมัยสุโขทัยนี้
ปรากฏในศิลาจารึกสมัยสุโขทัยจำนวนหลายหลัก ซึ่ง
ได้มีการพูดถึงการพระราชทานพระบรมราชาทิศเพื่อ
กัลปนาอุทิศคนให้เป็นข้าวัดหรือข้าพระ สำหรับคอย
บำรุงดูแลรักษาศาสนสถานสำคัญ ซึ่งจะมีจำนวนคน
ครัวเรือน และหน้าที่แตกต่างกันออกไป ตัวอย่าง

^{๒๕} สมชาย เตือนเพ็ญ นักวัฒนธรรมผู้เชี่ยวชาญภาษาถิ่นสุโขทัย ใน
"เวทีประชาคมเพื่อชุมชนเข้มแข็ง ภาษาสุโขทัยรากฐานแผ่นดิน"
<http://youtu.be/t3DAjBKdc-s>

หนึ่งในนั้นคือ การถวายคนไว้เพื่อบรรเลงดนตรีประจำพระอาราม
สำหรับกระทำบูชาพระพุทธรูปพระปฏิมากรภายในวัด ดังปรากฏ
อยู่ในจารึกวัดช้างล้อม เมืองเก่าสุโขทัย พ.ศ. ๑๙๒๗ ว่า

**"...พาทย์คู่หนึ่ง ให้ข้าสองเรือนตีบ้ำเรอแก่พระเจ้า ฮ่อง
สองอัน กลองสามอัน แตร สังข์ เขาควย แต่งให้ไว้แก่พระเจ้า
(พระพุทธรูป)..."**

ที่ยกมาเป็นส่วนหนึ่งจากงานค้นคว้าของพระมหาเทพประ
ภาส วชิรญาณเมธี,ดร.

เมื่อย้อนกลับมาที่ภาษาถิ่นสุโขทัย บ้านสวน

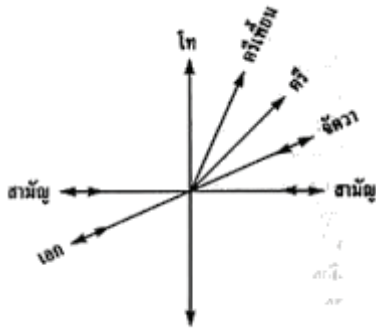
ภาษาถิ่นบ้านสวน หรือภาษาถิ่นสุโขทัยในปัจจุบัน ในยุค
ข้อมูลข่าวสาร ออนไลน์ เข้าถึงทุกซอกมุม ได้มีการปะทะสังสรรค์
ทางภาษา กับภาษากลาง และภาษาถิ่นอื่น ๆ ที่ได้เข้ามามีอิทธิพล
ในการพูดและใช้งานในชุมชนมากขึ้น ภายใต้ความเปลี่ยนแปลงแห่ง
ยุคสมัย ภาษาถิ่นบ้านสวนสุโขทัย ดั้งเดิมอาจเลือนหายและไม่มีวัน
หวนคืน แม้ผู้เขียนเองเคยไปถามหลานซึ่งมีอายุ ๒๐ ปีกว่า ว่าคำนี้
เรียกอะไร หรือคำนี้เขายังใช้กันอยู่ไหม หลานจะบอกว่าเคยเห็นแต่
ไม่รู้เขาเรียกอะไร หรือไม่มีอยู่แล้ว ด้วยวัฒนธรรมทางทีวี ที่สำคัญ
อาจเป็นแบบเดิมแต่คำศัพท์มีความเป็นภาคกลางมากขึ้น ดังนั้นจึง
เป็นเรื่องสำคัญที่ผู้เขียนเห็นว่าควรบันทึกไว้ เพื่อเป็นความทรงจำ
เป็นการเรียนรู้ที่มาที่ไป เพื่อมีความเข้าใจ ภาคภูมิใจ และควรหวง

แผนรักษาไว้ใน "ภาษาถิ่นสุโขทัย-บ้านสวน" ให้ยึดเวลาออกไปตามช่วงเวลาของการเปลี่ยนแปลงอย่างเหมาะสม

สำเนียงเหมือนกับภาษาถิ่นสุโขทัยทั่วไป โดยจะพูดเสียงเอกเป็นจัตวา และพูดเสียงจัตวาเป็นเสียงเอก ดังจะเห็นได้จากแผนผังของเส้นเสียงที่แสดงดังนี้

(เคียง ขำนิ, ๒๕๔๓ :๙๓) ๒๖

ภาษาถิ่นสุโขทัย มีสำเนียงพูดเป็นเอกลักษณ์ของตนเอง เหมือนกับที่ล้านนาและล้านช้างมี โดยการออกเสียงสำเนียง จะค่อนข้างคล้ายภาษาไทยถิ่นเหนือ มีคำเมืองปนอยู่มาก มีทวารวดียุคเดียวกับภาษาไทยถิ่นเหนือ แต่การออกอักขระเสียง เหมือนกับสำเนียงอยุธยาแทบทุกอย่าง และเสียงจะห้วนกว่า สำเนียงอยุธยาและกรุงเทพฯ, “ร” และ “ล” จะเข้มงวดน้อยกว่า

^{๒๖} เคียง ขำนิ, "สำเนียงพูดคนสุโขทัย," ศิลปวัฒนธรรม, ๒๒,๑ (พฤศจิกายน ๒๕๔๓) : ๙๒-๙๔.

สำเนียงอยุธยา แต่ไม่ถูกละทิ้งบ่อย ๆ แบบสำเนียงกรุงเทพ, ออกเสียงพยัญชนะตัว “ฉ” กับ “ช”, “ถ” กับ “ท”, “ผ” กับ “พ” และ “ฝ” กับ “ฟ” แยกออกจากกัน

ภาษาถิ่นบ้านคู้งตะเภา (ถิ่นสุโขทัย) มีคำที่แตกต่างจากภาษากลาง ทั้ง วรรณยุกต์ สระ พยัญชนะ เช่น ร เป็น ล ช เป็น ซ วรรณยุกต์มี ๖ เสียง เช่น เลา เหลา เล้า เล้า เหล้า

เช่นคำว่า

เลา เป็น ลักษณะนามของขลุ่ย

เหลา ลักษณะนามของดินสอ

เล้า ลักษณะการเล่าต่อกันฟัง

เล้า คือ ที่อยู่สัตว์ เป็ด ไก่

เล้า คือ คำถามเชิงแนะนำ

เหล้า คือ พวกเหล้านั้น ลูกเต้าเหล้าใคร

ซึ่งภาษากลางมีเพียงแค่ ๕ เสียง และที่สำคัญสำเนียงภาษาถิ่นบ้านคู้งตะเภาไม่มี ร กล้า

สำเนียงถิ่นบ้านสวน (สุโขทัย)

การหยาบคายงานคันคว่าของพระมหาเทพประภาส วชิรญาณ
 เมธี,ดร. รองเจ้าอาวาสวัดคฤง์ตะเกา ที่ได้ทำการเรียบเรียงไว้ เกี่ยวกับ
 ภาษาถิ่นสุโขทัยที่ใช้กันใ้ตำบลคฤง์ตะเกา จ.อุตดิตถ์ ได้ทำการแจ้งและ
 ขออนุญาตท่านว่าขอนำศัพท์มาเทียบเคียงกับภาษาถิ่นสุโขทัยบ้านสวน
 เพื่อการเรียนรู้และอนุรักษ์จึงนำศัพท์ และนำศัพท์เหล่านั้นมา
 เทียบเคียงกับผู้รู้และผู้สูงอายุอีกจำนวนหลายท่าน (สุ่ม เกิดซ้ำ/ทองอยู่
 เกิดซ้ำ/พระปลัดสังวาล กิตติสทุโท/ธีรพงษ์ ด้วงลอย) เพื่อเทียบเคียง
 รวมทั้งเทียบเคียงกันรุ่นใหม่ว่ายังรู้จักศัพท์แบบนี้ไหม ? (สมบูรณ์ ด้วง
 ลอย/สุมิตรา จ้อยแก้ว/ปิยวรรณ จ้อยแก้ว/สุจิตรา ด้วงลอย) เพื่อยืนยัน
 ศัพท์และการใช้ศัพท์ ทวนสอบการใช้และไม่ใช้ เป็นเบื้องต้น

สำเนียงภาษาถิ่นสุโขทัย เสียงวรรณยุกต์จะสลับกันกัน
 ภาษากลาง เช่น

ตก - ตึก

หก - หึก

ไก่อ - ไก่อ - ไก่อ

หมู - หมู่

หมู่ - หมู

ข่มขื่น - ขมขื่น

ขมขื่น - ข่มขื่น

เสื่อ - เสื่อ

เสื่อ - เสื่อ

เขา - เข่า

เข่า - เขา

ตัวอย่าง "ขอเชิญหมู่ไปกินหมู่" = ขอเชิญหมู่ (ตำรวจ) ไป
กินหมู่

ตัวอย่าง "เอาเสื่อมาปูนอน ให้ระวังเสื่อ" = เอาเสื่อมาปู
นอน ให้ระวังเสื่อ

หากมีวรรณยุกต์เอกให้เอาออก เช่น

หนึ่ง ออกเสียงเป็น หนึ่ง

สี่ ออกเสียงเป็น สี่

เสื่อ ออกเสียงเป็น เสื่อ

หากเป็นอักษรสูงในภาษากลางที่มีวรรณยุกต์ (ไม้เอก) ให้ตัดออก
เช่น

สอง ออกเสียงเป็น ส่อง

สาม ออกเสียงเป็น ส่าม

หมู่ ออกเสียงเป็น หมู

หวย ออกเสียงเป็น ห่วย

นอกจากนี้

ภาษาถิ่นสุโขทัย (บ้านสวน) ยังมีเอกลักษณ์ **คำลงท้ายประโยค**
(คำช่วยประโยค เช่น ไก่ เกี้ย ในแถบ จ.สุโขทัย พื้นถิ่นอื่น ๆ) เช่น

- **มือ** ตัวอย่าง ไปเที่ยวกันมือ
- **เอ็ง** ตัวอย่าง ไปด้วยเอ็ง
- **เล่า** ตัวอย่าง ไปไหนมาเล่า
- **อี** ตัวอย่าง เออมานี้อี (มักใช้ในประโยค
คำสั่ง)

วิธีการหนึ่งที่ท่านพระมหาเทวประภาส วชิรญาณเมธี ใช้ใน
การสืบค้นภาษาถิ่นสุโขทัย คือการเปิดประเด็น ประวัติชุมชน และ

ที่มาของภาษาถิ่น จนถึงการสอบทานภาษาถิ่นบ้านคู้งตะเภากับ ภาษาสุโขทัยถิ่นอื่น การสนทนาเปิดประเด็นไปอย่างกว้างขวาง เพื่อ ผู้สัมภาษณ์สามารถเก็บคำศัพท์ที่พบระหว่างการสนทากลุ่มโดยไม่ ตั้งใจ ผู้สัมภาษณ์ทำการบันทึกคำศัพท์ที่พบ และสอบถามซ้ำอีกครั้ง กับผู้ให้ข้อมูลสำคัญทุกคน เพื่อมีมติยืนยันคำศัพท์ที่พบนั้น ๆ ปราบกฏผล ผู้ให้ข้อมูลสำคัญเล่าว่าสำเนียงการพูดคู้งตะเภาดั้งเดิม คล้ายกับคนบ้านพระฝาง, ท่าเสา และพบคำศัพท์ภาษาถิ่นที่ใช้ เฉพาะในท้องถิ่นบ้านคู้งตะเภาดั้งเดิม จำนวน ๓๑๘ ศัพท์ ส่วนนี้คือ ข้อมูลของอุตรดิตถ์ แต่ในส่วนของผู้เขียน ได้นำข้อมูลเหล่านั้นมา เทียบเคียง เพิ่ม ผ่านประสบการณ์ตรงของผู้เขียน และสอบถามคน บ้านสวนเช่น น้ำสาวของผู้เขียน น้ำทองอยู่ เกิดซ้ำ (อาจใหญ่, พ.ศ. ๒๔๙๘ อายุ ๖ ปี) น้ำส้ม เกิดซ้ำ (พ.ศ. ๒๕๐๔ อายุ ๕๙ ปี) ที่ทั้งคู่ อยู่กับบ้านสวนตลอดระยะเวลากว่า ๕๐ ปี ตามช่วงเวลาของอายุ เพื่อเทียบเคียง และสอบถามจากพี่ชาย (ธีรพงษ์ ด้วงลอย/สมบุรณ์ ด้วงลอย) น้องสาว (ปิยวรรณ จ้อยแก้ว/สุมิตร จ้อยแก้ว) หลานสาว (สุจิตรา ด้วงลอย) เพื่อทวนศัพท์ว่ายังใช้กันอยู่หรือไม่ ผ่านความ ทรงจำ ทวนสอบร่วมกับภาษาถิ่นของบ้านสวน สุโขทัย ด้วยว่า สำเนียงเหมือนกันแต่คำศัพท์ บางศัพท์แตกต่างกัน จึงสงวนศัพท์ที่ เหมือน หรือคล้ายไว้ ดัดแปลงให้สอดคล้องกับสภาพความเป็นจริง ที่ใช้จริง และเพิ่มศัพท์ที่ไม่มีเข้ามา และใช้เกณฑ์ดังที่ยกมา รวม

ทั้งตัวผู้เขียนเองที่เคยประสบและเคยใช้ในวัยเด็ก เป็นการทวนย้อน
ความทรงจำในวัยเยาว์

คำศัพท์ถิ่นสุโขทัยบ้านสวน		ความหมาย
[ภาษาถิ่นสุโขทัย บ้านสวน]	๑ กงแแนว	[แปลว่า] ตรงไป
[ภาษาถิ่นสุโขทัย บ้านสวน]	๒ กงล้อ, กงรถ	[แปลว่า] ล้อรถ
		
[ภาษาถิ่นสุโขทัย บ้านสวน]	๓ กล้าวโทษ	[แปลว่า] โทษ
[ภาษาถิ่นสุโขทัย บ้านสวน]	๔ ก้อนเช่า	[แปลว่า] ก้อนดินวางเป็นเส้า ๓ ก้อนใช้หุงข้าว
		
[ภาษาถิ่นสุโขทัย บ้านสวน]	๕ ก่อไฟ	[แปลว่า] ก่อกองไฟ
[ภาษาถิ่นสุโขทัย บ้านสวน]	๖ กะจ้อน	[แปลว่า] กระแต

[ภาษาล้านสูลุโขทัย บ้านสวน]	๗	กะแตง	[แปลว่า]	ตระแกรง (สานจาก ไม้ไผ่ สานห่าง สำหรับตาก ผึ่ง แดด)
				
[ภาษาล้านสูลุโขทัย บ้านสวน]	๘	กะจอบ	[แปลว่า]	จอบ
[ภาษาล้านสูลุโขทัย บ้านสวน]	๙	กะเจิง	[แปลว่า]	ก.กระจาย
[ภาษาล้านสูลุโขทัย บ้านสวน]	๑๐	กะตุ๊ด	[แปลว่า]	ก.สะตุ๊ด
[ภาษาล้านสูลุโขทัย บ้านสวน]	๑๑	กะเดียด	[แปลว่า]	ก.คำกริยาเอาของ วางที่เอวแล้วเดินไป
				
[ภาษาล้านสูลุโขทัย บ้านสวน]	๑๒	กะได	[แปลว่า]	น.บันได
[ภาษาล้านสูลุโขทัย บ้านสวน]	๑๓	กะต้อนกะแต้น กะต้อนกะแต้น	[แปลว่า]	ไม่เป็นขึ้นเป็นอัน ไม่เรียบร้อย

[ภาษาถิ่นสุโขทัย บ้านสวน]	๑๔	กะต่าย	[แปลว่า]	น. กระต่าย
[ภาษาถิ่นสุโขทัย บ้านสวน]	๑๕	กะต้ำ	[แปลว่า]	น. ตระกร้า
[ภาษาถิ่นสุโขทัย บ้านสวน]	๑๖	กะตุต	[แปลว่า]	น. ตะกรุด
[ภาษาถิ่นสุโขทัย บ้านสวน]	๑๗	กะเต็ก	[แปลว่า]	ก. ใช้กับไถตัวเมีย ตกใจร้อง
[ภาษาถิ่นสุโขทัย บ้านสวน]	๑๘	กะโต๊ก	[แปลว่า]	ก. ใช้กับไถตัวผู้ตกใจ ร้อง
[ภาษาถิ่นสุโขทัย บ้านสวน]	๑๙	กะถัด	[แปลว่า]	ก. เลื่อน เคลื่อนที่
[ภาษาถิ่นสุโขทัย บ้านสวน]	๒๐	กะเถ็ด	[แปลว่า]	ก. เลื่อน เคลื่อนที่ การเคลื่อนตัวเข้า ออกโดยไม่ยกกัน
[ภาษาถิ่นสุโขทัย บ้านสวน]	๒๑	กะเท็ด	[แปลว่า]	ก. เลื่อน เคลื่อนที่
[ภาษาถิ่นสุโขทัย บ้านสวน]	๒๒	กะเทีบ	[แปลว่า]	ก. เลื่อน เคลื่อนที่
[ภาษาถิ่นสุโขทัย บ้านสวน]	๒๓	กะบัก ก๊ะจอบ	[แปลว่า]	น. จอบขุดดิน
				

[ภาษาถิ่นสุโขทัย บ้านสวน]	๒๔	กะบวก	[แปลว่า]	น. หลุม
[ภาษาถิ่นสุโขทัย บ้านสวน]	๒๕	กะบวย	[แปลว่า]	น. ที่ตักน้ำ
[ภาษาถิ่นสุโขทัย บ้านสวน]	๒๖	กะบ๊ะ	[แปลว่า]	น. ถาดใส่ข้าว
[ภาษาถิ่นสุโขทัย บ้านสวน]	๒๗	กะป๊ีบ	[แปลว่า]	น. ป๊ีบ (น้ำมัน)
[ภาษาถิ่นสุโขทัย บ้านสวน]	๒๘	กะพัต	[แปลว่า]	น. กั้นไว้, กักไว้
[ภาษาถิ่นสุโขทัย บ้านสวน]	๒๙	กะพื่อ	[แปลว่า]	ก.อาการของการใช้ พัตไม้ไผ่พัตเพื่อให้ ได้ลม
				
[ภาษาถิ่นสุโขทัย บ้านสวน]	๓๐	กะมั่ง	[แปลว่า]	น. กะละมัง
[ภาษาถิ่นสุโขทัย บ้านสวน]	๓๑	กะสุ่ย	[แปลว่า]	คำเรียกกิริยาเตะ ดินจนฝุ่นฟุ้ง
[ภาษาถิ่นสุโขทัย บ้านสวน]	๓๒	กะเสียม	[แปลว่า]	เสียม
				

[ภาษาถิ่นสุโขทัย บ้านสวน] ๓๓ กะโหลกกะลา [แปลว่า] น.กะลามะพร้าว

[ภาษาถิ่นสุโขทัย บ้านสวน] ๓๔ กัง [แปลว่า] น.ติดอยู่

[ภาษาถิ่นสุโขทัย บ้านสวน] ๓๕ กากหมู [แปลว่า] น. หนั ง หมู ท อ ด กรอบ

[ภาษาถิ่นสุโขทัย บ้านสวน] ๓๖ อี้เซ่ง [แปลว่า] ของเล่นสำหรับเด็ก ทำจากไม้ไผ่มีไม้สำหรับกระทุ้ง เพื่อให้เกิดเสียง

[ภาษาถิ่นสุโขทัย บ้านสวน] ๓๗ กิ้งก่า [แปลว่า] กิ้งก่า

[ภาษาถิ่นสุโขทัย บ้านสวน] ๓๘ กินจู้ [แปลว่า] ว.กินกับข้าวมาก

[ภาษาถิ่นสุโขทัย บ้านสวน] ๓๙ กินเต็บ [แปลว่า] ว.กินข้าวได้มาก

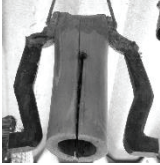

[ภาษาถิ่นสุโขทัย บ้านสวน] ๔๐ กู้กๆ [แปลว่า] ว.คำเรียกไก่ให้มา

[ภาษาถิ่นสุโขทัย บ้านสวน] ๔๑ เกรียน/ล้อ [แปลว่า] น.เกวียน

[ภาษาถิ่นสุโขทัย บ้านสวน] ๔๒ เกียม [แปลว่า] ก.เตรียม

[ภาษาถิ่นสุโขทัย บ้านสวน]	๔๓	เกือก	[แปลว่า]	น.รองเท้า
[ภาษาถิ่นสุโขทัย บ้านสวน]	๔๔	แกระ/ก๊อกแก๊ก 	[แปลว่า]	น.กระดิ่งแขวนคอ ควาย เรียกตาม เสียงที่ดังออกมา
[ภาษาถิ่นสุโขทัย บ้านสวน]	๔๕	แกวดไฟ	[แปลว่า]	ก. จุดไฟ สกัดกัน ไม่ให้ลาม
[ภาษาถิ่นสุโขทัย บ้านสวน]	๔๖	โกรกไม้	[แปลว่า]	ก. เลื่อยแปรรูปไม้
[ภาษาถิ่นสุโขทัย บ้านสวน]	๔๗	ไก่อ	[แปลว่า]	น. ไก่อ
[ภาษาถิ่นสุโขทัย บ้านสวน]	๔๘	ขวยตึงนง/ก้ว ยตึงหน่ง 	[แปลว่า]	ก. นั่งไขว่ห้าง
[ภาษาถิ่นสุโขทัย บ้านสวน]	๔๙	ขะเปือ	[แปลว่า]	น. ข้าวสารแช่น้ำดำ รวมกับพริกแกง
[ภาษาถิ่นสุโขทัย บ้านสวน]	๕๐	กะยาสาต	[แปลว่า]	น. กระยาสารท
[ภาษาถิ่นสุโขทัย บ้านสวน]	๕๑	ข้าวसान	[แปลว่า]	น. ข้าวสาร

[ภาษาถิ่นสุโขทัย
บ้านสวน]

๕๒

ขี้ไก่อ๊ะ/ขี้ตุ

[แปลว่า]

น.อาการของโรค
ชั้นตุ หรือหัวไม้
สะอาด

[ภาษาถิ่นสุโขทัย
บ้านสวน]

๕๓

ขี้ตะเกิด

[แปลว่า]

น.เศษไม้ ที่นำมาทำ
เชื้อไฟ/เพลิง

[ภาษาถิ่นสุโขทัย
บ้านสวน]

๕๔

ขี้เท่อ

[แปลว่า]

น.คนสมองไม่ดี -
มีดไม้คม

[ภาษาถิ่นสุโขทัย
บ้านสวน]

๕๕

ขี้ปูน

[แปลว่า]

น.ฝรั่ง (ฝรั่งพันธุ์
เล็ก)

[ภาษาถิ่นสุโขทัย
บ้านสวน]

๕๖

ขี้มูกราขี้ตากัง

[แปลว่า]

ว.สกปรก

[ภาษาถิ่นสุโขทัย
บ้านสวน]

๕๗

ขี้นกะปุมกะปิม

[แปลว่า]

ว.ขึ้นไม่มาก

[ภาษาถิ่นสุโขทัย
บ้านสวน]

๕๘

เขยี้บ

[แปลว่า]

ก.ขยับตัว

[ภาษาถิ่นสุโขทัย
บ้านสวน]

๕๙

ขวันโยน

[แปลว่า]

น.ขยาด้ามยาว
ใช้ผ่าไม้ หรือถากไม้

[ภาษาถิ่นสุโขทัย บ้านสวน]	๖๐	เข้าแอก 	[แปลว่า]	ก.เทียมเกวียน
[ภาษาถิ่นสุโขทัย บ้านสวน]	๖๑	ควายฮีด	[แปลว่า]	ก.ควายขวิด
[ภาษาถิ่นสุโขทัย บ้านสวน]	๖๒	คันฉาย 	[แปลว่า]	น.เครื่องสานข้าว ทำจากไม้ไผ่ หรือ เหล็ก ตะขอตรง ปลาย
[ภาษาถิ่นสุโขทัย บ้านสวน]	๖๓	คว่ำข้าวเม่า	[แปลว่า]	ก.ล้มกลิ้งลงกับพื้น
[ภาษาถิ่นสุโขทัย บ้านสวน]	๖๔	คุ/กระป๋อง 	[แปลว่า]	น.ถัง ถังน้ำ
[ภาษาถิ่นสุโขทัย บ้านสวน]	๖๕	คุโยน/คุโฝง 	[แปลว่า]	น.ภาชนะชนิดหนึ่ง สานด้วยไม้ไผ่ยา ด้วยชันน้ำใช้ตักน้ำ จากบ่อขุด

[ภาษาถิ่นสุโขทัย บ้านสวน]	๖๖	งบน้ำอ้อย	[แปลว่า]	น. น้ำอ้อยที่หยอด เป็นแผ่นทรงกลม
[ภาษาถิ่นสุโขทัย บ้านสวน]	๖๗	งวม	[แปลว่า]	ก. ครอบ, คลุม
[ภาษาถิ่นสุโขทัย บ้านสวน]	๖๘	งัว	[แปลว่า]	น. วัว
[ภาษาถิ่นสุโขทัย บ้านสวน]	๖๙	เงิง	[แปลว่า]	ว. ทับกันไม้สนิท เช่น ฟันเงิง หรือฟัน เหยิน
[ภาษาถิ่นสุโขทัย บ้านสวน]	๗๐	แง้มยาง	[แปลว่า]	น. หนังสติ๊ก
				
[ภาษาถิ่นสุโขทัย บ้านสวน]	๗๑	แงะ	[แปลว่า]	ก. เหลียวหน้ามาดู
[ภาษาถิ่นสุโขทัย บ้านสวน]	๗๒	แง๊ะ	[แปลว่า]	ก. กัด
[ภาษาถิ่นสุโขทัย บ้านสวน]	๗๓	โงนเงน	[แปลว่า]	ก. จะล้มลง – ฐานไม้ แน่น
[ภาษาถิ่นสุโขทัย บ้านสวน]	๗๔	จั่ง	[แปลว่า]	ก. ลูก เจอ ชน

[ภาษาล้านสูลุขทัย
บ้านสวน]

๗๕

ไอ้ก้น

[แปลว่า]

น.จิ้งเหลน/
สัตว์เลื้อยคลานสี่ขา
ยาวประมาณสอง
ฟุต อยู่ตาม
ก้านมะพร้าว ก้าน
กล้วย

[ภาษาล้านสูลุขทัย
บ้านสวน]

๗๖

เจ็ด

[แปลว่า]

น.เจ็ด เลข ๗

[ภาษาล้านสูลุขทัย
บ้านสวน]

๗๗

เจิ้งเว็ง

[แปลว่า]

ว.น้ำมากเกินไป

[ภาษาล้านสูลุขทัย
บ้านสวน]

๗๘

เจ็น

[แปลว่า]

ว.หลง

[ภาษาล้านสูลุขทัย
บ้านสวน]

๗๙

แจ้ง

[แปลว่า]

น.สว่าง, เข้า

[ภาษาล้านสูลุขทัย
บ้านสวน]

๘๐

ไข่ป่าว

[แปลว่า]

ว.ไข่ใหม่

[ภาษาล้านสูลุขทัย
บ้านสวน]

๘๑

ซึกม๊ก

[แปลว่า]

ว.สกปรก

[ภาษาล้านสูลุขทัย
บ้านสวน]

๘๒

ซิบเบ็ด

[แปลว่า]

น.ลืบเอ็ด เลข ๑๑

[ภาษาล้านสูลุขทัย
บ้านสวน]

๘๓

ซุหั่ว

[แปลว่า]

ก.สระผสม

[ภาษาล้านสูลุขทัย
บ้านสวน]

๘๔

ดวด (ไปดวด)

[แปลว่า]

ว.มั่ว สับสน

[ภาษาล้านสูลุขทัย
บ้านสวน]

๘๕

ตั้งกางเกง

[แปลว่า]

น.เป๋ากางเกง

[ภาษาล้านสูลือทัย บ้านสวน]	๘๖	ดूंน (พิน)	[แปลว่า]	น.ท่อน (พิน)
[ภาษาล้านสูลือทัย บ้านสวน]	๘๗	เต่น	[แปลว่า]	น.ลาน ที่กว้าง
[ภาษาล้านสูลือทัย บ้านสวน]	๘๘	เดินกะโดก กะเดก	[แปลว่า]	ก.เดินไปเดินมาไม่ คล่องแคล่ว
[ภาษาล้านสูลือทัย บ้านสวน]	๘๙	เด็ยะ	[แปลว่า]	ก. ดูให้หยุดการ กระทำ
[ภาษาล้านสูลือทัย บ้านสวน]	๙๐	โต๋	[แปลว่า]	ว. ใช้ ประกอบ คำกริยาบางคำเพื่อ เน้นความหมายว่า ตรงขึ้นไป หรือเด่น ดำตาอยู่
[ภาษาล้านสูลือทัย บ้านสวน]	๙๑	โต่นะ	[แปลว่า]	ว.ตรงโน้น
[ภาษาล้านสูลือทัย บ้านสวน]	๙๒	โต๋นึ	[แปลว่า]	ว.ใกล้
[ภาษาล้านสูลือทัย บ้านสวน]	๙๓	ตักกะเต็ย	[แปลว่า]	น.ลูกน้ำ
				
[ภาษาล้านสูลือทัย บ้านสวน]	๙๔	ตักกะเต็ยม	[แปลว่า]	ว.จิ้งก่ะจี่

[ภาษาถิ่นสุโขทัย บ้านสวน] ๙๕ **ตักใจ** [แปลว่า] ก.ตักใจ

[ภาษาถิ่นสุโขทัย บ้านสวน] ๙๖ **ตะกิด** [แปลว่า] ก.สะกิด

[ภาษาถิ่นสุโขทัย บ้านสวน] ๙๗ **ตะแก้ม แก้ม** [แปลว่า] น.จิ้งจก

[ภาษาถิ่นสุโขทัย บ้านสวน] ๙๘ **ตะไก่อ** [แปลว่า] น.กรรไกร

[ภาษาถิ่นสุโขทัย บ้านสวน] ๙๙ **ตะคีน** [แปลว่า] ว.เมื่อคีนนี้

[ภาษาถิ่นสุโขทัย บ้านสวน] ๑๐๐ **ตะคูนตะคีน** [แปลว่า] ว.อาการครั่นเนื้อครั่นตัวเหมือนจะเป็นไข้

[ภาษาถิ่นสุโขทัย บ้านสวน] ๑๐๑ **ตะจังกหน้า** [แปลว่า] ก.พยักหน้า

[ภาษาถิ่นสุโขทัย บ้านสวน] ๑๐๒ **ตะปิ้ง** [แปลว่า] น.เครื่องเงินสำหรับ

ปี ด อ ้วย ะ เพ ศ
เด็กผู้หญิง

[ภาษาถิ่นสุโขทัย บ้านสวน]	๑๐๔	ต๊ะพัด	[แปลว่า]	ก.กั้นไว้,กักไว้
[ภาษาถิ่นสุโขทัย บ้านสวน]	๑๐๕	ต๊ะเล็ด	[แปลว่า]	ว.คำเรียกควายวิ่ง หนี หรือคนที่ไม่อยู่ ในกรอบ
[ภาษาถิ่นสุโขทัย บ้านสวน]	๑๐๖	ต๊ะวาน	[แปลว่า]	เมื่อวาน
[ภาษาถิ่นสุโขทัย บ้านสวน]	๑๐๗	ส๊ะเอว	[แปลว่า]	น.สะเอว
[ภาษาถิ่นสุโขทัย บ้านสวน]	๑๐๘	ต๊ักกะเตี้ย	[แปลว่า]	น.ลูกน้ำ (ยุง)
[ภาษาถิ่นสุโขทัย บ้านสวน]	๑๐๙	ต๊ักกะเตี้ยม	[แปลว่า]	ว.จ๊กกะจี้
[ภาษาถิ่นสุโขทัย บ้านสวน]	๑๑๐	ติ้น	[แปลว่า]	น.ขึ้น
[ภาษาถิ่นสุโขทัย บ้านสวน]	๑๑๑	ตุ๊กแก้ม	[แปลว่า]	น.จิ้งจก
				
[ภาษาถิ่นสุโขทัย บ้านสวน]	๑๑๒	เต๋า	[แปลว่า]	น.เต๋า
[ภาษาถิ่นสุโขทัย บ้านสวน]	๑๑๓	แตกขี้แหง	[แปลว่า]	ว.แตกกระแหง

[ภาษาถิ่นสุโขทัย
บ้านสวน]

๑๑๔ ถ้อยลงมา

[แปลว่า] ก.เลื่อนของลงจาก
ที่สูง

[ภาษาถิ่นสุโขทัย
บ้านสวน]

๑๑๕ ถั่วไก่

[แปลว่า] น.ถั่วเขียว

[ภาษาถิ่นสุโขทัย
บ้านสวน]

๑๑๖ ถ่าน

[แปลว่า] น.ถ่าน

[ภาษาถิ่นสุโขทัย
บ้านสวน]

๑๑๗ ถุงยาง

[แปลว่า] น.ถุงพลาสติก

[ภาษาถิ่นสุโขทัย
บ้านสวน]

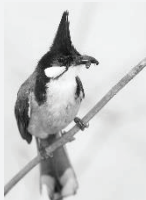
๑๑๘ เทิน

[แปลว่า] ก.วางซ้อนกัน

[ภาษาถิ่นสุโขทัย
บ้านสวน]

๑๑๙ นกอีจุก

[แปลว่า] น.นกปรอดหัวจุก

[ภาษาถิ่นสุโขทัย
บ้านสวน]

๑๒๐ นกก็อด

[แปลว่า] น.นกปรอด

[ภาษาถิ่นสุโขทัย
บ้านสวน]

๑๒๑ นอนไขว้ตึงนง

[แปลว่า] ว.นอนยกเข่าขาทับ
ซ้อนกัน

[ภาษาถิ่นสุโขทัย บ้านสวน]	๑๒๒	นอนแบบ่าง	[แปลว่า]	ว.นอนหงายหมด อาลัย
[ภาษาถิ่นสุโขทัย บ้านสวน]	๑๒๓	นอนแผ่เหล่า	[แปลว่า]	ก.นอนหงายหมด อาลัย
[ภาษาถิ่นสุโขทัย บ้านสวน]	๑๒๔	นอนเอกขณะเือก	[แปลว่า]	ว.นอนหงายอย่าง สบายใจ
[ภาษาถิ่นสุโขทัย บ้านสวน]	๑๒๕	นอนแอ้งแม้ง	[แปลว่า]	น.คำเรียกท่านอน ตะแคง
[ภาษาถิ่นสุโขทัย บ้านสวน]	๑๒๖	น้นเนา	[แปลว่า]	ว.ว่าแล้ว
[ภาษาถิ่นสุโขทัย บ้านสวน]	๑๒๗	น้ำพริกสึด	[แปลว่า]	น.พริกสด
[ภาษาถิ่นสุโขทัย บ้านสวน]	๑๒๘	น้ำหน้า	[แปลว่า]	น.น้อยหน้า
[ภาษาถิ่นสุโขทัย บ้านสวน]	๑๒๙	นี่หน้า	[แปลว่า]	ว.นี่
[ภาษาถิ่นสุโขทัย บ้านสวน]	๑๓๐	นู้	[แปลว่า]	ส.หนู
[ภาษาถิ่นสุโขทัย บ้านสวน]	๑๓๑	เนาหนะ	[แปลว่า]	ว.นั่นไง
[ภาษาถิ่นสุโขทัย บ้านสวน]	๑๓๒	เนี้ยะ	[แปลว่า]	ว.ตรงนี้

[ภาษาถิ่นสุโขทัย บ้านสวน]	๑๓๓	โน้นหน้า	[แปลว่า]	ว.โน่น
[ภาษาถิ่นสุโขทัย บ้านสวน]	๑๓๔	ไฉ	[แปลว่า]	ก.อยู่ย, น้ำแข็ง ละลาย
[ภาษาถิ่นสุโขทัย บ้านสวน]	๑๓๕	บวก, ก๊ะบวก	[แปลว่า]	น.หลุม
[ภาษาถิ่นสุโขทัย บ้านสวน]	๑๓๖	บ้องหู	[แปลว่า]	น.ใบหู
[ภาษาถิ่นสุโขทัย บ้านสวน]	๑๓๗	บ่อน	[แปลว่า]	น.ที่อยู่
[ภาษาถิ่นสุโขทัย บ้านสวน]	๑๓๘	ปะเล่อปะล่า	[แปลว่า]	ว.ใหญ่โต
[ภาษาถิ่นสุโขทัย บ้านสวน]	๑๓๙	บั้ง	[แปลว่า]	น.ตะไบสำหรับ เครื่องมือไสกบไม้ ชนิดหนึ่ง
[ภาษาถิ่นสุโขทัย บ้านสวน]	๑๔๐	บู้ดิน	[แปลว่า]	น.พื้นดิน
[ภาษาถิ่นสุโขทัย บ้านสวน]	๑๔๑	โปิ๊ะ (พีน)	[แปลว่า]	ก.ผ้า (พีน)
[ภาษาถิ่นสุโขทัย บ้านสวน]	๑๔๒	ปี้กกะเย็ก	[แปลว่า]	ก.เดินขาเป๋
[ภาษาถิ่นสุโขทัย บ้านสวน]	๑๔๓	ปลาเกลือ	[แปลว่า]	น.ปลาเค็ม

[ภาษาถิ่นสุโขทัย บ้านสวน]	๑๔๔	ปลาตึกคลัก	[แปลว่า]	น.ปลาที่อยู่ในหนอง น้ำใกล้จะแห้ง
[ภาษาถิ่นสุโขทัย บ้านสวน]	๑๔๕	ปลาผู้ต	[แปลว่า]	ว.ปลาขึ้นมาหายใจ บนผิวน้ำ
[ภาษาถิ่นสุโขทัย บ้านสวน]	๑๔๖	ปลาเห็ด 	[แปลว่า]	น.ทอดมัน
[ภาษาถิ่นสุโขทัย บ้านสวน]	๑๔๗	ปะจอบเขามา	[แปลว่า]	ก.อาศัยคนอื่นมา ด้วย
[ภาษาถิ่นสุโขทัย บ้านสวน]	๑๔๘	บุก้ามเค็ม	[แปลว่า]	น.ปูตัวใหญ่
[ภาษาถิ่นสุโขทัย บ้านสวน]	๑๔๙	ปุ้น	[แปลว่า]	ก.หลุด,หนี
[ภาษาถิ่นสุโขทัย บ้านสวน]	๑๕๐	เป็ด (น.)	[แปลว่า]	น.เป็ด
[ภาษาถิ่นสุโขทัย บ้านสวน]	๑๕๑	เปรี้ยว, เกื่อน	[แปลว่า]	ว.ไม่เชื่อ
[ภาษาถิ่นสุโขทัย บ้านสวน]	๑๕๒	ไปเว็จ	[แปลว่า]	ก.ไปส้วม

[ภาษาถิ่นสุโขทัย บ้านสวน] ๑๕๓ ผ้าไกร [แปลว่า] น.ผ้าไตร

[ภาษาถิ่นสุโขทัย บ้านสวน] ๑๕๔ ผ้าคะมำ [แปลว่า] น.ผ้าขาวม้า

[ภาษาถิ่นสุโขทัย บ้านสวน] ๑๕๕ ผ้าต้อย [แปลว่า] น.ผ้าเช็ดหน้า

[ภาษาถิ่นสุโขทัย บ้านสวน] ๑๕๖ โฟเฒ, สะโหล, สะเหล [แปลว่า] ว.เหนียวล้ำแทบหมดแรง

[ภาษาถิ่นสุโขทัย บ้านสวน] ๑๕๗ ฝนตกส่อส่อ, [แปลว่า] ก.ฝนตกพริ้วๆ

[ภาษาถิ่นสุโขทัย บ้านสวน] ๑๕๘ ฝนมิด [แปลว่า] ก.ลับมิด

[ภาษาถิ่นสุโขทัย บ้านสวน] ๑๕๙ พริ้วถาง มิดปะ [แปลว่า] น.มีดฟันหญ้า

ถาง

[ภาษาถิ่นสุโขทัย บ้านสวน]	๑๖๐	พัก	[แปลว่า]	ก.ผลึกให้ลุ่ม
[ภาษาถิ่นสุโขทัย บ้านสวน]	๑๖๑	พักไ้	[แปลว่า]	น.มะระขึ้นก
[ภาษาถิ่นสุโขทัย บ้านสวน]	๑๖๒	พื้หยิ่ง	[แปลว่า]	น.ผู้หยิ่ง
[ภาษาถิ่นสุโขทัย บ้านสวน]	๑๖๓	มะเขือพะมา	[แปลว่า]	น.มะเขือรี้น
				
[ภาษาถิ่นสุโขทัย บ้านสวน]	๑๖๔	มะเขือส้ม	[แปลว่า]	น.มะเขือเทศลูกเล็ก เป็นพวง
[ภาษาถิ่นสุโขทัย บ้านสวน]	๑๖๕	มั่งอิ	[แปลว่า]	ว.มั่งสิ
[ภาษาถิ่นสุโขทัย บ้านสวน]	๑๖๖	มาอิ	[แปลว่า]	ว.มาสิ
[ภาษาถิ่นสุโขทัย บ้านสวน]	๑๖๗	มีด	[แปลว่า]	น.มีด
[ภาษาถิ่นสุโขทัย บ้านสวน]	๑๖๘	มุ่น,มอด	[แปลว่า]	ก.ลอด มุด
[ภาษาถิ่นสุโขทัย บ้านสวน]	๑๖๙	เอี่ยม	[แปลว่า]	ว.เก็บกวาด, สะอาด

[ภาษากันสุโขทัย
บ้านสวน]

๑๗๐ แมง

[แปลว่า] น.คำเรียกรวมทั้ง
แมงและแมลง

[ภาษากันสุโขทัย
บ้านสวน]

๑๗๑ แมงกวาง

[แปลว่า] น.ด้วงกว้างตัวผู้

[ภาษากันสุโขทัย
บ้านสวน]

๑๗๒ แมงกะปี้

[แปลว่า] น.ผีเสื้อ

[ภาษากันสุโขทัย
บ้านสวน]

๑๗๓ แมงทับ/เต่า
ทอง

[แปลว่า] น.แมลงทับ/แมลง
ทอง

[ภาษากันสุโขทัย
บ้านสวน]

๑๗๔ แมงอีหนิด

[แปลว่า] น.จิ้งหรีด

[ภาษากันสุโขทัย
บ้านสวน]

๑๗๕ แมงอีเหนียง

[แปลว่า] น.แมลงเหนียง

[ภาษากันสุโขทัย
บ้านสวน]

๑๗๖ แมลงวันไซ้ช่าง

[แปลว่า] ว.แมลงวันหยอดไข่

[ภาษากันสุโขทัย
บ้านสวน]

๑๗๗ โม่

[แปลว่า] ก.โม่ล้ขึ้นมา

[ภาษาล้านสโขทัย บ้านสวน] ๑๗๘ ไม้ขอ [แปลว่า] น.ไม้สอยผลไม้

เหล็กของอๆ

[ภาษาล้านสโขทัย บ้านสวน] ๑๗๙ ไม้เช่า/ไม้แจ่ม [แปลว่า] น.ไม้สอย

[ภาษาล้านสโขทัย บ้านสวน] ๑๘๐ ยั้ง [แปลว่า] ก.หยุด

[ภาษาล้านสโขทัย บ้านสวน] ๑๘๑ ยางวง [แปลว่า] น.หนังยาง

[ภาษาล้านสโขทัย บ้านสวน] ๑๘๒ ยู่ย [แปลว่า] ก.สลาย เปื่อย

[ภาษาล้านสโขทัย บ้านสวน] ๑๘๓ ยู้ [แปลว่า] ก.เข็น ผลัก ตัน

[ภาษาล้านสโขทัย บ้านสวน] ๑๘๔ รถเครื่อง [แปลว่า] น.รถมอเตอร์ไซด์

[ภาษาล้านสโขทัย บ้านสวน] ๑๘๕ ล็อง [แปลว่า] น.พื้นที่ต่ำ

[ภาษาถิ่นสุโขทัย บ้านสวน]	๑๘๖	ลื้อ	[แปลว่า]	น.เกวียน
[ภาษาถิ่นสุโขทัย บ้านสวน]	๑๘๗	ลากแตกลาก แตน	[แปลว่า]	ก.อาเจียน
[ภาษาถิ่นสุโขทัย บ้านสวน]	๑๘๘	ลิว	[แปลว่า]	ก.โยนหรือเหวี่ยง
[ภาษาถิ่นสุโขทัย บ้านสวน]	๑๘๙	ลู๊กอีฐู	[แปลว่า]	น.ลูกหิน
[ภาษาถิ่นสุโขทัย บ้านสวน]	๑๙๐	ลู๊กคันสุน	[แปลว่า]	น.ลูกดินเหนียวปั้น ตากลูกหนึ่งสติก
[ภาษาถิ่นสุโขทัย บ้านสวน]	๑๙๑	ลูกแอ	[แปลว่า]	น.ลูกกระบือ ลูกวัว
				
[ภาษาถิ่นสุโขทัย บ้านสวน]	๑๙๒	เล้า	[แปลว่า]	ว.เล้า (คำลงท้าย ประโยค)
[ภาษาถิ่นสุโขทัย บ้านสวน]	๑๙๓	วิดหนอง	[แปลว่า]	ก.เรียกการวิดน้ำใน สระหรือนา
[ภาษาถิ่นสุโขทัย บ้านสวน]	๑๙๔	แว้ง	[แปลว่า]	ก.เลี้ยวกลับ
[ภาษาถิ่นสุโขทัย บ้านสวน]	๑๙๕	ส่งใส่	[แปลว่า]	ว.ส่งสัย

[ภาษาล้านสูลุโขทัย บ้านสวน]	๑๙๖	สุขศาลา	[แปลว่า]	น.สถานื่อนามัย
[ภาษาล้านสูลุโขทัย บ้านสวน]	๑๙๗	สบู่ชูหัว	[แปลว่า]	น.ยาสระผม
[ภาษาล้านสูลุโขทัย บ้านสวน]	๑๙๘	ส่อง	[แปลว่า]	ก.สอง
[ภาษาล้านสูลุโขทัย บ้านสวน]	๑๙๙	สะเด็ด	[แปลว่า]	ว.ชน เช่น ชน สะเด็ด
[ภาษาล้านสูลุโขทัย บ้านสวน]	๒๐๐	สะนั้น	[แปลว่า]	ว.อย่างที่เห็น, เป็น อย่างนั้น
[ภาษาล้านสูลุโขทัย บ้านสวน]	๒๐๑	สะนั้นเถ้า	[แปลว่า]	ว.อะไร
[ภาษาล้านสูลุโขทัย บ้านสวน]	๒๐๒	สั้น	[แปลว่า]	ส. ฉั้น
[ภาษาล้านสูลุโขทัย บ้านสวน]	๒๐๓	สาม	[แปลว่า]	น.สาม
[ภาษาล้านสูลุโขทัย บ้านสวน]	๒๐๔	สี่	[แปลว่า]	น.สี่
[ภาษาล้านสูลุโขทัย บ้านสวน]	๒๐๕	เส้นแกร็อน	[แปลว่า]	น.วันเส้น
[ภาษาล้านสูลุโขทัย บ้านสวน]	๒๐๖	เสื่อ	[แปลว่า]	น.เสื่อปูนอน
[ภาษาล้านสูลุโขทัย บ้านสวน]	๒๐๗	เสื่อ	[แปลว่า]	น.เสื่อ (สัตว์)

[ภาษาถิ่นสุโขทัย
บ้านสวน]

๒๐๘ เลื่อตีบตุต

[แปลว่า] น. เครื่องดักสัตว์
จำพวกกระรอก
กระแต

[ภาษาถิ่นสุโขทัย
บ้านสวน]

๒๐๙ หัก

[แปลว่า] น. หก

[ภาษาถิ่นสุโขทัย
บ้านสวน]

๒๑๐ หกคะมำควำ
คะเมน

[แปลว่า] ว. ล้มควำ

[ภาษาถิ่นสุโขทัย
บ้านสวน]

๒๑๑ หง้อม

[แปลว่า] ส. ใช้เรียกคนแก่
มาก ๆ (เรียกรวม
ปู่ย่าตายาย)

[ภาษาถิ่นสุโขทัย
บ้านสวน]

๒๑๓ หน่อไม้

[แปลว่า] น. หน่อไม้ไผ่

[ภาษาถิ่นสุโขทัย
บ้านสวน]

๒๑๔ หนึ่งสี่

[แปลว่า] น. หนึ่งสี่

[ภาษาถิ่นสุโขทัย
บ้านสวน]

๒๑๕ หน้าหน้า

[แปลว่า] น. น้อยหน้า

[ภาษาถิ่นสุโขทัย
บ้านสวน]

๒๑๖ หนึ่ง

[แปลว่า] น. หนึ่ง

[ภาษาถิ่นสุโขทัย
บ้านสวน]

๒๑๗ หมา

[แปลว่า] น. หมา

[ภาษาล้านสูลูโซทัย
บ้านสวน]

๒๑๘ **หมากเก็บ**

[แปลว่า] น.หมากเก็บ
(การละเล่นของเด็ก)

[ภาษาล้านสูลูโซทัย
บ้านสวน]

๒๑๙ **หมูบ้าน**

[แปลว่า] น.หมูบ้าน

[ภาษาล้านสูลูโซทัย
บ้านสวน]

๒๒๐ **หยุ**

[แปลว่า] น. อยู่

[ภาษาล้านสูลูโซทัย
บ้านสวน]

๒๒๑ **หล่าว**

[แปลว่า] ว.เล่า (คำลงท้าย
ประโยคชักทาย)

[ภาษาล้านสูลูโซทัย
บ้านสวน]

๒๒๒ **หอบแฮก ๆ**

[แปลว่า] ว.เหนื่อยหอบมาก
ๆ

[ภาษาล้านสูลูโซทัย
บ้านสวน]

๒๒๓ **ห่อย**

[แปลว่า] น. หอย

[ภาษาล้านสูลูโซทัย
บ้านสวน]

๒๒๔ **เหยียบ**

[แปลว่า] ก.ขยับตัว

[ภาษาล้านสูลูโซทัย
บ้านสวน]

๒๒๕ **เหียนไล่**

[แปลว่า] ก.อาการคลื่นไส้

[ภาษาล้านสูลูโซทัย
บ้านสวน]

๒๒๖ **หยุด**

[แปลว่า] ก.เหี่ยว

[ภาษาล้านสูลูโซทัย
บ้านสวน]

๒๒๗ **ไหม**

[แปลว่า] ว.ใหม่

[ภาษาล้านสูลูโซทัย
บ้านสวน]

๒๒๘ **โอีงรด**

[แปลว่า] น. ล้อรด

[ภาษาถิ่นสุโขทัย
บ้านสวน]

๒๒๙ อี๊กหัน

[แปลว่า] ว.อี๊กครั้ง

[ศัพท์ถิ่นสุโขทัย]

๒๓๐ กระจ้อน

[แปลว่า] น.กระจแต่ตัวเล็ก ๆ

[ภาษาถิ่นสุโขทัย
บ้านสวน]

๒๓๑ อีชีว

[แปลว่า] น.ปลาชีว

[ภาษาถิ่นสุโขทัย
บ้านสวน]

๒๓๒ อี้ตี

[แปลว่า] น.ปลากระดี

[ภาษาถิ่นสุโขทัย
บ้านสวน]

๒๓๓ อี้บั้ง

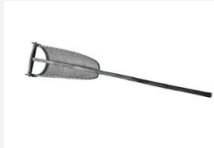
[แปลว่า] น.ตัวบั้งของผีเสื้อ

[ภาษาถิ่นสุโขทัย
บ้านสวน]

๒๓๔ กะต้อวิดน้ำ

[แปลว่า] น.อีโฝง ชงโหลง ที่วิด
น้ำ

[ภาษาถิ่นสุโขทัย
บ้านสวน]

๒๓๕ อีมั่วอีตัว

[แปลว่า] ว.ชุลมุนวุ่นวาย

[ภาษาถิ่นสุโขทัย
บ้านสวน]

๒๓๖ อีโป่ง

[แปลว่า] น.โทงเทง ก็เรียก

[ภาษาถิ่นสุโขทัย
บ้านสวน]

๒๓๗

อีมุย / ขวานตา

[แปลว่า]

น. ขวาน

มุย

[ภาษาถิ่นสุโขทัย
บ้านสวน]

๒๓๘

อีโรย

[แปลว่า]

น. กระจบอกทำเส้น

ขนมจีน, เครื่องโรย

ขนมจีน

[ภาษาถิ่นสุโขทัย
บ้านสวน]

๒๓๙

อีห่ง

[แปลว่า]

น. เครื่องช้อนปลา

หรือสวิง

[ภาษาถิ่นสุโขทัย
บ้านสวน]

๒๔๐

อีหนิด/อีตีด

[แปลว่า]

น. จิ้งหรีด

[ภาษาถิ่นสุโขทัย
บ้านสวน]

๒๔๑

อีหนู

[แปลว่า]

ส. ลูกสาว เป็นคำ

เรียกเด็กผู้หญิง

[ภาษาถิ่นสุโขทัย
บ้านสวน]

๒๔๒

อีหมอ

[แปลว่า]

น. ปลาหมอ

[ภาษาถิ่นสุโขทัย
บ้านสวน]

๒๔๓ อื้ออดอื้อแอด

[แปลว่า] ว.การกระทำ
บ่อยครั้ง เพียงเล็กน้อย
ๆ น้อย ๆ

[ภาษาถิ่นสุโขทัย
บ้านสวน]

๒๔๔ เอง

[แปลว่า] ส. เธอ

[ภาษาถิ่นสุโขทัย
บ้านสวน]

๒๔๕ เอามื้อ

[แปลว่า] ว. เอามื้อ

[ภาษาถิ่นสุโขทัย
บ้านสวน]

๒๔๖ เอ็น

[แปลว่า] ก.เรียวก

[ภาษาถิ่นสุโขทัย
บ้านสวน]

๒๔๗ เอียง

[แปลว่า] ก.แอบมองดู

[ภาษาถิ่นสุโขทัย
บ้านสวน]

๒๔๘ ไอ้แก้ม

[แปลว่า] น.จิ้งจก

[ภาษาถิ่นสุโขทัย
บ้านสวน]

๒๔๙ ไอ้หนู

[แปลว่า] น. ลูกชาย

[ภาษาถิ่นสุโขทัย
บ้านสวน]

๒๕๐ ไอ้ตอ

[แปลว่า] น.ตุ๊กแก

[ภาษาถิ่นสุโขทัย
บ้านสวน]

๒๕๑ ไอ้ข้ง/บ้งข้ง

[แปลว่า] น.กิ้งก่า

[ภาษาถิ่นสุโขทัย
บ้านสวน]

๒๕๒ อีหล่าว

[แปลว่า] ว.ชีเรา (คำลงท้าย
ประโยค)

[ภาษาถิ่นสุโขทัย
บ้านสวน]

๒๕๓ เอื้ออะ

[แปลว่า] ว.เออะ

[ภาษาถิ่นสุโขทัย บ้านสวน]	๒๕๔	เมื่อนี้	[แปลว่า]	ว.เมื่อเร็ว ๆ นี้
[ภาษาถิ่นสุโขทัย บ้านสวน]	๒๕๕	ปักเบ็ด	[แปลว่า]	ก.ปักเบ็ด
[ภาษาถิ่นสุโขทัย บ้านสวน]	๒๕๖	เยาะเบ็ด	[แปลว่า]	ก.คำเรียกกิริยาการ ขยับเบ็ดตกปลา
[ภาษาถิ่นสุโขทัย บ้านสวน]	๒๕๗	บ่อโจน	[แปลว่า]	น.เรียกวิธีการตก ปลา โดยการนำดิน ทาที่ปากภาชนะจับ ปลาและให้ปลาเดิน เข้าสู่ภาชนะ
[ภาษาถิ่นสุโขทัย บ้านสวน]	๒๕๘	ขี้เยื่อ	[แปลว่า]	น.เศษขยะ
[ภาษาถิ่นสุโขทัย บ้านสวน]	๒๕๙	ตะเล็น	[แปลว่า]	น.เรียกระดับการ ลดหลั่นของพื้นราบ
[ภาษาถิ่นสุโขทัย บ้านสวน]	๒๖๐	ฝนกุ่ม	[แปลว่า]	ว.ฝนตกชุก
[ภาษาถิ่นสุโขทัย บ้านสวน]	๒๖๑	ไอ้กั้น	[แปลว่า]	น.จึงเหลน ในภาษา ถิ่นบางกอก

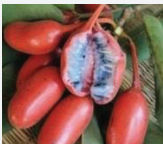

[ภาษาล้านสูลุโขทัย บ้านสวน]	๒๖๒	โม้ ๆ	[แปลว่า]	ว.คำเรียกสุนัข
[ภาษาล้านสูลุโขทัย บ้านสวน]	๒๖๓	ตะเกิง, ควาย ตะเกิง	[แปลว่า]	ว.ควายดีใจได้น้ำฝน
[ภาษาล้านสูลุโขทัย บ้านสวน]	๒๖๔	ควายฮีด, ฮีด เฟือ	[แปลว่า]	ว.ควายแทงจอม ปลวก
[ภาษาล้านสูลุโขทัย บ้านสวน]	๒๖๕	เปี้ย	[แปลว่า]	น.พิการเดินไม่ได้
[ภาษาล้านสูลุโขทัย บ้านสวน]	๒๖๖	ปุ่น	[แปลว่า]	ก.เรียกสัตว์หลุด จากที่ขัง (กรिया)
[ภาษาล้านสูลุโขทัย บ้านสวน]	๒๖๗	ตาแจ้ง	[แปลว่า]	ว.ตาสว่าง
[ภาษาล้านสูลุโขทัย บ้านสวน]	๒๖๘	คะโร	[แปลว่า]	ว.วางอยู่, ตั้งอยู่
[ภาษาล้านสูลุโขทัย บ้านสวน]	๒๖๙	อีโม่๊ะ	[แปลว่า]	น.อวัยวะเพศหญิง
[ภาษาล้านสูลุโขทัย บ้านสวน]	๒๗๐	รถไถน้อย	[แปลว่า]	น.รถไถเดินตาม

[ภาษาถิ่นสุโขทัย บ้านสวน]	๒๗/๑	วัวคู่ล้ออัน	[แปลว่า]	น.เสื่อผืนหมอนใบ (สำนวน)
[ภาษาถิ่นสุโขทัย บ้านสวน]	๒๗/๒	ครบรอบ	[แปลว่า]	ว. กิริยาหมายถึงถึง ครบ ๒๔ ชั่วโมง
[ภาษาถิ่นสุโขทัย บ้านสวน]	๒๗/๓	สังขะแหยง	[แปลว่า]	ว. อาการของความ รังเกียจอย่างใด อย่างหนึ่ง เช่น ไม่ อยากก้าวเท้า เหยียบลงไปบน พื้นดินเพราะรู้สึก รังเกียจหนามที่อาจ ตำเท้า
[ภาษาถิ่นสุโขทัย บ้านสวน]	๒๗/๔	บั้ง	[แปลว่า]	น. แปลงผืนนา เช่น บั้งนา
[ภาษาถิ่นสุโขทัย บ้านสวน]	๒๗/๕	ละมัว	[แปลว่า]	น.นมแมว หรือบัก ผีผ่วนในภาคอีสาน

ถิ่นสุโขทัยมีภาษาถิ่นเป็นของตัวเอง เป็นเอกลักษณ์ จัดอยู่ในตระกูลภาษาไทย ที่เอกลักษณ์ของพื้นถิ่นสุโขทัย ด้วยลักษณะ

[ภาษาถิ่นสุโขทัย
บ้านสวน]

๒๗/๖

ร้อยดั่ง

[แปลว่า] น.สนตะพายว้าว/
ควาย

หมายเหตุ : น. = นาม / ก. = กริยา/ว.=วิเศษณ์คุณศัพท์/กริยา
ส. สรรพนาม

ภาษาที่ห้วน แข็ง การเขียนตรงนี้เพื่อสะท้อนว่าภาษาถิ่นบ้านสวน มีเอกลักษณ์เป็นของพื้นถิ่นตัวเอง เหมาะแก่การจดจำและนำไป บอกต่อเป็นเรื่องราว เหมาะแก่การทัศน หรือนำมาเล่ากันในเรื่อง ที่เหมาะสม จากการสอบถามครูสุทิน เยโ้ ในฐานะที่เป็นครู รวมทั้งสอบถามจากข้อมูลอื่น ๆ จากผู้รู้ทั้งจากงานวิจัยและมีผู้รู้ได้ เรียบเรียงเอกสาร ตระกูลภาษาถิ่นไทยไว้จำนวนมาก อาทิ

๑. ลักษณะภาษาบ้านสวน จะเป็นคำเดียวโดด และออก เสียงไม่ต้องกับวรรณยุกต์ จะมีเอกลักษณ์เป็นของตัวเอง “เหน่อ- แข็ง-ห้วน” เป็นลักษณะของคำ ไทยที่สามารถนิยามและนำมาเป็น เอกลักษณ์ทางภาษาได้

๒. ภาษาบ้านสวน จะเป็นภาษาที่สะท้อนถึงบุคลิกภาพ ที่ อาจดูดุดัน ถ้าคนไม่คุ้นชินจะมองว่าดุดัน

๓. ภาษาบ้านสวน (ภาษาถิ่นสุโขทัย) จะเป็นภาษาที่ยัง นิยมและใช้กันแพร่หลาย แต่ในเวลาเดียวกันก็ยังคงสลับกลาย หายไป

เป็นภาษาสมัยใหม่ ตามภาษาทีวี อันเป็นลักษณะพัฒนาการทางภาษาปกติทั่วไปของภาษาที่ปรากฏในโลกนี้

ภาษาถิ่นสุโขทัย (บ้านสวน) หรือภาษาบ้านสวน ยังอาจมีอีกหลายศัพท์ ที่ต้องใช้การศึกษาค้นคว้าเทียบเคียงเพิ่มเติม ซึ่งผู้เรียบเรียงเห็นว่า น่าจะเป็นการอนุรักษ์ และเห็นว่าเป็นประโยชน์ จึงนำมาเทียบเคียง ถ้ามจากคนเก่า ๆ ที่อยู่กับชุมชนมาตลอด ส่วนผู้เรียบเรียงเคยใช้ชีวิตในชุมชนระยะสั้น เมื่อเทียบกับระยะทางของชีวิต อาจถูกตีความว่าเป็นคนนอกชุมชน ด้วยภาษามีพัฒนาการตามช่วงเวลาที่เหมาะสม และปรับเปลี่ยนไปตามสถานการณ์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในปัจจุบัน ที่กระแส ของวัฒนธรรมทีวี ระบบสื่อออนไลน์ และการเข้าถึงทำให้ภาษามีพัฒนาการเปลี่ยนผ่านอย่างรวดเร็ว ภาษาบ้านสวนก็มีลักษณะแบบนั้นด้วย คือมีพัฒนาการและการเปลี่ยนผ่าน จึงนำหีบห่อและนำมาปรับแต่ง บันทึก และบันทึกไว้เป็นหลักฐานร่วมกันถึงสิ่งที่เคยมีและเป็นพัฒนาการของชุมชนท้องถิ่นบ้านสวนเรา อาจตรง ไข่ ไม่ใช่เป็นอีกเรื่อง แต่ในขั้นนี้เกิดจากประสบการณ์ของผู้เขียนเป็นหลักที่ใช้ข้อมูลตั้งต้นจากชุมชนวัดคุ้งตะเภา จ.อุตรดิตถ์ แล้วนำมาปรับให้เป็นของบ้านสวน (คลองด่าน) ตามความทรงจำของผู้เขียน และเทียบเคียงบางส่วน ซึ่งต้องพัฒนาและส่งต่อไป ทวนย้อนเป็นความทรงจำ หรือศึกษาประวัติศาสตร์ชุมชนกันต่อไป ที่เป้าหมายเพื่อประโยชน์ในการศึกษา

ประวัติแม่พลอย ด้วงลอย

(๑๐ เมษายน พ.ศ.๒๕๘๓ ปีมะโรง-๒๗ พฤศจิกายน ๒๕๖๑, อายุ ๗๘)

แม่พลอย ด้วงลอย
เป็นเป็นบุตรสาวของ
ตาจวง อาจใหญ่
(บุตรนายคอย อาจ
ใหญ่ – นางจาง อาจ
ใหญ่ , เกิด พ.ศ.
๒๔๕๕- เสียชีวิต ๑๗
พฤศจิกายน ๒๕๒๒,
อายุ ๖๗ ปี) ยายไพโร
อาจใหญ่ (เป็นบุตร
นายแถม-นางกล่อม
เอี่ยมทองอินทร์, -
เกิด พ.ศ.๒๔๕๗ -
เสียชีวิต ๑๓

กุมภาพันธ์ ๒๕๑๓,อายุ ๕๖ ปี) แม่พลอย ด้วงลอย เป็นบุตรสาว
คนที่ ๓ อันประกอบด้วยพี่น้อง ดังนี้ คือ

[ตาจวง อาจใหญ่ พ.ศ.๒๕๕๕- เสียชีวิต ๑๗ พฤศจิกายน ๒๕๒๒,อายุ ๖๗ ปี
 ยายไพโร อาจใหญ่ เกิด พ.ศ.๒๕๕๗ - เสียชีวิต ๑๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๑๓,อายุ ๕๖ ปี]

- ๑.นางใจ ม่วงศรี (พ.ศ.๒๕๓๘) สมรสกับนายฉลอม ม่วงศรี (เสียชีวิตแล้ว) มีบุตรธิดา จำนวน ๖ คน อันประกอบด้วย
- (๑) นางสาวเหลี่ยม ม่วงศรีฯ
 - (๒) นายชลอ ม่วงศรี (เสียชีวิตแล้ว)
 - (๓) นายดอกกรัก ม่วงศรี
- นายดอกกรัก ม่วงศรี (๒๕๐๖) สมรส กับนางจรรย์ย์ ม่วงศรี (๒๕๐๖) มีบุตรธิดา คือ นายจักรารัฐ ม่วงศรี (๒๕๓๐) และนางสาวจิราภรณ์ ม่วงศรี (๒๕๓๔)
- (๔) นายณรงค์ ม่วงศรี (๒๕๐๙)
 - (๕) นายจำลอง (น้อย) ม่วงศรี (๒๕๑๑) สมรสกับนางจรรย์ยา ม่วงศรี (หนิง) มีบุตรธิดา ๓ คน คือ นายจรรย์ยุทธ ม่วงศรี นางสาวนภสรณ์ ม่วงศรี และเด็กหญิงจิตาภา ม่วงศรี (๒๕๓๘)

(๖) นายสำราญ ม่วงศรี (๒๕๑๓) สมรสกับนางเฉลา ม่วงศรี

๒.นางสาวสัมพันธ์ อ่างใหญ่ (เสียชีวิตแล้ว)

๓.นางพลอย ต้วงลอย (๑๐ เมษายน พ.ศ.๒๕๘๓ ปี
มะโรง-๒๗ พฤศจิกายน ๒๕๖๑, อายุ ๗๘) สมรสกับนายใบ ต้วง
ลอย (บุตรนายจำลอง นางตอม ต้วงลอย) มีบุตรจำนวน ๗ คน อัน
ได้แก่ นายธีรพงษ์ (พงษ์) ต้วงลอย (พ.ศ.๒๕๐๖) / นายพาน (ต่าย)
ต้วงลอย (พ.ศ.๒๕๐๘) นายสมบัติ (พจน์) ต้วงลอย (๒๙ มีนาคม
พ.ศ. ๒๕๑๑ -๑๕ พฤษภาคม ๒๕๓๘) นายสมบูรณ์ (รุ่ง) ต้วงลอย
พระระพิน ต้วงลอย นายดิเรก ต้วงลอย นายวัชรินทร์ (โลม-แสง)
ต้วงลอย

๓. นายทองเพียร อางใหญ่ สมรสกับนางจต (แก้วทิม) อางใหญ่ มีบุตรธิดา รวม ๓ คน คือ นายพล อางใหญ่ (เสียชีวิตแล้ว) นางยุพา (ป้อ) สุขผึ้ง (สกุลเดิมอางใหญ่) นาย พร อางใหญ่

๔. พระครูสุพัฒน์พิธาน (ทองดี มหาวีโร/อางใหญ่ / ๒๔๙๕-มรณะ ๒๒ เมษายน พ.ศ.๒๕๔๑) อดีตเจ้าอาวาสวัดคลองตะเคียน ตำบลบ้านสวน อำเภอเมือง จังหวัดสุโขทัย มรณภาพด้วยอุบัติเหตุทางรถยนต์ พร้อมกับคณะร่วมเดินทาง รวมทั้งหมด ๙ คน

๕.นางแดง (อยู่) เกิดซ้ำ สกุลเดิม อาจใหญ่ (๑๐ กรกฎาคม ๒๔๙๘) สมรสกับนายสู่ม เกิดซ้ำ (๒๖ สิงหาคม ๒๕๐๔) มีบุตรธิดา ๓ คน แต่เสียชีวิตในขณะวัยเยาว์ ๒ คน [ด.ญ. จตุพร (ส้ม) เกิดซ้ำ /๖ เมษายน ๒๕๒๙-เมษายน ๒๕๔๑/ ด.ญ. จันทิมา (เดือน) เกิดซ้ำ,๓๐ มีนาคม ๒๕๓๐-เมษายน ๒๕๔๑] และ บุตรคนสุดท้าย นายรัตนศักดิ์ (ฮิม) เกิดซ้ำ (๒๙ เมษายน ๒๕๔๕)

๖.นางทองคำ (จุก) จ้อยแก้ว สกุลเดิม อาจใหญ่ สมรส กับนายออน จ้อยแก้ว (เสียชีวิตแล้ว) มีบุตร ๔ คน คือ ปิยวรรณ (เงาะ) จ้อยแก้ว [เสียชีวิตแล้ว] น.ส.สุมิตรา (หุ่งุ่น) จ้อยแก้ว น.ส. ปราณี (เปิ้ล) จ้อยแก้ว น.ส.จุฑามาศ (รส) จ้อยแก้ว

(ภาพ : ปู่จำลอง - ย่าตอม ด้วงลอย ผู้เป็นบิดามารดา ของพ่อใบ ด้วงลอย)

ต่อมาแม่พลอย อาจใหญ่ ได้สมรสกับนายใบ ด้วงลอย เป็นบุตรของปู่จำลอง ด้วงลอย (พ.ศ.๒๔๖๒-เสียชีวิตเมื่อ ๒๖ พฤษภาคม พ.ศ.๒๕๑๘ อายุ ๕๖ ปี) [ปู่จำลอง เป็นบุตรของทวดสิน ทวดเย็น ด้วงลอย] ย่าตอม ด้วงลอย (พ.ศ.๒๔๗๐-เสียชีวิต เมื่อ ๕ เมษายน ๒๕๑๕ อายุ ๔๕ ปี) [ย่าตอมเป็นบุตรสาว ของทวดอ๊ด ทวดไผ่] เมื่อแม่พลอย ด้วงลอยสมรสกับพ่อใบ ด้วงลอยแล้ว ได้ร่วมกันประกอบอาชีพทางการเกษตร ที่บ้านคลองด่าน โดยพ่อใบ ด้วงลอย มีพี่น้องร่วมกัน

๑.นายใบ ด้วงลอย เกิด พ.ศ.๒๔๘๕ ถึงแก่กรรมเมื่อวันที่ ๕ มกราคม ๒๕๒๗ ซึ่งมีพี่น้องร่วมบิดามารดา คือ

๒ นางสุม์ ด้วงลอย สมรส กับนายใบ วรรณข มีบุตร ๔ คน

(๑) นางสาวอุบล วรรณข (เสียชีวิตแล้ว)

(๒) นางดอกไม้ (เปียบ) พุดหอมโพธิ์ (สมรสกับ นายชรินทร์ พุดหอมโพธิ์ มีบุตรสาว ๒ คน คือ นางสาว วรรณนิศา พุดหอมโพธิ์ อายุ ๓๐ ปี นางสาววารี พุดหอมโพธิ์ อายุ ๑๖ ปี)

(๓) นายสมศักดิ์ วรรณข (เสียชีวิตแล้ว) (มีบุตรสาว ๒ คน คือ นางสาวสุกัญญา วรรณข อายุ ๒๓ ปี และเด็กหญิง สุธิมนต์ วรรณข อายุ ๗ ปี)

(๔) นายสมชาย วรรณช (สมรสกับนางนงนุช วรรณช มีบุตรสาว ๒ คน คือ นางสาวศิริธร วรรณช อายุ ๒๒ ปี และ นางสาวชนาภา วรรณช อายุ ๑๕ ปี)

๓ นายอุบล (จ๊อก) ต้วงลอย สมรสกับนางบุญยัง ต้วงลอย มีบุตรธิดา ๓ คน

นางสาวสมหมาย (คำ) ต้วงลอย

นายอนุชาติ (ป้อม) ต้วงลอย

นางสาวนิภาพร (จอย) แก้วคำแสน

๔ นางซิม [ต้วงลอย] โต่อง สมรส กับนายริน โต่อง มีบุตรธิดา ๒ คน คือ ๑. นายจรัญ (โรจน์) โต่อง ๒. นางสาวณัฐกาญจน์ (ขวัญ) โต่อง

๕ นายสุบิน (รอด) ต้วงลอย สมรสกับนางเข้า แย้มแขนง มีบุตรธิดา ๓ คน ๑. นายวันชัย (กอบ) ต้วงลอย ๒. นางสาวภาวิณี (ก๊วง) ต้วงลอย ๓. นางสาวสมบูรณ์ (ฉิมมัน) ต้วงลอย

๖ นางหนิว ต้วงลอย (เสียชีวิตแล้ว) มีลูก ๑ คน

๗. นายเล็ก (เม็ต) ต้วงลอย (๗ ธันวาคม ๒๕๐๗-เสียชีวิต

เมื่อ ๑๘ กรกฎาคม ๒๕๕๙, อายุ ๕๒ ปี) สมรสกับ นางประทุม (หยอง) เพิ่งแจ้ง (เกิดวันที่ ๑๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๐๙) มีธิดา ๒ คน คือ

๑. นางสาวนิภารัตน์ (หยก) ต้วงลอย (๓ กันยายน ๒๕๓๐) การศึกษาปริญญาตรี คณะวิทยาการจัดการ เอก การตลาด มหาวิทยาลัยราชภัฏ

เชียงใหม่ สมรสกับนายชัยณรงค์ (ลั่น) หงษ์ผั่วย (เกิดวันที่ ๑๑ เมษายน ๒๕๓๐) มีบุตรสาว ๑ คน คือ ด.ญ.อนุสรรา (วาโย) หงษ์ผั่วย (เกิดวันที่ ๒๐ มีนาคม ๒๕๕๖)

๒. นางสาวอินทร์ธิดา (มั้น) ต้วงลอย (เกิดวันที่ ๒๘ กรกฎาคม ๒๕๓๙) สำเร็จการศึกษาปริญญาตรีสาขารัฐประศาสนศาสตร์ จากมหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม

บัตรบันทึก

พ.ศ. ๒๕๖๓
วันที่ ๑๖/๑๒/๖๓

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา...

๑. ชื่อผู้ทำ	นาย ก. ก.	ชื่อลูก	นาย ก. ก.	เลขที่	๑๖๖	ชั้น	ประถมศึกษา	เลขที่ประจำตัว	๑๖๖๖๖๖
๒. สถานศึกษา	โรงเรียน ก. ก.	เลขที่โรงเรียน	๑๖๖๖๖๖	เลขที่ประจำตัว	๑๖๖๖๖๖	ชื่อผู้ทำ	นาย ก. ก.	ชื่อผู้รับ	นาย ก. ก.
๓. ประเภทวิชา	ประถมศึกษา	ชื่อผู้ทำ	นาย ก. ก.	ชื่อผู้รับ	นาย ก. ก.	ชื่อผู้ทำ	นาย ก. ก.	ชื่อผู้รับ	นาย ก. ก.
๔. เลขประจำตัว	๑๖๖๖๖๖	ชื่อผู้ทำ	นาย ก. ก.	ชื่อผู้รับ	นาย ก. ก.	ชื่อผู้ทำ	นาย ก. ก.	ชื่อผู้รับ	นาย ก. ก.
๕. เลขประจำตัว	๑๖๖๖๖๖	ชื่อผู้ทำ	นาย ก. ก.	ชื่อผู้รับ	นาย ก. ก.	ชื่อผู้ทำ	นาย ก. ก.	ชื่อผู้รับ	นาย ก. ก.

(ภาพ ใบมรณบัตร ตาจวง อาจใหญ่ เมื่อ ๑๗ พฤศจิกายน ๒๕๖๒ อายุ ๖๗ ปี)

พ.ร. ๒๐
ตอนที่ ๙
มรณบัตร

ที่ ๑๖/๒๕๖๕

สำนักระเบียบ บ้านดอน

วันที่ ๕ เดือน เมษายน พ.ศ. ๕๖๕

ได้รับแจ้งการตายของ

ชื่อ นาง ดวงจิตต์ ดั่งลอย

เพศ หญิง สัญชาติ ไทย อายุ ๕๕ ปี

บิดาชื่อ ดั่ง สัญชาติของบิดา ไทย

มารดาชื่อ ดั่ง สัญชาติของมารดา ไทย

ตายเมื่อวันที่ ๕ เดือน เมษายน พ.ศ. ๕๖๕

ตายที่ บ้านเลขที่ ๑๐๕ ถนน _____

ตรอก _____ ซอย _____

หมู่ที่ ๕ ตำบล บ้านดอน

อำเภอ เมืองสุโขทัย จังหวัด สุโขทัย

ตายด้วยโรคมะเร็งลำไส้ ๑๐๗/๖๖๖

แจ้งความข้อ ๗๐๑ สภ. ๑๖๑๑๑

แจ้งชื่อของแพทย์ผู้ตายเป็น นาย

อยู่ที่บ้านเลขที่ ๑๐๕ ถนน _____

หมู่ที่ ๕ ตำบล บ้านดอน

ตรอก _____ ซอย _____

อำเภอ เมืองสุโขทัย จังหวัด สุโขทัย

ศพ.ร.ร. พ.ร. ๓ ที่ ๑๑๑๑๑๑๑๑

ลายมือชื่อแจ้ง นาย. น. ดั่งลอย

ลงชื่อ นาย. น. ดั่งลอย

นางกระเบียบ

จำหนักระเบียบเลือกพิมพ์แล้ว

พ.ร. ๒๐
ตอนที่ ๙
มรณบัตร

ที่ ๑๖/๒๕๖๕

สำนักระเบียบ บ้านดอน

วันที่ ๕ เดือน เมษายน พ.ศ. ๕๖๕

ได้รับแจ้งการตายของ

ชื่อ นาง ดวงจิตต์ ดั่งลอย

เพศ หญิง สัญชาติ ไทย อายุ ๕๕ ปี

บิดาชื่อ ดั่ง สัญชาติของบิดา ไทย

มารดาชื่อ ดั่ง สัญชาติของมารดา ไทย

ตายเมื่อวันที่ ๕ เดือน เมษายน พ.ศ. ๕๖๕

ตายที่ บ้านเลขที่ ๑๐๕ ถนน _____

ตรอก _____ ซอย _____

หมู่ที่ ๕ ตำบล บ้านดอน

อำเภอ เมืองสุโขทัย จังหวัด สุโขทัย

ตายด้วยโรคมะเร็งลำไส้ ๑๐๗/๖๖๖

แจ้งความข้อ ๗๐๑ สภ. ๑๖๑๑๑

แจ้งชื่อของแพทย์ผู้ตายเป็น นาย

อยู่ที่ บ้านเลขที่ ๑๐๕ ถนน _____

หมู่ที่ ๕ ตำบล บ้านดอน

ตรอก _____ ซอย _____

อำเภอ เมืองสุโขทัย จังหวัด สุโขทัย

ศพ.ร.ร. พ.ร. ๓ ที่ ๑๑๑๑๑๑๑๑

ลายมือชื่อแจ้ง นาย. น. ดั่งลอย

ลงชื่อ นาย. น. ดั่งลอย

นางกระเบียบ

จำหนักระเบียบเลือกพิมพ์แล้ว

(เอกสารใบมรณบัตร ย่าตอม ดั่งลอย เสียชีวิต เมื่อ ๕ เมษายน ๒๕๖๕ อายุ ๕๕ ปี ยายไพร อาจใหญ่ เสียชีวิต ๑๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๓ อายุ ๖๕ ปี)

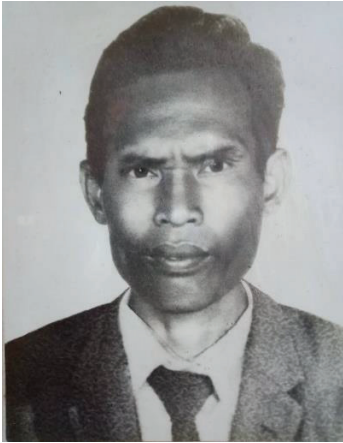
การศึกษา

โรงเรียนวัดฤทธิ หรือวัดบ้านสวน ในราชกิจจานุเบกษา ในวัยเยาว์แม่เข้ารับการศึกษาที่โรงเรียนวัดฤทธิ จบประถมศึกษาปีที่ ๔ เมื่อสำเร็จการศึกษา ได้ประกอบอาชีพช่วยพ่อแม่ (ตาจวง-ยายไพโร อาจใหญ่) ซึ่งก็คืออาชีพทางการเกษตร จากนั้นจึงได้ออกครัวแต่งงานตามวิถีของสังคมเกษตร

การสมรส แต่งงาน

แม่พลอย ด้วงลอย ได้แต่งงานกับพ่อใบ ด้วงลอย ตามแบบแผนประเพณีของคนไทย และใช้ชีวิตคู่ประกอบอาชีพทางการเกษตรกรรม

(ภาพ ใบสำคัญการสมรส พ่อใบ แม่พลอย ด้วงลอย ที่จดทะเบียน
กันตามกฎหมาย เมื่อ พ.ศ.๒๕๒๐ ในช่วงห่างไกลว่าที่การอำเภอ)

ชีวิตครอบครัวและบุตร

ชีวิตครอบครัวของแม่ได้สมรสกับนายใบ ด้วงลอย และได้
ให้กำเนิดบุตรชายทั้งหมด จำนวน ๗ คน โดยบุตรชาย คือ

(ภาพ : ลูกชายแม่พลอยทั้ง ๔ พงษ์ พาน พจน์ รุ่ง ประมาณ พ.ศ.

๒๕๑๔)

๑.นายธีรพงษ์ (พงษ์) ต้วงลอย (๖ เมษายน พ.ศ. ๒๕๐๖ ตรงกับวันเสาร์ ปีเถาะ ขึ้น ๑๕ ค่ำ เดือน ๕) ปริญญาตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม ปัจจุบันประกอบอาชีพเป็นพนักงานบริษัท GENERAL DRUNG HOUSE Limited (ผลิตและจำหน่ายยา) กทม. และสมรส กับนางประนอม [เที่ยงบุญ] ต้วงลอย รับราชการ สำนักงานตรวจเงินแผ่นดิน (สตง.) กระทรวงการคลัง

๒.นายพาน (ต่าย) ต้วงลอย (๑๐ มิถุนายน พ.ศ.๒๕๐๘ วันพฤหัสบดี ขึ้น ๑๑ ค่ำ เดือน ๗ ปีมะเส็ง) สมรสกับนางเยาว์ ต้วงลอย

(สกุลเดิม น้อยนวล) ประกอบอาชีพกสิกรรม มีบุตรธิดาด้วยกัน
จำนวน ๓ คน คือ นางสาวกัลยา (ยู๋ย) ดั่งลอย นางสาวยุพาวดี
(ปี) ดั่งลอย เด็กชายพีรพัฒน์ (อิกคิว) ดั่งลอย

(ภาพงานศพพจน์ สมบัติ ดั่งลอย ลูกคนที่ ๓ ของแม่ เสียชีวิต ๑๕
พฤษภาคม ๒๕๓๘)

๓. นายสมบัติ (พจน์) ดั่งลอย (๒๙ มีนาคม พ.ศ.
๒๕๑๑ วันศุกร์ ขึ้น ๑ ค่ำ เดือน ๕ ปีมอก- เสียชีวิต ๑๕ พฤษภาคม
๒๕๓๘) สมรสกับนางสมนึก (หง่าว) ทับทิม/ มีบุตรธิดาด้วยกัน
จำนวน ๒ คน นายวรรณกร ทับทิม (๑๔ ม.ค. ๒๕๓๕) และ
ปริญญาตรีทางด้านกฎหมาย มหาวิทยาลัยพะเยา นางสาวสุจิตรา
ดั่งลอย (๑๔ ม.ค. ๒๕๓๘) ต่อมานางสมนึก ได้สมรสกับนายดุสิต

(เกลี้ยง) เกตุเอี่ยม มีบุตรชาย ๑ คน] นายนพดล [ก๊อต] เกตุเอี่ยม
(พ.ศ.๒๕๔๕)

๔. **นายสมบุรณ์ (รุ่ง) ต้วงลอย** (๓๐ พ.ย. ๒๕๑๓ ตรงกับ
วันจันทร์ ขึ้น ๒ ค่ำ เดือน ๑ ปีมะแม) พนักงานบริษัท Emas Energy
Service (Thailand) การปิโตรเลียมและเชื้อเพลิง สมรสกับนางอร
สา (สกุลเดิม บ้านกล้วย) ต้วงลอย ประกอบอาชีพค้าขาย มีบุตรธิดา
จำนวน ๒ คน คือ เด็กหญิงอรนิช (การ์ตูน) ต้วงลอย ๑๑
กุมภาพันธ์ ๒๕๔๙ เด็กชายเทวนพ (อ้อโต๋) ต้วงลอย ๒๔
พฤษภาคม ๒๕๕๓

๕. **พระระพิน ต้วงลอย ปริญญาโท** มหาวิทยาลัยศรีนคร
รินทรวิโรฒ **ปริญญาเอก** มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราช
วิทยาลัย ตำแหน่งอาจารย์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหา
จุฬาลงกรณราชวิทยาลัย จ.พระนครศรีอยุธยา

๖. **นายดิเรก ต้วงลอย** (๓๐ เมษายน พ.ศ. ๒๕๑๙ ปี
มะโรง) **ปริญญาโท** มหาวิทยาลัยนเรศวร **ปริญญาเอก** มหาวิทยาลัย
มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย บุคลากรบัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครสวรรค์
สมรสกับ อาจารย์มัลลิกา ภูมะธน รับราชการ ตำแหน่งอาจารย์
คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ มีบุตร
จำนวน ๒ คน คือ เด็กชายภาณุพงษ์ ต้วงลอย เด็กชาย ภาณุเทพ
ต้วงลอย

๗. นายวัชรินทร์ (โลม-แสง) ต้วงลอย (๕ พฤษจิกายน
พ.ศ. ๒๕๒๑ ปีมะเมีย วันอาทิตย์ ขึ้น ๖ ค่ำ เดือน ๑๒) ศึกษา
ปริญญาโทมหาวิทยาลัยปุณเ ประเทศอินเดีย ปัจจุบันเป็น
พนักงานบริษัท MMSVS AN UZMA COMPANY ผลิตพลังงาน
และปิโตรเลียม

วัชรินทร์ (แสง) ลูกคนที่ ๗ ของแม่ในวัยเยาว์

ลูกคือผลผลิตของพ่อแม่ พี่น้องทั้ง ๖ อันเป็นลูกของแม่พลอย ตัวลอย ที่เติบโตใหญ่กันตามโอกาสทั้งในส่วนของการศึกษา อาชีพการงาน และครอบครัว ที่รับช่วงและส่งต่อตามครรลองของ

ดำเนินชีวิตในแบบมนุษย์จะพึงดำเนินและขับเคลื่อนให้เป็นและก้าว
ต่อไป

บวชลูก

การบวชนับเป็นความก้าวหน้าและเป็นพัฒนาการอย่างหนึ่ง
ของลูกหลานแม่พลอย การที่แม่ได้บวชลูกทั้ง ๖ คน นับเป็นเรื่อง
ตามวิถีทางศาสนาถือว่าเป็นบุญ ตามคติการเป็นญาติกับ
พระพุทธศาสนา การเป็นญาติธรรมในพระพุทธศาสนา การได้เป็น
ญาติกับพระศาสนา ได้เป็นญาติกับพระพุทธเจ้า เป็นคติของชาว
ไทยพุทธ การได้บวชลูก ถือว่าเป็นมงคล และเป็นเป้าหมายของคติ
คนไทยแต่โบราณ แม่พลอย มีลูกชายทั้งหมด ๗ คน และลูก ๖ คน
ได้บวชเป็นพระภิกษุในพระพุทธศาสนา บวชนาน น้อย แตกต่างกันไป
แต่ได้บวชเป็นพระภิกษุในพระพุทธศาสนเหมือนกันทั้งหมด ถ้า
เป็นคติของคนพุทธคือได้เป็นญาติกับพระพุทธศาสนา ตายไม่ตก
นรก ดังที่คำพระเทศน์ เราได้ยินกันบ่อย ๆ ในอาณิสงค์แห่งการ
บรรพชาในพระพุทธศาสนา

ลูกคนที่ ๑ ธีรพงษ์ (พงษ์) ด้วงลอย ลูกชายคนแรกที่ได้บวช เป็นพระภิกษุในพระพุทธศาสนาเมื่อ พ.ศ.๒๕๒๖

ลูกคนที่ ๔ สมบูรณ์ (รุ่ง) ด้วงลอย ได้บวช เมื่อ พ.ศ.๒๕๓๕

บวชลูกคนที่ ๖ ดิเรก ต้วงลอย

ลูกคนที่ ๓ สมบัติ (พจน์) ต้วงลอย ได้บวช เมื่อ พ.ศ.

๒๕๓๒

ลูกคนที่ ๔ สมบูรณ์ (รุ่ง) ต้วงลอย ได้บวช เมื่อ พ.ศ.๒๕๓๕

ลูกคนที่ ๕ ระพิน ต้วงลอย ได้บวช เมื่อ พ.ศ.๒๕๓๗

ลูกคนที่ ๖ ดิเรก ต้วงลอย ได้บวช เมื่อ พ.ศ.๒๕๓๙

(ภาพ : ดิเรก ด้วงลอย เมื่อครั้งเรียนโรงเรียนบ้านคลองด่าน ประมาณ พ.ศ.๒๕๓๒)
ลูกคนที่ ๗ วชิรินทร์ (แสง-โลม) ด้วงลอย บวชเมื่อ พ.ศ.
๒๕๔๑

ทั้งหมดต้องการบอกว่า การบวชเป็นคติของคนไทยพุทธ
แม่พลอย ด้วงลอย ที่ในความทรงจำของข้าพเจ้าแม่จะเป็นคนชอบ
ทำบุญใส่บาตรอย่างต่อเนื่องนับแต่ข้าพเจ้าเด็ก ๆ จนกระทั่งแม่ล้ม
ป่วยไม่สามารถ ได้เป็นญาติกับบวชพระพุทธศาสนา หากมองคติ
เรื่องการบวช เป็นบุญ หรือการได้ฝากบุตรเป็นศาสนทายาทใน

พระพุทธศาสนาเป็นบุญ ก็แปลว่าแม่พลอย ดั่งลอย เป็นผู้สะสม บุญกุริยาวิตุตามหลักพระพุทธศาสนาอย่างยิ่งอีกท่านหนึ่งด้วย เช่นกัน

การดำเนินชีวิตของแม่

แม่พลอย ดั่งลอย เลี้ยงบุตรชายล้วน ทั้ง ๗ คน มา ประหนึ่งว่าเป็นหัวหน้าครอบครัว ด้วยเหตุที่สามีมี โรคประจำตัว เป็นโรคหัวใจและเสียชีวิตก่อนวัยอันสมควร ในวัย ๔๐ ต้น ขณะที่ ลูกคนเล็กเพิ่งจะ ๕ ขวบ ด้วยอาชีพทางการเกษตร จนกระทั่ง ลูกเต้าเจริญเติบโตเป็นฝั่งฝ้า สามารถดูแลตัวเองได้ จึงได้หยุดอาชีพทางการเกษตรและพักอยู่ที่บ้าน จนกระทั่งประกอบด้วยโรคที่มา พร้อมกับอายุ อาทิ เบาหวาน ความดัน ที่ต้องกินยา และพบหมอ เป็นประจำ

(ภาพ : แม่พลอย ตัวงลอย ร่วมกิจกรรมทางศาสนา โครงการ
บรรพชาสามเณรภาคฤดูร้อน ปีที่ ๑ จำนวน ๑๔๐ รูป พ.ศ.๒๕๓๘
ณ วัดคลองตะเคียน จ.สุโขทัย)

บุคลิกของแม่

ในฐานะลูกจะมีความทรงจำเกี่ยวกับแม่ นำมาเล่าเพื่อเป็น
เครื่องเตือนความจำว่า ด้วยความเป็นลูกจึงจดจำบุคลิกของแม่ ว่า
แม่เป็นอย่างไร และอยากนำมาเล่าว่าความทรงจำของลูกที่มีต่อแม่
คือแม่จะมีบุคลิกภาพเอกลักษณ์ในความเป็นแม่อย่างต่อเนื่อง
จนกระทั่งปัจจุบัน โดยแม่จะเป็นแบบอย่าง มีความเข้มแข็ง คำว่า
“ยาก” คือความยากลำบาก ที่เป็นความทรงจำหรือการดิ้นรนต่อสู้

ของแม่ ประหนึ่งแม่เป็นแบบอย่าง แม่เป็นคนที่ต่อสู้เพื่อให้ตัวเอง
ดิ้นรนต่อสู้ด้วยความยากลำบาก

แม่มีความมุ่งมั่นเด็ดเดี่ยว การที่แม่เป็นโสดตั้งแต่ยังสาว
อายุไม่มากในวัย ๔๐ ต้น นัยหนึ่งแม่ควรมีสามีใหม่ หรือมีคนมาจับ
หรือเกี่ยวข้องกับแม่ แต่แม่ก็รักษาความเป็นโสด เลี้ยงดูลูกทั้งหมด
ตามฐานะนารูป จนกระทั่งเติบโตใหญ่เป็นหลักให้ลูก ๆ ได้อาศัย
จนกระทั่งเติบโต และพร้อมที่จะก้าวไปเป็นครอบครัวใหม่ที่ก้าวไป
ข้างหน้าด้วยเช่นกัน

แม่เป็นนักวางแผน การที่แม่มีที่ดินแล้วไม่เสียให้กับการ
เช่าจำนอง ให้แก่กับนายทุน หรือเจ๊กในตลาด ย่อมเป็นเครื่องการันตี
ได้เป็นอย่างดี แม้แต่เงินทำศพ ที่แม่พูดอยู่เสมอว่า “กูตายจะไม่

ลำบาก” หมายถึง แม่เคยพูดและผู้เขียนจะได้ยินแต่ยังเด็ก เวลาผ่านไปกว่าสามสิบปี แม่สามารถสะสมทุนในระบบสวัสดิการให้เป็นเงินทำศพให้กับตัวเอง โดยไม่ลำบากหรือต้องพึ่งพาใคร เป็นการวางแผนระยะยาวผ่านการออมและเป็นสิ่งที่เป็นเรื่องประจักษ์จนกระทั่งปัจจุบัน

แม่เป็นนักบริหาร การบริหารทรัพย์สินที่นำทั้งหมด การบริหารสินทรัพย์หรือรายได้ ในวัยเด็กลูกทุกคนจะกิน อยู่โดยมีแม่บริหารจัดการ ไม่เคยได้เงินไปโรงเรียน แต่แม่ก็จะทำขนมให้ลูกได้กินตามฤดูกาล ขนมจีน โม่แป้งเอง ขนมตาล ขนมแดง ขนมฟัก ขนมกล้วย สารพัดที่ทำได้เองทั้งหมด แม่จะให้ลูกโม่แป้ง เป็นงานหลัก และแม่ก็ห่อ และเผื่อแม่บ้านอา บ้านน้า ได้กินถั่วหน้า เป็นวิธีการบริหารครอบครัวในยุคที่ การเลี้ยงวัว นับเป็นวิธีการหนึ่ง วัวฝูงเป็นวิธีการที่แม่ทำ โดยลูกทุกคนจะสลับกันไปเลี้ยงวัว แต่ประโยชน์ที่เกิดขึ้น ในแต่ละปี จะมีวัวที่ตกลูกออกมาเป็นสินทรัพย์ของบ้านสลับกันไปในแต่ละปี และสามารถขายได้ในแต่ละปี โดยมีทุนเป็นกำลังของลูก นับเป็นช่องทางรายได้อีกแบบหนึ่ง มองดูอาจเป็นเรื่องเล็กน้อย แต่ในสังคมเกษตรในยุคที่เงินทองหายาก แม่จะใช้วิธีการเพิ่มรายได้ การต้มเหล้าป่า แล้วนำไปส่งอีกหมู่บ้านหนึ่ง หรือขายปลีกในหมู่บ้านเดียวกัน ก็นับเป็นวิธีการหาเงิน ในฐานะแม่ฝ่าย ลูก ๗ คน เวลาไปไหน จะมีลูกขนาดตัวไม่ห่างกันมาก

แม่เป็นคนมีน้ำใจ ภาพจำอีกประการหนึ่งที่เป็นความทรง

จำ แม่เมื่อหน้า
ผัก หน้ายา หน้า
ปลา และมี
สิ่งของใดๆ ภาพ
จำของผู้เขียนแต่
เยาว์วัย แม่จะ
พาไปบ้านป่า
(ยายแจง) คือก็
ป่าของแม่ และ
เป็นที่สาวของตา
จวง อาจใหญ่
นำอาหารเป็นไป

ให้ เป็นผัก สวนครัว ที่เก็บได้ตามฤดูกาล หาบไปให้ญาติผู้ใหญ่ที่นับ
ถือ รวมทั้งนำไปให้น้าชาย คือหลวงน้ำทองดี ซึ่งผู้เรียบเรียง
บ่อยครั้งจะต้องนำไปให้น้าชายโดยการขึ้นรถสองแถว ซึ่งเป็นรถไม้
จากท่าตลาดบ้านสวน ไปลงที่ตลาดอาจารย์มนัส (เดิม) ที่เป็นท่า
จอดรถประจำทาง แล้วเดินทางตรงจุดนั้นผ่านไปยังวัดราชธานี
เลาะแม่น้ำมไปยังวัดคูหาสุวรรณ เพื่อส่งผัก ผลไม้ตามฤดูกาล หรือ
อื่น ๆ ที่พักพายใส่ย่ามผ้าสะพายไปได้ ให้หลวงน้ำทองดี มหาวีโร
ซึ่งบวชเป็นพระภิกษุในช่วงแรกที่วัดคูหาสุวรรณ ก่อนที่จะกลับมา

เป็นเจ้าของาวาสที่วัดคลองตะเคียน บ้านเกิดในในช่วง พ.ศ.๒๕๒๙
จากนั้นผู้เขียนก็เดินทางกลับเส้นทางเดิม เป็นวงจรที่คุ้นชินในความ
ทรงจำของข้าพเจ้า

แม่เป็นผู้ให้ความอิสระ จากประสบการณ์ของความเป็น
ลูก แม่จะชอบพูดอยู่เสมอว่า ชีวิตมีงเป็นของมีง ทำไร้ที่สุดแท้แต่
นัยหนึ่งเป็นเหมือนการกำหนดให้ลูกทุกคนได้โตอย่างอิสระ อีกนัย
หนึ่งเป็นการส่งเสริมให้ลูก ๆ ของตัวเองมีหลักชัยในการคิด ในการ
วางแผน ครึ่งหนึ่งผู้เขียนประสงค์จะกลับไปอยู่บ้านเรียนหนังสือที่
บ้าน คำว่า “สุดแท้แต่ ชีวิตตัวเอง อนาคตของตัวเอง” ทำให้
ผู้เขียนต้องมุ่งหน้าเรียนหนังสือในแบบเด็กวัด คนวัด เรียนหนังสือที่
วัดจนกระทั่งปัจจุบัน

แม่เป็นความทรงจำของลูก ข้าพเจ้าผู้เรียบเรียงทรงจำ
เกี่ยวกับแม่ และบุคลิกภาพของแม่ ผ่านการเล่าเรื่อง ในความทรง

จำ แม่ทำให้
ครอบครัวเป็น
ปีกแผ่น การที่
ลูกทั้งหมด ๗
คน เป็นผู้ชาย
ทั้งบ้าน ไม่ถึง
ขนาดเกเร
จนกระทั่งเสีย

ผู้เสียคน ติดคุก ติดตาราง ได้รับการบวช ได้รับการศึกษา จนกระทั่ง
สามารถดูแลตัวเองได้ เป็นที่พึ่งแก่ครอบครัว พี่น้องรอบข้าง คนอื่น
ได้บ้าง ย่อมเป็นเป็นเรื่องน่าประทับใจและเป็นความทรงจำร่วมได้

(ภาพ พงษ์ ลูกคนแรกรับปริญญา มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม)

(ภาพ ดิเรก ลูกคนที่ ๖ รับปริญญาโท มหาวิทยาลัยนเรศวร)

(ภาพ พงษ์ ลูกคนแรกแต่งงาน และรับปริญญา มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม กทม.)

ความเจ็บป่วยของแม่

ความเจ็บป่วย ของแม่ จากข้อมูลที่คุณลูกคลี แม่เจ็บด้วยด้วยมองไม่เห็น รุ่งลูกชายคนที่ ๔ ได้พาไปผ่าตัดตาที่โรงพยาบาลพุทธชินราช จ.พิษณุโลก และไปพักฟื้นอยู่กับบิดเรก ที่นครสวรรค์ ตายังสามารถมองเห็นได้ในเบื้องต้น แม่หูไม่ได้ยิน ใช้เครื่องช่วยฟัง แม่ก็บอกเสียงมันดังวื๊ด ๆ ตลอดเวลา เหมือนรำคาญ จึงทำให้ไม่สามารถสื่อสารด้วยเสียงได้ จึงใช้การสื่อสารด้วยการเขียนผ่านตัวหนังสือตลอดเวลาช่วงที่แม่ป่วยเป็นผู้ป่วยติดบ้าน คือต้องอยู่แต่ในบ้าน จนกระทั่งร่างกายของแม่ทรุดตลอดเวลา ๕ ปีหลัง กลายเป็นผู้ป่วยติดบ้าน ไปไหนไม่ได้ ต้องดูแลใกล้ชิด แต่ก็สามารถประกอบชีวิตและใช้ชีวิตได้ภายใต้การดูแล ของลูก ๆ สลับกันไป

(ภาพ : แม่พลอย ต้วงลอย งานบวชสมบุรณ์ (รุ่ง) งานรับปริญญาโท
ดิเรก และรับปริญญาตรีวัชรินทร์-แสง) ในช่วงเวลาที่แตกต่างกัน

(บวชหลานมอส วรรณกร ทับทิม ลูกชายของพจน (สมบัติ ด้วงลอย) เป็นหลานชายคนโตสุด และได้บวชคนแรก แม่ได้ร่วมงานบวชหลาน คนแรก)

ประกาศศาลเยาวชนและครอบครัว

จังหวัดสุโขทัย

เรื่อง คำสั่งให้ นางพลอย ดั่งลอย เป็นคนเสมือนไร้ความสามารถ

คดีแพ่งหมายเลขคดีที่ ๒๑/๒๕๕๗

คดีแพ่งหมายเลขแดงที่ ๓๗/๒๕๕๗

ด้วย นายสมบุรณ์ ดั่งลอย ผู้ร้อง ยื่นคำร้องต่อศาลว่า ผู้ร้องเป็นบุตรโดยชอบด้วยกฎหมายของ นางพลอย ดั่งลอย เมื่อประมาณปี พ.ศ. ๒๕๕๐ นางพลอย ดั่งลอย ได้ล้มป่วยเป็นอัมพฤกษ์ อัมพาต ไม่สามารถเคลื่อนไหวร่างกายได้ หูตึง และความจำเสื่อม ช่วยเหลือตนเองไม่ได้ พุดกับบุคคลทั่วไปไม่ได้แต่ยังคงมีสติสัมปชัญญะสมบุรณ์ ซึ่งอาการดังกล่าวของ นางพลอย ดั่งลอย ถือได้ว่าเป็นคนเสมือนไร้ความสามารถ จึงขอให้ศาลมีคำสั่งให้ นางพลอย ดั่งลอย เป็นคนเสมือนไร้ความสามารถ และให้อยู่ในความพิทักษ์ของ นายสมบุรณ์ ดั่งลอย ผู้ร้อง

ศาลได้สวนได้ความว่า ผู้ร้องเป็นบุตรโดยชอบด้วยกฎหมายของ นางพลอย ดั่งลอย เมื่อประมาณปี พ.ศ. ๒๕๕๐ นางพลอย ดั่งลอย ได้ล้มป่วยเป็นอัมพฤกษ์ อัมพาต ไม่สามารถเคลื่อนไหวร่างกายได้ มีอาการหูตึง และความจำเสื่อม ช่วยเหลือตนเองไม่ได้ พุดกับบุคคลทั่วไปไม่ได้แต่ยังคงมีสติสัมปชัญญะสมบุรณ์ ซึ่งอาการดังกล่าวของ นางพลอย ดั่งลอย ถือได้ว่าเป็นคนเสมือนไร้ความสามารถ เหตุดังกล่าวผู้ร้องจึงขอให้ศาลมีคำสั่งให้ นางพลอย ดั่งลอย เป็นคนเสมือนไร้ความสามารถ และให้อยู่ในความพิทักษ์ของผู้ร้องทั้งนี้ผู้ร้องไม่เป็นบุคคลต้องห้ามตามกฎหมาย

ศาลพิเคราะห์แล้ว เห็นว่าผู้ร้องเป็นบุตรโดยชอบด้วยกฎหมายของ นางพลอย ดั่งลอย ปัจจุบัน นางพลอย ดั่งลอย เป็นอัมพฤกษ์ อัมพาต ไม่สามารถเคลื่อนไหวร่างกายได้ อาการหูตึง และความจำเสื่อม ช่วยเหลือตนเองไม่ได้ พุดกับบุคคลทั่วไปไม่ได้ แต่ยังคงมีสติสัมปชัญญะสมบุรณ์ ซึ่งอาการดังกล่าวของ นางพลอย ดั่งลอย ถือได้ว่าเป็นคนเสมือนไร้ความสามารถ ทั้งผู้ร้องไม่เป็น

บุคคลต้องห้ามตามกฎหมาย จึงเห็นควรให้ผู้ร้องดูแลและรักษาผลประโยชน์และเป็นผู้ที่ทุกข์ของนางพลอย ด้วงลอย จึงมีคำสั่งว่า นางพลอย ด้วงลอย เป็นคนเสมือนไร้ความสามารถ และให้อยู่ในความพิทักษ์ของ นายสมบุญร์ ด้วงลอย ผู้ร้อง

ประกาศ ณ วันที่ ๖ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๕๗

มนู มนุสสุข

ผู้พิพากษา

ช่วงท้ายของชีวิตแม่

ในช่วงสุดท้ายของแม่ แม่เป็นผู้ป่วยติดบ้านที่ต้องดูแลอย่างใกล้ชิด จากลูกหลาน หากพิจารณาตามหลักคำสอน ข้า-เรียว คนก็จะต้องตายและเป็นส่วนหนึ่งที่ย้อนกลับไปสู่รัฐสัจดิน กลับไปสู่ความเป็นธรรมชาติ เป็นส่วนหนึ่งของธรรมชาติ แต่คุณค่าของชีวิตเป็นสิ่งสำคัญ และมีความจำเป็นในฐานะที่มนุษย์คนหนึ่ง ๆ จะเดินทางก้าวไปจนถึงวาระสุดท้ายของการเดินชีวิต ไต ๆ ในโลกล้วนอนิจจัง พระพุทธศาสนาบอกไว้อย่างนั้น และในความทรงจำเหล่านั้นได้สะท้อนให้เห็นว่า เมื่อถึงที่สุด สรรพสิ่งเหล่านั้นได้กลายเป็นส่วนหนึ่งของการใช้ชีวิตในฐานะเป็นส่วนหนึ่งของการสร้างชีวิตร่วมกับชีวิตอย่างที่เกิดขึ้นและทำให้เกิดเป็นปรากฏการณ์ของการใช้ชีวิตที่เกิดขึ้นจนกระทั่งปัจจุบัน แม่คงกลับไปอย่างสงบ ด้วยความสงบ ที่พวกเรา ๆ ลูก จะทำหน้าที่พึงกระทำได้ หรือไม่พึงกระทำได้ แต่เป็นการสะท้อนให้เห็นว่าช่วงท้ายของชีวิตแม่ ด้วยปัญหาสุขภาพ

ข้าพเจ้าเรียบเรียงจากความจำบ้าง คำบอกเล่าบ้าง บันทึกคำบอกเล่าบ้าง ความรู้สึกที่สั่งสมมาในฐานะแม่ ที่เล่าผ่านเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นบ้าง ที่แม่อยากเล่า เราฟัง หรือลูก ๆ ฟัง แบ่งปัน โดยใช้เวลาเป็นบันทึกจากความทรงจำอยู่หลายปี เพราะผู้บันทึกเอง ถ้านับจริง ๆ ความทรงจำเกี่ยวกับบ้านค่อนข้างน้อย เพราะออกจากบ้านแต่วัยเยาว์ ดังนั้นบันทึกนี้ นึกได้ก็เขียน คลับคล้ายคลับคลาก็ถาม แต่ด้วยเจตนาเพื่อบันทึกถึงแม่ในมุมที่ตัวเองจดจำ แต่ในขณะที่บันทึกส่วนนี้แม่ (๑๕ ธันวาคม ๒๕๕๕) แม่หูไม่ได้ยิน และอ่านหนังสือต้องใช้วิธีการเขียนตัวใหญ่ ๆ เพื่อให้เห็น ข้าพเจ้ามานอนพักและเฝ้าแม่ สลับกันกับพี่ ๆ น้อง ๆ คนอื่น ๆ เพื่อดูแลอาการเจ็บป่วยที่เกิดขึ้นในขณะนั้น การบันทึกเล่าเพื่อสะท้อนให้เห็นว่าเมื่อถึงที่สุดชีวิตของมนุษย์คนหนึ่ง ๆ จะจบลงด้วยความตาย การเขียนหนังสือนี้เพื่อ บอกว่าช้าเร็วแม่ต้องจากไป แต่สิ่งหนึ่งที่จะทำได้คือการบันทึกถึงแม่ในฐานะคนเล็ก ๆ ที่อยู่ชุมชน ไปจนถึงภาพกว้างในระดับใหญ่ขึ้น ของมนุษย์คนหนึ่ง ๆ จะทำได้

วันนี้แม่มีอาการดีขึ้น (บันทึกเมื่อ ๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๖) กินได้ นอนได้ ร่างกายแม่โดยรวมก็เป็นไปตามสภาพของคนชราภาพ แม่อาจจะดูเร็วเกินไปกับวัย ๗๒ ปี เมื่อเทียบกับคนอื่น ๆ แต่สิ่งหนึ่งที่สะท้อนให้เห็นก็คือ ความร่วงโรยของแม่ทำให้เราได้ ทำหน้าที่ของลูก ระหว่าง ๆ พี่ ๆ น้อง ออกแรง ออกเงิน ร่วมกันดูแลแม่ แม่ในความเป็นจริงสุขภาพของแม่ อาจไม่ได้คืนกลับตามเดิม

แต่ก็ถือว่าได้ทำหน้าที่ของลูก ๆ จนถึงเวลาอันสมควร จนเวลาผ่านไป ตามอายุสังขารของแม่ จนถึงวินาทีสุดท้าย

เราผู้เป็นลูกจึงได้แวะเวียนผ่านกันมาดูแลตามสภาพตาม เวลา และตามสถานการณ์ที่จะเป็นไปได้ แม้จะเป็นการดูแลระยะ สุดท้าย แต่ด้วยเหตุที่ว่าพวกเราอยากได้คนที่รู้จักแม่ รู้ใจ เหมือน ไม่อยากขัดใจในวาระสุดท้าย จึงไม่ได้หาใครมาเป็นคนดูแล แต่พวกเราใช้วิธีการสลับกันดูแล พาไปบ้านโน้นบ้างบ้านนี้บ้างเพื่อที่จะให้ แม่ได้พบกับลูก กับหลานกันตามโอกาสอันสมควร และในเวลา เดียวกันความพร้อมเหล่านี้ได้ทำให้พวกเราได้พบกับความ เปลี่ยนแปลงและความแตกต่างในคราวและโอกาสที่แตกต่างกันไป ได้เพิ่มความเข้าใจให้กับชีวิตว่าการเดินทางไกลของชีวิตเปลี่ยนไป ตามสถานการณ์

จนวาระสุดท้ายของชีวิต แม่เสียชีวิตไปด้วยความความชรา ภาพ และโรคสะสมที่ร่างกายไม่อาจฝืนทนกับความเจ็บป่วย และ เจ็บปวด ที่สั่งสมมาด้วยโรคตามอายุขัย และเสียชีวิตด้วยอาการสงบ ณ บ้านเลขที่ ๒๐๕/๑ หมู่ ๖ ต.บ้านสวน อ.เมือง จ.สุโขทัย บ้านที่แม่สร้างมาด้วยน้ำพักน้ำแรงของแม่ พร้อมเป็นบ้านหลังสุดท้ายที่แม่ใช้พักผ่อนในวันเกษียณ หลังจากดูแลลูก เต็บโต เต็บใหญ่และดูแลตัวเองได้ แม่เข้ามาอยู่ในบ้านในปีที่ดิเรก ลูกชายคนที่ ๕ บวช และหยุดอาชีพทางการเกษตร ประหนึ่งแม่เกษียณอาชีพที่ ทำมาทั้งชีวิต พักที่บ้านอันเป็นที่เกิด และที่ตายของแม่ อนุสรณ์

แห่งความตายของแม่ยืนยันได้อย่างหนึ่งว่า ช้าเร็วทุกคนต้องตาย
และความตายก็เป็นส่วนหนึ่งของชีวิต ที่คนจะต้องได้รับและตายไป
ในที่สุด

ประกาศศาลเยาวชนและครอบครัว

จังหวัดสุโขทัย

เรื่อง คำสั่งให้ นางพลอย ดั่งลอย เป็นคนไร้ความสามารถ

คดีแพ่งหมายเลขดำที่ ๒๐/๒๕๕๕

คดีแพ่งหมายเลขแดงที่ ๔๗/๒๕๕๕

ด้วย นายสมบุรณ์ ดั่งลอย ผู้ร้อง ยื่นคำร้องว่า นางพลอย ดั่งลอย ป่วยเป็นโรครชรา ไม่สามารถช่วยเหลือตนเองได้ ผู้ร้องเป็นบุตรของนางพลอย ขอให้นางพลอยเป็นคนไร้ความสามารถ และอยู่ในความอนุบาลของผู้ร้อง

ศาลได้สวนไต่สวนได้ว่า ผู้ร้องเป็นบุตรโดยชอบด้วยกฎหมายของ นางพลอย ดั่งลอย นางพลอยป่วยเป็นโรครชรา แพทย์ลงความเห็นว่ามีอาการพิการ ตาบอดทั้งสองข้าง ไม่พูด ไม่สื่อสาร ไม่สามารถดูแลและช่วยเหลือตนเองได้ ตามใบรับรองแพทย์ ผู้ร้องซึ่งเป็นบุตรและเป็นผู้ดูแลนางพลอย มาโดยตลอด ผู้ร้องไม่เป็นบุคคลต้องห้ามมิให้เป็นผู้อนุบาลตามกฎหมาย ทายาทอื่นของนางพลอย ต่างยินยอมให้ผู้ร้องเป็นผู้อนุบาลนางพลอยตามบัญชีเครือญาติและหนังสือยินยอม

ศาลพิเคราะห์แล้วเห็นว่า นางพลอยป่วยจนไม่สามารถพูดและช่วยเหลือตนเองได้เข้าลักษณะ บุคคลวิกลจริต ผู้ร้องเป็นบุตรนางพลอยและเป็นผู้อุปการะดูแลนางพลอยมาตลอด ผู้ร้องย่อมสามารถ ดูแลรักษาผลประโยชน์และเป็นผู้อนุบาลของนางพลอยได้ ประกอบกับผู้ร้องไม่เป็นบุคคลต้องห้ามมิให้เป็นผู้อนุบาลตามกฎหมาย จึงมีคำสั่งว่า นางพลอย ดั่งลอย เป็นคนไร้ความสามารถและให้อยู่ ในความอนุบาลของ นายสมบุรณ์ ดั่งลอย ผู้ร้อง

ประกาศ ณ วันที่ ๒๘ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๕๕

อัญชนีย์ ไตรนิษฐ์

ผู้พิพากษา

กำหนดการ

บำเพ็ญกุศลศพแม่พลอย ด้วงลอย ระหว่างวันที่ ๒๗ - ๓ ธันวาคม ๒๕๖๑

วันที่ ๒๗ พฤศจิกายน ๒๕๖๑

เจ้าภาพคณะลูก ๆ หลาน ๆ

วันที่ ๒๘ พฤศจิกายน ๒๕๖๑

เจ้าภาพคณะลูก ๆ หลาน , คุณหนูลาบ (จ๋อน) เกิดซ้ำ

วันที่ ๒๙ พฤศจิกายน พ.ศ.๒๕๖๑

คณะที่ ๑ คณะกรรมการวัดคลองตะเคียน นำโดย พระครูสมุห์สิริวงศ์ อาจารย์เพียร เขยวัดเกาะ อ.ฝ้ายน เขยวัดเกาะ. คุณฉะอ้อน ทิมอยู่, คุณสำคัญ สุดใจ คุณทวีศักดิ์ โพธิ์ทอง, คุณประเทือง ฝั่งสุข คุณเหลี่ยม พักเฟื่อง, คุณแจ่ม เขียวแก้ว, ผู้ช่วยเอ็มบี บัวหงส์

คณะที่ ๒ สมาคมศิษย์เก่า มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย นำโดย ดร.สุวัฒน์ รักขันโท เลขาธิการสมาคม, ดร.พงษ์พัฒน์ จิตตานุรักษ์ กรรมการสมาคม และ ดร.ถนัด ไชยพันธ์ กรรมการสมาคม เป็นผู้แทน

คณะที่ ๓ นิสิตหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาพุทธบริหารการศึกษา รุ่นที่ ๑ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครสวรรค์ นำโดย พระปลัดณรงค์ธรรม กตธมโม. วัดท่าหลวง จ.พิจิตร ผอ.นิพนธ์ ชาวเอี่ยม (ผู้อำนวยการโรงเรียน จ.พิษณุโลก)

คณะที่ ๔ คณะมนุษยศาสตร์ มจร โดยพระครูพิพิธปริยัติกิจ เจ้าอาวาสวัดชัยชะอม เจ้าคณะตำบลเขาวง อ.พระพุทธบาท จ.สระบุรี , พระครูพิสมรสิทธิ์การ เจ้าอาวาสวัดนิคม รองเจ้าคณะอำเภอพระพุทธบาท จ.

สระบุรี พระปลัดสมชาย ปโยโค,ดร. จังหวัดกาญจนบุรี (อาจารย์ประจำ
วิทยาลัยสงฆ์พุทธปัญญาศรีทราวดี จ.นครปฐม)

วันที่ ๓๐ พฤศจิกายน ๒๕๖๑

คณะที่ ๑ หลักสูตรบัณฑิตศึกษา ภาควิชารัฐศาสตร์ โดย รศ.ดร.สุรพล
สุยะพรหม รองอธิการบดีฝ่ายกิจการทั่วไป และผู้อำนวยการ หลักสูตร
บัณฑิตศึกษา มอบหมายเลขานุการ หลักสูตร ดร.ประเสริฐ ธิลา
พระมหากฤษฏา กิตติโสภโณ,ผศ.ดร. พระมหาสุพันธ์ สุนนโท,ดร.
ดร.ประสิทธิ์ พุทธศาสน์ศรัทธาและครอบครัว, ผศ.ดร.รัฐพล เย็นใจมา,
กาญจนา บุญเรือง, พัชรี หาร่าง, พระสมนึก อธิปญฺโญ,พระนุชิต นาคเสโน
ผศ.ดร.อนันต์ กระสังข์ พร้อมภรรยา เดินทางร่วมเป็นเจ้าภาพสวดพระอภิธรรม

คณะที่ ๒ นิสิตหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการ
เชิงพุทธ นิสิต กจพ ป.เอก รุ่นที่ ๗ นำโดยหลวงพ่อดัง นนทโย วัดอินทาราม
พระเอกลักษณะ อชิโต จ.สมุทรสงคราม, พระจรรยา จันทบุไม วัดบางไผ่ลงใน จ.
สมุทรปราการ พระโอภาส โอภาโส, วัดหน้าพระเมรุ จ.พระนครศรีอยุธยา
พระธงชัย ธมมวโร วัดธรรมามูล อ.เมือง จ.ชัยนาท

คณะที่ ๓ นิสิตหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการ
เชิงพุทธ นิสิต กจพ ป.เอก รุ่นที่ ๖ นำโดย พระครูอาทรวชิรกิจ,ดร. เจ้า
อวาสวัดไตรภูมิ อ.พรานกระต่าย พระครูสิทธิวิจิตรโสภิต,ดร. เจ้าอวาสวัด
กัลปพฤกษ์ อ.เมือง จ.กำแพงเพชร พระครูสังฆรักษ์ปัญญาพล ปญญาโปล
เจ้าอวาสวัดอโยธยา จ.พระนครศรีอยุธยา,

คณะที่ ๔ นิสิตหลักสูตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิง
พุทธ นิสิต กจพ ป.โท รุ่นที่ ๑๐ ผู้แทนโดยพระครูกิตติวราณวัฒน์ (เจ้าอวาส
วัดบางไผ่ลง) พระมนินทร์ มุนินโท, พระมหามงคล สมงคโล วัดบางไผ่ลงใน

จ.สมุทรปราการ พระครูสังฆรักษ์สมบัติ ธมฺมทินฺโน เจ้าอาวาสวัดทองจันทริกา
ราม จ.พระนครศรีอยุธยา

คณะที่ ๕ นิสิตหลักพุทธศาสนมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการ
เชิงพุทธ นิสิต กจพ ป.โท รุ่นที่ ๑๑

วันที่ ๑ ธันวาคม ๒๕๖๑

คณะที่ ๑ ครอบครัวม่วงศรี นางสาวเหลียม ม่วงศรี, นายณรงค์
ม่วงศรี, นายดอกกรัก ม่วงศรี, นายจำลอง ม่วงศรี, นายสำรวย ม่วงศรี

คณะที่ ๒ คณะสงฆ์วัดบึงทองหลาง นำโดยพระอาจารย์สังวาล
กิตติสัทโท พระสมชาย (เชียด) เขมงกโร, พระมหาธนู จิตตคุตโต, พระดำรง
ฐิตสีโล, พระวินิจ ฐานิสโร, พระบุญช่วย ขนติธโร, พระดำรง ฐิตสีโล พระ
สมศักดิ์ (แบ่งค์)

คณะที่ ๓ ศูนย์อาเซียนศึกษา (Asean Studies Centre) มหาวิทยาลัย
มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย โดย พระมหาสมพงษ์ สุนตจิตโต ดร.ลำพอง
กลมกุล นางสาวมุกกรวี ฉิมพะเนาวิ

คณะที่ ๔ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขต
นครสวรรค์ โดย พระราชวชิรเมธี, ผศ.ดร. (รองเจ้าคณะจังหวัดกำแพงเพชร)
พระครูศรีสุธรรมนิวิฐ, ดร. ผู้ช่วยอธิการบดีฝ่ายบริหารวิทยาเขตนครสวรรค์
ผศ.ดร.อัครเดช พรหมกัลป์ รองผู้อำนวยการวิทยาลัยสงฆ์ ผศ.ดร.ศิริโรจน์
นามเสนา (ผู้ช่วยอธิการบดีฝ่ายกิจการทั่วไป) พระครูนิรมิตสังฆกิจ (ประธาน
หลักสูตร) ผศ.ศศิกิจจ อ่ำจ้อย ผศ.ดร.อานนท์ เมธีวรรณ (ผู้ช่วยอธิการบดี
ฝ่ายกิจการนิสิต) อาจารย์อนงค์นาฏ แก้วไพฑูรย์ สุวิมล หงษาวรรณ

คณะที่ ๖ ครอบครัว อาสุบิน (รอด) อาเข้า ดั่งลวย

คณะที่ ๗ ครอบครัว อาเล็ก (เม็ด)-อาประทุม (หยอง) ดั่ง
ลวย

คณะที่ ๘ ครอบครัวน้ำแดง (อยู่) เกิดซ้ำ - ทองคำ (จุก)

จ้อยแก้ว

คณะที่ ๙ ครอบครัวปู่ห้อย-ย่าสว่าง ตัวงลอย (อาใส-อา
เหล่-อาตี๋)

วันอาทิตย์ที่ ๒ ธันวาคม พ.ศ.๒๕๖๑ (ฉาปนกิจศพ)

เวลา ๑๓.๐๐ น. พระราชวิมลเมธี เจ้าคณะจังหวัดสุโขทัย เป็นองค์
แสดงพระธรรมเทศนา พระภิกษุสงฆ์จากวัดต่าง ๆ จำนวน ๒๕ รูป สวดแจ้ง
เวลา ๑๕.๐๐ น. พิธีประชุมเพลิงศพ โดยมี รายนามผู้ทอดผ้าบังสุกุล และ
พระพิจารณาผ้าบังสุกุล โดยมีเจ้าภาพร่วมทอดผ้าบังสุกุล และพระเถระมหา
เถระ ร่วมพิจารณาผ้าบังสุกุลดังนี้

ลำดับ	รายชื่อ	รายชื่อผู้พิจารณาผ้าบังสุกุล
๑	ครอบครัวม่วงศรี โดยคุณเหลี่ยม ม่วงศรี , คุณดอกกรัก ม่วงศรี คุณณรงค์ ม่วงศรี คุณจำลอง ม่วงศรี คุณสำรวย ม่วงศรี	พระครูสมุห์สิงหา วุฒญาโณ เจ้าอาวาสวัดป่าเรไร ตำบลบ้านสวน
๒	อาอา น้อง พ่อโบ ตัวงลอย (๑) อาสุบิน (รอด) ตัวงลอย (๒) อาอุบล (จ๊อก) ตัวง ลอย (๓) อาประทุม (หยอง) ตัวงลอย (๔) อาчим โตอ่อง (๕) อาสุ่ม วรรณช (ตัวแทนโดยลูก นางดอกไม้ (เบียบ) พุด หอมโพธิ์)	พระสมุห์ชัยยงค์ ภททนมโม เจ้าอาวาสวัดอมราวาส ตำบลบ้านสวน
๓	น้า น้า น้องแม่พลอย ตัวงลอย น้าเพียร อาจใหญ่ น้าอยู่ เกิดซ้ำ น้าจุก จ้อยแก้ว	พระครูสมุห์สิริวรงค์ ดิกขปญโญ เจ้าอาวาสวัดคลองตะเคียน ตำบลบ้าน สวน
๔	นางสาวทับทิม เพ็งแจ้ง ผู้ใหญ่สมาน ปานเกต	พระครูใบฎีกาสุรชัย อริญชโย เจ้าอาวาสวัดบึงนาราง ตำบลบ้าน สวน

๕	นางสาวปนิดา เอี่ยมภู ผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ ๖ นายบรรเจิด เอี่ยมภู รองประธานสภา อบต. ผู้ใหญ่ทวี ทองเดช ผู้ใหญ่บ้านหมู่ ๑๓ ผู้ใหญ่วันพิญ เมืองเอี่ยม ผู้ใหญ่บ้านหมู่ ๙	พระครูวิทิตธรรมโทย (อาจารย์ข้าง) เจ้าอาวาสวัดขุนตาลด อ.ศรีสำโรง จ. สุโขทัย
๖	คณะกรรมการวัดคลองตะเคียน นำโดย อ.เผียน เขยวัดเกาะ. คุณฉะอ้อน ทิมอยู่, คุณลำคำญ สุดใจ คุณทวีศักดิ์ โพธิ์ทอง, คุณประเทือง ผึ้งสุข คุณเหลียม พักเพื่อง , คุณแจ่ม เขียวแก้ว, ผู้ช่วยเอี่ยมบี บัว หงส์	พระปลัดวิรัตน์ ปญญาโวโร เจ้าอาวาสวัดยางเอน เจ้าคณะ ตำบลतालเตี้ย
๗	นายณรงค์ เกษรบัว กำนันตำบลบ้าน สวน นายสมควร มารอด ประธานสภา อบต.	พระครูสมุห์จักรินทร์ จตมโล เจ้าอาวาสวัดคู้ยงใหญ่
๘	สจ.สมพร นกหงส์ สจ.จังหวัดสุโขทัย นายก ฯ แบน เขียวแก้ว นายก อบต. บ้านสวน	พระครูสมุห์สำรวย ปุญญาโม เจ้าอาวาสวัดฤทธิศรีราษฎร์เจริญธรรม
๙	ในนามคณะสงฆ์วัดบึงทองหลาง โดย พระปลัดสังวาลย์ กิตติสทโท พระสุเทพ เดชปุณโญ พระทิม ธมมธโร พระบุญ ช่วย ปุญญธโร, พระมหาธนู จิตตคุตโต พระดำรง วิฑิตสีโล พระสมศักดิ์ พระ สมชาย (เขียด) เขมงกโร	พระครูสุจิตตเขมาภิรมย์ วัดหัว ฝาย เจ้าอาวาสวัดหัวฝาย เจ้าคณะตำบลบ้านสวน
๑๐	พระมหาชาติชาย ปญญาชีโร ป.ธ.๙ พระครูวินัยธรเอก เดชวโร ผศ.ดร.มดุง วรรมทอง ผศ.ดร.เดช ชูจันอัด	พระครูสุมนต์สุตกิจ (อรชุน) วัดราชธานี จ.สุโขทัย
๑๑	คณะนิสิตปริญญาเอก สาขาวิชาการ จัดการเชิงพุทธ รุ่น ที่ ๗ ผู้แทนโดย	พระครูสมณธรรมธาดา,ดร.

	หลวงพ่อดัง นนทีย์ จ.สมุทรสงคราม และพระมหาจินตวัฒน์ จารุวิพัฒน์ ป.ธ.๘ เจ้าอาวาสวัดม่วงชุม เจ้าคณะตำบลไม้ตัด จ.สิงห์บุรี	เจ้าอาวาสวัดคลองกระจง อ.สวรรคโลก
๑๒	กำนันแสน สุริยลังกา กำนันหนองหญ้าปล้อง คุณเฉลิม ศรีกระจำง	พระอาจารย์แสนห์ ฐิตเมธ วัดบ้านนา เลขาเจ้าคณะตำบลวังทองแดง
๑๓	คุณทรงเกียรติ เม่นสุวรรณ ผอ.ส่วนวิชาการ วิทยาเขตนครสวรรค์ คุณณฐยา ราชสมบัติ ผอ.ส่วนบริหารและวางแผน อาจารย์ธีรพันธ์ เข็มรัมย์ อาจารย์ประจำ วิทยาเขตนครสวรรค์	พระครูขันตีพลธาดา (ทรงพล) เจ้าอาวาสวัดลัทธิทรายมูล
๑๔	นางสาวปณรดา ปิติเดชาศุกกุล นางเบญญาภา ปิติเดชาศุกกุล	พระครูพิทักษ์กิจโกศล (สุนันท์ นนทปสาโท) วัดบ้านกล้วย เจ้าคณะตำบลบ้านกล้วย
๑๕	พระครูพิพิธปริยัติกิจ, ผศ.ดร. เจ้าอาวาสวัดซำพะยอม เจ้าคณะตำบลขุนเขาวง จ.สระบุรี อาจารย์ประจำคณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย	พระครูโสภิตกิจจานุกุล (คิน อุปสนโต) วัดคูหาสุวรรณ เจ้าคณะตำบลเมืองเก่า เขต ๑
๑๖	คุณสมนึก นวลศรี-คุณอาทิตย์ คำแปลง คุณอุษา กระด้ทอง	พระครูวีระธรรมรักษ์ (บุญลือ) วัดลานหอย เจ้าคณะตำบลหนองหญ้าปล้อง
๑๗	ผศ.ดร.พระครูสังฆรักษ์จักรกฤษ ฐิริปญโญ อาจารย์ประจำคณะครุศาสตร์ ผศ.พระคมสัน ฐิตเมธโส อาจารย์ประจำคณะสังคมศาสตร์ ดร.นพดล ดีไทรสง อาจารย์ประจำคณะสังคมศาสตร์	พระครูพิพิธพัฒนวิธาน (อดท กวีวิโส) เจ้าคณะตำบลวังทองแดง เจ้าอาวาสวัดหนองตาโชติ
๑๘	พระมหาไธ้ ธมเมธี	พระครูสุภัทธีรคุณ จต.บ้านหลุม

	ผอ.สำนักวิชาการ วิทยาเขตนครสวรรค์	เจ้าอาวาสวัดราชพฤกษ์
๑๙	ผู้แทนเพื่อนพุทธศาสนิกชน บัณฑิต ครุศาสตร์ ๔๒ พันตำรวจตรี ชิลินห์ (ลี-ลิน) บุญล้อม สารวัตรกลุ่มงานผู้เชียว คดีอาญา กองคดีอาญา สำนักงานกฎหมายและคดี สำนักงานตำรวจแห่งชาติ ดร.วิรัชญา วีระสุโข ผู้จัดการงานบริหารมาตรฐานบริการการเดินทางอากาศ บริษัท วิทยุการบินแห่งประเทศไทย จำกัด ดร.ณพพรช อาทิตวรากุล (พิพัฒน์ แป้นอาทิตย์) โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ กรุงเทพมหานคร	พระครูประกาศธรรมานันท์ วัดบ้านนา รองเจ้าคณะอำเภอเมืองสุโขทัย
๒๐	ผศ.ดร.พิเชฐ หังโต รองคณบดีคณะสังคมศาสตร์ ผศ.ดร.อานนท์ เมธีวรฉัตร ผู้ช่วยอธิการบดีฝ่ายกิจการนิสิต มจร วิทยาเขตนครสวรรค์	พระสุขวรโรทัย (จง) เจ้าอาวาสวัดบ้านด่าน ที่ปรึกษาเจ้าคณะจังหวัดสุโขทัย
๒๑	ป้าใจ ม่วงศรี - น้ำสุชาติ คชกุล ประธานในการประชุมเพลิงฝ่ายฆราวาส	พระราชวิมลเมธี,ดร. วัดราษฎร์ศรัทธาธรรม เจ้าคณะจังหวัดสุโขทัย ประธานในการประชุมเพลิงฝ่ายสงฆ์

ลำดับพิธีการ

- สวดมาติกาบังสุกุล
- เทศน์พระราชพิธีมรณกรรม, เจ้าคณะจังหวัดสุโขทัย
- แสดงหน้าเมรุศพ ๓ ชุด จากวิทยาลัยนาฏศิลป์จังหวัดสุโขทัย (๓ ชุด) ประมาณ ๒๐ นาที (ชุดที่ ๑-๒ มอบทุนการศึกษาโดย หลานน้ำณรงค์ ม่วงศรี ชุดที่ ๓ มอบทุนการศึกษาโดย หลานน้ำสำรวย ม่วงศรี)
 - มอบเงินบำรุงการศึกษา จำนวน ๑ หมื่นบาทแก่โรงเรียนวัดฤทธิ์ ผู้อำนวยการโรงเรียนเป็นผู้แทนรับมอบ (ลูก ๆ เป็นผู้มอบ)
 - มอบเงินบำรุงพระศาสนา จำนวน ๑ หมื่นบาทแก่วัดคลองตะเคียน คณะกรรมการวัดเป็นผู้แทนรับมอบ (ลูก ๆ เป็นผู้มอบ) อาจารย์เขียน เขยวัดเกาะ เป็นผู้รับมอบ
 - มอบทุน ๕ พันบาท สนับสนุนสมาคมศิษย์เก่าราชานิววิทยาลัย จ.สุโขทัย (ผู้แทนสมาคมเป็นผู้รับมอบ)
 - มอบกองทุน ชมรมพุทธศาสตร์บัณฑิต ครุศาสตร์ รุ่น ๔๒ (พธ.บ.ครุศาสตร์ ๔๒) จำนวน ๑ หมื่นบาท
 - ทอดผ้าไตร / อ่านประวัติ/ทอดผ้าไตร
 - ขับเสภาอาลัย โดย ดร.ลำพอง กลมกุล ผู้อำนวยการส่วนวิจัยสารสนเทศ และบริการวิชาการศูนย์อาเซียน มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
 - ทอดผ้าไตร ๒๑ ไตร

วันจันทร์ที่ ๓ ธันวาคม พ.ศ.๒๕๖๑ (ทำบุญสวดตมวาร-ทำบุญ ๗ วัน)

- เก็บอัฐิธาตุ ทำบุญ ๗ วัน นิมนต์พระภิกษุจำนวน ๙ รูป สวดพุทธมนต์ ฉันทภัตตาหารเช้า เป็นเสร็จพิธี ทำบุญเจ็ดวัน

รายนามหรือร่วมงานศพแม่พลอย ดั่งลอย ระหว่างวันที่ ๒๗ พฤศจิกายน - ๒ ธันวาคม ๒๕๖๑

๑. นิสิต กจพ รุ่น ๖ มจร วังน้อย
๒. ผศ.ดร.พิเชฐ ทั้งโต รองคณบดีคณะสังคมศาสตร์
๓. หลักสูตรบัณฑิตศึกษา คณะสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
๔. พระสุธีวีรบัณฑิต (ไชว์ ทสสนิโย)
๕. ครอบครัวประทุม (อาหยอง) ดั่งลอย
๖. หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตร์บัณฑิต มจร วิทยาเขตนครสวรรค์
๗. สุจิตรา (หมีว) ดั่งลอย-วรรณกร (มอส) ทับทิม
๘. พระราชรัตนเวที, ผศ.ดร. ผู้อำนวยการวิทยาลัยสงฆ์นครสวรรค์
๙. คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
๑๐. ครุศาสตร์ มจร ๔๒
๑๑. บริษัท MMSVS
๑๒. นิสิตปริญญาโท กจพ ๑๐
๑๓. พรวิภา หลัง เกตุเทศ เนเธอร์แลนด์
๑๔. ดอกกรัก-จारी ม่วงศรี พร้อมครอบครัว
๑๕. ใจ-เหลียม-ณรงค์-เพียว ม่วงศรี พร้อมครอบครัว
๑๖. สำรวย-ฉลา ม่วงศรี พร้อมครอบครัว
๑๗. จำรอง จரியาม่วงศรี พร้อมครอบครัว
๑๘. สมาคมฌาปนกิจสงเคราะห์สตรีเมืองสุโขทัย
๑๙. รศ.ดร.สุรพล สุขะพรหม ผอ.หลักสูตรบัณฑิตศึกษา ภาควิชารัฐศาสตร์
๒๐. ผอ.บัณฑิตศึกษา วิทยาเขตนครสวรรค์
๒๑. มจร วิทยาเขตนครสวรรค์
๒๒. สมาคมศิษย์เก่ามหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

- ๒๓. สำนักวิชาการ มจร วิทยาเขตนครสวรรค์
- ๒๔. พระศรีสมโพธิ คณาจารย์และนิสิต มจร วิทยาเขตนครสวรรค์
- ๒๕. ดร.ลำพอง กลมกุล ผอ.ส่วนวิจัย ฯ ศูนย์อาเซียนศึกษา มจร
- ๒๖. หรีดอาลัยจากลูก ๆ
- ๒๗. หรีดอาลัยจากหลาน ๆ
- ๒๘. บริษัท RIG ๓๔๐K Emas Energy Services

เจ้าภาพถวายผ้าบังสุกุลทอดผ้าหีบศพ ก่อนฌาปนกิจศพ

ที่	เจ้าภาพถวายผ้าบังสุกุลชุดที่ ๑	ที่	เจ้าภาพถวายผ้าบังสุกุลชุดที่ ๒
๑	คุณธีรพงษ์ (พงษ์) ด้วงลอย	๑	คุณเหลี่ยม ม่วงศรี
๒	คุณประนอม ด้วงลอย (เที่ยงบุญ)	๒	คุณณรงค์ ม่วงศรี
๓	คุณพาน ด้วงลอย (น้อยนวล)	๓	คุณตอกรัก ม่วงศรี
๔	คุณสมนึก (हांว) ด้วงลอย (เกตุ เอี่ยม)	๔	คุณจำลอง ม่วงศรี
๕	คุณสมบูรณ์ (รุ่ง) ด้วงลอย	๕	คุณสำราญ ม่วงศรี
๖	คุณอรสา (ดำ) ด้วงลอย (บ้าน กล้วย)	๖	คุณวันเพ็ญ สุขผึ้ง
๗	คุณดิเรก ด้วงลอย	๗	คุณยุพา (ป้อ) สุขผึ้ง
๘	คุณวัชรินทร์ (แสง) ด้วงลอย	๘	คุณพร อาจใหญ่ (น้ำเพ็ชร)
๙	คุณจิรัชยา ด้วงลอย	๙	คุณสมชาย วรรณช (อาส้ม)
๑๐	คุณกัลยา (ยู่) ด้วงลอย	๑๐	คุณดอกไม้ (เปียบ) พุทธหอมโพธิ์ (วรรณช)
๑๑	คุณยุภาวดี (ปี) ด้วงลอย	๑๑	คุณสุมิตรา (หงุ่น) จ้อยแก้ว
๑๒	คุณสุจิตรา (หมีว) ด้วงลอย	๑๒	คุณปราณี (เปิ้ล) จ้อยแก้ว
๑๓	คุณอรนัช (การ์ตูน) ด้วงลอย	๑๓	คุณจุฑามาศ (รส) จ้อยแก้ว
๑๔	คุณอนุชาติ (ปิม) ด้วงลอย	๑๔	คุณกุหลาบ (จ๋อน) เกิดซ้ำ
๑๕	คุณสมหมาย (คำ) ด้วงลอย	๑๕	คุณเต็ม บ้านกล้วย
๑๖	คุณนิภาพร ด้วงลอย	๑๖	คุณฉวี ทับทิม
๑๗	คุณนิภารัตน์ ด้วงลอย	๑๗	คุณสนอง ทับทิม
๑๘	คุณอินทรา ด้วงลอย	๑๘	คุณประสิทธิ์ ทับทิม

๑๙	คุณวันชัย (กอบ) ต้วงลอย	๑๙	คุณทับทิม เพ็งแจ่ม
๒๐	คุณภาวินี (กุ่ม) ต้วงลอย	๒๐	คุณพวง สุขผึ้ง
๒๑	คุณสมบูรณ์ (ก้อย) ต้วงลอย (ฉิม มัน)	๒๑	คุณบุญลือ สุขผึ้ง
๒๒	คุณสุข ต้วงลอย (ลูกปุ่น้อย)	๒๒	คุณชิต อาจใหญ่
๒๓	คุณเล็ก ต้วงลอย (ลูกปุ่น้อย)	๒๓	คุณศรีนวล อาจใหญ่
๒๔	คุณสมนึก ต้วงลอย (ลูกปุ่น้อย)	๒๔	คุณคำหมื่น ม่วงอาบ
๒๕	คุณวิน ต้วงลอย	๒๕	คุณศิริพร (กาบ) อยู่พุ่ม

	เจ้าภาพถวายผ้าบังสุกุลชุดที่ ๓		เจ้าภาพถวายผ้าบังสุกุลชุดที่ ๔
๑	คุณไฉน รอดจันทร์	๑	คุณภาวนา บัวน่วม
๒	คุณสายหยุด เอี่ยมทอง อินทร์	๒	คุณบุญยืน ชุมพร
๓	คุณสุภารัตน์ คำจริง	๓	คุณโย ชุมพร
๔	คุณประเชิญ คำจริง	๔	คุณแฉั่ว เขี้ยวแก้ว
๕	คุณวิโรจน์ บัวน่วม	๕	คุณเลื้อย ภูมิ
๖	คุณเฉลา ต้วงลอย	๖	คุณประพล เค้าอัน
๗	คุณชม แยมเขนง	๗	คุณรำไพ เค้าอัน
๘	คุณธง ต้วงลอย	๘	คุณน้ำใส เอกอินทร์
๙	คุณนรินทร์ ต้วงลอย	๙	คุณใส อาจใหญ่
๑๐	คุณสนิท เพ็งยิ้ม	๑๐	คุณเหรียญ อาจใหญ่
๑๑	คุณเสนาะ อรุณวิง	๑๑	คุณสำราญ ต้วงลอย
๑๒	คุณจำเนียง จรแจ่ม	๑๒	คุณบุญยัง เกษรบัว
๑๓	คุณจรัญ แยมเขนง	๑๓	คุณแรม เจริญสุข

๑๔	คุณฉลอม แยมเขนง	๑๔	คุณดอกกรัก เจริญสุข
๑๕	คุณสมจิตร สุ่มแก้ว	๑๕	คุณสาคร สุขผึ้ง
๑๖	คุณชูชีพ สุ่มแก้ว	๑๖	คุณยุพิน แซ่มชื่น
๑๗	คุณสมบัติ ทับเมียง	๑๗	คุณพร หม้อเอี่ยม
๑๘	คุณปราณี ทับเมียง	๑๘	คุณชลอ หม้อเอี่ยม
๑๙	คุณสำราญ ตัวลอย	๑๙	คุณทัน อินทร์เรือง
๒๐	คุณเสาวรส คงทอง	๒๐	คุณสำเร็จ อินทร์เรือง
๒๑	คุณมะลิ สุขผึ้ง	๒๑	คุณประสาท ช้างกลัด
๒๒	คุณมะลิ สุขผึ้ง	๒๒	คุณทิพยา บัวปิ่น
๒๓	คุณหย่อน ชุมพร	๒๓	คุณจำเริญ ท้วมเรือง
๒๔	คุณเที่ยง ทองเดช	๒๔	คุณจิรฉัตร เค้าอัน
๒๕	คุณบุญธรรม ทองเดช	๒๕	คุณน้ำใส เค้าอัน

เจ้าภาพถวายผ้าบังสุกุลชุดที่ ๕

๑	คุณทองสุข แยมเขนง	๑๔	คุณสุวรรณรัตน์ ม่วงอาบ
๒	คุณสะอาด แยมเขนง	๑๕	คุณวีรชน ทิพบรรณา
๓	คุณรำแพน เหลี่ยมไทย	๑๖	คุณจิตติกา ทับนิยม
๔	คณชลอ วรรณช	๑๗	คุณเกษวภัทร์ ภูจำปา
๕	คุณสำราญ วรรณช	๑๘	คุณณัฐนันท์ แดงอิม
๖	คุณจันทร์แรม ชาวนา	๑๙	คุณจิราพร (แอ้ว) แก้วกำแพง
๗	คุณประนอม ดีหรั่ง	๒๐	คุณธนภูมิ แก้วกำแพง
๘	คุณหยด มารอด	๒๑	คุณปิยะดา (ก๊ก) แพรดำ
๙	คุณมงคล รอดบ้านสวน	๒๒	คุณอารีย์ ทองทุ่ง

๑๐	คุณประภา สุ่มแก้ว	๒๓	คุณชลอ บ้านกล้วย
๑๑	คุณพร เอกอินทร์	๒๔	คุณธเนศ ทองทุ่ง
๑๒	คุณพรหม เอกอินทร์	๒๕	คุณบุญธรรม ท่วมเลิศ
๑๓	คุณจรัส สุ่มแก้ว		

รายนามเจ้าภาพรวมช่วยงานศพ

	จำนวน/บาท
หลักสูตรบัณฑิตศึกษา ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย จ.พระนครศรีอยุธยา	๑๐,๐๐๐.-
ศ.ดร.บุญทัน ดอกไธสง หลักสูตรบัณฑิตศึกษา	๑,๐๐๐.-
รศ.ดร.สุรพล สุษะพรหม ผู้อำนวยการหลักสูตรบัณฑิตศึกษา	๓,๐๐๐.-
รศ.ดร.พรรษา พดุมยางกูร หลักสูตรบัณฑิตศึกษา	๑,๐๐๐.-
ผศ.ดร.เกียรติศักดิ์ สุขเหลือง หลักสูตรบัณฑิตศึกษา	๑,๐๐๐.-
ดร.ประเสริฐ ธิลาว หลักสูตรบัณฑิตศึกษา	๑,๐๐๐
ดร.สุริยา รักษาเมือง หลักสูตรบัณฑิตศึกษา	๓๐๐.-
ดร.กาญจนา คำจตุติ หลักสูตรบัณฑิตศึกษา	๕๐๐.-
พระสมนึก ธีรปถโญ หลักสูตรบัณฑิตศึกษา	๑,๐๐๐.-
พระนุชิต นาคเสโน (หลักสูตรบัณฑิตศึกษา)	๓๐๐.-
นายกรกต ชำบัณฑิต (หลักสูตรบัณฑิตศึกษา)	๒๐๐.-
นายสุภัทรชัย สีสะไบ (หลักสูตรบัณฑิตศึกษา)	๓๐๐.-
นายพลวัฒน์ สีทา (หลักสูตรบัณฑิตศึกษา)	๑๐๐.-

นางสาวสุมาลี บุญเรือง (หลักสูตรบัณฑิตศึกษา)	๕๐๐.-
นางสาวพัชรี हालาง (หลักสูตรบัณฑิตศึกษา)	๒๐๐.-
นางสาววันเพ็ญ ฉายสอาด (หลักสูตรบัณฑิตศึกษา)	๒๐๐.-
นางสาวกาญจนา บุญเรือง (หลักสูตรบัณฑิตศึกษา)	๑๐๐.-
ผศ.ดร.ธิดาฉวี หมั่นมี (หลักสูตรบัณฑิตศึกษา)	๕๐๐.-
ผศ.ดร.ยุทธนา ปราณีต (หลักสูตรบัณฑิตศึกษา)	๑,๐๐๐.-
พระมหากฤษฎา กิตติโสภโณ,ผศ.ดร. วัดท่าการ้อง อยุธยา	๑,๐๐๐.-
ผศ.ดร.รัฐพล เย็นใจมา (หลักสูตรบัณฑิตศึกษา)	๑,๐๐๐.-
พระสุธีวีรบัณฑิต,ดร. (ไขว้ ทสสนิโย) วัดศรีสุदारาม กทม.	๓,๐๐๐.-
รศ.ดร.สุรินทร์ นียมางกูร (หลักสูตรบัณฑิตศึกษา)	๑,๐๐๐.-
ผศ.ดร.เดช ชูจันอัด ภาควิชาเศรษฐศาสตร์ คณะ สังคมศาสตร์	๑,๐๐๐.-
ดร.ธวัชชัย สมอเนื้อ	๑,๐๐๐.-
(ดร.) เชน นคร คณะมนุษยศาสตร์ มจร	๑,๐๐๐.-
พระมหาสมพงษ์ สุนตจิตโต ศูนย์อาเซียนศึกษา มจร.	๔,๐๐๐.-
พระมหาหยุดธ์ มูลนิธิสุวรรณโคฒ์ กทม.	๑,๐๐๐.-
นางสาวมูกรวี ฉิมพะเนา ศูนย์อาเซียนศึกษา มจร	๕๐๐.-
ดร.ลำพอง กลมกุล ศูนย์อาเซียนศึกษา	๓,๐๐๐.-
ดร.ชนันทรณ์ เกียรติจันนธ์ คณะมนุษยศาสตร์ มจร.	๒,๐๐๐.-
ดร.ณภัสสรส์ เหมาะะประสิทธิ์ วิทยาลัยสงฆ์ลำปาง	๓๐๐.-
ดร.ปณณธร เรียรชัยพฤษ์ วิทยาลัยสงฆ์ราชบุรี	๑,๐๐๐.-
ผศ.ดร.พระครูสังฆรักษ์จักรกฤษณ์ ฐิริปณโณ,ดร.นพดล ดีไทยสงค์	๑,๐๐๐.-

คุณภริภัทร ห้วยหงษ์ทอง นิสิต ปริญญาเอก รปศ.๔	๑,๐๐๐.-
พระประจักษ์ มหาปณฺเฑ (สำนักทะเบียนและวัดผล มจร.)	๕๐๐.-
พระมหาจินตวัฒน์ จารุวัฒน โฉม วัดม่วงชุม จ.สิงห์บุรี	๓,๐๐๐.-
พระครูวินัยธรเอก ชินวิโส,ดร. วัดธรรมนาวา จ. พระนครศรีอยุธยา	๒,๐๐๐.-
พระมหาถวิล กลยาณธมฺโม (ผอ.สำนักทะเบียนและ วัดผล มจร.)	๑,๐๐๐.-
พระมหาสุนันท์ สุนนโท,ดร. วัดสุคันธาราม พระนครศรีอยุธยา	๒,๐๐๐.-
พระครูวิสุทธิสีกาภิวัดนนท์ จ.สระบุรี	๑,๐๐๐.-
พระมหาอำนาจ อจฉริยเมธี จ.ปทุมธานี	๑,๐๐๐.-
ผศ.ดร.ผดุง วรรมทอง คณะสังคมศาสตร์	๓๐๐.-
พระปลัดสมชาย ปโยโค,ดร. จ.กาญจนบุรี	๑,๐๐๐.-
หลวงพ่อด่าง นนทีโย วัดอินทาราม จ.สมุทรสงคราม	๑๐,๐๐๐.-
พระครูอาทรยติกิจ วัดพยัคฆาราม จ.สุพรรณบุรี	๑,๐๐๐.-
พระครูนนทกิจโกศล วัดอ่วมอ่อง จ.นนทบุรี	๑,๐๐๐.-
พระอุดมสิทธิธนายก,ผศ.ดร. / รองคณบดีคณะ สังคมศาสตร์ รองเจ้าคณะจังหวัดนนทบุรี วัดบางอ้อยช้าง	๕,๐๐๐.-
พระมหาคำพันธ์ อริณชโย ป.เอก กจพ ๗ วัดแช่ไห่ จ. ราชบุรี	๑,๐๐๐.-
พระฉัตรชัย (โก้) อธิปณฺเฑ ป.เอก กจพ ๗ วัดลำผักชี กทม.	๑,๐๐๐.-
พระสมุห์สมชาย วัดหนองตาบุญ ป.เอก กจพ ๗ จ. สระบุรี	๑,๐๐๐.-

พระเอกลักษณ์ อชิตโต วัดอินทาราม จ.สมุทรสงคราม	๔,๐๐๐.-
พระสมุห์บรรยงค์ ปุณฺณโณ ป.เอก กจพ ๗ วัดบางเบ็ด จ. ประจวบคีรีขันธ์	๑,๐๐๐.-
พระพิพัฒน์ โสภณจิตโต ป.เอก กจพ ๗ วัดไชโย จ.อ่างทอง	๑,๐๐๐.-
พระมหาชาติชาย ปญฺญาวชิโร ป.ธ.๙ วัดหนึ่ง กทม. คณะสังคมาศตฺร	๑,๐๐๐.-
พระบุญมี ธมฺมธโร (แก้วแท่น) วัดสวนหงษ์ จ. สุพรรณบุรี	๑,๐๐๐.-
พระมหาสม กลยาโณ คณะสังคมาศตฺร มจร	๕๐๐.-
สมาคมศิษย์เก่า มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราช วิทยาลัย	๓,๐๐๐.-
ดร.พงศ์พัฒน์ จิตตานุรักษ์,ดร.สุวัฒน์ รักขันโท,ดร.ณนัต ไชยพันธุ์	๒,๕๐๐.-
พระครูธรรมธรรสฐาพร ปกสฺสโร วัดมหานาม จ. อ่างทอง	๓๐๐.-
ผศ.ดร.อนุวัต กระสังข์-น.ส.ณิชากัทธ เกิดฤทธิ	๖๐๐.-
พระเจษฎา โชติมนฺโต สำนักทะเบียนและวัดผล	๕๐๐.-
คณะสังคมาศตฺร มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราช วิทยาลัย	๑,๕๐๐.-
พระมหาบุญเลิศ อินททปญฺโญ,รศ.ดร. รองคณบดีคณะ สังคมาศตฺร	๒,๐๐๐.-
พระกฤษณพล คุณงกโร, กจพ ป.โท ๑๐	๕๐๐.-
พระคมสัน จิตเมธโส,ผศ. คณะสังคมาศตฺร	๑,๐๐๐.-
พระครูปลัดอดุตร ปรีปฺพนโณ,ดร. วัดต้นสน จ.อ่างทอง	๒,๐๐๐.-
พระสิทธิชัย วิสุทโธ รป.ม. รุ่น ๑๐	๑,๐๐๐.-

พระครูพิพิธปริยัติกิจ,ดร. วัดชัยชะอม จ.สระบุรี /คณะ มนุษยศาสตร์	๕,๐๐๐.-
ดร.ประสิทธิ์-คุณประกายกานต์ พุทธศาสนศรัทธา และ ครอบครัว	๒,๐๐๐.-
พระมหาพลกิจ (วุ่น) สหกรณ์ มจร	๕๐๐.-
อาจารย์เชน นคร คณะมนุษยศาสตร์	๑๐๐๐.-
พระมหาจীরวัฒน์ กนตวณโณ,ดร. วัดเบญจมบพิตร/คณะ พุทธศาสตร์	๔๐๐.-
คุณจำลอง ภูมิสิทธิ์	๑,๐๐๐.-
คุณพวงขมนาถ จริยจินดา อดีตรองผู้อำนวยการสำนักงานตรวจ เงินแผ่นดิน	๑,๐๐๐.-
พระมหาประยูร โชติวีโร ผอ.กองกิจการนิสิต มจร	๑,๐๐๐.-
นิสิตหลักสูตร กจพ ป.เอก รุ่น ๖	๑๐,๐๐๐.-
ผศ.ดร.ภัทรพล ใจเย็น หัวหน้าภาควิชาเศรษฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์	๒๐๐๐.-
พระมหาสุเทพ สุทธิญาโณ รองคณบดีคณะ มนุษยศาสตร์ มจร	๑๐๐๐.-
ป.โท พุทธศาสนมหาบัณฑิต การจัดการเชิงพุทธ รุ่น ๑๑	๕๐๐๐.-
พระครูภาวนาคุณภรณ์ วัดป่าบำเพ็ญธรรม จ.สระบุรี	๑๐๐๐.-
พระครูสังฆรักษ์สมบัติ ธมมทินโน วัดทองจันทิการาม พระนครศรีอยุธยา	๒๐๐๐.-
พระญาณกร วัดมเหยงค์ กจพ ป.เอก รุ่น ๖ จ. พระนครศรีอยุธยา	๑,๐๐๐.-

พระครูพิสนธ์สิทธิการ รองเจ้าคณะอำเภอพระพุทธบาท จ.สระบุรี	๒๐๐๐.-
พระครูกิตติวิสุทธิวัฒน์ กจพ ๑๐ เจ้าอาวาสวัดบางไผ่ลงใน สมุทรปราการ	๓๐๐๐.-
พระครูบรรณกิจคุณาธาร (อนันต์) วัดศรีชมพู กทม. (กจพ ป.เอก รุ่น ๘) เลขานุการเจ้าคณะเขตหนองจอก	๒,๐๐๐.-
พระสมุห์นพดล จีรสีโล นิสิต กจพ ป.โท ๑๐ วัดบ้าน ด่าน จ.สพรรณบุรี	๑,๐๐๐.-
พระอธิการรัตน์ รัตน นิสิต กจพ ป.โท ๑๐ จ. อ่างทอง	๒,๐๐๐.-
คณะศิษย์ กจพ ป.โท ๑๐	๒๐,๐๐๐.-
พระสมุห์โอภาส โอภาโส วัดหน้าพระเมรุ จ. พระนครศรีอยุธยา	๑,๐๐๐.-
พระจรรุญ จนทุบโม วัดบางไผ่ลงใน จ.สมุทรปราการ	๑,๐๐๐.-
พระครูสังฆรักษ์ปัญญาพล ปญญาพล วัดอโยธยา พระนครศรีอยุธยา	๓,๐๐๐.-
คณะครูศาสตร์ พธ.บ. ๔๒ มจร	๒๕๐๐.-
พ.ต.ต.ฉิมิลท์ บุญล้อม- ดร.ภริชญา วีระสุโข	๒๐๐๐.-
ผศ.ดร.ชนสิทธิ์ สิทธิสูงเนิน มหาวิทยาลัยศิลปากร จ. นครปฐม	๒๐๐๐.-
ผศ.เดชา จันทร์ศิริ ม.เทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์ จ.นครปฐม	๕๐๐.-
พระมหาอเนก วัดสุทัศน์เทพวราราม พธ.บ.๔๒	๑,๐๐๐.-

ผอ.จีรนนท์ คนหาญ พธ.บ.๔๒ ผู้อำนวยการศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน เขต ๗ จังหวัดเชียงใหม่	๕๐๐.-
คุณสมวารธรรณ ธรรมธาดาพงศ์ (เสี่ยโกเมท) จ.ชลบุรี พธ.บ.๔๒	๑,๐๐๐.-
คุณวรพงษ์ศิริ จันทร สำนักพระราชวัง กทม. พธ.บ.๔๒	๕๐๐.-
คุณเวก สวัสดิ์ สำนักพระราชวัง กทม. พธ.บ.๔๒	๑,๐๐๐.-
ครูณฤพนธ์ แสงทอง พธ.บ.๔๒ โรงเรียนนวมินทราชินูทิศ เตรียมอุดมศึกษา จ. สมุทรปราการ	๕๐๐.-
ครูอภิชาญ หนันเมา สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ จ. นครราชสีมา พธ.บ.๔๒	๕๐๐.-
ดร.ณพพรช อาทิตวารกุล (พิพัฒน์ แป้นอาทิตย์) พธ.บ. ๔๒ โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ กทม.	๑๕๐๐.-
พระวรภพ คุณสมปนโน ป.โท กจพ ๑๐ วัดพุทธบาท จ. ลพบุรี	๑๐๐๐.-
หลักสูตรบัณฑิตศึกษา วิทยาเขตนครสวรรค์	๑๐๐๐๐.-
พระราชวรชिरเมธี,ผศ.ดร. ผู้ช่วยอธิการบดีฝ่ายวิชาการ รองเจ้าคณะจังหวัดกำแพงเพชร	๑,๐๐๐.-
พระครูนิวตถ์ประชากร อาจารย์ประจำสาขาวิชาพระพุทธศาสนา มจร วข. นครสวรรค์	๑,๐๐๐.-

พระมหาไธ้ ธมมเมธี ผู้อำนวยการกองวิชาการ มจร นครสวรรค์	๓,๐๐๐.-
อาจารย์กิตติพัทธ์ โมราสุข	๕๐๐.-
พระเอกจิตต์ อธิปญโญ คุณณฐพัชร แนมบัวและครอบครัว	๑,๐๐๐.-
คุณอมราวดี ชนะศักดิ์ และครอบครัว มจร วข. นครสวรรค์	๑,๐๐๐.-
พระครูประคุณวชิราภรณ์ พิสัน เพ็ญแข	๑๕๐๐.-
พระมหาสกุล โกสโล ป.ธ.๙	๕๐๐.-
พระวิศิษฐกุล สิริปญโญ ผู้อำนวยการส่วนวิชาการ สถาบันภาษา มจร	๓๐๐๐.-
คุณชฎาภัทร เปี่ยมอินทร์ มจร วข.นค	๔๐๐.-
คุณธนา เทียนจิตรเพชร มจร วข.นค	๒๐๐.-
คุณนิพนธ์-คุณชนากานต์ โอภาสี มจร วข.นค.	๒๐๐.-
ผอ.นิพนธ์ ชาวเอี่ยม นิสิต ป.เอก มจร นครสวรรค์	๓๐๐.-
นิสิตปริญญาเอก สาขาวิชาพระพุทธศาสนา รุ่น ๒	๓๐๐๐.-
พระศรีสมโพธิ,ดร. วัดปากน้ำ กทม.	๑,๐๐๐.-
พระครูนิวาส์ศิลาขันธุ์,ผศ.ดร. จ.นครสวรรค์	๑,๐๐๐.-
พระครูนิรมิตเวฬุวัน จร.วัดเวฬุวัน	๑,๕๐๐.-
คุณพุลลาภ จันทร์เฉลิม	๒๐๐.-
ดร.ประเวศ มหารัตน์สกุล	๕๐๐.-
ดต.พลวิทย์ สายสุนีย์ มจร นว.	๕๐๐.-
ดร.ณวพงศ์ธร นิติภูวนนท์ มจร นครสวรรค์	๕๐๐.-
ผศ.ดร.อานนท์ เมธีวรฉัตร มจร นครสวรรค์	๕๐๐.-

ผศ.ดร.ศศิกิจจ อัจฉัย	๕๐๐.-
ดร.สามารถ สุขประการ	๕๐๐.-
พระครูศรีสุธรรมนิวิฐ วัดไทรเหนือ	๒๐๐.-
ดร.ปฎิธรรม สำเนียง มจร นว	๕๐๐.-
พระครูอุทัยปริยัติโกศล	๕๐๐.-
รศ.ดร.วรกฤต เกื้อนช่างและครอบครัว	๑,๐๐๐.-
ดร.วินัย ทองมัน มจร นว	๕๐๐.-
อาจารย์พัชรินทร์ อยู่เย็นและครอบครัว	๓๐๐.-
พระครูสมุห์ณรงค์ โฆษิตธมโม	๑,๐๐๐.-
พระมหานคร วชิรเมธี	๑,๐๐๐.-
ผศ.ดร.สมคิด พุ่มทุเรียน	๕๐๐.-
พระมหาอุดร อุตโตโร (มากดี)	๑,๐๐๐.-
พระครูนิรมิตสังฆกิจ	๕๐๐.-
นางสาวณฐยา ราชสมบัติ	๔๐๐.-
นายธีรพันธ์ เข็ญรัมย์ มจร นว	๕๐๐.-
พระครูสิริภุรินัทศน์ วิทยาเขตนครสวรรค์	๑,๐๐๐.-
พระครูใบฎีกาภมณฑล เขมโก มจร นว	๕๐๐.-
พระครูปลัดวันชาติ วิชาติ เจ้าอาวาสวัดภัทรสิทธาราม จ.นครสวรรค์	๑,๐๐๐.-
นายทรงเกียรติ เม่นสุวรรณ มจร นว.	๓๐๐.-
น้องกวาง	๓๐๐.-
พระมหานิต ธีรสโร วัดนครสวรรค์ พระอารามหลวง	๕๐๐.-
คุณธนาพร คุณธนาเมส เครือษา คุณคชามาต ชนะศักดิ์,	๑,๐๐๐.-

คุณพงษ์เทพ คุณวิไล คุณณัฐมพฐุ ชนะศักดิ์	
อาจารย์อนงนาฏ ผอ.ปัญญา พรหมบุตร	๕๐๐.-
ผศ.ดร.สมภาพ เจริญขุนทด	๕๐๐.-
คณะรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต ปี ๒ (รป.ม.) มจร นว.	๑,๐๐๐.-
นางสมสนิทธิ นิลศรี - นางสุนันท์ ภูมะธน	๒๐๐.-
คุณสุวิมล หงमारรรณ	๕๐๐.-
โอม วิทยาเขตนครสวรรค์	๒๐๐.-
ดร.ภราดร-นางนิชชาวัลย์ แก้วบุตรดี วช.นครสวรรค์	๕๐๐.-
ผศ.ดร.สาธิต ทรัพย์รวงทอง	๑,๐๐๐.-
รศ.ดร.ธานี เกสทอง	๕๐๐.-
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขต นครสวรรค์	๑๐,๐๐๐.-
ผู้บริหารคณาจารย์นิสิตสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์	๑,๐๐๐.-
ผู้บริหารคณาจารย์นิสิตวิทยาลัยสงฆ์นครสวรรค์	๓๐๐.-
ผศ.ดร.อภิษฎาณัฐโสภา ออบสิน	๑,๐๐๐.-
พระปลัดณรงค์ธรรม กตธมโม วัดท่าหลวง จ.พิจิตร ป. เอก รุ่น ๑	๕๐๐.-
พระศรีสุทธิพงษ์ เจ้าคณะอำเภอลาดยาว อาจารย์ประจำวิทยาเขตนครสวรรค์	๒,๐๐๐.-
รศ.ดร.ไพศาล สรรสวิสุทธิ	๑,๐๐๐.-
คุณบัติ - คุณแหม่ม ชนะศักดิ์	๔๐๐.-
คุณพิมพ์ใจ อนุเดช	๓๐๐.-

	พระปลัดสังวาลย์ กิตติสัทโท วัดบึงทองกลาง กทม.	๑๕๐๐.-
	พระสุเทพ โชติบุญโญ วัดบึงทองกลาง กทม.	๕๐๐.-
	พระครูสมุห์สุวัฒน์ (อ่อง) สุวฑฒโน อ.แวง จ.นราธิวาส	๕๐๐.-
	พระสุนทร (ตึก) สุนทรโร วัดบึงทองกลาง กทม.	๕๐๐.-
	พระพงศธร (แดงโม) ขนติวโร วัดบึงทองกลาง กทม.	๕๐๐.-
	พระวินิจ ฐานิสฺสโร วัดบึงทองกลาง กทม.	๕๐๐.-
	พระมหาธนู จิตตคฺตโต วัดบึงทองกลาง กทม.	๕๐๐.-
	พระสมชาย (เชียด) เขมงกโร วัดบึงทองกลาง กทม.	๕๐๐.-
	พระทิม ธมฺมธโร วัดบึงทองกลาง กทม.	๕๐๐.-
	พระดำรงค์ ฐิตสีโล วัดบึงทองกลาง กทม.	๑,๐๐๐.-
	พระสมคิด (แบงค์) วัดบึงทองกลาง กทม.	๕๐๐.-
	พระโณทัย (พระไก่อ่หลานหลวงพ่อโต) วัดบึงทองกลาง กทม.	๕๐๐.-
	พระบุญมั่น รตนญาโณ วัดบึงทองกลาง กทม.	๑,๐๐๐.-
	พระประชุม (พ่อ) พระวันชัย (ต๋อง) อนิโฆ วัดบึงทองกลาง กทม.	๕๐๐.-
	พระเสนาะ (น่น) ปิยสีโล วัดบึงทองกลาง กทม.	๕๐๐.-
	อาจารย์ทวีป ไพเราะ โรงเรียนธัญบุรี อ.ธัญบุรี จ.ปทุมธานี	๑,๐๐๐.-
	พระอืด ศรีลา วัดบึงทองกลาง กทม.	๕๐๐.-
	พระบุญช่วย สวัสดิ์รักษา วัดบึงทองกลาง กทม.	๔๐๐.-
	พระฉลอม อริโย วัดบึงทองกลาง กทม.	๕๐๐.-

คุณอำนวย ศิริทอง กทม.	๑,๐๐๐.-
อ้วน ดำ หลังวัด กทม.	๕๐๐.-
คุณเพียวว์ อันอรุณ คำเปรม กทม.	๕๐๐.-
คุณอาทิตย์ - คุณพรประภา คำแปลง กทม.	๕๐๐.-
คุณแม่มาลี คุ่มเดชา กทม.	๑,๐๐๐.-
คุณอุบล จันทร์เรือง (เขียด) ลาดพร้าว ๙๑ กทม.	๕๐๐.-
คุณกิมเฮียง บุตรสีบ กทม. ลาดพร้าว ๑๐๑ กทม.	๑,๐๐๐.-
คุณพรชัย นางเพชรรัตน์	๒๐๐.-
คุณวีระพงษ์ สุกใส การบินไทย กทม.	๒๐๐.-
นายเอกรินทร์-คุณศรีัญญา ทองงาม ศิริเกษ	๕๐๐.-
คุณวันชัย - คุณอารีวรรณ (อ้อย) กาญจนवास กทม	๕๐๐.-
คุณแกรี-คุณเสาวณีย์ (น้ำค้าง) แอนเตอร์ส้น	๑,๐๐๐.-
คุณต๋อย ยากลิ่นหอม ลาดพร้าว กทม.	๕๐๐.-
คุณเบญญาภา-คุณปุนรดา (อึ้ง) ปิติเดชาศุภกุล กทม.	๒,๐๐๐.-
คุณปรดี-คุณสมนึก นवलศรี ลาดพร้าว ๑๐๑ กทม.	๒,๐๐๐.-
คุณทองกร-จำคนอง รุ่งเรือง ลาดพร้าว ๑๐๑ กทม.	๓๐๐.-
พระราชวิมลเมธี,ดร. เจ้าคณะจังหวัดสุโขทัย วัดราชบุรุษ ศรีท้าวธรรม	๑,๐๐๐.-
พระครูประกาศธรรมานันท์ รองเจ้าคณะอำเภอเมือง วัด บ้านนา	๑,๐๐๐.-
พระครูโสภิตกิจจานุกูล (คิน) จต.เมืองเก่า ๒ วัดคูหา สุวรรณ จ.สุโขทัย	๑,๐๐๐.-
พระครูสุมนต์ธรรมธาดา,ดร. วัดคลองกระจง จ.สุโขทัย	๑,๐๐๐.-

พระครูสมุห์สิริวรรณค์ ดิถีขปญโญ วัดคลองตะเคียน จ.สุโขทัย	๑,๐๐๐.-
พระครูสมุห์สำราญ วัดฤทธิ	๑,๐๐๐.-
พระครูใบฎีกาศุภชัย วัดบึงวนาราม จ.สุโขทัย	๕๐๐.-
พระครูปลัดประมวล วัดบึงวนาราม จ.สุโขทัย	๕๐๐.-
พระมหาเทวประภาส วชิรญาณเมธี วัดคิ่งตะเกา จ.อุตรดิตถ์	๑,๐๐๐.-
ป้าใจ ม่วงศรี	๒,๐๐๐.-
คุณสำราญ - คุณเฉลา ม่วงศรี	๓,๐๐๐.-
คุณดอกกรัก-คุณจำลอง (น้อย) ม่วงศรี	๑,๐๐๐.-
คุณจำลอง (น้อย) - คุณจรรยา (หนึ่ง) ม่วงศรี	๑,๐๐๐.-
คุณเหลียม ม่วงศรี	๒,๐๐๐.-
คุณณรงค์ - คุณนงเยาว์ ม่วงศรี	๒,๐๐๐.-
คุณสรณคมณ์-คุณवलปรางค์ ทับเมียง (เหมืองใหญ่)	๒,๐๐๐.-
อู่ - ยุพิน	๒๐๐.-
ร้านมาตีมอเตอร์	๒๐๐.-
คุณบุญมา ทับเมียง (เหมืองใหญ่)	๑,๐๐๐.-
นายประสาน ช้างกลัด	๒๐๐.-
คุณอุบล บังอร	๒๐๐.-
ผู้ใหญ่ปนิดา เอี่ยมภู ผญ.บ.หมู่ ๖ บ้านสวน	๓๐๐.-
คุณพรเทพ บุญดี	๕๐๐.-
คุณดอกกรัก เจริญสุข	๒๕๐
นายสำคัญ นางยุพิน แก้วทิม (น้องพระครูคิน)	๕๐๐.-
คุณเบ็้ม - คุณแจ่ม เขียวแก้ว	๕๐๐.-

คุณบรรพจน์ เกื้อนแพ (ไก่)	๑,๐๐๐.-
คุณสมศักดิ์ คุณสำรวย เขียวแก้ว	๑๐๐.-
คุณบุญเรือง - ผู้ใหญ่ทวี ทองเดช	๑๐๐.-
คุณรสจนา อยู่ทอง (หนองตะแบก)	๑๐๐.-
คุณอำนาจ เกษรบัว	๒๐๐.-
คุณณรงค์ บุญเพ็ง	๑๐๐.-
คุณสมเกียรติ ตุ่น	๑๐๐.-
นางมน ภูเพ็ง	๕๐๐.-
คุณละมัย ด้วงลอย	๓๐๐.-
คุณจรีน คุณน้ำใส เค้าอัน	๒๐๐.-
สจ.สมพร - คุณฉลวย นกหงษ์	๒๐๐.-
คุณสุกัล เปี้ยว เพ็งแจ้ง	๒๐๐.-
นายประพล นางลำโพง เค้าอัน	๕๐๐.-
นางหยัน สุดใส	๑๐๐.-
คุณจเร แมว	๒๐๐.-
นายอ้วน นางยูภา	๑๐๐.-
คุณไอ้ - คุณสะอาด แยมเขนง ?	๒๐๐.-
น้ำลำไย เอี่ยมทองอินทร์	๑๐๐.-
นายแอบ นางทองคำ มากมี	๒๐๐.-
น้อง เค้าอัน	๒๐๐.-
ก้าน สำราญ	๑๐๐.-
นายกแบน- คุณสุมลทิพย์ เขียวแก้ว (นายก อบต บ้านสวน)	๓๐๐.-

	คุณส่ง คุณล้อม	๒๐๐.-
	มวล เพียร รอดเกต	๑๐๐.-
	คุณล้น คุณทม เพ็ชรมณี	๒๐๐.-
	คุณสาลี นิยมกุล	๑๐๐.-
	คุณบัญญัติ -คุณคิบบ มารอด	๒๐๐.-
	ครูสมศักดิ์ - ครูก้อนทอง ดวงเกิด	๓๐๐.-
	แม่มะลิ-คุณพวง-คุณหน้อย สุขผึ้ง	๑๑๐๐.-
	คุณผกากร ทรัพย์เสื่อ (เจน)	๒๐๐.-
	คุณมารุตม์ อินตาโสภี	๓๐๐.-
	คุณธงชัย -คุณพวงผกา สนเจียม	๕๐๐.-
	คุณสว่างค์ (แน่น)-คุณถาวร แก้วทิม	๓๐๐.-
	จันเป็ง วรรณุช	๒๐๐.-
	คุณบุญเกิด-คุณขวัญจิต ทิมอยู่	๑,๐๐๐.-
	นายเสมอ-นางธนพร (ณี) บ้านกล้วย	๓๐๐.-
	เพิก-ตั้ง	๑,๐๐๐.-
	นางบุญเพ็ง - นางสาวจรรย์ แยมเขนง	๒๐๐.-
	พี่พร - พี่สาคร สุขผึ้ง	๑,๐๐๐.-
	ปัด กลิ่นมาลี พร้อมครอบครัว	๕๐๐.-
	พี่เขี้ยว-พี่ณู แม่ครัว	๒๐๐.-
	คุณคำหมื่น ม่วงอาบ	๒๐๐.-
	นายทูล แก้ววิเชียร - นางลำไย อาจใหญ่	๓๐๐.-
	นายบรรเจิด เอี่ยมภู (รองประธานสภา อบต บ้านสวน)	๒๐๐.-
	นายภักดี - นางสาวบัว รอดคง	๒๐๐.-

นายบุญลือ สุขผึ้ง	๕๐๐.-
เอ-อ้อ-อู๊ด (ลูกน้ำกลืน)	๕๐๐.-
คุณวีรชน ทิพบรรณา	๕๐๐.-
คุณรุ่งศักดิ์ สุ่มแก้ว	๓๐๐.-
นางสาหร่าย บัวป้อม	๕๐๐.-
จันทร์ คอย	๑๐๐.-
อ้อ ประดับยันต์	๑๐๐.-
คุณจเร โตอ่อง	๕๐๐.-
เปิ้ล - ต๋อ	๑,๐๐๐.-
จีระ	๕๐๐.-
จ๊อก เกตุ	๑,๐๐๐.-
มล ประดับยันต์	๕๐๐.-
น้ำทิ่ แต่งจ๊อก	๑๐๐.-
คุณจรรยา - คุณตัว อินทร์เรือง	๑,๐๐๐.-
นายอุบล (จ๊อก) ด้วงลอย	๕๐๐.-
คุณวันเพ็ญ - คุณยุพา สุขผึ้ง	๒๐๐๐.-
คุณชลอ คุณประภา สุ่มแก้ว	๒๐๐.-
คุณทองย้อย เอี่ยมทองอินทร์	๑๐๐.-
นายใส-นางเหรียญ อาจใหญ่	๑,๐๐๐.-
น้ำเพียร อาจใหญ่	๑,๐๐๐.-
ตาเต็ม ยายลอ บ้านกล้วย	๕๐๐.-
นายชรินทร์ - นางดอกไม้ (เปียบ) พุดหอมโพธิ์	๑,๑๐๐.-
แป้ว ไฉไล	๒๐๐.-

นางประทุม รอดจันทร์	๑๐๐.-
ตจาร์ญู -ยายเพี้ยน สุ่มแก้ว	๓๐๐.-
นายจันทร์ (ม้าย่อง)	๒๐๐.-
นายเบ้ม- นางแสงเงิน	๒๐๐.-
นายประเชิญ - สุภารัตน์ (กาหลง) คำจริง	๑,๐๐๐.-
คุณสมพร-คุณสำรวย บ้านกล้วย	๒๐๐.-
คุณธงชัย-คุณพวงผกา สนเจียม	๒๐๐.-
มง - สร้อย	๒๐๐.-
คุณบุญเกิด-คุณขวัญจิต ทิมอยู่	๓๐๐.-
คุณไฉน รอดจันทร์	๒๐๐.-
คุณแสง ลูกจันทร์	๒๐๐.-
คุณสำรวย สุ่มแก้ว	๑๐๐.-
คุณจาง สารี	๑๐๐.-
คุณสุขมีชัย- มั่น แดงจ้อก	๒๐๐.-
คุณสุบิน (รอด)-คุณเข้า ด้วงลอย	๕๐๐.-
คุณโยธิน สุขผึ้ง	๕๐๐.-
บ้านก-เอ (ชลอ ม่วงศรี)	๑,๐๐๐.-
ตาเชียว ยายเล็ก	๒๐๐.-
ลุงหม-ป้าม่วง	๓๐๐.-
คุณพรวิภา เกตุเทศ หลิง (Netherland)	๑๒๐๐.-
คุณทึ่ง-คุณประโลม บ้านกล้วย	๑๐๐.-
คุณธเนศ - คุณอารี ทองทุ่ง	๑,๐๐๐.-
คุณสมาน-คุณประทีน บ้านกล้วย (ตาก)	๕๐๐.-

พี่ทองและลูกสาว	๑,๐๐๐.-
นายแกบ-นางบุญก้อม (ตาค)	๒๐๐.-
ป่าเที่ยง (ไก) บ้านกล้วย	๕๐๐.-
คุณเฉลิม ศรีกระจำง	๓๐๐.-
แม่ฉ้ออน บุญเรือง (หนองกระตี่ ศรีสำโรง)	๒,๕๐๐.-
คุณธงชัย คุณพวงผกา สนเจียม	๓๐๐.-
พี่สาย สร้อย	๓๐๐.-
เนียม-นุ้ย รอดเที่ยง	๑,๐๐๐.-
ทิดเกียรติ เจียขพันธ์	๕๐๐.-
เล็ก-นิก-แมว ตัวลอย (ลูกปุ่น้อย)	๑,๐๐๐.-
EMAS ENERGY SERVICE	๒,๑๕๐.-
โกหยวน-ป่าทองคำ	๒๐๐.-
คุณสน แดงอิม	๕๐๐.-
อู๊ด	๕๐๐.-
หนูย จันท์แป้น (วังน้ำขาว)	๕๐๐.-
นายมานิตย์ จันท์แป้น	๕๐๐.-
คุณวีรศักดิ์ ทรัพย์ประเสริฐ	๔๐๐.-
นายงก ฉิมชู และลูก ๆ (คุณยุพิน ฉิมชู)	๕๐๐.-
น้ารัก-น้าจำลอง อาใจใหญ่	๒๐๐.-
สมเกียรติและภรรยา (มีต)	๒๐๐.-
คุณกัลยา (อู๊ด) นาคเกต	๒๐๐.-
คุณกล้วย-คุณสำเนียง จรแจ่ม (บ้านหลุม)	๑๐๐๐.-
คุณเสรีฐ-คุณจ่อม	๒๐๐.-

นางสาวประทุม รักมาก	๑๐๐.-
กำนันณรงค์-คุณสาคร เกษรบัว (กำนันตำบลบ้านสวน)	๓๐๐.-
คุณเสื้อย-คุณเจ็บบ	๑๐๐.-
คุณน้อย-คุณวันนา ลุงคะ (บ้านหลุม)	๓๐๐.-
คุณทับทิม เพ็งแจ้จ้ง	๒๐๐.-
ป้าพร้อย เพ็ญมแดง	๑๐๐.-
นายจรรย์-นางปราณี	๒๐๐.-
คุณชลอ-คุณสำราญ วรรณช	๑๐๐.-
คุณมवल-คุณเพียร รอดเกตุ	๑๐๐.-
คุณสง-คุณล้อม	๒๐๐.-
นายแอบ-นางทองคำ มากดี	๒๐๐.-
กำนันสำราญ	๑๐๐.-
คุณสุทนต์-คุณเบียง เพ็งแจ้จ้ง	๒๐๐.-
บุญยืน (เต้า) – โย ชุมพร	๒๐๐.-
ลุงเทียน ฟ้าธรรม (ตาก)	๕๐๐.-
คุณหยด-คุณไสว มารอด	๒๐๐.-
ชม-สมหมาย	๒๐๐.-
คุณอนันต์ คุณสนธิ เพ็งยิ้ม (บ้านหลุม)	๕๐๐.-
จันเป้ง วรรณช (ตา)	๒๐๐.-
ผศ.ดร.พลับพลึง คงชนะ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ กทม.	๓๐๐๐.-

-

ประมวลภาพ งานบำเพ็ญกุศลศพ และฌาปนกิจศพ
แม่พลอย ต้วงลอย
ระหว่างวันที่ ๒๗ พฤศจิกายน - ๓ ธันวาคม ๒๕๖๑

ผู้บริหารคณาจารย์จากมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขต นครสวรรค์ นำโดยพระราชวัชรเมธี, ผศดร. ผู้ช่วยอธิการบดีฝ่ายวิชาการ ร่วม เป็นเจ้าภาพสวดพระอภิธรรมศพ แม่พลอย ต้วงลอย ๑ ธันวาคม ๒๕๖๑

หลวงพ่อด่าง นนทियो (พระครูทิศิษฏ์ประชานาถ) “เจ็บเยี่ยมไข้ ตายเยี่ยมผี”
เกจิแห่งลุ่มแม่น้ำแม่กลอง วัดอินทาราม จ.สมุทรสงคราม นิสิตปริญญาเอกรุ่น
ที่ ๗ ร่วมเป็นเจ้าภาพสวดพระอภิธรรมในนามนิสิตหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎี
บัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ และจัดมอบตระกรุดรุ่น “ปลัดหนี้”
จำนวน ๗๐๐ ชุด จัดมอบในงานฌาปนกิจศพ

พระมหาสุนันท์ สุนนฺโท อาจารย์ประจำหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต
 สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ
 วัดสุคันธาราม จ.พระนครศรีอยุธยา เยี่ยมศพและร่วมบุญงานบำเพ็ญกุศลศพ
 แม่พลอย ด้วงลอย

พระราชวิมลเมธี,ดร. เจ้าคณะจังหวัดสุโขทัย เป็นองค์แสดงพระธรรมเทศนา
งานบำเพ็ญกุศลฌาปนกิจศพแม่พลอย ด้วงลอย ๒ ธันวาคม ๒๕๖๑

คุณสมนึก นवलศรี,คุณอาทิตย์ คำแปลง-คุณเบญญาภา,คุณปยุรดา ปีติเด
ชาศุภกุล ร่วมงานงานบำเพ็ญกุศลฌาปนกิจศพแม่พลอย ด้วงลอย

คณะสงฆ์วัดบึงทองหลาง นำโดยพระปลัดสังวาลย์ กิตติสัทโท พร้อมคณะ
 ร่วมเป็นเจ้าภาพสวดพระอภิธรรมศพ
 งานบำเพ็ญกุศลศพแม่พลอย ด้วงลอย ๑ ธันวาคม ๒๕๖๑

ครอบครัว “พุทธศาสน์ศรัทธา” โดย ดร.ประสิทธิ์ พุทธศาสน์ศรัทธา
 ร่วมงานบำเพ็ญกุศลศพแม่พลอย ด้วงลอย

ในนามหลักสูตรบัณฑิตศึกษา รศ.ดร.สุรพล สุยะพรหม มอบหมาย ดร.
 ประเสริฐ ธิลาว เลขานุการหลักสูตร ผศ.ดร.รัฐพล เย็นใจมา พร้อมบุคลากร
 มอบหรีด มอบปัจจัยร่วมงานทำบุญ พร้อมทั้งนิสิตหลักสูตร กจพ.๗ ๖
 หลักสูตร ป.โท ๑๐ ๑๑ ร่วมเป็นเจ้าภาพสวดอภิธรรมศพ แม่พลอย ตัวงลอย

ดร.สุวัฒน์ รักขันโท,ดร.พงษ์พัฒน์ จิตตานุรักษ์, ดร.ณัด ไชยพันธุ์
ในนามสมาคมศิษย์เก่า มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

ในนามบุตรแม่พลอย ด้วงลอย มอบเงินบำรุงพระพุทธศาสนา
วัดคลองตะเคียน จำนวน ๑๐,๐๐๐ บาท (หนึ่งหมื่นบาทถ้วน)

ในนามบุตรแม่พลอย ต้วงลอย มอบเงินบำรุงสถานศึกษาโรงเรียนวัดฤทธิ อัน
เป็นที่แม่เคยเรียนในวัยเยาว์
จำนวน ๑๐๐๐๐ บาท (หนึ่งหมื่นบาทถ้วน)

ในนามบุตรแม่พลอย ต้วงลอย มอบเงินบำรุง สมาคมศิษย์เก่าราชธานี
วิทยาลัย จำนวน ๕,๐๐๐ บาท (ห้าพันบาทถ้วน)

ในนามบุตรแม่พลอย ดั่งวงลอย มอบเงินสนับสนุนกิจกรรมศิษย์เก่า พธ.บ. ครุ
ศาสตร์ ๔๒ มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย จำนวน ๑๐,๐๐๐ บาท (หนึ่งหมื่น
บาทถ้วน)

อาลัย...แม่พลอย

ยี่สิบเจ็ด พฤศจิกายน แม่ลาลับ
คั้งโลกคับ แสงสุรย์ อาตุรสรวาล
พิรุณพรา ร่ำให้ ฤทัยครวญ
แสงจันทรบัวล แรมลับ ไม่กลับมา

แม่นั้นมี พระคุณ การณยิ่ง
เป็นทุกสิ่ง ของบุตร สุดจักหา
เฝ้าถนอม กล่อมเกลี้ยง เลี้ยงดูมา
รักลูกยา หมัดใจ หาใครมี

พระคุณหลาก มากยิ่ง กว่าสิ่งไหน
ลูกซึ่งใจ ใฝ่แทน คุณหนูนเกศี
สิงโตโต ในโลกหล้า บรรดามี
เท่าเทียมที่ รักแม่ให้ นั้นไม่เคย

ไม่มีแล้ว น้ำเสียง ที่เคยเรียก
ไม่มีแล้ว เสียงเพรียก ที่เอื้อนเอ่ย
ไม่มีแล้ว ไออุ่น ที่คุ้นเคย
ไม่มีแล้ว แม่ของลูก ที่ผูกพันส์

น้อมรวมใจ ส่งแม่ สู่อันฟ้า
ขอแม่จง นิทรา สู่สรวงสวรรค์
สู่ยังภพ สงบสุข นิจนิรันดร
ควารวิญญาน แม่ นั้น สู่สุดคติเทอญ

ด้วยรักและอาลัย...จากลูกหลานและครอบครัว
ประพันธ์และขับเสภาโดย ดร.ลำพอง กลมกุล
ผู้อำนวยการส่วนวิจัย สารสนเทศและบริการวิชาการ
ศูนย์อาเซียนศึกษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

พระครูประสาทธรรมานันท์ พระครูวิณา พระครูจารึก พระครูพิศาลจริยากร
จ.ชลบุรี เป็นเจ้าภาพแก้วจำนวน ๒๐๐ ใบ ในงานครบรอบ ๑๐๐ วัน

จัดทำพระเหรียญปั๊มจำนวน ๑๙๙๙ เหรียญ แบบเนื้อทองเหลืองและ
ทองแดง ๑๑๑ ปีหลวงพ่อห้อม พระราชพุดผาจารย์ และ ๖๗ ปี พระครู
สุพัฒน์พิธาน (ทองดี อาจใหญ่/มหาวิโร)

จำนวน ๙๙๙๙ องค์ เนื่องในโอกาส ๑๑๑ ปีหลวงพ่อก่อม พระราชพุทธา
จารย์ และ ๖๗ ปี พระครูสุพัฒนพิธาน (ทองดี อาจใหญ่/มหาวิโร)

ทำบุญสวดมนต์ ๑๐๐ วัน แม่พลอย ต้วงลอย (อาจใหญ่)
(ขาดะ ๑ เมษายน พ.ศ.๒๕๔๓- มรณะ ๒๗ พฤศจิกายน ๒๕๖๑,อายุ ๗๘ ปี)

๑๖-๑๗ มีนาคม ๒๕๖๒

ทำครบรอบปี พระครูสุพัฒน์พิธาน (ทองดี มหาวีโร) ๒๑ ปี
 พ่อใบ ดังลอย ครบรอบ ๓๕ ปี (มรณะ ๕ มกราคม ๒๕๒๗)
 แม่พลอย ดังลอย (อจใหญ่) ครบรอบ ๑ ปี
 (ขาดะ ๑ เมษายน พ.ศ.๒๕๔๓- มรณะ ๒๗ พฤศจิกายน ๒๕๖๑, อายุ ๗๘ ปี)
 นายสมบัติ (พจน์) ดังลอย ครบรอบ ๒๒ ปี
 (๒๙ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๑๑-๑๕ พฤษภาคม ๒๕๓๘)

๒๗ พฤศจิกายน ๒๕๖๒

จัดพิมพ์เนื่องในงานทำบุญแจกอัฐิรวมญาติ

พ่อใหญ่จวง อาจใหญ่ (พ.ศ.๒๔๕๕-๑๗ พฤษภาคม ๒๕๒๒ อายุ ๖๗ ปี)
แม่ใหญ่ไพร อาจใหญ่ (พ.ศ.๒๔๕๗-๔ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๑๓ อายุ ๕๖ ปี)

ปู่จำลอง ตัวงลอย (พ.ศ.๒๔๖๒-เสียชีวิตเมื่อ ๒๖ พฤษภาคม พ.ศ.๒๕๑๘ อายุ ๕๖ ปี)
ย่าตอม ตัวงลอย (พ.ศ.๒๔๗๐-เสียชีวิต เมื่อ ๕ เมษายน ๒๕๑๕ อายุ ๔๕ ปี)

พระครูสุพัฒนพิธาน (ทองดี มหาวีโร/อาจใหญ่)
(พ.ศ. ๒๔๙๕-๒๒ เมษายน ๒๕๔๑ อายุ ๔๕ ปี)
อดีตเจ้าอาวาสวัดคลองตะเคียน จ.สุโขทัย

พ่อใบ ด้วงลอย (พ.ศ.๒๕๔๕-๕ มกราคม ๒๕๒๗ อายุ ๔๑ ปี)
 แม่พลอย ด้วงลอย (อาจใหญ่) (๑๐ เมษายน ๒๕๔๓ ปีมะโรง-๒๗
 พฤศจิกายน ๒๕๖๑, อายุ ๗๘ ปี)

นายเล็ก (เม็ต) ด้วงลอย (๗ ธันวาคม ๒๕๐๗-๑๘ กรกฎาคม ๒๕๕๙ อายุ ๕๒ ปี)
 นายสมบัติ ด้วงลอย (๒๙ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๑๑ -๑๕ พฤษภาคม ๒๕๓๘ อายุ ๒๗ ปี)

นายฉลอม ม่วงศรี วันตาย (พ.ศ.๒๕๓๒-๑๓ พฤศจิกายน ๒๕๕๔ อายุ ๘๒ ปี)

นายชลอ ม่วงศรี (๑๖ กันยายน ๒๕๐๔-๒๐ มิถุนายน ๒๕๕๘ อายุ ๕๔ ปี)

นางจต อางใหญ่ (พ.ศ.๒๕๘๗-๕ เมษายน ๒๕๕๓ อายุ ๖๖ ปี)

นายพล อางใหญ่ (พ.ศ.๒๕๑๔-ตาย ๑๗ กันยายน ๒๕๓๓ อายุ ๑๗ ปี)

นายบ๋อ จ้อยแก้ว (๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๐๐-๑๒ พฤษภาคม ๒๕๔๓ อายุ ๔๓ ปี)
 นางสาวปียารณ (เงาะ) จ้อยแก้ว (๒๗ สิงหาคม ๒๕๒๔-๒๒ เมษายน ๒๕๔๑ อายุ ๑๗

ปี)
 เด็กหญิงจตุพร (ส้ม) (เกิด ๖ เมษายน พ.ศ. ๒๕๒๙-ตาย ๒๒ เมษายน ๒๕๔๑ อายุ ๑๒ ปี)
 เด็กหญิงจันทิมา (เดือน) เกิดซ้ำ (๒๓ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๓๐-๒๒ เมษายน ๒๕๔๑ อายุ
 ๑๑ ปี)

นายไม วรณูช (พ.ศ.๒๔๙๐-ตาย ๓ มิ.ย ๒๕๕๖) อายุ ๖๖ ปี

นางสุ้ม วรณูช (ด้วงถอย) (พ.ศ.๒๔๙๒-๖ ธันวาคม พ.ศ ๒๕๔๗) อายุ ๕๕ ปี

นางสาวอุบล วรณูช (พ.ศ.๒๕๐๘-ตาย พ.ศ. ๒๕๒๕) อายุ ๑๗ ปี

นายสมศักดิ์ วรณูช (๒๕ กรกฎาคม ๒๕๑๓-๑๕ กรกฎาคม ๒๕๕๘) อายุ ๔๕ ปี

นายแจง ฟองภู (อาจใหญ่) (พ.ศ.2453-2547, 94 ปี)
นำเพ็ญจิตร (กลีน) ฟองภู (พ.ศ.2486 - เมษายน 2549, อายุ 63 ปี)

นางทองคำ ฟองภู (พ.ศ.2475-ก.พ. 2557, 82 ปี)
นางแก้ว ฟองภู (พ.ศ. 2477- พ.ย.2552, 75 ปี)

บุตร พ่อใบ แม่พลอย ดังลอย จัดสร้างศาลาทำน้ำอุทิศเป็นเสนาสนะของกลางสงฆ์
 ถวายวัดคลองตะเคียน จ.สุโขทัย มูลค่ารวม ๓๐๐,๐๐๐ บาท (สามแสนบาทถ้วน)
 ในงานแจกรวมญาติ “ดั่งลอย-อาจใหญ่” เมื่อ ๒๑-๒๒ มีนาคม ๒๕๖๓

กำหนดการพิธีบำเพ็ญกุศล
แจกรวมญาติ “ด้วงลอย-อาจใหญ่”และเครื่องญาติ
พระครูสุพัฒนพิธาน (ทองดี มหาวีโร) พ่อใบ แม่พลอย ด้วงลอย
ณ วัดคลองตะเคียน ต.บ้านสวน อ.เมือง จ.สุโขทัย
๒๑-๒๒ มีนาคม ๒๕๖๓

วันเสาร์ ๒๑ มีนาคม ๒๕๖๓

เวลา ๑๙.๐๐ น. พระสวดอภิธรรม บังสุกุล ๘ รูป/
เวลา ๒๐.๓๐ น. นาฏดนตรี ลิเก ทำการแสดง สมโภช

วันอาทิตย์ ที่ ๒๒ มีนาคม ๒๕๖๓

เวลา ๐๗.๓๐ น. สวดมนต์ ถวายภัตตาหารเช้า ๙ รูป

เวลา ๑๑.๐๐ น. ถวายภัตตาหารเพลพระสงฆ์ในวัด

เวลา ๑๓.๐๐ น. พระเทศน์แจจ ๓ ธรรมมาสน์

เวลา ๑๔.๐๐ น. พระสวดแจจมาติกาบังสุกุล ๒๕ รูป

เจ้าภาพถวายไทยธรรม/พระสวดแจจ/
ถวายขันกัณฑ์เทศน์ อนุโมทนาภา กรวดน้ำ

เวลา ๑๕.๓๐ น. แห่งัฐิชาติ ปี่พาทย์ มังคละ ไปยังศาลาท่าน้ำ

พระสงฆ์ ๒๕ รูปทำพิธีบังสุกุล ประชานสงฆ์ เจริญ

เจริญชัยมงคลคาถาสมาสมโภชศาลาท่าน้ำอุทิศ

พ่อใบ แม่พลอย ด้วงลอย

ลอยประทีปอุทิศ ลอยอังคาร (ลอยเทียน) เสร็จพิธี

กำหนดการ : อาจปรับตามความเหมาะสม

ពិធីប្រារព្ធប្រគាល់ប្រវត្តិសាស្ត្រ

**“ ដ៏ តិច
 ប្រយោជន៍ប្រយោជន៍ស្រុកស្រីស្រីស្រីស្រី
 ប្រយោជន៍ស្រុកស្រីស្រីស្រីស្រី
 ប្រយោជន៍ស្រុកស្រីស្រីស្រីស្រី
 ប្រយោជន៍ស្រុកស្រីស្រីស្រីស្រី ”**

ប្រវត្តិសាស្ត្រអង្គរវត្តប្រាសាទអង្គរវត្តស្រីស្រីស្រីស្រី

9 786165 681803

